

**MASEREEL
FONDS**

**BELEIDSPLAN
2026-2030**

INHOUD BELEIDSPLAN 2026-2030

WOORD VOORAF 4

OVER MASEREELFONDS 5

INHOUDELIJK DEEL 6

1 Missie en visie 6

2 Maatschappelijke contextanalyse 7

2.1. Leden- en vrijwilligersengagement 7

2.1.1. Ontzuiling 7

2.1.2. Nieuwe vormen van (online) cultuur en gemeenschap 7

2.1.3. Afbouw publieke diensten 8

2.2. Positionering in het sociaal-cultureel veld 8

2.2.1. Aanbod 8

2.2.2. Vermarketing 8

2.3. Positionering in de maatschappij 9

2.3.1. De geketende overheid 9

2.3.2. Precarisering en ongelijkheid 10

2.3.3. Klimaat en milieu 10

2.3.4. Geopolitieke instabiliteit, militarisering en migratie 10

2.3.5. Superdiverse samenleving 11

2.3.6. Crisis van de democratie 11

2.3.7. Digitalisering en AI 12

2.4. Besluit 13

3 Sociaal-culturele rollen 13

3.1. Verbindende rol 13

3.2. Kritische rol 14

3.3. Laborol 15

4 Sociaal-culturele functies 16

4.1. Visie op de cultuurfunctie 16

4.2. Visie op de gemeenschapsvormende functie 17

4.3. Visie op de maatschappelijke bewegingsfunctie 17

5 Doelstellingenkader 19

Strategische doelstelling 1: Burgers in Vlaanderen en Brussel geven vorm aan empowerende initiatieven en samenwerkingsverbanden 19

Operationele doelstelling 1: Burgers in Vlaanderen en Brussel hebben toegang tot kritische en progressieve informatie over actuele, maatschappelijke thema's 20

Situering 20

Werking 20

Indicatoren 21

Operationele doelstelling 2: Burgers in Vlaanderen en Brussel zijn maatschappelijk actief rond actuele thema's 22

Situering 22

Werking 22

Indicatoren 22

Strategische doelstelling 2: Burgers in Vlaanderen en Brussel verbeelden en bouwen aan maatschappelijke alternatieven en (participatieve) praktijken 23

Operationele doelstelling 1: Praktijken, die maatschappelijke alternatieven verbeelden, zijn gerealiseerd in een creatieve dialoog met de kunst- en cultuurwereld 24

Situering 24

Werking 24

Indicatoren 25

Operationele doelstelling 2: Vernieuwende praktijken zijn ontwikkeld om maatschappelijke alternatieven te verbeelden rond actuele thema's 25

Situering 25

Werking 26

Indicatoren 27

Strategische doelstelling 3: De cohesie binnen lokale gemeenschappen is versterkt 27

Operationele doelstelling 1:

Het gemeenschapsgevoel is versterkt door de realisatie van samenwerkingsverbanden met lokale partners en gemeenschappen 27

Situering 27

Werking 27

Indicatoren 28

Operationele doelstelling 2: Kernvrijwilligers zijn ondersteund in hun engagement om lokale gemeenschappen te versterken 28

Situering 28

Werking 28

Indicatoren 29

6 Relevantie en uitstraling voor Vlaanderen en Brussel 29

7 Participatiebeleid 31

8 Vrijwilligersbeleid 33

ZAKELIJK DEEL 36

1 Personeelsbeleid 36

1.1. Onze medewerkers in beeld 36

1.2. Personeelsbeleid lopende beleidsperiode 36

1.3. Personeelsbeleid 2026-2030 38

2 Communicatiebeleid 38

2.1. Positioneringsstrategie 38

2.2. Communicatiedoelgroepen 38

2.3. Communicatiekanalen 39

2.4. Communicatiedoelen en -strategie 2026-2030 40

3 Kwaliteitsbeleid 41

3.1. Huidige voortgang op doelen beleidsplan 41

3.2. Kwaliteitszorg 2026-2030 42

- 4 De interne organisatiestructuur en de formele relaties met of afhankelijkheden van andere organisaties en netwerken 43
- 5 De toepassing van de principes van goed bestuur 44

FINANCIEEL DEEL 46

- 1 Algemene toelichting bij het financieel beleid 46
 - 1.1. Huidige financiële situatie 46
 - 1.2. Vooruitblik: begroting en financiële acties 46
 - 1.3. Monitoring en kostenbeheer 47
 - 1.4. Een financieel gezonde organisatie 47
- 2 Toelichting bij de meerjarenbegroting 48
 - 2.1. Bedrijfsopbrengsten 48
 - 2.2. Bedrijfskosten 48
- 3 Toelichting bij de financiële kerngegevens en cijfers in het sjabloon van de meerjarenbegroting 49
 - 3.1. Toelichting van de relevante posten RR 2022 en 2023 49
 - 3.1.1. Bedrijfsopbrengsten 49
 - 3.1.2. Bedrijfskosten 50
 - 3.2. Toelichting VTE's en inzet SCVW (2023) 51
 - 3.2.1. Overzicht van werknemers en VTE's 51
 - 3.2.2. Toelichting en wijzigingen in 2023 51
 - 3.3. Toelichting VTE's en inzet SCVW (2024) 52
 - 3.3.1. Overzicht van werknemers en VTE's 52
 - 3.4. Toelichting VTE's en inzet SCVW (2026-2030) 52
 - 3.4.1. Overzicht 52
 - 3.4.2. Beleid 2026-2030: Duurzaamheid en versterking 52
 - 3.4.3. Verwachte impact (2026-2030) 53
- 4 Toelichting bij het gevraagde subsidiebedrag 53
- 5 Toelichting bij de afstemming inhoudelijk-zakelijk beleid 54

EEN BESCHRIJVING VAN DE INVULLING VAN DE BEOORDELINGSCRITERIA 56

- 1 De uitwerking van de missie en visie van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie en de inpasbaarheid ervan binnen de doelen 56
- 2 De verhouding van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie tot de actuele maatschappelijke context die ze zelf omschreven heeft 58

- 3 De strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie 59
- 4 De bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie tot de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen 60
- 5 De verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies en de uitwerking daarvan 62
- 6 De relevantie en uitstraling van de werking voor het Nederlandse taalgebied of voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad 66
- 7 De bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie om sociaal-culturele participatie van iedereen te realiseren 68
- 8 Het betrekken en ondersteunen van vrijwilligers en hun plaats in de organisatie 69
- 9 Het zakelijke beleid van de organisatie om het inhoudelijke beleid te ondersteunen 71
- 10 De concretisering en onderbouwing van het inhoudelijke beleidsplan in een realistisch financieel meerjarenplan 73
- 11 De toepassing van principes van goed bestuur 75

BELEIDSPANNINGSPROCES 77

- 1 Fase 1: opzet van het planningsproces 77
- 2 Fase 2: blik naar buiten 77
- 3 Fase 3: start gegevensverzameling 77
- 4 Fase 4: beleidskeuzes bepalen 78
- 5 Fase 5: doelen formuleren 78
- 6 Fase 6: financieel en zakelijk beleid 78

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Geschiedenis Masereelfonds (uit boek L'Idée)
- Bijlage 2: Ledenbevraging
- Bijlage 3: Vrijwilligersbevraging
- Bijlage 4: Intentieverklaringen partners
- Bijlage 5: Conceptnota samenwerking Refu Interim en Masereelfonds
- Bijlage 6: Vrijwilligersbeleid

MF**MASEREEL
FONDS**

Victoria Lomasko met achter haar Naked Knight I. ©Michiel Devijver

WOORD VOORAF

In een wereld die steeds complexer en uitdagender wordt, is het belangrijker dan ooit om actieve hoop, verbinding, cultuurbeleving en maatschappelijke verbeelding te koesteren en uit te dragen.

Als progressieve cultuurvereniging hebben we de verantwoordelijkheid om maatschappelijke vraagstukken diepgaand te onderzoeken en kritisch te bevragen. Vanuit onze kracht tot verbeelding zoeken we samen met leden, vrijwilligers en burgers naar nieuwe modellen voor een rechtvaardige samenleving.

We streven naar een verbindend project waarin onze lokale afdelingen een actieve rol spelen en bruggen bouwen tussen gemeenschappen. Samen met onze leden, vrijwilligers en partners willen we ruimte creëren voor nieuwe ideeën en burgers en gemeenschappen inspireren en activeren.

Het kunstwerk van Victoria Lomasko, dat de cover van dit beleidsplan siert, staat symbool voor de weg die we met dit beleidsplan inslaan. Haar kunst, die maatschappelijke onrechtvaardigheid aanklaagt en tegelijkertijd een betere toekomst verbeeldt, inspireert ons om verder te kijken dan de uitdagingen van vandaag. Naked Knight, het tweeluik dat Lomasko in opdracht van het Masereelfonds creëerde, verbeeldt zowel de complexiteit van onze tijd als de hoop in verandering en sluit daarmee perfect aan bij onze missie. Met haar indrukwekkende muurschildering brengt Lomasko niet alleen een prachtig eerbetoon aan Frans Masereel, die haar inspireerde, maar ze zet ook een traditie voort van sociaal geëngageerde kunst. Haar werk overstijgt de realiteit en daagt ons uit om kritisch na te denken over de toekomst.

Net zoals de kunst van Lomasko en Masereel ons inspireert om verandering te omarmen, nodigt dit beleidsplan uit om met kritische blik, verbeeldingskracht en gezamenlijke inzet te bouwen aan een sociaal-rechtvaardige toekomst.

Leen Van Waes, directeur
Karim Zahidi, voorzitter

In haar verwelkoming bij het evenement 'Zes stemmen voor een betere wereld' tijdens de Vredesweek in 2024 benadrukte Leen Van Waes, directeur van het Masereelfonds, dat hoop geen passieve deugd is, maar een drijfveer die ons aanspoort om samen te werken aan een vreedzame en rechtvaardige toekomst.

OVER MASEREELFONDS

Masereelfonds is een progressieve sociaal-culturele vereniging die met een kritische blik naar de wereld kijkt. Vrij van dogma's en met respect voor diverse oprechte inzichten zetten we ons in voor een solidaire, rechtvaardige, ecologische en democratische samenleving.

In die samenleving streven we naar gelijke kansen voor iedereen, zonder onderscheid, zodat ieder mens toegang heeft tot de middelen die zelfontplooiing mogelijk maken. We stellen vast dat het kapitalisme wereldwijd deze toegang belemmert, niet alleen door fundamentele en structurele ongelijkheid te creëren, maar ook door roofbouw te plegen op de ecologische balans en hulpbronnen van onze planeet.

We onderschrijven de principes van democratie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en passen deze ook in onze werking toe. We pleiten voor de onverkorte toepassing en actieve verdediging van deze rechten in alle aspecten van het maatschappelijk leven.

We maken deel uit van het linkse middenveld van organisaties en actiegroepen die streven naar sociale, culturele en economische gelijkheid. Samen met onder meer vakbonden, de milieubeweging, de vrouwenbeweging en vredesorganisaties bestrijden we alle vormen van discriminatie en racisme en bevorderen we gendergelijkheid. Tegelijkertijd blijven we onafhankelijk in onze standpunten en acties.

In onze zoektocht naar een betere wereld laten we ons inspireren door onze naamgever Frans Masereel, wiens grafisch werk niet alleen onrecht aanklaagde, maar ook hoop en verbeelding bracht. Net zoals hij de kracht van kunst inzette om maatschappelijke verandering te bepleiten, geloven wij dat verbeelding een cruciale rol speelt in het ontwikkelen van alternatieven voor de huidige samenleving.

Onze activiteiten richten zich op het creëren van ruimte voor kritisch denken, levensvreugde en maatschappelijk engagement. Dit doen we door vormingen aan te bieden, informatie te verspreiden, discussiemogelijkheden te creëren, publieke acties te ondernemen en artistieke activiteiten te organiseren of te ondersteunen. Daarnaast zetten we ook in op ontmoeting en ontspanning, met activiteiten die mensen samenbrengen en inspireren.

1**MISSIE EN VISIE****MISSIE**

Het Masereelfonds biedt zich aan als een enthousiasmerende en maatschappijkritische sociaal-culturele speler die een aanbod realiseert dat diverse doelgroepen, van lokaal tot landelijk, in hun autonome tijd, prikkelt tot reflecties en (re)acties op en in een samenleving. Onze vereniging doet dit met het oog op:

- het ontplooiën van iedereen tot democratische burgers,
- het bijdragen tot sterke correcties van een zich verhardende vrijemarktsuprematie binnen het neoliberalisme,
- het aanbieden van alternatieven,
- het ontwikkelen en stimuleren van methodes die actieve democratie en actief pluralisme verhogen.

Daarbij vertrekt het Masereelfonds vanuit een geloof in de emanciperende en empowerende krachten van het sociaal-cultureel werk, waarin nadrukkelijk la joie om samen projecten te realiseren aanwezig is.

Daartoe werkt het Masereelfonds met een set aan strategische doelstellingen en de systematische operationalisering daarvan en zoekt naar bondgenootschappen in een breed maatschappelijk perspectief.

VISIE

We vertrekken voor onze visie vanuit enkele bedenkelijke, bedreigende ontwikkelingen die kunnen samengevat worden als:

- Opuddend neoliberalisme binnen het kapitalisme, de stijgende hegemonie van het rauwere vrijemarkt-denken en het wegdeemsteren van de sterk corrigerende maatregelen om solidariteit, gelijke kansen, actieve democratie enzovoort mogelijk te houden. Dit betekent onder andere de opmars van het individuele schuldmodel versus een kwijnende structurele verklaring van armoede, achterstelling, discriminatie;
- Infiltratie van een onverdraagzaam, gesloten identitair en nationalistisch discours dat een actief pluralisme (nieuwsgierigheid naar diversiteit binnen de grenzen van een open en pluralistische samenleving) onmogelijk maakt. Dit veroorzaakt onder andere een stijgende afwijzing van nieuwkomers, culturele diversiteit en het recht van diverse soorten gemeenschappen om zich binnen een Vlaamse, Belgische of Europese gemeenschap als groter geheel te ontwikkelen;
- Het systematisch ondergraven van een samenleving waarin georganiseerde burgers alle kansen krijgen om zich ook als politiek of beleidsactor te manifesteren. Dit gebeurt onder andere door de verschillen tussen private en social profit te ontkennen. Met andere woorden de vergruizing van het "maatschappelijk middenveld" als krachtige actor en ondernemer;

Om deze bedreiging voor de democratische samenleving te counteren is er nood aan een enthousiasmerend, mobiliserend, en ook wel balorig sociaal-cultureel project. Een project dat een alternatief, offensief verhaal brengt.

Het Masereelfonds wil dergelijk project ontwikkelen en op basis van zijn verbeeldingsvermogen op zoek gaan naar alternatieve samenlevingsmodellen. Een verbindend project waar lokale kernen zich krachtig en creatief manifesteren, mensen en groepen prikkelen en aanzetten tot maatschappelijk (cultureel, politiek, sociaal) engagement. Daaraan gekoppeld wordt een aanbod

uitgewerkt dat de hierboven geschetste bedreigingen in kaart brengt en onder de aandacht brengt; een aanbod dat mensen enthousiasmeert voor en betreft bij het uitwerken van alternatieven. Het Masereelfonds wil een plaats zijn waar mensen hun engagement voor een rechtvaardige wereld actief kunnen vorm geven.

Het Masereelfonds zal zowel naar thematiek, werkvorm en organisatie een aanbod ontwikkelen dat spoort met de hierboven geschetste visie. Bondgenootschappen zijn hierbij belangrijk om de slagkracht van zowel het Masereelfonds als het project waarvoor Masereelfonds staat zo sterk mogelijk te maken.

2 MAATSCHAPPELIJKE CONTEXTANALYSE

Het Masereelfonds opereert niet in een maatschappelijk vacuüm. De campagnes en activiteiten die we organiseren om onze missie te realiseren, spelen zich af in lokale omgevingen die op hun beurt vasthangen met nationale en mondiale contexten. De onderstaande omgevingsanalyse, die gebaseerd is op de omgevingsanalyse van het vorige beleidsplan, vervult een dubbel doel. Ten eerste kadert deze analyse de organisatorische uitdagingen en opportuniteiten voor de organisatie die voortkomen uit de verschillende contexten. Ten tweede presenteert zij de inhoudelijke basis voor onze strategische doelstellingen in de komende beleidsperiode. Het Masereelfonds wil ook fungeren als een kritische leeromgeving over maatschappelijke trends. Daarom moet de inhoud van onze activiteiten gebaseerd zijn op een analyse van deze trends.

2.1. LEDEN- EN VRIJWILLIGERSENGAGEMENT

Het Masereelfonds streeft ernaar om leden en vrijwilligers te betrekken bij het vormgeven en uitrollen van zijn activiteiten. Dit vereist dat het fonds voldoende leden en actieve vrijwilligers aantrekt en behoudt. De afgelopen drie jaar zien we weliswaar een toename in het aantal leden en vrijwilligers, maar dit blijft een aandachtspunt. Het werven van actieve leden is geen makkelijke taak gebleken, omdat het steeds uitdagender wordt om mensen en vooral jongeren, te motiveren

voor een langdurige betrokkenheid bij één vereniging. Toch zien we hier ook een positieve verandering. Sinds 2024 hebben we een verlaagd lidmaatschapsbeleid voor jongeren, wat geleid heeft tot een toename in jongere leden, die nu zelf leesgroepen organiseren binnen Masereelfonds. Ondanks deze groei blijft het een uitdaging om jongeren langdurig te verbinden aan de organisatie, aangezien veel van hen eerder kiezen voor engagement op basis van thema's in plaats van een langdurige inzet. Dit is een uitdaging voor het Masereelfonds. Het Masereelfonds zal hierop inspelen door het beleid voor de afdelingen en de vrijwilligers te herzien en aan te passen aan deze veranderende realiteit.

2.1.1. Ontzuiling

Het veranderende leden- en vrijwilligersengagement past binnen een historisch proces van ontzuiling dat nu op zijn einde loopt. Het Masereelfonds was van bij zijn ontstaan een pluralistische vereniging die een publiek aantrok dat dwars door de linies van de zuilen liep (zie bijlage 1). Toch heeft de ontzuiling ook een impact op het MF aangezien individuen vandaag minder loyaal zijn aan één specifieke organisatie of beweging, wat een uitdaging vormt voor het creëren en onderhouden van een langdurig engagement op het niveau van de afdelingen. Mensen vinden hun gading bij verschillende verenigingen naargelang de maatschappelijke trends en thema's die op de voorgrond treden.

Tezelfdertijd zorgt de ontzuiling voor een afbraak van de traditionele muren tussen verschillende organisaties waardoor het MF kan profiteren van nieuwe samenwerkingsmogelijkheden met een verscheidenheid aan partners die voorheen meer zuilgebonden waren, zoals Avansa, het Davidsfonds... Tot slot blijft het MF een duidelijke ideologische positie hanteren, waar andere traditionele sociaal-culturele verenigingen eerder voor een depolitiserings hebben gekozen. Hierdoor kan het MF zich scherper profileren en leden en vrijwilligers aantrekken die nood hebben aan een duidelijke ideologische positionering.

2.1.2. Nieuwe vormen van (online) cultuur en gemeenschap

Naast de ontzuiling spelen de hedendaagse technologische trends ook een belangrijke rol in de herstructurering van het klassieke middenveld. Technologische ontwikkelingen hebben de manier waarop gemeenschappen zich vormen en organiseren fundamenteel

veranderd. Waar mensen zich vroeger verzamelden binnen fysieke bijeenkomsten, zien we nu steeds vaker online platformen rond gedeelde interesses. Dit biedt zowel uitdagingen als nieuwe mogelijkheden. De toename van digitale platforms en sociale media zorgen voor een zekere afstand tot de traditionele manier van verenigingsleven waarin persoonlijke ontmoetingen centraal staan. Anderzijds bieden zij ook mogelijkheden om op een andere manier contact te onderhouden met leden en vrijwilligers en kunnen nieuwe doelgroepen sneller aangesproken worden. Er is m.a.w. een bewust kader nodig voor het omgaan met digitale technologie die de basis kan leggen voor een nieuwe manier van verenigingsstructuren die relevant blijft, zonder dat dit afbreuk doet aan de fysieke ontmoetingen, die nog steeds centraal staan in onze vereniging.

2.1.3. Afbouw publieke diensten

De geleidelijke afbouw van publieke dienstverlening sinds de neoliberale wending in de jaren '80, heeft het sociale weefsel verder onder druk gezet. Waar mensen voorheen publieke diensten zoals bankkantoren, stationsloketten, winkels, ... als vanzelfsprekende ontmoetingsplaatsen beschouwden, worden deze steeds meer vervangen door automatisering en digitale oplossingen. Niet alleen de fysieke plekken waar mensen elkaar ontmoeten krimpt, ook de media die vroeger een gemeenschapsvormende functie vervulden, verdwijnen langzaam. De lokale pers, die vroeger een belangrijke rol speelde als waakhond van de lokale democratie en die op regelmatige basis berichtte over het politieke, economische en culturele leven in de lokale gemeenschap, is op sterven na dood. De representatie van de nabije leefwereld verdwijnt, wat zorgt voor vervreemding. Deze 'kilté' en gebrek aan ontmoetingsopportuniteiten in de publieke ruimte benadrukken de noodzaak van organisaties die ruimte bieden voor menselijk contact en kritische dialoog. Masereelfonds kan een belangrijke rol spelen door een tegenkracht te bieden aan deze individualisering en de uitholling van het publieke leven.

2.2. POSITIONERING IN HET SOCIAAL-CULTUREEL VELD

2.2.1. Aanbod

De toename in het culturele aanbod, vooral in de steden biedt het publiek een grote keuzevrijheid. Voor een relatief kleine speler die sociaal-culturele activiteiten aanbiedt, betekent dit echter ook een grotere uitdaging om

een publiek te bereiken. Grote cultuurhuizen bieden vaak programma's aan die deels overlappen met ons aanbod, zoals lezingen van (inter)nationaal gerenommeerde sprekers over maatschappelijke thema's. Naast de depolitisering van een aantal cultuurhuizen merken we juist een verscherpt profiel op van instanties die ruimte maken voor activisme en dissidentie, zoals de Beurschouwburg, De Roma, Kaaithheater, Viernulvier, NTGent en SMAK. Dit maatschappelijk meer betrokken zijn van cultuurhuizen biedt ons de mogelijkheid om onze werking te laten kruisbestuiven met de bredere culturele wereld. De creatieve energie en interactie die hieruit voortkomt, kan zowel Masereelfonds als cultuurhuizen versterken en nieuwe doelgroepen aantrekken.

Om onze eigen identiteit te behouden, willen we experimenteren met pionierswerk op het snijpunt van ideologie, kennis en activisme. We willen ruimte bieden voor stemmen en bewegingen die nog niet breed erkend worden en hiermee inspelen op nieuwe maatschappelijke uitdagingen.

Daarnaast willen we formats en methodieken ontwikkelen die actieve deelname stimuleren. Dit past bij het idee van het Masereelfonds als een gemeenschappelijke en inclusieve ruimte voor zijn leden en mogelijke sympathisanten. We hebben al ervaring opgedaan met dergelijke methodieken. Voorbeelden hiervan zijn leesgroepen in Brugge, Gent en Antwerpen en de Tegenlicht Meet-Ups, participatieve inspiratie-avonden rond maatschappelijke thema's. Deze formats creëren een omgeving waarin deelnemers niet alleen toeschouwers zijn, maar ook bijdrage aan inhoudelijke discussies. We willen deze multidirectionele kennis- en ervaringsuitwisseling aanpak verder ontwikkelen en versterken.

2.2.2. Vermarkting

Een uitdaging die samenhangt met de hierboven beschreven tendens, is de vermarkting van het culturele aanbod. Deze commercialisering brengt twee uitdagingen met zich mee, omdat het Masereelfonds zowel aanbieder als afnemer is op de "cultuurmarkt". Het neoliberale subsidiebeleid versterkt deze tendens.

Als aanbieder moeten we concurreren met veel andere spelers op de markt. Dit dwingt ons in een competitieve positie. Tegelijkertijd zijn we ook afnemer. Om een gevarieerd aanbod van activiteiten te kunnen bieden (zoals lezingen, concerten, discussieavonden en workshops),

moeten we externen inschakelen. De afgelopen jaren is er een echte markt van expertise ontstaan. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de "markt" voor sprekers. Wie een lezing of voordracht wil organiseren, moet als consument op die markt een spreker inhuren. Op deze markt worden de voorwaarden deels bepaald door de kapitaalkrachtigste afnemers van die diensten, in dit geval de grote cultuurhuizen. Hierdoor vragen zelfs binnenlandse sprekers steeds hogere vergoedingen. Samenwerken biedt een tijdelijke, maar geen structurele oplossing voor deze uitdaging.

Naast praktische en financiële obstakels brengt deze vermarkting ook een ideologische uitdaging met zich mee voor het Masereelfonds dat als organisatie juist de toenemende vermarkting wil tegengaan. Om inclusie te bevorderen willen we bijvoorbeeld de toegangsprijzen zo laag mogelijk houden - dit gaat in tegen het winstprincipe. Ook maken we ruimte voor een grondige reflectie van maatschappelijke thema's en een diepgaand genieten van cultuur, een attitude die niet strookt met de 'fastfood'-logica van commerciële cultuurproductie.

We zetten daarom meer in op experimentele activiteiten die de hiërarchische grens tussen passief publiek en actieve spreker, expert of entertainer laten vervagen en geven interessante, maar minder bekende sprekers en artiesten een podium. We geven duidelijk aan dat we een vrijwilligersorganisatie zijn zonder winstdoel, waardoor we kunstenaars en externen kunnen overhalen om geen marktconforme prijzen te hanteren.

2.3. POSITIONERING IN DE MAATSCHAPPIJ

Eerder hebben we gewezen op de groeiende vermarkting van het sociaal-culturele veld. Dit fenomeen is onderdeel van een bredere maatschappelijke trend: de globalisering. Globalisering is geen nieuw verschijnsel; het integreren van lokale economieën in een wereldmarkt bestaat al sinds het ontstaan van het kapitalisme. Echter, de neoliberale globalisering die sinds de jaren zeventig door nationale en internationale spelers zoals het IMF en de Wereldbank is geïmplementeerd, vertegenwoordigt een nieuwe fase in deze dynamiek.

Deze fase moest een antwoord bieden op het falen van de keynesiaanse politiek, die in de naoorlogse welvaartsstaat niet in staat was de eisen van verschillende groepen met tegengestelde belangen te verzoenen.

De crises van de jaren zeventig, gecombineerd met toenemend activisme van verschillende emancipatorische bewegingen, vormden een bedreiging voor het systeem van kapitaalaccumulatie. Het kernidee van het neoliberale globaliseringsprogramma was dan ook om de mechanismen die het naoorlogse compromis hadden geïnstitutionaliseerd, grondig te herzien of te elimineren.

Opeenvolgende internationale verdragen maakten het vrije verkeer van kapitaal, diensten, goederen en personen mogelijk, wat leidde tot de vorming van een mondiale markt. Op nationaal niveau werd de sociale welvaartsstaat ingrijpend aangepast. De afbouw van sociale bescherming en de volledige of gedeeltelijke terugtrekking van de overheid uit bepaalde maatschappelijke sectoren zorgden ervoor dat marktwerking een steeds grotere rol ging spelen in de organisatie van de samenleving. Dit alles werd gepresenteerd met een ideologische boodschap: dat deze veranderingen het individu zouden bevrijden van de verstikkende bemoeienis en betutteling door de overheid en van de ouderwetse en verstarde ideologische zuilen. Deze bevrijding zou niet alleen het individu emanciperen, maar ook een enorm reservoir aan creativiteit ontsluiten dat zou zorgen voor blijvende economische welvaart.

Ook vandaag wordt nog steeds verwacht dat de markt oplossingen biedt voor zowel lokale als mondiale problemen. Of het nu gaat om betaalbaar wonen, betaalbare cultuurparticipatie, kwaliteitsvol onderwijs of de klimaatproblematiek, voorgestelde oplossingen zijn vaak gebaseerd op de basisprincipes van de markt.

Toch heeft de neoliberale transformatie van de wereld een aantal zorgwekkende maatschappelijke tendensen gecreëerd of verscherpt. Deze tendensen zullen zich waarschijnlijk ook in de nabije toekomst voortzetten.

2.3.1. De geketende overheid

Het vrijmaken van de markt voor kapitaal, goederen en diensten zorgt ervoor dat landen in een intense concurrentiestrijd verwickeld zijn. Om investeerders aan te trekken, moeten overheden zorgen voor een 'gunstig investeringsklimaat'. Een gunstig investeringsklimaat vereist vaak een fiscaal regime dat zo voordelig mogelijk is voor grote vermogens en inkomens, en een sociaal regime waarin marktdiscipline van de beroepsbevolking centraal staat.

Het door investeerders afgedwongen, en in verdragen vastgelegde, strikte begrotingsbeleid leidt tot een overheid die steeds minder ruimte heeft om te investeren in publieke dienstverlening, cultuur, zorg en onderwijs. Hierdoor stagneert niet alleen de herverdeling en sociale mobiliteit, maar worden ook maatschappelijke domeinen die voorheen (gedeeltelijk) buiten de markt werden gehouden, onderworpen aan marktwerking.

In dit klimaat moet het Masereelfonds op zoek naar alternatieve inkomstenbronnen om de afhankelijkheid van overheidssubsidies gradueel te verminderen. Aangezien overheidssubsidies door voortdurende bezuinigingen steeds onzekerder worden, kan projectfinanciering een oplossing bieden. Echter, een afhankelijkheid van projectfinanciering kan leiden tot financiële instabiliteit, waardoor het personeelsbestand mogelijks precairder wordt. Daarom willen we inzetten op diversifiëring van middelen via het exploreren van nieuwe fondsenwerfingsmethoden en het ontwikkelen van een giftenbeleid.

2.3.2. Precariseren en ongelijkheid

Ondanks het trickle down discours, waarbij een deel van de rijkdom van de 1% zou neerdruppelen op de rest van de bevolking, hebben de afgenomen sociale bescherming en de toenemende flexibilisering van arbeid tot meer ongelijkheid, isolatie, armoede en onzekerheid geleid. Zelfs degenen die nu tot de middenklasse behoren, zien hun inkomen, arbeidsomstandigheden en -rechten bedreigd. De angst voor het verlies van levenskwaliteit en sociale status heeft een zware impact op een groeiend deel van de bevolking. Concurrentie wordt de norm in interpersoonlijke relaties en leidt tot individualisering.

Ongelijkheid in al haar facetten is een thematisch knooppunt voor onze werking. Ook door onze leden wordt zij beschouwd als het centraal probleem van onze tijd (zie bijlage 2). De aspecten van ongelijkheid raken aan diverse strijdthema's die we belangrijk vinden binnen Masereelfonds, zoals sociale rechtvaardigheid, onderwijskansen, digitale inclusie en het versterken van de democratie.

2.3.3. Klimaat en milieu

In hun concurrentie om investeerders moeten landen een zo gunstig mogelijke accumulatieregime in stand houden door zoveel mogelijk maatschappelijke kosten af te wentelen op de samenleving. Deze tendens

bemoeilijkt het vinden van oplossingen voor een van de grootste uitdagingen waar de mensheid voor staat: de klimaatcrisis en de voortschrijdende ecologische degradatie. De angst om investeerders af te schrikken en de grote macht van de fossiele industrie en hun lobbywerk bij de machtigste regeringsleiders en internationale instellingen zorgen ervoor dat doortastende maatregelen uitblijven. Om een 'klimaattransitie' te realiseren beperkt de overheid zich tot het subsidiëren van individuele producenten en consumenten. Deze strategie is echter niet sociaal: de kosten ervan worden onevenredig gedragen door de lagere inkomens waardoor het politieke draagvlak voor een echte transitie wordt ondermijnd. De huidige Belgische en Vlaamse klimaatmaatregelen versterken, onder andere via het Mattheüseffect, de bestaande sociaal-economische ongelijkheid.

Binnen de dagelijkse werking van het MF hebben we oog voor ecologie en fairtrade, zonder in de valkuil te trappen van individuele culpabilisering. We blijven hameren op de echte, structurele oorzaken en schuldi- gen van de ecologische crisis: de winsteconomie die de kosten van de vervuiling afwentelt op de samenleving en de overheden die de grote bedrijven een hand boven het hoofd houden. We moedigen afdelingen aan om te experimenteren met concrete ecologische oplossingen. Tezelfdertijd werken we met hen rond het principe dat het beleid zelf moet veranderen. Indien ecologische maatregelen ook sociaal rechtvaardig moeten zijn, dan moeten we de vraag durven stellen of een op winst gebaseerd economisch model niet intrinsiek met het ecosysteem op ramkoers ligt.

2.3.4. Geopolitieke instabiliteit, militarisering en migratie

De ongelijke verdeling van de lasten van klimaatverandering is niet alleen zichtbaar op nationaal niveau, maar ook wereldwijd. Het Globale Zuiden lijdt momenteel het meest onder de klimaatverandering. Door de historische erfenis van het kolonialisme en de huidige wurggreep van oneerlijke handelsverdragen en door het Westen gesteunde dictaturen kunnen landen nauwelijks hun technische, economische en maatschappelijke infrastructuur aanpassen aan deze ingrijpende veranderingen.

Landen zijn niet alleen verwikkeld in een concurrentiestrijd om investeerders, maar ook om grondstoffen en afzetmarkten. De ecologische degradatie en de klimaatcrisis zijn deels een gevolg van dit concurrentie- en

groeimodel. Op hun beurt zorgen de klimaatcrisis en ecologische degradatie, zoals de uitputting van natuurlijke rijkdommen, voor een verdere verscherping van deze concurrentiestrijd. Dit gaat gepaard met toenevende spanningen tussen verschillende globale en regionale grootmachten. Deze spanningen leiden steeds vaker tot oorlogen waarbij lokale conflicten worden gebruikt om de strijd om invloed met hun concurrenten militair te beslechten. Schijnbaar regionale conflicten, zoals de burgeroorlog in Syrië en Jemen of de oorlog in Gaza en Oekraïne, zijn in wezen globale conflicten die gedreven worden door de belangen van het militair-industrieel complex zoals vertegenwoordigd door ongeregistreerde wapenlobby's. De instabiliteit die hiermee gepaard gaat, dwingt overheden om verder te investeren in militaire kracht, wat op zijn beurt de instabiliteit verder aanwakkert.

Droogte, overstromingen, hittegolven, extreme weersomstandigheden... en de conflicten die hieruit voortvloeien moedigen migratie aan - in de eerste plaats binnen landen en regio's in het Globale Zuiden. Een klein deel van deze klimaatvluchtelingen komt in het Westen terecht. Vanuit de notie van klimaatrechtvaardigheid beseffen we dat deze mensen op de vlucht slaan voor een globale ecologische problematiek waar Westerse overheden en bedrijven de hoofdverantwoordelijkheid voor dragen. Hetzelfde geldt voor mensen die oorlogen en conflicten ontvluchten waar Westerse staten een rol in spelen of die economische opportuniteiten zoeken omdat de economie van hun land ontwricht is door structurele aanpassingsprogramma's van het IMF of een voortdurende, zware koloniale erfenis.

2.3.5. Superdiverse samenleving

De koloniale erfenis, de migratiepolitiek van de jaren zestig en zeventig, de neoliberale globalisering, de uitbreiding van de Europese Unie en de toenemende geopolitieke instabiliteit hebben een superdiverse samenleving gecreëerd: een maatschappij waarin diverse groepen zelf steeds diverser worden en de verschillen binnen gemeenschappen groter worden dan die tussen gemeenschappen. Diversiteit, zeker in de stedelijke context, is een maatschappelijk feit geworden, maar de Vlaamse en Brusselse instellingen, het onderwijs én het middenveld hinken vaak nog steeds achterop om deze realiteit te representeren en er constructief mee om te gaan. Sterker nog, sommige publieke instellingen (cf. politie, onderwijs, zorgverlening) werken op een manier die discriminerend en segregierend kan zijn.

Het onderwijs draagt nog steeds de sporen van een verzuimd verleden. De indeling op basis van confessionele criteria leidt niet alleen tot een levensbeschouwelijke segregatie, maar bevordert ook de bestaande sociaal-economische segregatie. Daarbij ontnemt een neoliberale, technocratische benadering van onderwijs als louter voorbereiding op de arbeidsmarkt jongeren de conceptuele instrumenten om de maatschappij te begrijpen en zichzelf daarin kritisch te positioneren.

Ook het middenveld, waaronder het Masereelfonds, staat voor de uitdaging om superdiversiteit een plaats te geven. Des te meer omdat geracialiseerde mensen zich de laatste jaren sterk georganiseerd hebben en luider het woord voeren in de strijd tegen racisme. Aangespoord door de protesten van Black Lives Matter in de VS roept de antiracistische beweging actief op om instellingen en organisaties te dekoloniseren. Wil het MF zijn sociale relevantie behouden en zijn missie volbrengen, dan moeten zowel het ledenbestand als de activiteiten een reflectie van de superdiverse realiteit vormen. Om creatief met deze uitdaging om te gaan, moeten we onze eigen praktijken en gebruiken kritisch bekijken en hervormen, zonder de emancipatorische waarden, die tot het DNA van het Masereelfonds behoren, uit het oog te verliezen.

Een belangrijke stap hierbij is het bouwen van bruggen met (zelf)organisaties en campagnes die werken rond antiracisme, antidiscriminatie, intersectionalisme en dekolonisering. Door samen te werken met deze bewegingen en open te staan voor hun eisen en denkpatronen – zonder deze noodzakelijkerwijs volledig over te nemen of onszelf in hun plaats te stellen – kunnen we onze werking verder verrijken met de superdiverse realiteit.

2.3.6. Crisis van de democratie

De strakke beperkingen van de neoliberale globalisering - concreet geïmplementeerd door bijvoorbeeld het Verdrag van Maastricht in 1992 - zorgen ervoor dat nationale overheden nauwelijks alternatieve wegen durven of kunnen inslaan, zelfs als de bevolking daar expliciet om vraagt (bijvoorbeeld tijdens de Griekse crisis in 2015). Terwijl de budgettaire riem tijdens de coronapandemie een beetje minder hard werd aangespannen, werden overheden in de aanloop van de Europese verkiezingen van 2024 opnieuw aangemoedigd om hun uitgaven 'onder controle' te brengen. Tezelfdertijd versterkt de oorlog in Oekraïne de NAVO-eis om de militaire uitgaven

te verhogen. Aangezien de rechterzijde zich verzet tegen een echte vermogensbelasting blijft enkel een besparing over op essentiële maatschappelijke diensten zoals onderwijs, gezondheid en mobiliteit.

De neoliberale politieke orde houdt formeel democratische regels in acht, maar democratische instituten staan steeds machtelozer tegenover niet-democratisch verkozen instituten en processen. Het reëel ontbreken van democratische inspraak en politieke nabijheid ondermijnt het vertrouwen in de democratie en in nationale en lokale overheden. Neoliberale opiniemakers geven meer en meer een technocratische invulling aan het beleid. Democratie wordt gereduceerd tot het moment van verkiezingen, waarna de regering de lakens uitdeelt. In het parlement klinkt de stem van de oppositie, maar het neemt zelden een zelfstandige rol op. Voor een actief middenveld is er in deze context steeds minder ruimte. Een dergelijk politiek model impliceert een verregaande machtsongelijkheid tussen enerzijds de burgers die niet langer op een georganiseerde manier kunnen wegen op het beleid via middenveldorganisaties en anderzijds ondernemers die via allerlei lobbygroepen wel degelijk kunnen wegen op het beleid.

De democratische leegte die zo ontstaat wordt wereldwijd meer en meer opgevuld door antipolitiek en rechtspopulistische politieke krachten. De terechte democratische kritiek op de rol en het functioneren van overheden wordt door deze krachten gemobiliseerd om, onder het mom van een democratische revolutie, een frontale aanval in te zetten op de verworvenheden van een lange geschiedenis van emancipatorische bewegingen. Zelfs indien zijn discours soms haaks lijkt te staan op de neoliberale recepten, vormt het rechtspopulisme zo de keerzijde van de neoliberale medaille.

Een democratische heropleving kan bijgevolg niet enkel het resultaat zijn van een strijd tegen rechtspopulisme. Gezien de neoliberale politieke orde een direct gevolg is van de kapitalistische economie, kan de democratie enkel bloeien als deze economie grondig wordt herzien. Politieke democratie dreigt te verdwijnen als er niet ook wordt gewerkt aan economische democratie. Dergelijke democratisering moet economische macht en dus ook politieke macht gelijkwaardig verdelen en inspraak van groepen die nu buiten de economische en politieke beslissingscircuits staan mogelijk maken. Dit vergt niet alleen een herdenking van de manier waarop inspraak wordt georganiseerd (verkiezingen, referenda, etc.), maar ook alternatieve eigendomsmodellen. Wereldwijd

wordt er geëxperimenteerd met dergelijke alternatieven: coöperaties en andere vormen van “commons” komen steeds meer tot bloei in diverse sectoren (landbouw, wonen, financiële sector, etc.). De uitdaging zal zijn om deze commons als politiek-democratisch instrument in te zetten tegen de uitholling van de democratie.

Wij zien deze experimenten met alternatieve manieren van produceren en consumeren als belangrijke en hoopgevende initiatieven. Enerzijds willen we in onze werking de kennis over, en verdere ontwikkeling van, deze ‘prefiguratieve’ alternatieven verspreiden en faciliteren. Anderzijds willen we deze ervaringen ook gebruiken om onze eigen werking te herdenken en vorm te geven.

2.3.7. Digitalisering en AI

De toenemende digitalisering en de opkomst van artificiële intelligentie (AI) brengen zowel voordelen als aanzienlijke risico's met zich mee. Digitalisering heeft de flexibilisering van arbeid versterkt, waardoor werkgevers arbeidsprocessen intensief kunnen monitoren en aanpassen.

Digitalisering versterkt ook monopolievorming. De massale toepassing van computertechnologie heeft geleid tot machtsconcentratie bij enkele grote techbedrijven, die enorme hoeveelheden gebruikersdata verzamelen en verkopen. Dit roept ernstige privacyzorgen op en toont het potentieel voor misbruik, zoals het manipuleren van verkiezingen of het surveilleren van burgers.

Artificiële intelligentie kan sectoren transformeren, van gezondheidszorg tot transport, maar introduceert ook ethische vraagstukken, vooral rond privacy, auteursrecht, veiligheid van gegevens en de versterking van bestaande machtsstructuren. Ook de impact van ongereguleerde AI op de ‘intellectuele’ en artistieke arbeidsmarkt is een kritiek punt, waarbij automatisering kan leiden tot werkloosheid en toenemende ongelijkheid.

Voor relatief kleine sociaal-culturele organisaties zoals het Masereelfonds biedt AI ook kansen voor efficiëntieverbetering in administratie, communicatie en ledenbeheer. Tegelijkertijd willen we de menselijke interactie en persoonlijke betrokkenheid niet vervangen door technologische shortcuts.

2.4. Besluit

De omgevingsanalyse vertrok vanuit drie kernvraagstukken: leden- en vrijwilligersengagement, positionering in het sociaal-culturele veld en positionering in de bredere samenleving. Deze drie kwesties zijn ingebed in brede maatschappelijke en historische ontwikkelingen: we kunnen bijvoorbeeld de veranderende demografie van ons ledenbestand niet begrijpen zonder inzicht in ontzuiling en superdiversiteit. Tezelfdertijd biedt deze contextanalyse een basis om een aantal inhoudelijke thema's te benadrukken die tot het DNA van het Masereelfonds behoren. Voor het Masereelfonds is het cruciaal dat we deze ontwikkelingen breed belichten, overtuigd dat alleen zo deze ontwikkelingen op een democratische manier kunnen worden gestuurd. En alleen dan kunnen we hopen dat de wereld van morgen rechtvaardiger zal zijn.

3

SOCIAAL-CULTURELE ROLLEN

3.1. VERBINDENDE ROL

In een samenleving die steeds verder individualiseert, erkennen we de noodzaak van verbinding om bij te dragen aan een open, democratische en rechtvaardige samenleving. We verbinden mensen op basis van onze missie en de daaruit vloeiende werking. Voor ons gaat de verbindende rol verder dan alleen het bijeenbrengen van mensen; het is een actief proces van bouwen aan een gemeenschap en bruggen tussen verschillende gemeenschappen waarin betrokkenheid en wederzijdse ondersteuning centraal staan. Deze visie wordt verder uitgewerkt in onze strategische doelstelling om de cohesie binnen lokale gemeenschappen te versterken.

Verenigingsdemocratie als leidraad

Het Masereelfonds is een democratische ledenvereniging, waarin de leden de democratische basis van de organisatie vormen. Binnen het fonds zijn leden niet alleen deelnemers, maar ook actieve vormgevers van de organisatie. Onze organisatie wordt gedragen door de inspraak, betrokkenheid en gedeelde verantwoordelijkheid van haar leden. Het principe

van verenigingsdemocratie ligt m.a.w. aan de basis van de structuur en werking van het Masereelfonds. Leden hebben het recht en de mogelijkheid om mee te denken, mee te beslissen en richting te geven aan de koers van de organisatie. Dit betekent bijvoorbeeld concreet dat vrijwilligers van afdelingen niet alleen zelf een activiteitenaanbod kunnen ontwikkelen en uitrollen maar ook de mogelijkheid hebben om, als ze dat willen, actief deel te nemen aan de besluitvorming en ontwikkeling van onze organisatie.

Verbinding binnen en tussen de lokale afdelingen

Het vrijwilligersbeleid ondersteunt elke vrijwilliger die actief is binnen een afdeling, met nadruk op het begeleiden en waarderen van hun engagement. Dit omvat stappen zoals het verwelkomen, ondersteunen, evalueren en bedanken van vrijwilligers (zie bijlage 6). Deze aanpak zorgt voor samenhang en verbinding binnen de vrijwilligerswerking. Zo voelen (afdelings)vrijwilligers zich gehoord, gewaardeerd en verbonden met zowel hun afdeling als het grotere geheel van het Masereelfonds.

Het afdelingsbeleid biedt een duidelijk kader aan vrijwilligers en begeleiders, terwijl het tegelijkertijd ruimte laat voor autonomie. Dit stelt afdelingen in staat om hun werking af te stemmen op hun unieke identiteit, binnen de bredere missie en visie van het Masereelfonds.

Om de samenwerking tussen individuele vrijwilligers en afdelingen te versterken worden twee keer per jaar afdelingsoverleggen georganiseerd, in het voorjaar en het najaar. Tijdens deze bijeenkomsten worden niet alleen informele contacten gelegd, maar ook relevante onderwerpen besproken die leven in de afdelingen. Er is bovendien ruimte voor kennisdeling en uitwisseling. De deelnemers kunnen zelf aangeven welke thema's zij op het volgende overleg willen bespreken, wat zorgt voor een dynamisch en aansluitend proces dat inspeelt op de actuele noden van afdelingen en vrijwilligers.

Ter ondersteuning worden de nieuwsbrief "MF-vrijwilligersnieuws" en de Vrijwilligers Google Drive ingezet. Deze tools maken het mogelijk om initiatieven, ondersteuning en inhoudelijke activiteiten breed te communiceren. Goede voorbeelden en succesvolle initiatieven worden gedeeld, zodat ze anderen kunnen inspireren.

Het uiteindelijke doel van al deze verbindingen is het versterken van de gedeelde drijfveer en passie voor

het Masereelfonds. Het gevoel van samen aan hetzelfde doel werken wordt zo tastbaar en motiverend voor iedereen.

Samenwerking met andere organisaties

Het Masereelfonds reikt actief de hand naar andere organisaties om gezamenlijke maatschappelijke doelen na te streven. Wij zien het als onze taak om niet alleen binnen de sociaal-culturele sector verbinding te zoeken, maar investeren ook hard in sectoroverschrijdende samenwerkingen zoals met de onderwijssector, amateurkunsten, musea en met organisaties die zich inzetten voor thema's zoals arbeidsrechten en klimaat. Ook het samenwerken met vakbonden, milieuorganisaties en mensenrechtenorganisaties biedt ons nieuwe perspectieven en versterkt onze maatschappelijke impact. Bij deze samenwerkingen houden we vast aan onze eigenheid en zoeken we naar gelijkwaardige partnerschappen waarin we elkaar versterken zonder onze kernwaarden uit het oog te verliezen.

Ontmoetingsruimtes als verbindend middel

Onze verbindende rol krijgt verder vorm via het aanbieden van activiteiten en innovatieve projecten in onze eigen fysieke ontmoetingsruimtes, zoals het Masereelhuis in Sint-Niklaas en 't MaZ in Oostende en plekken die we delen met anderen zoals de Peperfabriek in Antwerpen, De Snuffel in Brugge, 't Goudblommeke in Papier in Brussel, Ons Huis in Edegem etc. Hier kunnen verschillende gemeenschappen en individuen elkaar ontmoeten en geïnspireerd worden rond gedeelde maatschappelijke thema's. Deze ontmoetingsplaatsen zijn gericht op het samenbrengen van diverse groepen, waardoor er ruimte ontstaat voor een dialoog over de vraagstukken die ons allemaal aangaan.

Intergenerationele verbinding

Een ander belangrijk aspect is het bevorderen van intergenerationele ontmoetingen. We richten ons niet alleen op een aanbod specifiek voor (en door) jongeren, maar werken ook aan modellen die samenwerking en uitwisseling tussen verschillende generaties stimuleren. Een concreet voorbeeld hiervan zijn twee leesgroepen die door jongeren worden georganiseerd waarin zowel min-30-jarigen als oudere generaties vertegenwoordigd zijn.

3.2. KRITISCHE ROL

Het Masereelfonds ziet de kritische rol als een fundamentele pijler in haar missie om democratisch burgerschap, sociale rechtvaardigheid en maatschappelijke betrokkenheid te bevorderen. We willen bijdragen aan een samenleving waarin burgers niet alleen geïnformeerd zijn, maar ook geïnspireerd en geactiveerd worden om maatschappelijke vraagstukken kritisch te benaderen en aan te pakken. Deze visie is vervat in onze strategische doelstelling om burgers in Vlaanderen en Brussel te empoweren en samenwerkingsverbanden te stimuleren.

Toegang tot kennis

In de praktijk werkt het Masereelfonds aan deze kritische rol door een breed scala aan activiteiten aan te bieden, zoals lezingen, debatten, leesgroepen en filmvoorstellingen. We behandelen thema's zoals sociale rechtvaardigheid, klimaatverandering, ongelijkheid, democratie en racisme, die de deelnemers uitdagen om de dominante verhalen in de samenleving te bevragen en alternatieve perspectieven te verkennen. Deze activiteiten, samen met ons ledenmagazine *Aktief* en publicaties op onze website voorzien deelnemers van feitelijke, kritische informatie. Dit stelt hen in staat verder na te denken en bij te dragen aan een sociaal rechtvaardige en duurzame samenleving. Onze lokale afdelingen en thematische groepen spelen een cruciale rol in het verankeren van deze visie binnen lokale gemeenschappen.

Uitwisseling en actieve participatie

Naast informeren willen we een cultuur van uitwisseling en actieve participatie bevorderen, waarin burgers niet enkel informatie consumeren, maar ook zelf bijdragen aan het debat. We organiseren discussiegroepen, interactieve sessies en informele bijeenkomsten, zoals fietstochten en workshops, waar burgers diverse inzichten kunnen delen. Deze uitwisseling helpt om blinde vlekken in het publieke debat te identificeren en versterkt het gevoel van verbondenheid in de gemeenschap. Vanuit deze verbondenheid willen we hen inspireren tot collectieve actie en betrokkenheid bij maatschappelijke verandering.

Een actieve bewegingsruimte

We bieden een actieve bewegingsruimte aan waarin burgers op lokaal niveau betrokken kunnen raken bij maatschappelijke thema's. Door lokale verankering van thema's, deelname aan lokale coalities (zoals 8 mei-coalitie,

Hart boven Hard) en experimenten met nieuwe samenwerkingsverbanden en -werkvormen willen we de basis versterken voor collectieve verbeelding en sociale verandering. In deze rol willen we ook een podium geven aan kritische stemmen en vieren we het belang van tegendraads denken, bijvoorbeeld tijdens ons evenement 'Ode aan het Contraire.' Dit initiatief symboliseert onze waardering voor denkers die tegen de stroom in durven gaan en inspireert anderen om buiten de gangbare kaders te denken en handelen.

Onderbelichte inzichten

Het Masereelfonds wil ruimte maken voor ideeën en praktijken die vaak onder de radar blijven in het maatschappelijke debat. Hierbinnen willen we een diversiteit in stemmen en benaderingen aanbieden en nieuwe perspectieven ontsluiten die aanzetten tot maatschappelijke verandering. We creëren een platform voor uiteenlopende progressieve perspectieven, zoals klimaatrechtvaardigheid, gendergelijkheid en antiracisme. We nodigen deelnemers uit om deel te nemen aan een vrij en open debat.

Weerstand tegen desinformatie

In een tijdperk van desinformatie en ongelijke toegang tot betrouwbare bronnen willen we feitelijke en goed onderbouwde inhoud breed toegankelijk maken. We richten ons op een kritische gemeenschap die in staat is om de status quo op constructieve wijze te bevragen en alternatieve visies te ontwikkelen. Door niet alleen te informeren, maar ook ruimte en middelen te bieden voor actieve betrokkenheid, bouwen we mee aan een kritisch, sociaal rechtvaardig maatschappelijk middenveld dat de nodige kennis heeft om een positieve impact te maken.

3.3. LABOROL

Het Masereelfonds creëert praktijken die nieuwe spelregels voor de samenleving verkennen via innoverende modellen van burgerschap, samenwerking, participatie en gemeenschapsvorming. Hierbij functioneren we als een experimenteel platform waarin burgers en gemeenschappen samenkomen om op vernieuwende manieren actief bij te dragen aan een duurzame, rechtvaardige en inclusieve samenleving. Via onze strategische doelstelling om burgers in Vlaanderen en Brussel te ondersteunen bij het verbeelden en realiseren van maatschappelijke alternatieven en participatieve praktijken, geven we verder invulling aan onze laboratoriumrol.

Participerende burgerinitiatieven

In de laboratoriumrol streven we ernaar dat burgers zich niet alleen bewust zijn van maatschappelijke uitdagingen, maar zich ook gesterkt voelen om eraan bij te dragen. Dit wordt concreet gemaakt door participerende initiatieven waarin burgers actief meedenken over oplossingen en daadwerkelijk betrokken worden bij de uitwerking daarvan. Het organiseren van activiteiten zoals creatieve interventies in de publieke ruimte biedt burgers de kans om nieuwe maatschappelijke spelregels uit te proberen in een veilige, stimulerende omgeving.

Experimenteren met cultuur en creatieve expressie

Een belangrijk element van deze laboratoriumrol is de inzet van cultuur(creatie) en kunst als middelen om nieuwe maatschappelijke verhoudingen te verbeelden en te testen. Het fonds werkt bijvoorbeeld aan projecten zoals *Magrafica*, waarin het innovatieve karakter ligt in de sectoroverschrijdende samenwerking, participatie van (amateur)kunstenaars via het verspreiden van een open call. Binnen *Magrafica* vertalen (amateur)kunstenaars uit de richting grafiek maatschappelijke thema's zoals democratie en gelijkheid visueel in kunstwerken. Er wordt samengewerkt met musea, (deeltijds) kunstonderwijs en Kunstwerkt. Deze benadering opent de deur voor een breed publiek, van professionals tot niet-professionele kunstenaars, om op een participatieve manier deel te nemen aan een dialoog over maatschappelijke thema's. Deze sectoroverschrijdende samenwerking tussen het socioculturele veld, deeltijds kunstonderwijs en de kunstwereld via participatieve methodieken biedt nieuwe manieren om urgente maatschappelijke kwesties te benaderen.

Inclusieve gemeenschapsvorming

Tot slot zet het Masereelfonds zich in om nieuwe spelregels voor gemeenschapsvorming te creëren die sociale isolatie tegengaan en een sterker gevoel van verbondenheid bevorderen. Door een breed aanbod van laagdrempelige gemeenschapsactiviteiten, zoals volkshuizen, lezingen en films in huiskamers, participatieve inspiratieavonden rond maatschappelijke thema's en intergenerationele programma's, willen we ruimte maken voor interactie tussen mensen uit verschillende sociale en culturele achtergronden. Deze initiatieven worden vanuit een bottom-up aanpak vormgegeven en sluiten nauw aan bij de behoeften en wensen van lokale gemeenschappen. Dit stimuleert niet alleen ac-

tieve participatie, maar ondersteunt ook een model van gemeenschapsvorming waarin burgers mede-eigenaar zijn van de processen die hun leefomgeving vormen.

4 SOCIAAL-CULTURELE FUNCTIES

In dit beleidsplan kiezen we bewust voor een focus op drie kernfuncties: de cultuurfunctie, de gemeenschapsvormende functie en de maatschappelijke bewegingsfunctie. Nieuw is dat de leerfunctie niet langer als aparte kernfunctie wordt beschouwd, maar wordt geïntegreerd binnen de maatschappelijke bewegingsfunctie. Deze keuze weerspiegelt onze visie dat leren niet op zichzelf staat, maar ten dienste staat van maatschappelijke verandering. Door educatie en bewustwording te verbinden met actie en beweging, versterken we onze impact en ondersteunen we burgers en gemeenschappen om actief deel te nemen aan de creatie van een sociaal rechtvaardige samenleving.

4.1. Visie op de cultuurfunctie

Het Masereelfonds streeft ernaar om burgers sterker te maken in hun eigen **cultuurbeleving**. Door middel van culturele evenementen (zoals debatten, expo's, films, uitstappen, lezingen etc), publicaties (bijv. in ons tijdschrift *Aktief*) en creatieve projecten (zoals *Magrafica*) willen we burgers inspireren om een actieve rol te spelen in hun eigen culturele ontwikkeling.

Naast het versterken van persoonlijke cultuurbeleving richten we ons ook op het creëren van **gedeelde culturele ervaringen** binnen groepen. We zien cultuur als een verbindende factor die mensen samenbrengt en gemeenschappelijke betekenissen creëert. Via activiteiten zoals participatieve kunstprojecten, leesgroepen, uitstappen, filmaanbod en samen koken en eten stimuleren we gemeenschapsvorming.

We zien cultuur als middel om **maatschappelijke verandering** te bewerkstelligen en mensen te informeren, inspireren en verbinden. Onze cultuurfunctie richt zich op het versterken van sociaal-cultureel werk door

een breed scala aan (participatieve) activiteiten aan te bieden die mensen uit diverse achtergronden aanspreken en samenbrengen. We willen mensen niet alleen in contact brengen met cultuur, maar hen ook actief betrekken. Dit doen we door deelname aan coalities zoals de Klimaatcoalitie, 8 mei coalitie, Vredescoalitie.

Het **cultuurproces** van het Masereelfonds staat kritisch tegenover bestaande maatschappelijke structuren, zoals het neoliberale marktdenken en de toenevende individualisering in de samenleving. Door middel van cultuur bieden we een tegenwicht en leggen we de nadruk op gemeenschapsvorming, solidariteit en actief pluralisme. Door middel van debatten, panelgesprekken, lezingen, films en kritische publicaties worden mensen aangemoedigd om de bredere maatschappelijke orde te bevragen. Naast het kritisch bevragen van de bestaande cultuur creëren we ook ruimte om alternatieven te verkennen. Dit doen we door middel van creatieve en innovatieve activiteiten, kunstprojecten zoals *Magrafica*, leesgroepen en andere initiatieven.

Het Masereelfonds legt in zijn praktijk sterk de nadruk op **immateriële culturele expressies**. Via activiteiten als debatten, lezingen en workshops krijgen mensen, groepen en gemeenschappen de kans om hun ervaringen en perspectieven te delen en om samen nieuwe culturele ervaringen op te doen.

Als sociaal-culturele werkers binnen Masereelfonds hebben we verschillende **rollen om dit cultuurproces vorm te geven**. Als **inhoudelijk expert** spelen we een cruciale rol in het delen van diepgaande kennis over maatschappelijke en culturele thema's. Door deelnemers te voorzien van inzichten en vaardigheden, helpen we hen om cultuur en maatschappelijke structuren kritisch te begrijpen en te bevragen. Deze rol is essentieel voor onze missie om bewustwording en kritisch denken te stimuleren, en vormt de basis waarop we onze activiteiten opbouwen. Daarnaast fungeren we als **facilitators** en creëren we open contexten waarin mensen actief kunnen deelnemen aan culturele activiteiten en projecten.

De **participanten** in onze cultuurprocessen spelen zelf ook een actieve rol. Ze worden gezien als medemakers, die inhoud en richting geven aan de activiteiten door hun ideeën en ervaringen in te brengen. We moedigen hen aan om kritisch na te denken over maatschappelijke structuren, maar ook om daadwerkelijk in actie te komen en zich in te zetten voor positieve verandering.

4.2. Visie op de gemeenschapsvormende functie

Het Masereelfonds zet zich in voor de versterking van gemeenschappen door **mensen samen te brengen** rond onze gedeelde missie en visie, en door de positie van gemeenschappen in de bredere maatschappij te versterken. Door mensen samen te brengen rond urgente actuele thema's bouwen we aan een gedeelde basis.

We geloven dat gemeenschappen sterker worden wanneer ze verbonden zijn met de bredere samenleving. Daarom streven we ernaar de **maatschappelijke positie** van onze gemeenschappen te verbeteren en hun betrokkenheid bij maatschappelijke vraagstukken te vergroten. We bouwen bruggen tussen verschillende groepen, culturen en generaties, en creëren zo een netwerk dat ons allen verbindt.

Onze **lokale afdelingen en themagroepen** vormen de **ruggengraat** van onze gemeenschapsvormende functie. Zij spelen een cruciale rol in het realiseren van deze visie. Verspreid over verschillende regio's werken onze afdelingen en themagroepen aan de versterking van lokale netwerken, waar burgers zich kunnen inzetten voor gemeenschappelijke doelen en actuele thema's op lokaal niveau kunnen bespreken en stimuleren ze burgerparticipatie.

Een essentieel onderdeel van onze gemeenschapsvorming is het bieden van ruimte waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dit kunnen fysieke **ontmoetingsplekken** die lokaal verankerd zijn binnen onze afdelingen, zoals het Masereelhuis in Sint-Niklaas en 't MaZ in Oostende. Naast onze eigen locaties, maken sommige van onze afdelingen ook gebruik van verschillende vaste ontmoetingsruimtes in Vlaanderen en Brussel, zoals Snuffel in Brugge, het Goudblommeke van Papier in Brussel, De Peperfabriek in Antwerpen, Trefpunt in Gent, Oratoriënhof in Leuven, en Ons Huis in Edegem, het Elzenhof in Elsene. We willen **duurzame structuren** creëren waarbinnen we onze leden blijven verbinden met onze bredere missie. Op die manier creëren we een gemeenschap waar zij zich langdurig betrokken voelen.

Het bouwen van **netwerken** en het faciliteren van **uitwisseling** over verschillende groepen en gemeenschappen heen is een ander belangrijk format voor het Masereelfonds. Door mensen de kans te geven kennis, ervaringen en middelen met elkaar te delen, ontstaan er waardevolle relaties die mensen en gemeenschappen sterker maken. Mensen samenbrengen rond **gedeelde thema's en projecten** geeft onze gemeenschapsvorming

extra diepgang. Door mensen te ondersteunen bij de uitvoering van een project waar zij samen achter staan, stimuleren we actieve betrokkenheid en eigenaarschap binnen de gemeenschap. Dit creëert niet alleen een gevoel van verbondenheid, maar biedt ook de mogelijkheid om nieuwe mensen en groepen te betrekken en zo de gemeenschap verder te verrijken.

Voor onze werking zijn **verschillende rollen** van de sociaal-cultureel werker essentieel om onze gemeenschapsvormende missie te realiseren. Als procesbegeleider spelen we een **verbindende rol** door mensen samen te brengen en te verenigen, met oog voor de dynamiek binnen de gemeenschap. In onze **rol van coach** ondersteunen we kernvrijwilligers van lokale afdelingen, waardoor zij zich verbonden voelen in een bredere gemeenschap en op zelfstandige basis activiteiten kunnen ontwikkelen. Als **netwerker** vervullen we een cruciale brugfunctie, door mensen, groepen en gemeenschappen te verbinden en zo de cohesie te versterken.

De deelnemers en leden van het Masereelfonds spelen een actieve en onmisbare rol in het **gemeenschapsvormende proces**. Zij vervullen verschillende rollen die de werking van de organisatie ondersteunen en versterken, en geven daarmee concreet vorm aan onze missie om verbonden en inclusieve gemeenschappen te creëren. Als **gemeenschapsmensen** zijn onze leden op zoek naar gezelschap en het gevoel deel uit te maken van een groter geheel. Zij nemen deel aan activiteiten en bijeenkomsten, ontmoeten anderen en versterken zo de cohesie binnen de gemeenschap. Sommige leden treden op als **ambassadeur** of vertegenwoordiger op van hun lokale afdeling, of specifieke projecten binnen het Masereelfonds. Deze leden fungeren als aanspreekpunt en gezicht van hun lokale gemeenschap, en dragen onze waarden en missie uit. Zij spelen een sleutelrol in het vergroten van de zichtbaarheid en impact van de organisatie, zowel lokaal als regionaal. Aangezien onze lokale afdelingen over veel autonomie beschikken, zetten veel van onze leden zich vrijwillig in als trekker of mede-organisator. Zij nemen initiatief, organiseren activiteiten en dragen verantwoordelijkheid voor het dagelijks functioneren van de afdeling of themagroep.

4.3. Visie op de maatschappelijke bewegingsfunctie

We stimuleren het **maatschappelijk bewustzijn** door middel van educatieve programma's, publicaties en

projecten die mensen de kans geven om zich te verdiepen in thema's zoals democratie en sociale rechtvaardigheid.

Naast de focus op individuele bewustwording, willen we groepen en **gemeenschappen activeren** en ondersteunen in hun zoektocht naar nieuwe manieren van samenleven. We geloven dat dialoog en samenwerking binnen en tussen groepen essentieel zijn om maatschappelijke verandering te realiseren. Door het organiseren van debatavonden, werkgroepen en participatieve evenementen faciliteren we een platform waarop groepen kunnen samenkomen om gezamenlijk maatschappelijke uitdagingen en kansen te bespreken.

Daarnaast willen we ook bijdragen aan een bredere **cultuurverandering** in de samenleving. Dit doen we voornamelijk via samenwerkingen met partners uit het middenveld en lidmaatschap in bredere coalities (zoals de Klimaatcoalitie). Door urgente maatschappelijke thema's breed te agenderen, streven we naar een verschuiving in de manier waarop onze samenleving kijkt. We hopen zo bij te dragen aan een collectieve cultuurverandering die gedragen wordt door verschillende lagen van de samenleving.

Een belangrijk onderdeel van onze missie is om bij individuen en groepen een **kritisch bewustzijn** te bevorderen. Het Masereelfonds wil mensen stimuleren om na te denken over hoe de samenleving momenteel is ingericht en welke gevolgen dit heeft voor onze gezamenlijke toekomst. Door het organiseren van lezingen, debatten en andere educatieve activiteiten bieden wij een ruimte waar deelnemers de kans krijgen om de maatschappelijke spelregels te bevragen en kritisch te reflecteren op de impact van actuele, urgente thema's.

Naast het versterken van kritisch bewustzijn zien wij het **aanbieden van alternatieven** als een essentieel onderdeel van onze werking. Daarom richten wij ons ook op het ontwikkelen en testen van nieuwe maatschappelijke spelregels. We doen dit o.a. door het opzetten van innovatieve projecten zoals *Magrafica*. Deze projecten worden aangevuld met de ontwikkeling van hulpmiddelen en "ideeënbboxen" (kant-en-klaar-aanbod) voor onze lokale afdelingen. Hiermee bedoelen we voornamelijk het aanbieden van uitgewerkte conceptnota's die dienen ter inspiratie voor vernieuwende aanpakken op thema's die voor onze gemeenschap van belang zijn.

In de **maatschappelijke bewegingsprocessen** die we ontwikkelen, kiezen we bewust voor contexten waarin

individuen en groepen niet alleen geïnformeerd worden, maar ook actief kunnen bijdragen aan de gewenste verandering. Een essentieel onderdeel van onze aanpak is het scheppen van ruimte voor maatschappelijk engagement. We willen mensen de mogelijkheid bieden om bewust een maatschappelijke positie in te nemen die bijdraagt aan de verandering die wij nastreven. Dit doen we via deelname aan bredere coalities, (co-) organisatie en mobilisatie van manifestaties, ontwikkelen van participatieve projecten en creatie van artistieke interventies in de publieke ruimte. Naast het stimuleren van ruimte voor maatschappelijk engagement voeden we het publieke debat rond belangrijke maatschappelijke thema's. Via debatten, lezingen, publicaties en campagnes willen we het gesprek aangaan over urgente kwesties. We creëren een omgeving waarin dialoog mogelijk is en waar verschillende perspectieven samenkomen, zodat maatschappelijke kwesties zichtbaar worden en een breed publiek bereiken. Dit helpt niet alleen om onderwerpen onder de aandacht te brengen, maar ook om deelnemers uit te dagen kritisch na te denken over de status quo en alternatieve denkbeelden te verkennen.

Door organisatie van educatieve activiteiten zoals debatten, lezingen, panelgesprekken en publicatie van artikelen bieden we **inhoudelijke expertise** aan en inspireren we deelnemers om kritisch na te denken en actie te ondernemen rond bepaalde kwesties. Als sociaal-culturele organisatie vervullen we ook de rol van **coach** en bieden we begeleiding en ondersteuning aan onze vrijwilligers van lokale afdelingen. Ten slotte spelen we ook een rol als **laborant** waar we via innovatieve experimenten en projecten maatschappelijke verandering in de praktijk proberen te brengen en waar we nieuwe maatschappelijke spelregels proberen te verkennen.

De leden van Masereelfonds en deelnemers aan onze activiteiten vervullen drie cruciale rollen die onze maatschappelijke beweging versterken. Via lidmaatschap en participatie aan onze activiteiten en verbondenheid aan onze lokale afdelingen en themagroepen vormen ze een **draagvlak** en creëren zij een solide basis voor duurzame verandering. Onze kernvrijwilligers treden op als **ambassadeurs en netwerkers** en breiden ons bereik uit door onze missie actief uit te dragen via de organisatie van tal van activiteiten en op die manier ook anderen enthousiasmeren om zich aan te sluiten. Daarnaast nemen ze ook initiatief om via onze projecten en creatieve interventies te **experimenteren met alternatieven**, waarmee zij inspirerende voorbeelden van verandering bieden.

5

DOELSTELLINGENKADER

AANBEVELING UIT VISITATIEVERSLAG BELEIDSPLAN 2021-2025

Formuleer heldere, haalbare en SMART-doelstellingen met meetbare indicatoren.

Onze aanpak

We hebben deze aanbeveling ter harte genomen en nauwlettend opgevolgd door strategische en operationele doelstellingen te formuleren die voldoen aan de SMART-methodiek (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden). Dit betekent dat we duidelijke indicatoren hebben ontwikkeld om de voortgang en resultaten van onze doelstellingen te meten. Daarnaast hebben we onze acties gekoppeld aan concrete tijdslijnen, zodat de planning transparant en beheersbaar blijft. Elk operationeel doel bevat nu acties met duidelijke deadlines en mijlpalen, wat de opvolging en evaluatie vergemakkelijkt.

Om dit proces te optimaliseren, hebben we deelgenomen aan vormingssessies georganiseerd door Socius. Dit bood ons de mogelijkheid om onze doelen kritisch te bekijken en verder te verfijnen in samenwerking met collega's uit andere organisaties. De sessies, gebaseerd op de richtlijnen van het Departement CJM, hielpen ons om onze strategische doelstellingen te verbeteren en onze planning systematisch en realistisch uit te werken.

**MASEREELFONDS INFORMEERT,
INSPIREERT EN VERBINDT BURGERS
ROND MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S
VIA DE EMANCIPATORISCHE EN
KRITISCHE KRACHT VAN CULTUUR.**

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1

Burgers in Vlaanderen en Brussel geven vorm aan empowerende initiatieven en samenwerkingsverbanden

Met deze strategische doelstelling bouwen we aan een samenleving waarin burgerschap, democratische betrokkenheid en sociale rechtvaardigheid centraal staan. We streven ernaar dat burgers niet alleen geïnformeerd zijn, maar ook geïnspireerd en geactiveerd worden om bij te dragen aan positieve maatschappelijke veranderingen. Onze lokale afdelingen en thematische groepen spelen een cruciale rol in de lokale verankering van deze visie.

Een essentieel onderdeel van deze doelstelling is het vervullen van een **kritische rol** in de samenleving. Samen met onze afdelingen willen we burgers toegang bieden tot kennis die hen uitdaagt om kritisch na te denken over maatschappelijke, actuele thema's. Door activiteiten zoals lezingen, debatten, workshops en culturele activiteiten te organiseren, brengen we de discussie over sociale rechtvaardigheid, klimaatverandering, ongelijkheid, democratie en racisme dichterbij de lokale gemeenschappen. Deze activiteiten stellen hen in staat om de bestaande dominante verhalen te bevragen en hun alternatieve visies te geven die bijdragen aan een sociaal rechtvaardige samenleving. In een tijdperk waar kennis ongelijk verdeeld is en waar desinformatie steeds grotere proporties aanneemt, maken we ruimte voor de overdracht van goed onderbouwde kennis waarin de actualiteit met een progressieve, kritische benadering verkend wordt.

Daarnaast willen we dat burgers "informatie" niet alleen passief consumeren, maar ook actief betrokken raken bij de vorming en toepassing ervan. We cultiveren **uitwisseling** van kennis en theorie in discussie- en leesgroepen, Q&A's verbonden aan lezingen en culturele activiteiten of via uitstappen. Deze uitwisseling helpt om theorie tot leven te brengen, blinde vlekken in het publieke debat te ontdekken en een gemeenschap te vormen waarin men elkaar inspireert tot collectieve actie en kritisch nadenkt over de voorwaarden tot het welslagen daarvan.

We willen burgers een bewegingsruimte bieden waarin ze actief kunnen deelnemen aan de samenleving rond urgente maatschappelijke thema's. Door lokale verankering van deze thema's en het experimenteren met nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden, versterken we het maatschappelijke middenveld en willen

we bijdragen aan de collectieve verbeelding van een sociaal rechtvaardige, duurzame samenleving. Onze kritische rol vormt hierbij een onmisbare schakel, door ruimte te creëren voor alternatieve perspectieven en het versterken van het vermogen van burgers om constructieve en impactvolle maatschappelijke verandering te realiseren.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1

Burgers in Vlaanderen en Brussel hebben toegang tot kritische en progressieve informatie over actuele, maatschappelijke thema's

Situering

Als onderdeel van onze eerste strategische doelstelling willen we dat burgers de relevante kennis hebben om actuele thema's op een progressieve, kritische manier te verkennen. Dit doen we door een breed scala aan activiteiten aan te bieden, zowel fysiek als digitaal. Via deze activiteiten worden burgers betrokken bij belangrijke vraagstukken zoals sociale rechtvaardigheid, democratische vernieuwing, klimaatrechtvaardigheid, en klassenstrijd. Ons doel is niet alleen om informatie te verstrekken maar ook kritisch burgerschap te ondersteunen, zodat burgers met de relevante kennis en know-how aan de slag kunnen gaan.

Werking

Onze aanpak bestaat uit een reeks specifieke acties die gericht zijn op het verspreiden van progressieve ideeën en het ondersteunen van maatschappelijk engagement. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste acties die we ondernemen om deze operationele doelstelling te realiseren.

1. Debatten, panelgesprekken en studiedagen

Allereerst organiseren we samen met onze lokale afdelingen regelmatig debatten, panelgesprekken en studiedagen op verschillende plekken in Vlaanderen en Brussel. Onderzoekers, activisten en burgers komen samen om hun inzichten te delen over belangrijke maatschappelijke kwesties. Deze debatten vinden zowel fysiek als online plaats, zodat een breed publiek kan deelnemen. Een hoogtepunt binnen dit aanbod is onze jaarlijkse Leden- en Vriendendag, waarbij we niet alleen onze leden, maar ook een breder netwerk van vrienden en sympathisanten samenbrengen om ideeën uit te wisselen, samen te eten en te genieten van een unieke, creatieve programmatie rond één of meerdere maatschappelijke thema's.

Een ander jaarlijks evenement rond kritisch denken is 'Ode aan het Contraire', een initiatief dat in 2019 werd gelanceerd als eerbetoon aan Rik Bevernage, de oprichter en bezieler van Masereelfonds Brugge en De Werf, die toen precies een jaar eerder overleed. 'Ode aan het Contraire' staat symbool voor de waardering van kritische stemmen die durven in te gaan tegen de stroom en het gangbare denken uitdagen. Het bevat steeds een toespraak van een contraire denker, een jazzconcert, en de uitreiking van de 'Prijs voor Schone Contrariteit', waarmee we de tegendraadsheid vieren en anderen inspireren om buiten de gangbare paden te denken.

2. Educatieve initiatieven en leesgroepen

Om verdieping mogelijk te maken organiseren we verschillende leesgroepen waar deelnemers samenkomen om maatschappelijke en filosofische teksten van belangrijke denkers te bespreken. De thema's variëren, afhankelijk van de actualiteit en de interesses van de groep, en kunnen onderwerpen als sociale rechtvaardigheid, democratie, klassenstrijd, anti-imperialisme en politieke economie behandelen. De leesgroepen zijn open voor iedereen, ongeacht voorkennis, en bevorderen een inclusieve dialoog over relevante maatschappelijke vraagstukken. Hierbij hebben we speciale aandacht voor intergenerationele dialoog en het bereiken van jongeren. Om de leesgroepen breed toegankelijk te maken, ontwikkelen we meerdere formats die over Vlaanderen en Brussel uitgerold kunnen worden.

Daarnaast organiseren we kritische denkcafés, zoals Café Masereel, waarin actuele thema's worden besproken, in een informele setting en soms in aanwezigheid van experts of ervaringsdeskundigen.

3. Lezingen

Een belangrijke pijler van onze werking is de organisatie van verschillende lezingen rond maatschappijkritische thema's. Tijdens deze lezingen worden toonaangevende, progressieve denkers uitgenodigd om hun visie te delen over actuele maatschappelijke thema's. Zo organiseren we bijvoorbeeld jaarlijks de Paul Verbraekenlezing, een eerbetoon aan de kritische denker die zich verzette tegen het neoliberale discours en pleitte voor sociale rechtvaardigheid. Elk jaar krijgt een eminent spreker het woord die zich niet laat inpalmen door het systeem en kritische alternatieven biedt voor de status quo. De lezing wordt achteraf gepubliceerd door ASP Editions en wordt digitaal ontsloten, waardoor de impact van de ideeën verder reikt dan het evenement zelf. Naast onze lezingen in een eerder traditionele setting experimenteren we

ook met nieuwe, intieme settings voor lezingen zoals de Donderse Denkende Dames-reeks, waarin vrouwen die een belangrijke historische rol speelden worden belicht.

4. Films en documentaires

We zetten ook in op visuele media, door het organiseren van films en documentaires die belangrijke maatschappelijke thema's belichten. Voor of na elke vertoning volgt een inleiding, discussie of panelgesprek, waarin achteraf deelnemers hun inzichten kunnen delen en verder kunnen reflecteren op de getoonde onderwerpen.

5. Informele ontmoetingen

Naast ons formele aanbod organiseren we ook laagdrempelige activiteiten, zoals fietstochten, wandelingen en tentoonstellingsbezoeken, waarin ontspanning en maatschappelijke reflectie samenkomen. Een voorbeeld is Wilde Pedal, een fietsclub in Brussel die deelnemers uitnodigt om samen fietstochten te maken met een historisch of maatschappelijk thema. Deze activiteiten bieden een ontspannen setting voor maatschappelijke discussies en creëren gelegenheid voor verbinding binnen gemeenschappen.

6. Publicaties en digitale inhoud

Om burgers te informeren over actuele thema's, brengen we ons tijdschrift *Aktief* uit, een ledenblad en een volwaardig tijdschrift dat zowel maatschappelijke als artistieke vraagstukken behandelt. Naast diepgaande opiniestukken en interviews en scherpe, soms ludieke columns bevat het blad een agenda van alle activiteiten van het Masereelfonds. Per editie stellen we de meerderheid van de artikelen gratis beschikbaar via onze website en sociale media om nieuwe lezers te bereiken. Om kritische reflectie te bevorderen, lanceren we de 'vrije tribunes' in *Aktief*, waarin diverse stemmen uit de samenleving hun visie kunnen delen. De redactie wordt versterkt met een divers scala aan gastauteurs, wat ervoor zorgt dat verschillende perspectieven en progressieve visies aan bod komen. De distributiestrategie van het blad wordt in de beleidsperiode herbekeken met als doel manieren te vinden om meer impact te creëren binnen de samenleving.

Daarnaast publiceren we ieder kwartaal een 'sociale mijlpaal'. Het gaat hierbij om gebeurtenissen die een belangrijke (lokale, nationale en/of internationale) impact hebben gehad op de maatschappelijke emancipatie van het geheel van de werkende bevolking in al zijn schakeringen en verscheidenheid. Ze worden gepubliceerd via het mediakanaal DeWereldMorgen, onze website, en

sociale media om een breed publiek te bereiken en historisch bewustzijn te stimuleren.

Acties	Timing
Organisatie van debatten en panels	2026-2030
Organisatie van leden-en vriendendag	2026-2030
Organisatie van Ode aan het Contraire	2026-2030
Uitbouwen van nieuwe formats voor leesgroepen	2026-2030
Organisatie van (innovatieve) lezingen	2026-2030
Organisatie van uitstappen	2026-2030
Uitbouwen van kritische denkcafés	2026-2030
Publicatie kritische stemmen in magazine <i>Aktief</i>	2026-2030
Creatie distributiestrategie <i>Aktief</i>	2027
Publicatie Sociale Mijlpalen	2026-2030

Indicatoren

- Organisatie van jaarlijks minstens 5 debatten of panelgesprekken in elke provincie of Brussel
- Organisatie van jaarlijkse leden-en vriendendag: aanwezigheid van leden uit elke provincie en Brussel, minstens 10% van het totale ledenaantal.
- Organisatie van jaarlijkse Ode aan het Contraire: minstens 150 aanwezigen
- Ontwikkelen van twee vernieuwende formats voor de leesgroepen over de beleidsperiode
- Creatie van twee innovatieve manieren van lezingen gedurende de beleidsperiode
- Organisatie van minimum 30 lezingen per jaar
- Organisatie van bezoek aan Documenta in 2027
- Er worden minstens 4 kritische denkcafés georganiseerd per jaar
- Oprichten van minstens 4 vrije tribunes per jaar in *Aktief*
- Verbreden van de redactie van *Aktief* met een breed en divers scala van gastauteurs
- Er is een distributiestrategie ontwikkeld voor *Aktief*
- Er worden jaarlijks 4 Sociale Mijlpalen gepubliceerd op de website van Masereelfonds

OPERATIONELE DOELSTELLING 2

Burgers in Vlaanderen en Brussel zijn maatschappelijk actief rond actuele thema's

Situering

In een tijd waarin de ruimte voor vrij maatschappelijk engagement en burgerinitiatieven steeds meer onder druk komt te staan en de 'shrinking space' voor het middenveld steeds meer een realiteit wordt, is het essentieel dat burgers ook geactiveerd worden om hun stem te laten horen. We willen burgers aanmoedigen om bij te dragen aan maatschappelijke verandering door bewust ruimte in te nemen en zo samen te bouwen aan een rechtvaardige samenleving en thema's als democratie, sociale gelijkheid, digitalisering en klimaatrechtvaardigheid te bespreken en te verdedigen. Door te investeren in meer verbondenheid – zowel tussen individuen als tussen organisaties – willen we de basis voor collectieve actie versterken en het belang van het collectieve in de samenleving herwaarderen.

Werking

Deze doelstelling wordt gerealiseerd door een reeks concrete acties die gericht zijn op het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid, het aangaan van (nieuwe) samenwerkingen en zichtbaar zijn in de publieke ruimte.

Als eerste actie willen we aan aantal kritische en **creatieve interventies** in de publieke ruimte organiseren rond actuele maatschappelijke thema's. Denk hierbij aan kunstinstallaties, straatperformances, digitale acties en tentoonstellingen die thema's zoals klimaatverandering, sociale rechtvaardigheid en democratie op een unieke, creatieve manier belichten. Op die manier willen we moeilijk bespreekbare (en vaak gepolariseerde) thema's toegankelijker maken, bewustzijn creëren en mensen zo inspireren om actief bij te dragen aan een sociaal rechtvaardige samenleving. Tijdens de vorige beleidsperiode experimenteerden we hier succesvol mee. Zo projecteerden we tijdens het Gentse Lichtfestival wensen voor een rechtvaardig onderwijs op de oude Belgacomtoren, als deel van een brede onderwijscampagne. Hiervoor vroegen we leerlingen, leerkrachten, ouders en ondersteuners om hun dromen voor het onderwijs te delen op maakhetwijs.be. Een ander voorbeeld is het monumentale tweeluik van muurschilderingen The Naked Knight dat de Russische kunstenares Victoria Lomasko maakte in 't MaZ, het ontmoetingscafé van Masereelfonds in Oostende. Dit kunstwerk, geïnspireerd door Frans Masereel, verbeeldt de politieke horror van vandaag én de hoop op een betere toekomst en is vrij te bezichtigen.

Daarnaast nemen we deel aan diverse **coalities** op centraal en lokaal niveau zoals de Klimaatcoalitie, de 8-mei coalitie, het Collecti.e.f 8 maars, Esperas en verschillende vredesinitiatieven. Via deze samenwerkingen bouwen we verder aan een breed netwerk van gelijkgestemde organisaties en burgers en versterken we onze gezamenlijke maatschappelijke impact.

Verder (co-)organiseren we jaarlijks minstens één grote **manifestatie**, die aansluit bij onze werking en de actualiteit (zoals de jaarlijkse klimaatmars of vele vredesmarsen). Via deze manifestaties maken we onze maatschappelijke betrokkenheid zichtbaar aan onze achterban en een breed publiek.

Jaarlijks organiseren we tal van **empowerende initiatieven** in samenwerking met verschillende partners uit het middenveld en daarbuiten, zoals de internationale vredesconferentie Women at the Peace Table die tweejaarlijks wordt georganiseerd. Deze conferentie richt zich op VN-resolutie 1325 en brengt internationale vredesactivisten samen om te spreken over de (onderbelichte) rol van vrouwen in vredesprocessen. Door middel van persoonlijke verhalen, paneldiscussies en het onderschrijven van een gezamenlijke vredesverklaring wordt steeds opgeroepen tot inclusiviteit en volwaardige deelname van vrouwen aan besluitvorming.

Een andere noemenswaardige activiteit is de jaarlijkse viering van **Internationale Moedertaaldag**, op 21 februari, een dag die door UNESCO is uitgeroepen om taaldiversiteit en meertaligheid te vieren. Tijdens deze dag organiseren we in Antwerpen samen met tal van partners panelgesprekken, workshops en culturele activiteiten zoals standjes met eten en ambachten uit diverse culturen. Hiermee benadrukken we het belang van moedertaal voor de culturele autonomie van een gemeenschap en bevorderen we ook de sociale cohesie tussen verschillende gemeenschappen.

In een tijd waarin de ruimte voor democratische participatie steeds beperkter wordt en ook de vrijheid van expressie steeds meer onder druk komt te staan, willen we als cultuurvereniging een platform geven aan kunstenaars die zich kritisch uitspreken, het systeem bevragen en daardoor soms in conflict komen met gevestigde machtsstructuren. We willen niet alleen ruimte geven aan creatie en expressie, maar ook grensoverschrijdende uitwisseling en samenwerking tussen **kritische kunstenaars** en burgers bevorderen. Zo willen we fysieke bijeenkomsten organiseren,

gecombineerd met digitale video-interventies (met internationale 'dissidente' kunstenaars) waar verschillende maatschappelijke thema's zoals klasse, gendergelijkheid, klimaatactivisme, antiracisme, democratie en de verdediging van meningsvrijheid centraal staan. Als eerste stap willen we een verkennende fase starten om mogelijkheden voor internationale samenwerkingsverbanden te onderzoeken en relevante partners in kaart te brengen. We denken bijvoorbeeld aan een mogelijke samenwerking met partners als Artist at Risk, Frans Masereel Stiftung, European Alternatives en het Goethe Instituut. We gaan op zoek naar aansluiting bij vergelijkbare initiatieven en plannen in het jaar 2026 een prospectie bij potentiële partners en in 2027 een bezoek aan de internationale tentoonstelling Documenta.

Acties	Timing
Creatieve interventie in de publieke ruimte	2026-2030
Deelname aan coalities	2026-2030
(Co-)organisatie van minstens één jaarlijkse manifestatie	2026-2030
Organiseren van empowerende activiteiten	2026-2030
Prospectie partners dissidente kunstenaars	2026
Uitwerken programma-aanbod dissidente kunstenaars	2026
Platform geven aan dissidente kunstenaars	2026-2030

Indicatoren

- Tweejaarlijkse interventie in de publieke ruimte rond een actueel, maatschappelijk thema
- Deelname aan 3 overkoepelende coalities per jaar en 2 gedecentraliseerde coalities per jaar
- (Co-)organisatie en mobilisatie van één jaarlijkse manifestatie
- Kwalitatief (kant-en klaar) aanbod creëren rond empowerende activiteiten
- Minstens 2 potentiële partners voor het project rond dissidente kunstenaars worden gecontacteerd in 2026

- Er is een inspirerend aanbod uitgewerkt rond kritische kunstenaars in 2026
- Er wordt een platform gegeven aan de kunstenaars en het programma-aanbod reist door Vlaanderen en Brussel vanaf 2026

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2

Burgers in Vlaanderen en Brussel verbeelden en bouwen aan maatschappelijke alternatieven en (participatieve) praktijken

Onze leden beschouwen ongelijkheid als het centrale probleem van onze tijd, ook uit de maatschappelijke contextanalyse blijkt dat ongelijkheid – economisch, sociaal en ecologisch – een van de grootste uitdagingen van onze samenleving is. We zien deze toegenomen ongelijkheid niet alleen als een bedreiging maar ook als een oproep tot actie en reflectie. We willen burgers niet alleen informeren en bewust maken, maar hen ook inspireren en handvatten bieden om actief bij te dragen aan maatschappelijke alternatieven.

In een samenleving die steeds meer wordt gedomineerd door neoliberaal beleid, willen we met Masereelfonds praktijken ontwikkelen om **maatschappelijke alternatieven** te verbeelden. We willen burgers aanmoedigen om samen na te denken over nieuwe manieren om de samenleving te organiseren. Daarnaast ligt de focus op het ontwikkelen van **participatieve praktijken** waar burgers actief kunnen deelnemen aan het vormgeven van hun samenleving, in plaats van alleen toeschouwer te zijn. Participatie betekent voor ons dat burgers niet alleen worden gehoord, maar ook daadwerkelijk betrokken worden bij het bedenken en uitvoeren van initiatieven. Op die manier creëren we meer inclusiviteit en mede-eigenaarschap.

We vervullen via deze doelstelling onze **laboratoriumrol** door te experimenteren met maatschappelijk innoverende praktijken en het ontwikkelen van nieuwe spelregels als antwoord op complexe samenlevingsvraagstukken. Dit omvat het verkennen van vernieuwende praktijken, methodieken en samenwerkingsmodellen die maatschappelijke alternatieven verbeelden. Onze experimentele aanpak creëert ruimte voor creativiteit en innovatie, waarbij we niet alleen nieuwe oplossingen testen, maar ook de grenzen en mogelijkheden van participatie verkennen en versterken.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1

Praktijken, die maatschappelijke alternatieven verbeelden, zijn gerealiseerd in een creatieve dialoog met de kunst- en cultuurwereld

Situering

Om maatschappelijke alternatieven te verbeelden en te realiseren, zetten we bewust sterker in op creatieve expressie. Kunst & cultuur bieden ons de ruimte om buiten de bestaande structuren te denken, nieuwe ideeën te verkennen en kritische vragen te stellen over de wereld waarin we leven.

De idealen van onze naamgever, **Frans Masereel**, vormen hierbij voor ons een belangrijke inspiratiebron. Zijn werk stond namelijk bekend om zijn sterke maatschappelijke betrokkenheid, en hij gebruikte zijn beelden om ongelijkheden aan de kaak te stellen en bewustzijn te creëren over thema's zoals uitbuiting, sociale rechtvaardigheid, onderdrukking en oorlog. Zijn inzet om door middel van creativiteit de samenleving te bevragen, sluit aan bij onze overtuiging dat **kunst en cultuur** een essentiële rol kan spelen in het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. In dialoog met de cultuursector, en geïnspireerd door Masereels gedachtegoed, willen we werken aan **innovatieve praktijken en projecten** rond maatschappelijke thema's als democratie, sociale gelijkheid en klasse. We streven ernaar om nauw samen te werken met kunstinstellingen, culturele partners en kunstenaars, om zo gezamenlijk projecten te ontwikkelen die nieuwe perspectieven bieden op maatschappelijke vraagstukken.

Werking

Een goed voorbeeld van hoe deze doelstelling wordt gerealiseerd de komende jaren, is via het innovatieve project **Magrafica**, waarbij beginnende grafische kunstenaars samenkomen om, geïnspireerd door het sociaal-kritische werk van Frans Masereel, thema's zoals democratie en sociale gelijkheid aan te kaarten. Dit project wordt gekenmerkt door een sectoroverschrijdende samenwerking van vier actoren, waarbij elk een unieke expertise inbrengt en tegelijkertijd verrijkt wordt door de kruisbestuiving met de andere partners (zie bijlage 4).

De eerste actor, Masereelfonds, vervult de coördinerende rol en biedt vanuit de maatschappelijke bewegingsfunctie een sociaal-culturele insteek: aanzet tot kritisch nadenken over de samenleving, de rol van vrije kunstcreatie, en actief burgerschap. Via de samenwerking met de kunstsector versterken we onze betrokkenheid

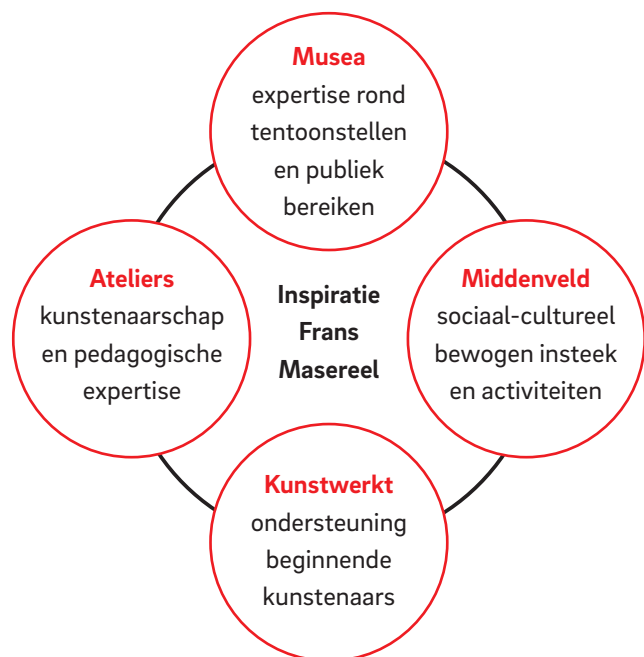
bij cultuurcreatie. In overleg met de partners kiezen we jaarlijks een wisselend actueel thema en organiseren we randactiviteiten die de tentoonstelling tot leven brengen, met als doel een publiek van diverse achtergronden aan te trekken.

De tweede actoren zijn de ateliers, waar (studenten)-kunstenaars onder begeleiding van docenten aan hun creaties werken. Deze kunstschole zoeken projecten die hen verbinden met een breder publiek en de bredere kunstwereld. Door samen te werken met niet-professionele kunstenaars, kunstenaars in opleiding, en het deeltijds kunstonderwijs, biedt *Magrafica* een waardevolle ervaring voor zowel studenten als docenten.

De derde actor, de musea, streeft naar het bereiken van nieuwe publieksgroepen en wil beter aansluiten bij maatschappelijke thema's. Musea brengen hun expertise in tentoonstellingen en publiekswerking, wat bijdraagt aan de zichtbaarheid en impact van het project. Het Museum voor Schone Kunsten Gent (MSK) neemt een actieve rol op in het bewaken van de artistieke koers van dit project en biedt daarbij professioneel advies en ondersteuning. Zo zetten ze zich actief in om geschikte locaties voor tentoonstellingen te vinden en is directeur Manfred Sellink lid van de jury. Gedreven door een maatschappelijke betrokkenheid, engageert het MSK zich gedurende de beleidsperiode 2026-2030 voor de succesvolle voortzetting van dit project.

De vierde actor, Kunstwerkt, krijgt binnen het project de kans om de instrumenten te verspreiden die ze ontwikkeld hebben voor de ondersteuning van niet-professionele kunstenaars. Kunstwerkt beschikt over de competentie om op een ethisch verantwoorde manier met de deelnemende kunstenaars te werken, wat zorgt voor een inclusieve en duurzame samenwerking.

Door deze unieke samenwerking tussen het socioculturele middenveld, musea, ateliers, en Kunstwerkt kan het project zich flexibel aanpassen aan verschillende contexten en schalen. Zo kan *Magrafica* bijvoorbeeld in het ene jaar werken met lokale kunstenaars op verrassende plekken, zoals in ziekenhuizen of wijkcentra, terwijl het in een ander jaar internationale samenwerkingen opzet met ateliers en musea in andere regio's of landen. Het project krijgt zo niet alleen een fysieke vorm door een reizende tentoonstelling door Vlaanderen en Brussel, maar vergroot zijn impact verder via een digitaal platform en projectwebsite, wat de toegankelijkheid van het werk voor een breed publiek vergroot.

Via projecten als *Magrafica* willen we kunst & cultuur inzetten als motor voor sociale vernieuwing.

In het verlengde hiervan introduceren we ook een nieuwe prijsuitreiking: **de Frans Masereel-prijs**. Deze prijs, die tweejaarlijks wordt uitgereikt, erkent kunstenaars die met hun werk utopische visies verbeelden en alternatieve perspectieven bieden op de samenleving. We willen niet enkel het artistieke werk van de artiesten in de kijker plaatsen, maar ook hun rol in het aanwakkeren van kritische reflectie en maatschappelijke verandering, geheel in lijn met het sociaal-kritische werk van Masereel. De prijs is met andere woorden een eerbetoon aan kunstenaars die zowel op artistiek als sociaal vlak een belangrijke rol spelen. Hiermee geven we sociaal geëngageerde kunstenaars een podium en inspireren we een breder publiek om zich kritisch te verhouden tot de samenleving.

Acties	Timing
Tentoonstelling <i>Magrafica</i> reist door Vlaanderen en Brussel	2026-2030
Evaluatie <i>Magrafica</i>	2026-2030
Samenstelling van kerngroep	2026-2030
Samenstelling van jury	2026-2030
In kaart brengen van samenwerkingspartners	2026-2030
Tweejaarlijkse organisatie Frans Masereel-prijs	2027, 2029

Indicatoren

- Tijdens de beleidsperiode zijn drie *Magrafica* tentoonstellingen rond drie verschillende actuele, maatschappelijke thema's ontwikkeld
- Na elke tentoonstelling wordt er een evaluatie georganiseerd
- De organisatie kerngroep van *Magrafica* verandert na iedere tentoonstelling en vertegenwoordigt verschillende partners
- Er wordt gewaakt op een diverse jury met verschillende kwaliteiten
- Voorafgaand aan elke expo wordt er steeds een inventaris opgemaakt van potentiële samenwerkingspartners
- De Frans Masereel-prijs wordt tweejaarlijks georganiseerd

OPERATIONELE DOELSTELLING 2

Vernieuwende praktijken zijn ontwikkeld om maatschappelijke alternatieven te verbeelden rond actuele thema's

Situering

In de afgelopen beleidsperiode hebben we succesvol geëxperimenteerd met het ontwikkelen van vernieuwende, participatieve praktijken die maatschappelijke alternatieven verbeelden. Dit proces werd gekenmerkt door nauwe samenwerking binnen het middenveld en tussen culturele instellingen, kunstenaars en burgers, met als doel maatschappelijke uitdagingen op een toegankelijke en creatieve manier zichtbaar te maken. Onze bedoeling is om niet enkel te reageren op huidige uitdagingen maar ook om toekomstbestendige oplossingen te verkennen en te delen.

Een goed voorbeeld hiervan is het project *L'Idée, Verbeeld de Toekomst*, dat begon als een open call en uitgroeide tot een indrukwekkend boek van 400 pagina's. Kunstenaars, schrijvers en denkers werden uitgenodigd om hun visie op de toekomst te verbeelden. Deze bijdragen, samengebracht in het boek, bieden een platform voor verbeelding en maatschappelijke reflectie. Dit project laat zien hoe kunst en participatie kunnen samenkomen om een vernieuwende blik te bieden voor de uitdagingen van onze tijd.

Een ander voorbeeld is de sectoroverschrijdende aanpak van onze onderwijscampagne, waarin leerkrachten, ondersteuners, directies, leerlingen, ouders en burgers werden uitgenodigd om hun visie op een beter onderwijs

te delen. Met de campagne *Maak het wijs* gaven we deze dromen en wensen letterlijk een podium via het digitaal platform maakhetwijs.be en later ook via een enorme projectie tijdens het Lichtfestival in Gent. In de dromen van betrokkenen klonk door waar het systeem tekortschiet maar ook waar verbetering nodig is om te komen tot een sterker, rechtvaardiger en inclusiever onderwijs voor iedereen.

Werking

In de komende beleidsperiode kiezen we ervoor om deze strategie verder te zetten en uit te breiden. Een belangrijk onderdeel hiervan is onze nieuwe structurele samenwerking met **Cinemaximiliaan**, waarmee we interculturele dialogen en innovatieve praktijken stimuleren (zie bijlage 4 voor de intentieverklaring). Cinemaximiliaan ontwikkelt een reizend aanbod voor sensibiliserende uitwisselingsactiviteiten in Vlaanderen, specifiek gericht op 'het stille midden', een doelgroep die ontvankelijk is voor verschillende perspectieven maar vaak geen uitgesproken eigen positie heeft in het debat rond migratie en nieuwkomers. Samen met hen organiseren we intieme home screenings waarbij deelnemers samen koken en een film kijken met nieuwkomers. Hiermee willen we op een intieme manier inclusiviteit en culturele uitwisseling bevorderen. Na de film volgt een gesprek met cineasten en/of acteurs en een creatief reflectiemoment, waardoor deelnemers en nieuwkomers hun ervaringen kunnen delen.

Deze samenwerking sluit nauw aan bij onze ambitie om maatschappelijke alternatieven op een inclusieve manier te verbeelden. Cinemaximiliaan brengt expertise in interculturele uitwisseling, terwijl wij onze lokale afdelingen en achterban inzetten om deze formats toegankelijk te maken voor diverse gemeenschappen in Vlaanderen. De samenwerking wordt gefaseerd uitgerold, met een testfase in 2026-2027, waarin de formats worden verfijnd en geëvalueerd, gevolgd door een bredere implementatie vanaf 2028. Hiermee creëren we een solide basis voor interculturele sensibilisering en participatie in Vlaanderen.

Tegelijkertijd breiden we ons **digitaal aanbod** verder uit met een nieuw initiatief dat inspeelt op actuele thema's: Alternatieven in Beeld, waar thema's zoals de toekomst van democratie, sociale gelijkheid in actie en een duurzame wereld voor iedereen centraal staan. Met deze reeks willen we hoopvolle verhalen en inspirerende voortrekkers op het gebied van maatschappelijke verandering een stem geven. Door hen in beeld te

brenge, creëren we een platform voor positieve, vernieuwende ideeën die bijdragen aan een andere samenleving die ingaat tegen het TINA ('There is no alternative') denkpatroon.

Naast projecten zoals *L'Idée, Verbeeld de Toekomst* en de campagne *Maak het wijs*, hebben we met in de lopende beleidsperiode met de **podcast Alles Wordt Beter** een vernieuwend medium ontwikkeld om maatschappelijke alternatieven te verbeelden rond actuele thema's. *Alles Wordt Beter* biedt een platform waar kritische stemmen en nieuwe verhalen een breed publiek inspireren om hoopvol naar de toekomst te kijken. In samenwerking met progressieve media en denktanks, waaronder Apache en DeWereldMorgen, brengt de podcast inspirerende, hoopvolle stemmen over actuele thema's als klassenstrijd, democratie, sociale gelijkheid, justitie, racisme, zorg, onderwijs en klimaatrechtvaardigheid. Met dertig afleveringen en een speciale reeks rond de verkiezingen van 2024 is *Alles Wordt Beter* erin geslaagd om complexe onderwerpen op een toegankelijke manier aan te kaarten en een breed scala aan luisteraars te bereiken. Een evaluatie door podcastkenners gaf waardevolle inzichten om de impact en toegankelijkheid van *Alles Wordt Beter* te versterken. Er werden onder andere aanbevelingen gedaan om meer diverse stemmen centraal te stellen, een speelse en persoonlijke stijl te hanteren, en andere formats te verkennen, zoals reportages en informele gesprekken. Deze feedback vormt een leidraad voor de toekomst, waarin de podcast zowel qua inhoud als qua bereik zal worden herbekeken om nog beter aan te sluiten bij de huidige maatschappelijke uitdagingen.

Een andere manier om de doelstelling te realiseren is door middel van een inspirerend activiteitenaanbod. Een goed voorbeeld hiervan is Ecopolis, het jaarlijkse ontmoetingspunt voor iedereen die zich inzet voor een duurzame toekomst. Dit festival, dat op verschillende momenten in het jaar in Brussel en Kortrijk plaatsvindt, wordt georganiseerd in samenwerking met partners zoals Oikos, Kaaithheater, Muntpunt, VUB, Broederlijk Delen, De Transformisten en Reset.Vlaanderen. Het festival brengt een breed scala aan stemmen samen om na te denken over de transitie naar een sociaalecologische samenleving.

Acties

Timing

Vernieuwend film- en documentaire aanbod creëren	2026-2030
Inzetten op een vernieuwend digitaal medium	2026-2030
Ontwikkelen van een inspirerend aanbod	2026-2030
Ontwikkelen van podcast afleveringen	2026-2030
Jaarlijkse organisatie van Ecopolis	2026-2030
Ontwikkelen van digitale reeks 'Alternatieven in Beeld'	2026-2030

Indicatoren

- Er worden jaarlijks minstens 4 films aangeboden in huiskamers of andere settings i.s.m. Cinémaximiliaan
- Tijdens de beleidsperiode ontwikkelen we minstens één vernieuwende digitaal platform om maatschappelijke alternatieven te verbeelden rond actuele thema's
- Er wordt een inspirerend (digitaal en/of fysiek) aanbod ontwikkeld rond praktijken die maatschappelijke alternatieven verbeelden
- Ontwikkelen van 8 podcasts per jaar
- Jaarlijkse organisatie van Ecopolis
- Ontwikkelen van 4 afleveringen per jaar van de digitale reeks 'Alternatieven in Beeld'

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3

De cohesie binnen lokale gemeenschappen is versterkt

De doelstelling om de cohesie binnen lokale gemeenschappen te versterken speelt in op enkele belangrijke maatschappelijke uitdagingen die in de contextanalyse zijn geïdentificeerd. Allereerst biedt deze doelstelling een antwoord op de afbrokkeling van traditionele gemeenschapsstructuren en de ontzuiling. Waar mensen vroeger langdurig betrokken waren bij een specifieke organisatie of beweging, zien we nu dat deze betrokkenheid is afgenomen. Met deze doelstelling willen we verbindingen creëren binnen buurten en mensen samenbrengen. Onze **verbindende rol** speelt hierin een centrale plaats: het is niet alleen gericht op het samenbrengen van mensen, maar ook op het actief bouwen

aan gemeenschappen waarin solidariteit, betrokkenheid en wederzijdse ondersteuning centraal staan. Daarnaast wordt deze doelstelling ingegeven door de toenemende individualisering. Door een sterker **gemeenschapsgevoel** te bevorderen en ontmoetingskansen te creëren, ook op laagdrempelige manieren, willen we sociaal isolement verminderen en het gevoel van betrokkenheid versterken. We willen bruggen slaan en mensen dichterbij elkaar brengen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1

Het gemeenschapsgevoel is versterkt door de realisatie van samenwerkingsverbanden met lokale partners en gemeenschappen

Situering

Masereelfonds heeft een brede lokale verankering in Vlaanderen en Brussel, waarbij we sterk de nadruk leggen op gemeenschapsvorming en samenwerking tussen diverse groepen.

Via onze lokale afdelingen spelen we in op de specifieke context en noden van verschillende gemeenschappen. In de praktijk werken deze afdelingen als autonome entiteiten die in samenwerking met de koepelorganisatie en andere (lokaal verankerde) organisaties evenementen, lezingen en projecten organiseren. Dit versterkt het gemeenschapsgevoel doordat het mensen uit verschillende lagen van de bevolking samenbrengt rond gedeelde maatschappelijke interesses en waarden.

We stimuleren een bottom-up aanpak, waarbij de thema's, activiteiten en partnerschappen vaak vanuit de lokale afdelingen zelf worden aangedragen. Dit geeft de afdelingen de ruimte om zich te richten op onderwerpen die lokaal relevant zijn, terwijl de koepelorganisatie zorgt voor de overkoepelende visie en ondersteuning.

Werking

Het bevorderen van samenwerkingsverbanden met lokale partners en tussen diverse groepen en gemeenschappen wordt nagestreefd door een reeks gerichte initiatieven die zowel verbinding als inclusie ondersteunen binnen lokale gemeenschappen.

Een eerste stap hierbij is het ontwikkelen van een **activiteitenaanbod** dat de gemeenschapsvorming ondersteunt. Hierbij is het belangrijk dat de activiteiten laagdrempelig zijn, zodat mensen van verschillende achtergronden zich welkom en aangesproken voelen om deel te nemen.

We willen dit doen door het organiseren van volkshuizen, waar lokale burgers samen genieten van een gezonde, betaalbare maaltijd, en dit op regelmatige basis. Ook het organiseren van uitstappen, wandelingen, fietstochten en culturele avonden draagt bij aan het gemeenschapsgevoel. Het samenwerken met **lokale partners en gemeenschappen** die gemeenschapsvorming bevorderen is hier ook een belangrijke pijler. Zo werken we samen met Refu Interim, Internationaal Comité, Federatie Mondiale en Democratische Organisaties, Hart Boven Hard, Palestina Solidariteit etc. Daarnaast ligt er een sterke focus op het **bevorderen van interculturele dialoog en inclusie**. Hiervoor worden methoden en strategieën ontwikkeld die specifiek aandacht geven aan culturele diversiteit en de mogelijkheden om gemeenschappelijke waarden en ervaringen te delen.

Een ander aspect binnen deze operationele doelstelling is het ontwikkelen van een aanbod dat specifiek gericht is op jongeren. Om dit **jongerenaanbod** te realiseren, richten we ons in eerste instantie op het samenstellen van een groep jongeren onder de 30 jaar die in lijn met de missie en visie van Masereelfonds, vanuit hun eigen perspectieven en interesses, een specifiek programma voor jongeren zal ontwikkelen. Door jongeren zelf een leidende rol te geven in de programmatie, vergroten we hun eigenaarschap en zorgen we ervoor dat het aanbod aansluit bij hun leefwereld en behoeften. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het ontwikkelen van **intergenerationele** samenwerkingsmodellen die ontmoetingen tussen jongere en oudere generaties bevorderen.

Acties	Timing
Activiteitenaanbod rond gemeenschapsvorming	2026-2030
In kaart brengen van lokale partners en gemeenschappen	2026-2030
Inventariseren van lokale samenwerkingsverbanden	2026-2030
Ontwikkelen van strategieën voor interculturele dialoog en inclusie	2026-2030
Jongerenaanbod realiseren	2026-2030
Ontwikkelen van intergenerationele samenwerkingsmodellen	2026-2030

Indicatoren

- Er is een kwalitatief activiteitenaanbod ontwikkeld rond gemeenschapsvorming
- Jaarlijks wordt het aantal potentiële lokale partners en gemeenschappen in kaart gebracht
- Lokale samenwerkingsverbanden worden jaarlijks geïnventariseerd
- Strategieën voor interculturele dialoog en inclusie zijn in kaart gebracht
- Tijdens de beleidsperiode is er een (structureel) jongerenaanbod gerealiseerd
- Er wordt een kant- en klaar aanbod ontwikkeld rond activiteiten
- Ontwikkelen van minstens één intergenerationeel samenwerkingsmodel dat ingezet kan worden in verschillende gemeenschappen

OPERATIONELE DOELSTELLING 2

Kernvrijwilligers zijn ondersteund in hun engagement om lokale gemeenschappen te versterken

Situering

Onze kernvrijwilligers vormen een belangrijke spil binnen onze organisatie. Ze zijn niet alleen betrokken bij het organiseren en uitvoeren van activiteiten, maar fungeren ook als verbindende schakel tussen het overkoepelende beleidsniveau en de lokale gemeenschap, al dan niet via hun engagement in de Algemene Vergadering of het bestuursorgaan. Als vertegenwoordigers van de lokale afdelingen brengen ze nieuwe ideeën en noden van hun gemeenschappen direct naar het besluitvormingsproces. Dit zorgt ervoor dat onze strategische keuzes en beleidslijnen stevig verankerd blijven in de lokale realiteit en gedragen worden door mensen die nauw betrokken zijn bij de uitvoering op de grond. Om deze kernvrijwilligers te ondersteunen in het versterken van lokale gemeenschappen, bieden we hen diverse vormen van begeleiding aan.

Werking

We willen onze vrijwilligers met de juiste middelen, begeleiding en vaardigheden ondersteunen zodat ze gemeenschapsactiviteiten kunnen organiseren en duurzaam kunnen bijdragen aan een hechte lokale gemeenschap.

Als eerste stap bieden we onze kernvrijwilligers **gerichte begeleiding** aan bij het organiseren van gemeenschapsactiviteiten. Deze begeleiding omvat inhoudelijke

ondersteuning bij het opzetten van activiteiten, het in kaart brengen van mogelijke lokale partners en advies over het verbreden van de gemeenschap. Daarnaast bieden we ook **zakelijke ondersteuning** aan die de administratieve en organisatorische lasten verlichten.

Om de competenties van onze vrijwilligers verder te ontwikkelen, organiseren we ook diverse **trainingen en coaching** sessies. In deze sessies kunnen vrijwilligers extra vaardigheden opdoen die bijdragen aan het versterken van de lokale gemeenschap, zoals digitale communicatievaardigheden.

Tot slot **monitoren** we actief het aantal vrijwilligers dat betrokken blijft bij gemeenschapsprojecten. Door het engagement en de betrokkenheid van onze vrijwilligers op te volgen, kunnen we tijdig inspelen op mogelijke knelpunten en extra ondersteuning bieden waar dat nodig is. Op deze manier blijven we onze vrijwilligers motiveren en zorgen we voor een stabiele en gemotiveerde kern van actieve deelnemers.

Acties	Timing
Begeleiding in organisatie van gemeenschapsactiviteiten	2026-2030
Zakelijke ondersteuning aanbieden	2026-2030
Organiseren van trainingen en coaching	2026-2030
Monitoren van aantal vrijwilligers	2026-2030

Indicatoren

- De vorm van begeleiding in organisatie van gemeenschapsactiviteiten is in kaart gebracht
- Er zijn modellen ontwikkeld voor administratieve en financiële ondersteuning
- Er zijn kant-en klare trainingen ontwikkeld en aangeboden
- Jaarlijks monitoren van het aantal vrijwilligers betrokken bij gemeenschapsprojecten

6 RELEVANTIE EN UITSTRALING VOOR VLAANDEREN EN BRUSSEL

VERNIEUWING VAN DE AFDELINGEN

In 2021 telde het Masereelfonds 69 afdelingen, waaronder 17 in Brussel. Sindsdien is het afdelingsbeleid vernieuwd met als doel gezonde, actieve en autonome afdelingen te bevorderen. Hierbij zijn verschillende afdelingen op stedelijk niveau gefuseerd, wat heeft geresulteerd in een efficiëntere structuur.

Met deze herstructurering is het aantal afdelingen teruggebracht naar 59 afdelingen, waarvan 12 in Brussel. Daarnaast tellen we 16 themagroepen, die rond specifieke thema's werken, en 31 lokale afdelingen verspreid over Vlaanderen. Door stedelijke fusies en de introductie van themagroepen op lokaal, bovenlokaal niveau, willen we een efficiënte werking creëren die zowel lokaal, bovenlokaal als inhoudelijk sterk verankerd is in de samenleving. In deze beleidsperiode staan verdere fusies van afdelingen gepland.

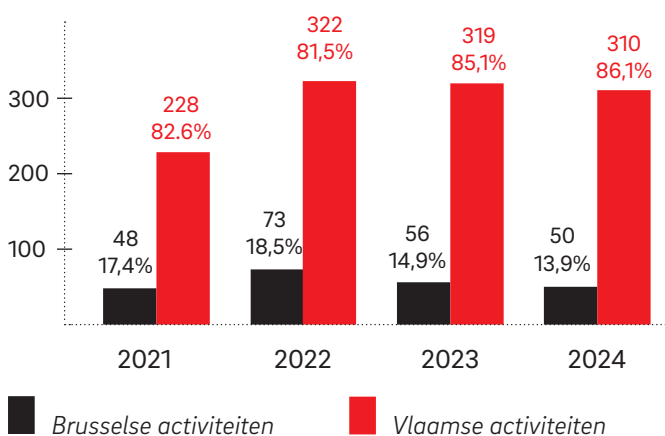
In Brussel willen we toewerken naar verdere samenwerking tussen de verschillende afdelingen en uiteindelijk tot een bundeling van de afdelingen tot één overkoepelende Brusselse afdeling komen. Om de samenwerking te versterken, zijn regelmatige stuurgroepvergaderingen opgezet waarbij naast alle afdelingen uit Brussel ook afdelingen uit de Brusselse Rand – zoals Halle, Vilvoorde, Druivenstreek en Dilbeek – worden betrokken. Deze vergaderingen bieden een platform voor kruisbestuiving van ideeën en activiteiten, wat de regionale impact vergroot. Afdelingen zoals Dilbeek staan positief tegenover een nauwere integratie van Brussel en de Rand, terwijl andere, zoals Halle, ervoor kiezen hun eigen identiteit te behouden.

ACTIVITEITENAANBOD EN SAMENWERKINGEN

In totaal werden in 2023 samen 375 activiteiten georganiseerd, waarvan 319 in Vlaanderen en 56 in Brussel. In 2024 organiseerden we samen 360 activiteiten, waarvan 310 in Vlaanderen en 50 in Brussel.

Jaar	Totaale activiteiten	Brussel	Vlaanderen
2021	276	48	228
2022	395	73	322
2023	375	56	319
2024	360	50	310

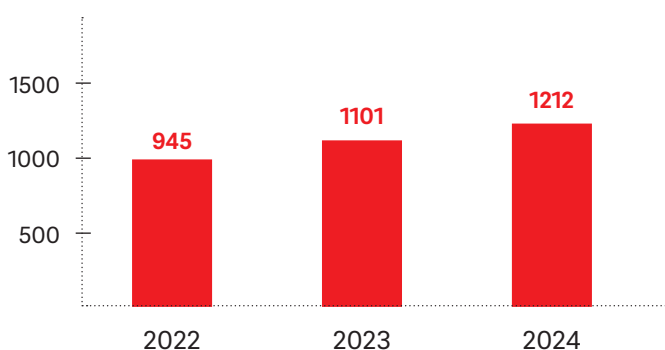
Percentage activiteiten per regio en jaar
(met aantallen en percentages)

GROEIEND LEDENBESTAND

Het Masereelfonds ziet een sterke jaarlijkse groei in het ledenbestand, met een procentuele stijging van 12,9% in 2023 en 10,1% in 2024. Deze toenemende betrokkenheid toont aan dat we steeds meer burgers aanspreken die zich willen inzetten rond onze thema's en actief willen bijdragen aan een sociaal-rechtvaardige maatschappij.

Groei van leden (2022 - 2024)

Deze groei is mede het resultaat van gerichte inspanningen op het gebied van ledenwerving. Om nog meer jongeren aan te trekken, heeft het fonds een speciaal ledentarief voor jongeren van €5 geïntroduceerd. Met deze aanpak hopen we de deelname van jongere generaties verder te versterken en hen te betrekken bij onze missie om samen te werken aan maatschappelijke verandering.

ONTMOETINGSCENTRA

Onze afdelingen in Oostende en Sint-Niklaas beschikken over een eigen ruimte die dienst doet als ontmoetingsplaats. Het 'Masereelhuis' in Sint-Niklaas biedt onderdak aan diverse initiatieven georganiseerd door onze lokale afdeling en is daarnaast ook een open huis waar diverse gemeenschappen kunnen samenkomen. De infrastructuur wordt ter beschikking gesteld aan andere organisaties, waardoor het Masereelhuis een laagdrempelige ontmoetingsplek is voor zowel lokale als externe initiatieven. Het grootste deel van de eigen activiteiten van de afdeling Sint-Niklaas vindt hier plaats, wat bijdraagt aan een stevige verankering in de gemeenschap. In Oostende heeft de afdeling in september 2024 hun nieuwe ontmoetingscafé 't MaZ geopend. Dit café fungeert niet alleen als locatie voor de activiteiten van de Oostendse afdeling, maar stelt de ruimte ook open voor organisaties uit het middenveld en het artistieke veld. Door deze infrastructuur ter beschikking te stellen, draagt 't MaZ bij aan de uitwisseling van ideeën en samenwerking tussen verschillende culturele en maatschappelijke actoren, en versterkt het de rol van het Masereelfonds als verbindende partner in Oostende.

Naast onze eigen locaties, maken sommige van onze afdelingen ook gebruik van verschillende vaste ontmoetingsruimtes in Vlaanderen en Brussel, zoals Snuffel in Brugge, het Goudblommeke van Papier in Brussel, De Peperfabriek in Antwerpen, Trefpunt in Gent, Oratoriënhof in Leuven, en Ons Huis in Edegem, het Elzenhof in Elsene. Dankzij een structurele samenwerking met deze locaties kunnen onze afdelingen hier regelmatig activiteiten organiseren, waardoor deze plekken uitgroeien tot herkenbare plekken voor verbinding en ontmoeting binnen Masereelfonds. Ze bieden een platform waar leden en sympathisanten elkaar kunnen ontmoeten en deelnemen aan een breed scala aan activiteiten. Daarnaast delen we sommige van deze ruimtes met andere maatschappelijke en culturele organisaties, wat de diversiteit en kruisbestuiving van ideeën bevordert en het gemeenschapsgevoel versterkt.

PUBLICATIES EN MEDIA

We zetten sterk in op publicaties en mediaprojecten om kritische informatie te verspreiden en maatschappelijke betrokkenheid te vergroten. Ons ledenblad *Aktief* speelt hierin een cruciale rol. Met een oplage van 2.000 exemplaren per kwartaal bereiken we een groot lezerspubliek in Vlaanderen en Brussel. Het blad biedt diepgaande analyses, kritische essays, interviews en inspirerende verhalen rond kunst en cultuur, en fungeert als een platform waar verschillende perspectieven op actuele maatschappelijke vraagstukken samenkomen. Door de artikelen van *Aktief* ook digitaal te delen via de website, nieuwsbrief en sociale media vergroten we onze maatschappelijke impact en publieke zichtbaarheid van onze organisatie.

Daarnaast hebben we de voorbije jaren geïnvesteerd in vernieuwende digitale campagnes en platforms. Een geslaagd voorbeeld hiervan is de participatieve campagne maakhetwijs.be, waarbij burgers hun wensen en ideeën konden inzenden over een beter onderwijs. Deze campagne resulteerde in een indrukwekkend aantal inzendingen, wat zorgde voor een brede online zichtbaarheid. De impact werd verder versterkt door een reusachtige lichtprojectie van alle ingestuurde wensen tijdens het Lichtfestival in Gent, een visueel spektakel dat veel aandacht kreeg in de pers en op sociale media een kettingreactie van reacties en betrokkenheid veroorzaakte.

Ook de podcast *Alles Wordt Beter* die in mei 2022 werd gelanceerd in samenwerking met progressieve media zoals Apache, MO* en DeWereldMorgen, vormt een vernieuwend platform binnen onze werking. In totaal maakten we 30 afleveringen, goed voor 1.492 minuten podcastradio. Deze podcast, met in totaal 30 afleveringen en goed voor 1.492 minuten podcastradio, brengt inspirerende en hoopvolle stemmen over thema's als democratie, bestrijding van extreemrechts, racisme, sociale gelijkheid, en klimaatrechtvaardigheid. Het biedt luisteraars de kans om complexe onderwerpen op een toegankelijke manier te verkennen. In totaal werd de podcast 31.816 keer afgespeeld, waarvan 13.465 keer op Soundcloud en 18.396 keer op de andere platformen (Spotify, Apple Podcast, Podcast Addict, CastBox, Google Podcast,...). Op Spotify heeft de podcast 1.103 volgers en een beoordeling van 4,6 op 5.

PARTICIPATIEBELEID

Het participatiebeleid heeft als doelen: het bevorderen van ledeninspraak en mede-eigenaarschap, het versterken van verbinding tussen afdelingen, het opbouwen van (sectoroverschrijdende) samenwerkingen en het creëren van ontmoetingsruimtes voor een breed publiek. Verder hebben we aandacht voor het bereiken van nieuwe doelgroepen.

DEMOCRATISCHE INSPRAAK

Leden vormen de basis van het Masereelfonds en worden actief betrokken bij besluitvorming en beleidsontwikkeling. Ze kunnen op verschillende niveaus deelnemen, zoals in afdelingen, werkgroepen, in het bestuursorgaan en de Algemene Vergadering, waar ze meedenken over de werking en het beleid van het fonds. Vrijwilligers en kernleden krijgen de ruimte om hun eigen ideeën en initiatieven te ontwikkelen, ondersteund door middelen en begeleiding vanuit de organisatie. Dit versterkt het gedeelde eigenaarschap, wat bijdraagt aan de dynamiek en de continuïteit van de organisatie.

LOKALE INSPRAAK EN VERBINDING TUSSEN AFDELINGEN

Binnen elke afdeling speelt verbinding en inspraak een centrale rol: de meeste afdelingen hebben een lokaal bestuur, samengesteld uit leden van de afdeling zelf. Afhankelijk van de grootte en dynamiek van de afdeling vergadert dit bestuur maandelijks, tweemaandelijks of vier keer per jaar om plannen te bespreken, activiteiten te organiseren en nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Deze bestuursvergaderingen bieden leden de ruimte om ideeën en suggesties in te brengen en zo de koers van de afdeling mede vorm te geven.

Tussen de afdelingen vindt kruisbestuiving plaats via de jaarlijkse ledendag, de tweejaarlijkse afdelingsoverleggen en digitale uitwisselingsplatformen waar vrijwilligers van alle afdelingen samenkomen om ervaringen, inzichten en goede praktijken uit te wisselen. Hiermee willen we de onderlinge band tussen afdelingen versterken, samenwerking stimuleren en ervoor zorgen dat inspirerende initiatieven hun weg vinden naar andere afdelingen. Nog een belangrijk doel is het bevorderen

van communityvorming binnen het Masereelfonds: het gevoel dat vrijwilligers niet op een eiland zitten maar onderdeel zijn van een bredere gemeenschap.

Het Masereelfonds voorziet afdelingen van ondersteuning en training om lokaal relevant werk te verrichten en tegelijkertijd de onderlinge betrokkenheid te versterken. We hebben tijdens deze beleidsperiode extra aandacht voor het betrekken van doelgroepen zoals jongeren en nieuwkomers, wat gemeenschapsvorming en diversiteit binnen en tussen afdelingen bevordert. Door deze structuren van lokale inspraak, samenwerking en uitwisseling draagt het fonds bij aan een democratische organisatiecultuur op alle niveaus.

SAMENWERKEN VOOR MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

Het Masereelfonds zet actief in op samenwerking binnen het bredere maatschappelijke middenveld en het vormen van bondgenootschappen, wat onze maatschappelijke impact vergroot. Deze samenwerkingen zijn van fundamenteel belang om onze doelen te realiseren. Het fonds werkt samen met diverse actoren, zoals milieuorganisaties, vakbonden, mensenrechtenorganisaties en cultuur- en onderwijsinstellingen, en onderhoudt zowel op lokaal als bovenlokaal niveau intensieve samenwerkingen met tal van actoren. Voorbeelden zijn bondgenootschappen met sociaal-culturele verenigingen, cultuurfondsen, middenveldorganisaties, academici, activisten, burgers en scholen.

Door samen te werken met partners binnen en buiten de sociaal-culturele sector zoeken we naar manieren om gezamenlijk maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Dit gebeurt bijvoorbeeld door deelname aan bredere coalities zoals de Belgische Coalitie tegen Kernwapens, Hart boven Hard, 8 mei-coalitie, het Groot Verzet, Collecti.e.f 8 Maars, Reset.Vlaanderen en de Klimaatcoalitie, waarin we gezamenlijk werken rond maatschappelijke thema's.

We vergroten onze impact verder door het organiseren van gezamenlijke evenementen en projecten. Zo organiseren we tal van jaarlijkse evenementen zoals de Dag van de Filosofie, Internationale Moedertaaldag, de Paul Verbraekenlezing, en het Colora Festival. Bij de Dag van de Filosofie werken we samen met partners zoals Universiteit Gent, Voem, en Avansa om maatschappijkritische thema's breed toegankelijk te maken voor een groot publiek. Het Colora Festival in Leuven is een mooi voorbeeld van een brede samenwerking

waarbij organisaties zoals Oxfam, Refu-Interim, en diverse lokale culturele actoren betrokken zijn. Ook interculturele projecten zoals Interlitratur, dat jaarlijks doorgaat in Brussel, tonen de verbindende kracht van samenwerking. Daarnaast proberen we ook deuren te openen naar nieuwe partners en nieuwe doelgroepen, zoals met buurtorganisaties en scholen, waardoor de maatschappelijke reikwijdte wordt vergroot.

BEREIK VAN NIEUWE DOELGROEPEN

Het Masereelfonds zet zich actief in om nieuwe doelgroepen te bereiken en zo de maatschappelijke impact van de organisatie te versterken. We richten ons op maatschappijkritische mensen die hun kennis willen verdiepen en maatschappelijke verandering willen ondersteunen en richten ons ook nadrukkelijk op het bereiken van jongeren en mensen met een andere etnische achtergrond. Sinds 2022 is er bovendien meer aandacht voor het betrekken van vrouwen. Onze afdelingen worden aangemoedigd om hun doelpubliek open te breken en zo een bredere en diverse gemeenschap aan te spreken.

Om deze doelgroepen te bereiken, hanteren we verschillende strategieën. Een van de kernmethoden is het aangaan van structurele samenwerkingen met partners die deze doelgroepen vertegenwoordigen. Zo werken we samen met organisaties en instellingen zoals Green Office Gent, Howest, diverse scholen (waaronder het Sint-Jozefinstituut in Brugge), de Universiteit Gent, en jeugdhuisen zoals Jeugdhuis Vagevuur in Lokeren en Jeugdhuis Sojo in Leuven. Voor jongeren gaan we op zoek naar samenwerkingen met diverse organisaties waarin jongeren vertegenwoordigd zijn. Om nieuwkomers te bereiken, zetten we in op structurele samenwerkingen met organisaties zoals Cinemaximiliaan, FMDO, het Internationaal Comité en Refu Interim (zie bijlage 5). Onze interculturele projecten, zoals Interlitratur en het Colora Festival, zijn specifiek ingericht om deze doelgroep te bereiken en verschillende gemeenschappen te verbinden. Activiteiten zoals Park Poetik en Vraagstraat in Brussel en evenementen zoals Ecopolis spelen ook in op thema's en contexten die relevant zijn voor deze doelgroepen. Om meer vrouwen te betrekken, organiseren we programma's zoals Donders Denkende Dames, en evenementen zoals peace labs en internationale vredesconferenties, die aandacht vragen voor de rol van vrouwen in vredesonderhandelingen.

Via onze bewegingsmedewerkers willen we afdelingen ondersteuning en praktische tips bieden om deze doelgroepen beter te bedienen. We stimuleren ook jongeren om themagroepen zoals leesgroepen op te richten en moedigen hen aan om zelf activiteiten te organiseren, zodat ze een actieve stem hebben in de organisatie. Daarnaast bouwen we aan een databank van relevante partners en organisaties om strategische samenwerkingen verder uit te breiden.

INNOVATIEVE PARTICIPATIEVORMEN

In deze beleidsperiode gaan we bewust investeren in initiatieven die generaties met elkaar verbinden, zoals via participatieve projecten als *Magrafica* waar jong en oud samenwerken aan een gedeeld doel. Dit intergeneratieve aspect versterkt de cohesie binnen de gemeenschap en zorgt voor wederzijdse kennisuitwisseling tussen de generaties. Daarnaast willen we blijven investeren in andere innovatieve participatievormen, waaronder digitale platforms (zoals *maakhetwijs.be*) en interactieve workshops (zoals interactieve inspiratierondes rond actuele thema's), waarmee het mogelijk wordt om breder publiek te betrekken.

FYSIEKE ONTMOETINGSRUIMTES

Het Masereelfonds beschikt over eigen ontmoetingsruimtes, zoals het 'Masereelhuis' in Sint-Niklaas en het ontmoetingscafé 't MaZ in Oostende. Deze plekken fungeren als laagdrempelige centra voor activiteiten van onze afdelingen, maar staan ook open voor andere organisaties, wat bijdraagt aan samenwerking en uitwisseling binnen lokale gemeenschappen. Daarnaast maken we gebruik van vaste locaties in Vlaanderen en Brussel, zoals de Snuffel in Brugge en Elzenhof in Elsene, de Peperfabriek in Antwerpen, het Goudblommeke in Papier in Brussel, waar onze afdelingen activiteiten organiseren. Deze ruimtes versterken verbinding, kruisbestuiving van ideeën en het gemeenschapsgevoel.

VRIJWILLIGERSBELEID

VOORTRAJECT

Bij het opstellen van dit vrijwilligersbeleid hebben we inspiratie gehaald uit verschillende bronnen. Het Vlaams Steunpunt van Vrijwilligerswerk bood waardevolle inzichten met hun publicatie "Vrijwilligerswerk op de rails" en de studiedag "Win-win-win in vrijwilligersland". Daarnaast hebben de vormingen rond verenigingsdemocratie van Socius, evenals diverse vormingen rond vrijwilligerswerk, als belangrijke bouwstenen gediend voor dit beleid. Ook het boek "Eat Love Volunteer" van Joris Piot en Marleen Heylen was een bron van inspiratie tijdens het uitwerken van dit document. Daarnaast hebben we een bevraging gedaan bij al onze leden en een tournee bij alle afdelingen waar we in gesprek zijn gegaan met onze vrijwilligers over de werking, de pijnpunten, opportuniteiten en toekomstige werking van de afdelingen. Een aantal elementen die de vrijwilligers hebben aangehaald - zoals de nood aan bepaalde vaardigheden en ondersteuning, het vraagstuk rond de verjonging, de vraag naar uitwisseling tussen de afdelingen - zijn verankerd in het vrijwilligersbeleid, het afdelingsbeleid en de beleidsnota (zie bijlage 2 en 3).

NAAR EEN NIEUW VRIJWILLIGERSBELEID: VERBONDENHEID, PARTICIPATIE EN WAARDERING

Vrijwilligers vormen het hart van het Masereelfonds. Vanuit onze missie om bij te dragen aan een rechtvaardige, solidaire en duurzame samenleving, is ons vrijwilligersbeleid gericht om betrokkenheid van vrijwilligers te versterken, hun stem te laten horen en hun inzet zichtbaar te waarderen, zodat zij zich thuis voelen en met enthousiasme bijdragen aan onze vereniging. Tijdens de studiedag Win-win-win in vrijwilligersland in 2024 werden we geïnspireerd door het sterke vrijwilligersbeleid van Het Huis van Alijn¹. We hebben dan ook beslist om ons beleid uit te werken rond deze zes kernprincipes: **Visie, Vinden, Verwelkomen, Versterken, Verbeteren en Vertrekken** (zie bijlage 6).

¹ De vijf V's van het vrijwilligersbeleid. Stappenplan voor een succesvolle vrijwilligerswerking in je erfgoedorganisatie. Vind, Verwelkom, Versterk, Verbeter en Vertrek. Heemkunde Vlaanderen en Faro, 2016 en Vrijwilligers beleidsplan Huis van Alijn, 2017.

1. Visie en waardering

Het Masereelfonds is een progressieve, maatschappijkritische beweging, gericht op de waarden van sociale rechtvaardigheid en democratie. Onze vrijwilligers dragen actief bij aan deze visie door het organiseren en ondersteunen van activiteiten die kritisch denken, gemeenschapsvorming en maatschappelijk engagement bevorderen. Vrijwilligers zijn voor ons onmisbaar. Ze vormen de ruggengraat van onze organisatie. Onze kernvrijwilligers zijn de ambassadeurs van lokale afdelingen in Vlaanderen en Brussel. We erkennen hun inzet door het aanbieden van structurele ondersteuning via de bewegingsmedewerkers en bieden inspraakmogelijkheden aan door lidmaatschap van het bestuursorgaan en Algemene Vergadering. Waardering is ingebouwd in elk aspect van de samenwerking met ons en krijgt een bijzondere plek tijdens formele momenten zoals de jaarlijkse ledendag, het tweejaarlijkse afdelingsoverleg en de nationale Week van de Vrijwilliger.

2. Vinden - werven en selecteren

Onze vrijwilligers worden vaak aangetrokken door de gedeelde idealen van het Masereelfonds. We werven actief via evenementen, onze website, ons magazine *Aktief*, sociale media en door samenwerkingen aan te gaan met organisaties die dezelfde waarden delen. Bestaande vrijwilligers fungeren als ambassadeurs van de lokale afdelingen waardoor ze binnen hun netwerk anderen inspireren om ook een bijdrage te leveren. Bij interesse hebben nieuwe vrijwilligers een gesprek met de contactpersoon van de lokale afdeling of met de bewegingsmedewerker van Masereelfonds. Dit dient ter kennismaken met de waarden en werkwijze van de organisatie en hier worden ook mogelijke verwachtingen afgestemd. De selectie voor afdelings- en themavrijwilligers verloopt informeel en persoonlijk, zodat zij zich snel thuis voelen binnen hun nieuwe rol. Voor bestuursfuncties volgen we de formele statuten en wervingsprocedures van de organisatie.

3. Verwelkomen - onthaal en informatie

Een warm onthaal is essentieel voor een goed begin van het vrijwilligerswerk. Alle nieuwe vrijwilligers ontvangen een welkomstpakket met een exemplaar van het vrijwilligersbeleid, informatie over de organisatie en een persoonlijk welkom van hun aanspreekpunt. Ze krijgen een contactpersoon toegewezen van de lokale afdeling ofwel vanuit het team. Wij vragen alle vrijwilligers ook lid te worden van het Masereelfonds. Dit versterkt hun

betrokkenheid en biedt hen toegang tot onze ledenactiviteiten en (bestuurlijke) inspraakmogelijkheden. Via onze centrale database E-desk beheren we hun gegevens, wat zorgt voor administratieve ondersteuning.

4. Versterken - begeleiden, motiveren en coachen

Het Masereelfonds biedt begeleiding en ondersteuning aan vrijwilligers via ondersteuning van de bewegingsmedewerkers, het organiseren van trainingen, ontwikkelen van praktische tools en toegang tot een online vrijwilligersdrive met handig materiaal, zoals inhoudelijke conceptnota's voor het organiseren van specifieke activiteiten etc. Specifieke communicatietrainingen, zoals het gebruik van sociale media, e-desk en Canva, zijn beschikbaar voor vrijwilligers die actief zijn in lokale afdelingen. Om een diverse en jongere vrijwilligersgroep aan te trekken, werken we aan flexibele organisatievormen die aansluiten bij verschillende generaties. Jongere vrijwilligers worden uitgenodigd om deel te nemen aan nieuwe projectvormen, terwijl we de ervaring en tijd van oudere vrijwilligers blijven waarderen. Een plan voor intergenerationele samenwerking zal worden geïmplementeerd om de wisselwerking tussen generaties te stimuleren. Veel afdelingsvrijwilligers vervullen een coachende rol. Veel afdelingsvrijwilligers vervullen een coachende rol. Om hen te ondersteunen bieden we vaardigheidstrainingen aan in het coachen, zodat zij andere effectief kunnen begeleiden en inspireren. Deze aanpak draagt bij aan een zelfvoorzienende structuur en versterkt het engagement binnen elke afdeling.

Om vrijwilligers gemotiveerd te houden, biedt het Masereelfonds inhoudelijke ondersteuning via publicaties zoals **Aktief** en kennisdeling vanuit de themawerkgroepen. De jaarlijkse ledendag en de afdelingsoverleggen stimuleren samenhang en geven ruimte voor uitwisseling van best practices tussen afdelingen. Ook informele feedback is welkom via evenementen en persoonlijke contacten. Deze inspraak stelt ons in staat om van onderuit te werken en vrijwilligers een stem te geven binnen Masereelfonds.

5. Verbeteren - evalueren en feedback geven

Binnen de afdeling kunnen nieuwe vrijwilligers terecht bij één of meerdere kernvrijwilligers voor ondersteuning tijdens de beginperiode van hun engagement. Deze personen spelen een belangrijke rol in de introductie en begeleiding van nieuwe vrijwilligers, waarbij ze hen wijzen maken binnen de organisatie en beschikbaar zijn voor vragen en ondersteuning. Zij onderhouden nauw

contact met de bewegingsmedewerker en houden hen op de hoogte van wat leeft binnen de afdeling en binnen de vrijwilligersgroep. Dit systeem zorgt voor een soepele start voor nieuwe vrijwilligers en biedt hen een vertrouwd aanspreekpunt binnen Masereelfonds. De bewegingsmedewerker volgen de vrijwilligers op een informele manier, waarbij ze peilen naar hun motivatie en eventuele ondersteuningsbehoeften. Dit bevordert een open communicatie en helpt mogelijke uitdagingen vroegtijdig te detecteren, wat bijdraagt aan een positief en ondersteunend vrijwilligersklimaat. Indien zich grotere uitdagingen voordoen, kan een opvolggesprek worden georganiseerd met de vrijwilliger, de bewegingsmedewerker en de vrijwilligerscoördinator. Tijdens dit gesprek worden de situatie en mogelijke oplossingen besproken. Indien nodig wordt een stappenplan opgesteld waarin de verwachtingen, doelen en acties duidelijk worden vastgelegd.

6. Vertrekken - afscheid en waardering - exit

Masereelfonds wil een cultuur van dankbaarheid uitdragen en de inspanningen van haar diverse vrijwilligers erkennen. Dit doen we door hun werk zichtbaar te maken en hen expliciet te bedanken voor hun inzet. Het doel is om een herkenbare waarderingcultuur te creëren waarin vrijwilligers zich gezien en gewaardeerd voelen. Een belangrijk onderdeel van onze waarderingstrategie is het vergroten van de zichtbaarheid van onze actieve vrijwilligerswerking. We geven deze aandacht door vrijwilligers te presenteren op onze website, deel te nemen aan initiatieven zoals 'De week van de vrijwilliger', en te vieren tijdens evenementen op 'De dag van de vrijwilliger'. Zo vergroten we zowel de interne als externe zichtbaarheid van vrijwilligers binnen Masereelfonds.

Het beëindigen van een vrijwilligersengagement verdient de nodige aandacht. Ongeacht de reden van vertrek wordt een waardierend gesprek gevoerd om een positieve afsluiting te waarborgen en de vrijwilliger te bedanken voor hun inzet. Dit gesprek biedt ruimte voor wederzijdse waardering en voor de vrijwilliger om feedback te geven.

1 PERSONEELSBELEID

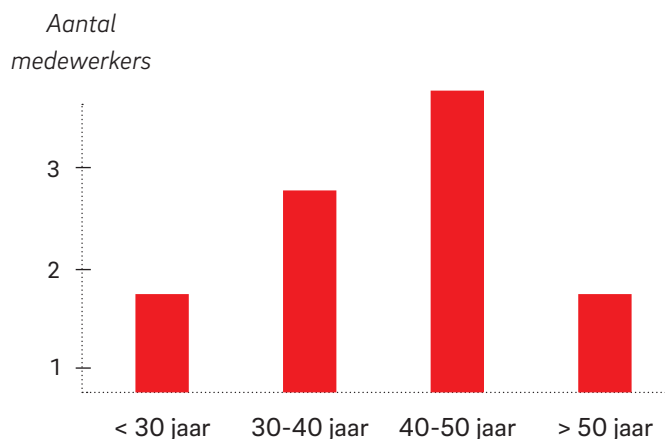
1.1. ONZE MEDEWERKERS IN BEELD

In 2024 telden wij 9 werknemers, goed voor een totaal van 7 VTE, waarvan 5,2 VTE met directe inzet SCVW en 1,8 VTE zonder directe inzet SCVW. Langdurig zieken en vrijstellingen (pensioen) hebben invloed gehad op de effectieve VTE's.

De **gemiddelde leeftijd** eind 2024 ligt op 40 jaar

De **gemiddelde tewerkstellingsbreuk** is eind 2024 62,5%.

Verdeling medewerkers per leeftijdscategorie

Overzicht van functies en verantwoordelijkheden:

- **Directeur:** fungeert als dagelijks bestuurder en is verantwoordelijk voor het algemene beleid, strategie en leiding van de organisatie en het aansturen van het team. Rapporteert aan het bestuursorgaan.
- **Zakelijk medewerker:** beheert financiële en administratieve processen, inclusief de personeelsadministratie.
- **Bewegingsmedewerker Antwerpen, Limburg en Sint-Niklaas:** focust op regionale ondersteuning en activiteiten ontwikkeling in deze gebieden.
- **Bewegingsmedewerker Oost- en West-Vlaanderen, en coördinatie vrijwilligerswerking:** combineert regionale ondersteuning in Oost- en West-Vlaanderen met de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en ondersteunen van de vrijwilligerswerking.
- **Bewegingsmedewerker Brussel:** verantwoordelijk voor regionale ondersteuning en activiteiten in en rond Brussel.
- **Communicatieverantwoordelijke:** ontwikkelt en implementeert de communicatiestrategie, inclusief online en offline communicatie.
- **Projectmedewerker:** ontplooit bovenlokale thematische werking.
- **Redactie Aktief:** verantwoordelijk voor de redactie en publicatie van het ledenblad Aktief en het aansturen van het redactieteam.

1.2. PERSONEELSBELEID LOPENDE BELEIDSPERIODE

Werving en selectie

Bij het selecteren van nieuwe medewerkers richten we ons op hun competenties en het potentieel om bij te dragen aan de doelstellingen van het Masereelfonds.

We hechten belang aan een aanpak die:

- zorgt dat onze organisatie een afspiegeling is van de maatschappij
- kandidaten de kans biedt om zich professioneel te ontwikkelen en te groeien binnen het masereelfonds
- een efficiënte selectieprocedure hanteert, met gelijke kansen voor iedereen.

Naast onze vaste medewerkers doen we ook beroep op freelancers en vrijwillige medewerkers voor specifieke taken, zoals het opmaken van jaarrekeningen, grafisch werk, communicatie-ondersteuning, etc. Dit stelt ons in staat om expertise flexibel in te schakelen waar dat nodig is.

Telewerken, glijdende werkuren en werk-privébalans

Het Masereelfonds hecht veel belang aan een goede balans tussen werk en privéleven. Dit wordt ondersteund door:

- glijdende werkuren: medewerkers hebben de flexibiliteit om hun werktijden aan te passen binnen afgesproken kaders, waardoor zij werk en privé beter kunnen combineren
- telewerken: we creëren een ruimte waar telewerken toegestaan is binnen afgesproken kaders
- taakplanning en timetracking: tools zoals trello en toggl werden ingevoerd om enerzijds taken beter te kunnen plannen en om inzicht te krijgen in werkbelasting.

Aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers

Er wordt sterk ingezet op leren en ontwikkeling via het aanbieden van vormingen, participatie aan studiedagen, leerreizen en uitwisseling in het buitenland etc. Deelname aan opleidingen en trainingen worden gestimuleerd zodat medewerkers zich kunnen blijven ontwikkelen. Hier wordt jaarlijks een bedrag voor vrijgemaakt.

Samenwerking en teamwerking

Om de samenwerking binnen het team te versterken, hanteren we een centrale taakverdeling in functies. Dit bevordert synergie en efficiëntie. Om de samenwerking verder te verbeteren:

- organiseren we op regelmatige basis teamvergaderingen, liefst tweewekelijks. Deze dragen bij aan teamspirit, afstemming van taken en gezamenlijke probleemoplossing
- wordt een hybride aanpak gehanteerd, waarbij fysieke en digitale vergaderingen worden gecombineerd

Medewerkersondersteuning en mentaal welzijn

Wij hechten veel belang aan de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers en aan het waarborgen van een gezonde werkbalans. Dit omvat zowel gestructureerde gespreksmomenten als specifieke aandacht voor mentaal welzijn.

• Functionerings- en evaluatiegesprekken

Er werden tijdens deze beleidsperiode formele gespreksmomenten ingevoerd om onze medewerkers te ondersteunen in hun groei en prestaties. Eerst en vooral organiseren we jaarlijks functioneringsgesprekken waar we een platform bieden voor wederzijdse feedback. Tijdens deze gesprekken stemmen we verwachtingen af en bespreken we toekomstgerichte resultaten. Het doel is om onze medewerkers actief te ondersteunen in hun ontwikkeling en te peilen naar de samenwerking in het team en met de directie. Daarnaast voeren we om de twee jaar evaluatiegesprekken waarin het functioneren van de medewerker wordt beoordeeld. Deze gesprekken, uitgevoerd door de directeur, bieden duidelijke inzichten in sterke punten en mogelijke verbeteringen.

• Aandacht voor mentaal welzijn

Wij hechten veel waarde aan het mentale welzijn van ons team en besteden aandacht aan het bewaken van de draagkracht van onze medewerkers. Dit houdt in dat we een inclusieve cultuur bevorderen waarin iedereen zich gehoord, erkend en ondersteund voelt. Waar nodig laat de directeur zich bijstaan door het adviseerend orgaan van het bestuur dat bestaat uit de voorzitter, penningmeester en afgevaardigd bestuurder.

- Om een veilige en ondersteunende werkomgeving te waarborgen, kunnen medewerkers beroep doen op een **vertrouwenspersoon** bij het bestuursorgaan. Deze taak werd opgenomen door de afgevaardigde bestuurder. Medewerkers kunnen bij deze persoon terecht voor vertrouwelijke kwesties, zorgen of vragen. Dit creëert een extra laag van vertrouwen en ondersteuning binnen ons team.

Verloning

De verloning van medewerkers is gebaseerd op de barrema's van het paritair comité 329.01. Bij de berekening van de anciënniteit wordt relevante werkervaring meegenomen.

1.3. PERSONEELSBELEID 2026-2030

Voor het nieuwe beleidsplan is een duidelijke koppeling gelegd tussen functies en operationele doelstellingen. Om deze koppeling optimaal te bewaken en medewerkers te motiveren, introduceren we naast functionerings- en evaluatiegesprekken ook jaarlijkse individuele doelstellingengesprekken.

- We gaan aan de slag met een waarden- en cultuurkader dat als basis dient voor een gezonde, positieve organisatiecultuur en gebruikt wordt als kompas tijdens evaluatiegesprekken.
- Er wordt een visie uitgeschreven rond psychosociaal welzijn dat structureel geïntegreerd wordt in het beleid van de volledige organisatie.
- Hieraan gekoppeld volgt de directie trainingen en vormingen.
- Inschakelen van time tracking tools (zoals Toggl) tijdens doelstellingengesprekken zodat medewerkers hun tijd beter kunnen beheren, overbelasting wordt voorkomen en zodat we sneller werkdruk kunnen signaleren en aanpakken om overbelasting te voorkomen.
- Het personeelsbeleid wordt tussentijds geëvalueerd en aangepast op basis van feedback en veranderende behoeften.
- Implementatie nieuwe (zelfservice)tool om uren bij te houden, verlof aan te vragen etc.
- Doorlopende feedback en één-op-één momenten: We introduceren regelmatige, informele feedbackmomenten naast de formele gesprekken.
- Mentorschap introduceren: ervaren medewerkers koppelen aan nieuwe, jongere collega's om kennisoverdracht en begeleiding te stimuleren.
- Jaarlijkse organisatie van strategische teamdagen.

2 COMMUNICATIEBELEID

2.1. POSITIONERINGSSTRATEGIE

Masereelfonds positioneert zich binnen het brede middenveld als een unieke progressieve speler die een kritische en pluralistische benadering hanteert. Onze uniciteit ligt in het bieden van een platform waar diepgaande analyses van maatschappelijke en politieke

vraagstukken centraal staan en waar participanten hun engagement voor een rechtvaardigere wereld kunnen in de praktijk brengen. We bieden niet alleen kennis en inzicht aan, maar ook de mogelijkheid voor onze doelgroep om zich te verbinden met gelijkgestemden en om samen te werken aan een betere samenleving. Het activistisch aspect van onze werking is voor ons van wezenlijk belang en onderscheidt ons van verschillende andere cultuurfondsen.

Kritisch zijn betekent voor ons het tegengestelde van de 'TINA'-optiek (het neoliberale 'There Is No Alternative'). We onderzoeken de voorwaarden waaronder huidige maatschappelijke situaties tot stand zijn gekomen, hoe het anders had kunnen lopen en hoe we vanuit die inzichten kunnen bijdragen aan een betere samenleving. Onze leuze is niet voor niets 'Verbeeld de toekomst!'

We blijven relevant door ons aan te passen aan de hedendaagse uitdagingen en door ons in te zetten voor lokale gemeenschappen die onze kritische visie op hun manier toepassen. Onze activiteiten reiken verder dan analyse en debat: we inspireren en activeren gemeenschappen om concrete verandering te realiseren.

2.2. COMMUNICATIEDOELGROEPEN

Burgers in Vlaanderen en Brussel:

- Mensen die maatschappelijk betrokken zijn of willen worden.
- Personen met een interesse in sociale rechtvaardigheid, democratie, klimaatverandering, ongelijkheid en andere actuele maatschappelijke thema's.

Leden en vrijwilligers:

- Bestaande leden van verschillende leeftijden en achtergronden, met een sterke vertegenwoordiging van hoogopgeleiden.
- (Nieuwe) vrijwilligers die actief (willen) bijdragen aan de activiteiten en missie van het fonds.

Jongeren:

- Jongere generaties worden aangesproken door inclusieve thema's zoals klimaatverandering, diversiteit en sociale rechtvaardigheid.

Superdiverse gemeenschappen:

- Mensen met verschillende culturele, sociale en economische achtergronden.
- Bevolkingsgroepen in stedelijke en rurale gebieden, met een focus op inclusiviteit en verbinding.

Lokale gemeenschappen:

- Gemeenschappen die versterkt worden door activiteiten en samenwerkingsverbanden op lokaal niveau.
- Organisaties en burgers die betrokken zijn bij lokale initiatieven.

Intergenerationele doelgroepen:

- Een mix van generaties die samenkomen in activiteiten zoals leesgroepen en intergenerationele projecten.

Kunst- en cultuurwereld:

- Creatieve gemeenschappen en individuen die betrokken worden bij innovatieve projecten en artistieke samenwerkingen.

Om deze doelgroepen communicatief te bereiken, stellen we een aantal strategieën voor. Ten eerste zetten we bewust in op het gebruik van socialemediaplatforms die populair zijn bij jongeren, zoals Instagram, om onze boodschap op een toegankelijke en aantrekkelijke manier te delen. Door visuele content, korte video's en interactieve posts kunnen we de aandacht van deze groep trekken en hen aanmoedigen om deel te nemen aan onze activiteiten.

Daarnaast is het belangrijk om thema's te integreren die relevant zijn voor jongeren, zoals klimaatverandering, sociale rechtvaardigheid, ongelijkheid en klassenstrijd. Door evenementen en discussies te organiseren die aansluiten bij hun interesses, kunnen we hen activeren en betrekken bij onze kritische benadering van maatschappelijke kwesties. Ook het faciliteren van meer inclusiviteit in onze werking, zal helpen om een breder publiek aan te spreken.

Tot slot willen we blijven samenwerken met organisaties en initiatieven die zich richten op jongeren en andere ondervertegenwoordigde groepen. Door deze partnerschappen kunnen we ons bereik vergroten en nieuwe leden enthousiasmeren voor onze visie en activiteiten. Zo zetten we sterk in op (sectoroverschrijdende) samenwerkingen, onder andere met scholen, kunstencentra, musea, vakbonden, vrouwenorganisaties en brede middenveldorganisaties.

Door deze communicatieve strategieën in te zetten, zijn we ervan overtuigd dat we niet alleen ons huidige publiek kunnen versterken, maar ook nieuwe doelgroepen kunnen aanboren, wat zal bijdragen aan de groei en relevantie van Masereelfonds in de toekomst.

2.3. COMMUNICATIEKANALEN

Digitale communicatiekanalen

Onze website fungeert als centraal platform voor nieuws, activiteiten en publicaties. Daarnaast zetten we in op social media:

- **Facebook:** interactie met een breed publiek, promotie en updates.
- **Instagram:** gericht op jongeren met visuele content
- **LinkedIn:** voor professionele netwerken en inhoudelijke bijdragen.
- **YouTube:** voor lezingen, panels en promotievideo's.

Daarnaast verzenden we maandelijks **nieuwsbrieven** naar alle leden en nieuwsbriefabonnees.

Onze lokale afdelingen beschikken over eigen Facebookpagina's en/of -groepen en sommige ook over hun eigen Instagramaccount.

Offline communicatiekanalen

Naast digitale kanalen blijven traditionele media een belangrijk middel om ons publiek te bereiken. Tijdschriften en publicaties, zoals het periodieke tijdschrift *Aktief*, bieden achtergrondartikelen en aankondigingen. Daarnaast publiceren we speciale thema-uitgaven, bijvoorbeeld rond kunst of maatschappelijke kwesties.

Promotiemateriaal zoals folders en flyers wordt ingezet voor specifieke evenementen en campagnes, terwijl posters en affiches verspreid worden via bibliotheken, scholen en culturele centra. Om onze communicatie persoonlijker te maken, gebruiken we directe mail: mails die vertrekken vanuit de medewerkers zelf en niet vanuit het info-adres. Via persoonlijke uitnodigingen, lidmaatschapsoproepen en brieven bereiken we ons publiek direct en op maat, wat bijdraagt aan de toegankelijkheid van onze organisatie.

Interne communicatiekanalen

We maken gebruik van verschillende interne kanalen om vrijwilligers, medewerkers en lokale afdelingen optimaal te ondersteunen.

Interne nieuwsbrieven ('MF-vrijwilligersnieuws') worden periodiek verstuurd naar vrijwilligers en bevatten conceptnota's, die als kant-en-klaar aanbod kunnen dienen voor activiteiten binnen hun lokale afdeling. Daarnaast houden we hen op de hoogte van geplande

activiteiten en andere relevante informatie. Deze nieuwsbrieven vormen een verbindende factor binnen de organisatie en versterken de interne cohesie en MF-community. Een gemeenschappelijke drive fungeert als een gedeelde digitale omgeving waar documenten worden opgeslagen en beheerd.

Met behulp van E-desk (ledenbestand) beheren we op een efficiënte manier ledeninformatie en administratieve gegevens. Dit centrale systeem vergemakkelijkt het contact met leden en ondersteunt de organisatie in haar dagelijkse werking.

Pers en media

Via persberichten informeren we kranten, tijdschriften, radio en televisie over belangrijke projecten, evenementen en initiatieven. Daarnaast schrijven we interviews en opiniestukken die door experts of leden van het Maatschappelijk Fonds worden gepubliceerd in *Aktief*, op de website of in landelijke en regionale media. Deze bijdragen dragen bij aan ons imago als een relevante en kritische speler in het maatschappelijk debat.

Partner- en doelgroepenkanalen

Samenwerkingen met partnerorganisaties bieden ons de mogelijkheid om onze communicatie te versterken en een breder publiek te bereiken. We maken gebruik van de communicatieplatforms van netwerkorganisaties, zoals scholen, culturele instellingen en middenveldorganisaties, om onze boodschap te verspreiden en nieuwe doelgroepen te betrekken.

Daarnaast werken we samen met UiTPAS, een platform dat onze activiteiten promoot en toegankelijk maakt voor kansengroepen, bijvoorbeeld door sterk verminderte tarieven.

Innovatieve kanalen

We verkennen nieuwe communicatiemiddelen om onze doelgroep te bereiken. Podcasts (zoals *Alles Wordt Beter*) vormen een belangrijk innovatief kanaal. Deze bieden ruimte voor diepgaande gesprekken over relevante thema's zoals maatschappij, cultuur en politiek. Door middel van podcasts kunnen we onze kritische visie op een toegankelijke en inspirerende manier delen met een breder publiek.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden van reels, korte en visueel prikkelende video's, om onze boodschap op een dynamische en aantrekkelijke wijze over te brengen naar een jongere doelgroep.

2.4. COMMUNICATIEDOELEN EN -STRATEGIE 2026-2030

Wij hebben een eerste aanzet gedaan voor het ontwikkelen van een communicatiestrategie die is afgestemd op ons nieuw doelstellingenkader. Deze strategie biedt een kader om onze doelstellingen te realiseren en de impact van onze communicatie te vergroten. In lijn met onze progressieve visie richten we ons op het informeren, betrekken en activeren van onze doelgroep, waarbij kritische kennisoverdracht, artistieke projecten en gemeenschapscohesie centraal staan.

Deze communicatiestrategie zien wij als een dynamisch document dat in de loop van de beleidsperiode kan worden geëvalueerd en bijgestuurd op basis van ervaringen, feedback en veranderende behoeften.

STRATEGISCH COMMUNICATIEDOEL 1

Burgers worden op kritische wijze geïnformeerd over maatschappelijke thema's vanuit een progressief kader.

Operationele communicatiedoelstelling 1

Tegen eind 2030 geeft ten minste 70% van de deelnemers aan dat onze werking hun kennis over actuele maatschappelijke thema's vergroot heeft.

- **Actie 1:** we delen wekelijks minstens twee informatieve posts over de thema's die centraal staan tijdens debatten, denkcafés, panels, lezingen, etc. met als doel gemiddeld 500 views per post tegen 2030.
- **Actie 2:** opstellen van communicatief jaarplan voor sociale media op maat van onze huidige werking en de output van projecten en lokale afdelingen.
- **Actie 3:** procedure opstellen voor bijhouden van statistieken uit sociale media.
- **Actie 4:** jaarlijkse bevraging organiseren waarin bevindingen over kritische kennisoverdracht gemeten worden.

Operationele communicatiedoelstelling 2

We vertalen de kennis die overgedragen wordt tijdens fysieke momenten voor tenminste 20% van de relevante activiteiten naar sociale media in een behapbare, toegankelijke en aantrekkelijke vorm.

- **Actie 1:** ontwikkelen van procedure om lezingen op klank en beeld te krijgen die makkelijk toepasbaar zijn voor verschillende afdelingen (eventueel met uit te lenen materiaal).

- **Actie 2:** organiseren van online webinars/lezingen/ panelgesprekken met nieuwe en bekende stemmen in het maatschappelijk debat (al dan niet gekoppeld aan een fysieke activiteit) waarvan minstens zes integraal op Youtube geplaatst worden tegen eind 2030.
- **Actie 3:** opsplitsen van zulke video's in kortere, behapbare reels waar de inhoud visueel wordt geïllustreerd, dit voor minstens twee van de op Youtube geplaatste video's.

Operationele communicatiedoelstelling 3

We ontwikkelen een eigen virtuele identiteit met een herkenbaar uitzicht en specifieke communicatiestijl die consequent worden toegepast.

- **Actie 1:** we stellen een (ideologisch) pluralistische werkgroep 'Actualiteit en sociale media' op, samengesteld uit vrijwilligers die zich in een beurtrol over actuele kwesties zullen buigen en verwijzen naar aan te raden lectuur, relevante denkers, belangrijke evenementen in een soort column speciaal voor sociale media.
- **Actie 2:** we vernieuwen de vormgeving van onze website, *Aktief* en onze nieuwsbrief en standaardiseren deze t.a.v. de lokale afdelingen in samenspraak met vormgever, IT'er, onze leden en het personeel.
- **Actie 3:** we ontwikkelen een communicatieplan en -strategie op maat voor *Aktief*.
- **Actie 4:** we stellen een promotioneel draaiboek op voor lokale afdelingen en bevorderen zo de consequente toepassing van onze huisstijl.

STRATEGISCH COMMUNICATIEDOEL 2:

Er wordt bewustzijn gecreëerd over artistieke en culturele projecten die maatschappelijke alternatieven verbeelden.

Operationele doelstelling

Praktijken, die maatschappelijke alternatieven verbeelden, zijn geïnspireerd door actuele thema's zoals democratie, sociale gelijkheid, klassenstrijd en klimaatrechtvaardigheid.

- **Actie 1:** we organiseren publiekscampagnes rond *Magrafica*: lancering van een promotiecampagne die *Magrafica* onder de aandacht brengt en daarmee minstens 5.000 mensen bereikt.
- **Actie 2:** we stellen een communicatief jaarplan op voor *Magrafica* en een communicatiepakket voor afdelingen en partners.

STRATEGISCHE COMMUNICATIEDOEL 3:

De cohesie binnen lokale gemeenschappen wordt communicatief versterkt, zowel intern als extern.

Operationele doelstelling

Kernvrijwilligers worden communicatief ondersteund in hun engagement.

- **Actie 1:** we ontwikkelen een jaarlijkse campagne 'Week van de vrijwilligers' voor gemeenschapsvorming en gebruiken hiervoor video's en testimonials over gemeenschapsactiviteiten
- **Actie 2:** we zetten in op publicatie van succesverhalen: maandelijks delen we verhalen over succesvolle gemeenschapsinitiatieven op sociale media, met minimaal 100 interacties per post.
- **Actie 3:** we creëren een vrijwilligerstoolkit met duidelijke grafische richtlijnen, promotiemateriaal en ondersteuningstools.

3 KWALITEITSBELEID

3.1. STAND VAN ZAKEN: HUIDIGE VOORTGANG OP DOELEN BELEIDSPLAN

Wij streven naar voortdurende verbetering van onze werking, met de inzet van onze medewerkers en vrijwilligers als kern.

1. Transparantie en rapportering

We hebben reeds stappen gezet om transparantie en verantwoording verder te versterken en de introductie van jaarverslagen is volop in voorbereiding.

De plannen voor een eerste volledig jaarverslag over alle aspecten van onze werking zijn in ontwikkeling en worden geïntegreerd in het beleid vanaf 2025. Dit document zal zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens bevatten om onze voortgang op een duidelijke en toegankelijke manier te presenteren.

2. Evaluatie

- Er werd een sjabloon gemaakt voor evaluatie van activiteiten.
- Een evaluatieschema is gedeeltelijk geïmplementeerd.
- Er is echter nog ruimte voor verbetering in het systematisch gebruik van evaluaties en monitoring.

3. Betrokkenheid van medewerkers en vrijwilligers

- Participatie staat hoog op de agenda en we hebben al belangrijke stappen gezet om medewerkers, vrijwilligers en bestuursleden meer te betrekken. In 2023 werden gezamenlijke sessies georganiseerd met bestuursleden, vrijwilligers en medewerkers, gericht op een vernieuwd personeels- en afdelingsbeleid. Deze sessies leverden waardevolle inzichten op, die zijn verwerkt in dit beleidsplan en waarvan de volledige implementatie gepland staat in 2025. Ook tijdens onze laatste ledendag hebben onze leden mee kunnen nadenken over de toekomst van onze organisatie. Een groot deel van deze input werd verwerkt in dit beleidsplan.
- Er werd een gezamenlijke denkdag georganiseerd tussen bestuur en team om samen na te denken over de beleidsuitdagingen, opties en een aanzet te geven voor de strategische doelstellingen.
- Regelmatige overlegmomenten, zoals teamvergaderingen worden bijgestuurd en geoptimaliseerd.
- Vrijwilligers spelen een cruciale rol in onze organisatie. We hebben grote vooruitgang geboekt met de ontwikkeling van een vrijwilligers- en afdelingsbeleid, dat in 2025 volledig wordt geïmplementeerd.
- We plaatsen vrijwilligers in de spotlight tijdens de 'Week van de Vrijwilliger' via onze website, nieuwsbrief en sociale media.
- We versterken de betrokkenheid van de vrijwilligers via de organisatie van een jaarlijks afdelingsoverleg waar vrijwilligers uit alle afdelingen samenkomen om bij te dragen aan de verbetering van de organisatie.

4. Stakeholderbetrokkenheid

Ter voorbereiding van het beleidsplan werden verschillende bevragingen gedaan bij onze primaire stakeholders (leden en vrijwilligers):

- Alle leden werden bevraagd via een enquête. 36% van onze leden vulden dit in (zie bijlage 2).
- Vrijwilligers werden aanvankelijk ook betrokken door middel van een bevraging, waarvan 25% van hen

heeft deelgenomen (zie bijlage 3). Aansluitend hierop organiseerden we een tournee aan de afdelingen waarbij diepte-interviews werden uitgevoerd met vrijwilligers om diepere inzichten te verwerven rond de huidige werking en ideeën te verzamelen voor het toekomstig afdelingsbeleid.

3.2. KWALITEITSZORG 2026-2030

Visie

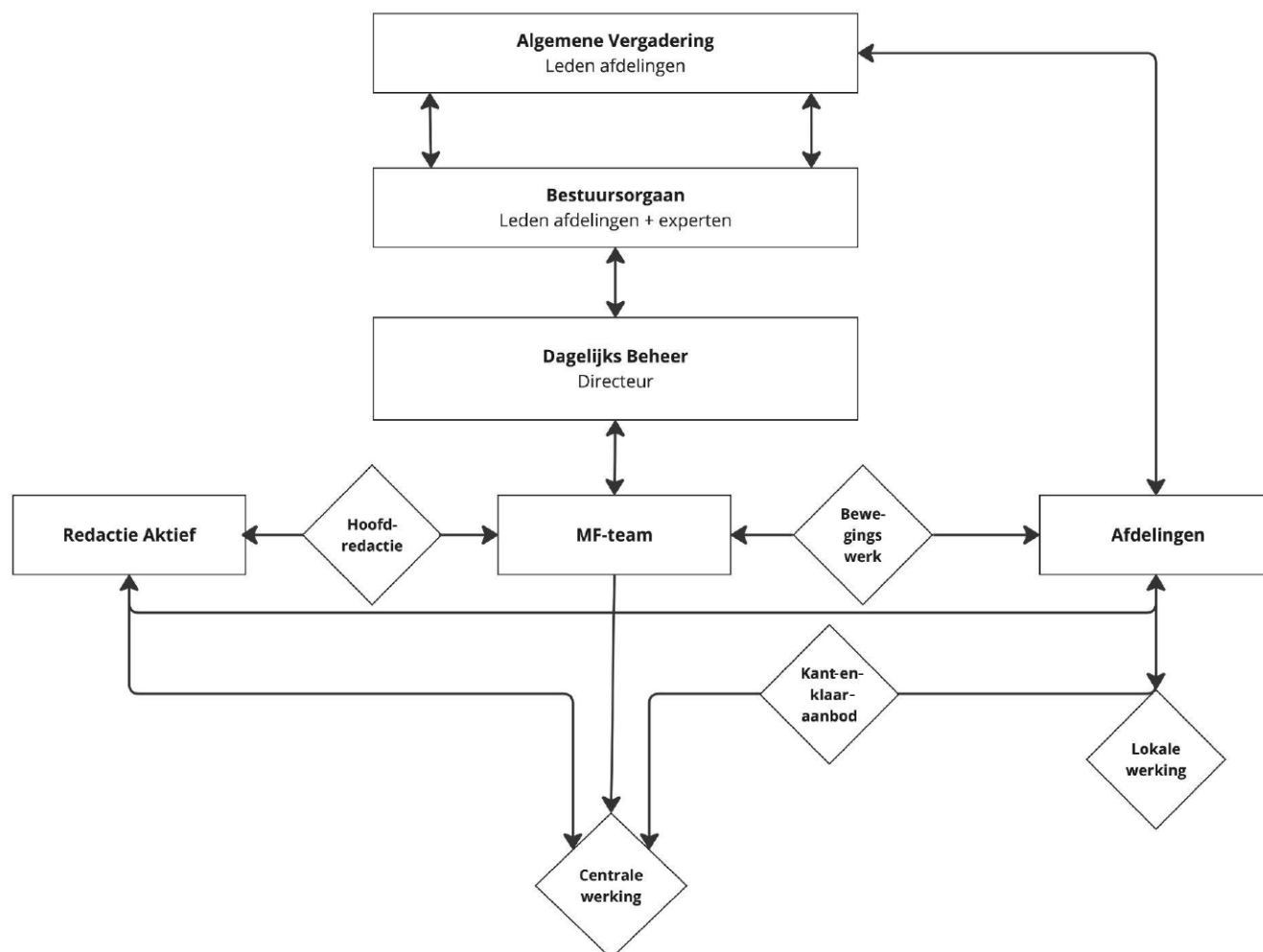
We streven naar een organisatiecultuur waarin kwaliteit en betrokkenheid centraal staan, met een sterke focus op samenwerking en voortdurende verbetering, ondersteund door de inzet van onze toegewijde vrijwilligers en medewerkers.

Acties

- Jaarlijkse denksessies met vrijwilligers, bestuur en medewerkers
- Structurele opmaak en implementatie van jaarverslagen die gepresenteerd worden aan de Algemene Vergadering en breed gecommuniceerd worden in de nieuwsbrief en via social media. Er wordt een visuele, aantrekkelijke versie van het jaarverslag gemaakt, die we ook delen via onze social media.
- Om onze kwaliteitscultuur te versterken, willen we meer structureel inzetten op feedback en evaluatie van activiteiten en beleid. We zorgen voor een gestandaardiseerd evaluatieschema dat door de hele organisatie gebruikt kan worden.
- We voeren halverwege de beleidsperiode een grondige evaluatie uit om onze vooruitgang te meten en bij te sturen waar nodig.
- Verbreden van de stakeholdersbevraging naar secundaire stakeholders zoals partnerorganisaties.
- Het vrijwilligers- en afdelingsbeleid wordt halverwege de beleidsperiode geëvalueerd om te zorgen voor aansluiting bij de praktijk en om verbeterpunten te signaleren. Deze beleidsdocumenten zullen dynamisch worden gebruikt en regelmatig worden geactualiseerd op basis van input van vrijwilligers en afdelingen.

4

DE INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR EN DE FORMELE RELATIES MET OF AFHANKELIJKHEDEN VAN ANDERE ORGANISATIES EN NETWERKEN

Algemene vergadering

- De Algemene Vergadering bestaat uit de leden van de lokale afdelingen.
- Dit is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Masereelfonds.

Bestuursorgaan

- Het bestuursorgaan staat direct onder de Algemene Vergadering.
- Dit orgaan is verantwoordelijk voor het strategisch beleid en houdt toezicht op de directeur en uitvoering van de doelstellingen.

Dagelijks beheer

- De directeur is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van de organisatie.

- Deze wordt, wanneer nodig, bijgestaan door een adviserend orgaan dat bestaat uit voorzitter, penningmeester en afgevaardigd bestuurder.

Team

- Onder het dagelijks bestuur valt het team, die de operationele taken uitvoert.
- Het team is verantwoordelijk voor het coördineren en uitvoeren van specifieke projecten en activiteiten.
- Het team heeft drie hoofdonderdelen:
 - tijdschrift *Aktief*: het publiceren van het tijdschrift van het Masereelfonds
 - centrale projecten + activiteiten: organisatie en uitvoering van projecten en activiteiten
 - bewegingswerk: ondersteuning van zowel lokale afdelingen en themagroepen.

Lokale afdelingen

- Onze lokale afdelingen verenigen onze leden op geografische wijze. Deze opereren autonoom en onafhankelijk binnen de organisatie en worden begeleid door de bewegingsmedewerkers.
- Ze organiseren activiteiten op lokaal niveau en vormen een belangrijk deel van de vrijwilligerswerking.
- Ze zijn specifiek verantwoordelijk voor:
 - Lokale activiteiten: Projecten en evenementen die aansluiten bij de lokale behoeften en interesses.

Kernvrijwilligers vanuit de afdelingen zijn vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering en het Bestuursorgaan, waardoor zij inspraak hebben in het beleid en mede de richting van de organisatie bepalen.

5 DE TOEPASSING VAN DE PRINCIPES VAN GOED BESTUUR

Wettelijk in orde

Het bestuursorgaan telt momenteel 14 leden. In maart 2023 hebben zich acht nieuwe kandidaten aangemeld, van wie vijf vrouwen en vijf veertigers, wat bijdraagt aan een diversere samenstelling. Het bestuursorgaan komt gemiddeld vijf keer per jaar samen en is samengesteld uit zeven vertegenwoordigers van lokale afdelingen en zeven externen met expertise in maatschappelijke en economische thema's. Zo garanderen we een bestuur dat zowel onze achterban vertegenwoordigt als tezelfdertijd over voldoende inhoudelijke expertise beschikt. De aanstelling ervan gebeurt door de leden van de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering komt één tot twee keer per jaar samen. Door de AV worden ook de nieuwe statuten, de afrekening en de begroting goedgekeurd. De samenstelling van het bestuursorgaan en de AV wordt, zoals door de wet gevraagd, consequent gepubliceerd in het Staatsblad. Er werd een verzekeringspakket afgesloten dat alle noodzakelijke verzekeringen voor bestuursleden, personeelsleden en vrijwilligers omvat. Alle aanpassingen gebeuren conform de nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. De statuten werden in 2023 herschreven conform de nieuwe vzw-wetgeving.

Financieel gezond

Er werd een begroting opgesteld op basis van een tussentijdse afrekening 2024 en een meerjarenbegroting 2026-2030. Op een halfjaarlijkse basis wordt een afrekening gemaakt en de begroting wordt bijgestuurd waar nodig. De financiële commissie, die fungeert als adviesorgaan, bestaat uit drie bestuursleden en de directeur. De commissie heeft zicht op de begroting, resultatenrekening, liquiditeit en het investeringsbeleid. Samen met de directeur brengt zij verslag uit aan het bestuursorgaan.

Evenwicht sturen en besturen

De taken en bevoegdheden van het bestuursorgaan en de directeur zijn bekend en beschreven en worden opgevolgd. De directeur is ook dagelijks bestuurder en is het directe aanspreekpunt voor de personeelsleden en fungeert als schakel tussen het personeel en het bestuursorgaan en de Algemene Vergadering.

Competente en gemotiveerde bestuurders

De samenstelling van ons bestuur is divers wat betreft professionele achtergrond. Er is een goede weerspiegeling van onze lokale afdelingen (provinciale vertegenwoordiging). Als een democratische ledenvereniging, is het betrekken van mensen die lokaal actief zijn bij het nationaal bestuur voor ons een absolute meerwaarde. Naast mensen uit het werkveld zetelen ook academici uit verschillende disciplines in ons bestuur, aangevuld met experts uit het vakbondlandschap en de sociaal-culturele sector.

Besturen als groep

Er is steeds een meerderheid van het bestuur aanwezig op de vergaderingen. Wanneer bestuursleden afwezig zijn en als er belangrijke beslissingen moeten worden genomen, kan er een volmacht gegeven worden, maar er wordt steeds geprobeerd om bij de afwezige bestuursleden te peilen naar hun ideeën over de voorgestelde beslissing. Zo willen we ervoor zorgen dat de beslissingen door het volledige bestuur worden gedragen.

Efficiënt vergaderen

Elke vergadering wordt voorbereid door de directeur en de voorzitter. Minstens een week voor de vergadering ontvangen de bestuursleden een herinneringsmail met een voorstel van dagorde, de nodige voorbereidende documenten en de notulen van de voorgaande vergadering. Er wordt gewaakt over het aantal agendapunten en de tijd die genomen wordt ter bespreking ervan. Er wordt steeds geprobeerd om de vergadering binnen twee uur af te ronden.

Ongebonden en op gelijke voet beslissen

Binnen de vergaderingen wordt iedereen op gelijke voet behandeld. Er is absoluut sprake van een gelijkwaardige positie van iedere betrokkene binnen onze organisatie. Er is een vertrouwenspersoon aangesteld voor eventuele belangenconflicten.

Ethisch handelen volgens waarden en normen

Het Masereelfonds waakt over zijn maatschappelijk verantwoorde manier van ondernemen. Hetgeen we zeggen, willen we ook in de praktijk brengen. Bij wijze van voorbeeld: we informeren en sensibiliseren over ethisch bankieren en zijn zelf aangesloten bij vdk. We motiveren en activeren onze lokale groepen om dit ook te doen en bieden hen de kans om onder ons boekhoudkundig systeem een rekeningnummer bij vdk te openen. In 2025 wordt een duidelijk ethisch kader uitgeschreven dat als basis dient voor de organisatiecultuur.

Delphine Lecompte draagt haar bijdrage voor uit ons boek *L'Idée, Verbeeld de Toekomst*.

Geïnspireerd op *L'Idée*, het baanbrekende werk van Frans Masereel uit 1920, lanceerden we in 2021 een open call aan burgers om hoopvolle ideeën voor de toekomst in te zenden. Een kunstenaarscollectief van Pierre Muylle, Alain Platel, Gerda Dendooven, Ben Benaouisse en Lisaboa Houbrechts selecteerde uit 116 inzendingen een twintigtal ideeën en ging in gesprek met de bedenkers ervan. © Bas Bogaerts

1 ALGEMENE TOELICHTING BIJ HET FINANCIEEL BELEID

In de nieuwe beleidsperiode combineren we een door-
dachte begrotingsstrategie met een gestructureerde
monitoring van inkomsten en uitgaven. Ons doel is om
de beschikbare middelen optimaal in te zetten ter on-
dersteuning van onze strategische doelen en projecten.

1.1. HUIDIGE FINANCIËLE SITUATIE

Inkomsten en uitgaven

We hebben de afgelopen jaren een gestage stijging in
inkomsten gezien, dankzij een toename in het aantal
leden. De uitgaven zijn echter ook toegenomen door
indexeringen, stijgende personeelskosten en groeiende
operationele kosten.

Belangrijke maatregelen die we getroffen hebben gedurende de lopende beleidsperiode

- Het opzeggen van het kantoor in Brussel om huur- en
vaste kosten sterk te reduceren.
- De herziening van het IT-contract, wat heeft geleid
tot een structurele kostenbesparing.
- De aanwerving van een voltijdse zakelijk medewer-
ker, die onder andere heeft bijgedragen aan een beter
financieel beheer waaronder de het stroomlijnen van
het zakelijk en inhoudelijk beleid en verschillende ad-
ministratieve verbeteringen heeft ingezet op vlak van

personeelsbeheer en ledenadministratie. Dit heeft
niet alleen geleid tot een zakelijke vooruitgang maar
zorgt ook voor optimalisatie in processen en het ver-
licht de administratieve druk binnen onze organisatie.

- In 2024 werd een doorlichting gedaan van de ver-
zekeringsportefeuille. We hebben ons aangesloten
bij het aanbod van een samenaankoop van een
verzekeringspakket bij Scwitch.

1.2. VOORUITBLIK: BEGROTING EN FINANCIËLE ACTIES

Visie op inkomstenbronnen

We streven naar een verdere diversifiëring van inkom-
stenbronnen door:

- versterking en optimalisatie van onze ledenwerving,
wat leidt tot een jaarlijkse stijging in contributies
- actieve deelname aan subsidieoproepen, zoals
bovenlokaal Cultuurdecreet, oproepen zoals
Connect for Global Change, om extra financiering
te verkrijgen
- het opzetten van een vernieuwd giftenbeleid, met
focus op structurele giften.

Financiële uitdagingen

- Stijgende personeelskosten door indexeringen
en anciënniteit.
- De noodzaak om de afdelingen op een kwalita-
tieve manier te begeleiden, vernieuwende projecten
te financieren, zoals de jongerenwerking, *Magrafica*
en het project rond dissidente kunstenaars.

Geplande investeringen

- **Aanwerving van een nieuwe medewerker (0,5 VTE)**
Om de uitbreiding van onze vernieuwde jongerenwerking te ondersteunen, investeren we in de aanwerving van een medewerker (0,5 VTE). Deze persoon zal zich specifiek richten op het vormgeven en coördineren van deze werking, wat een cruciale stap is in onze ambitie om meer jongeren te betrekken bij onze organisatie.
- **Projectspecifieke middelen**
 - Project *Magrafica* (2026): €10.000 van het bedrag dat we verkregen vanuit Bovenlokaal Cultuurdecreet wordt voorzien voor de uitvoering van het project.
 - Dissidente kunstenaars (2026-2027): Een subsidie van €25.000 (via Connect for Global Change) wordt verdeeld over deze twee jaren, met een focus op inhoudelijke activiteiten en personeelondersteuning.
- **Vorbereiding op strategische momenten**
In 2028 investeren we extra in de voorbereiding van de visitatiecommissie en de opmaak van het nieuwe beleidsplan.
- **Investering in nieuwe hardware**
We plannen de aankoop van vijf nieuwe pc's (gespreid over de volledige beleidsperiode) om de efficiëntie en het gebruiksgemak voor onze medewerkers te verbeteren. De huidige computers zullen tegen die tijd meer dan vijf jaar oud zijn, waardoor vervanging noodzakelijk zal zijn.

1.3. MONITORING EN KOSTENBEHEER

Financiële planning en beleid

Vanaf de nieuwe beleidsperiode hanteren we een gestructureerde aanpak voor onze financiële planning en het beheer van middelen:

Begroting

- **Jaarlijkse begrotingsopmaak**
Elk jaar in november stellen we een begroting op voor het daaropvolgende jaar, gebaseerd op onze strategische doelen en operationele behoeften.
- **Voorjaarsaanpassing**
In februari herzien we de begroting om meer

nauwkeurigheid te verkrijgen, rekening houdend met nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

- **Begrotingsopvolging**

In juli voeren we een tussentijdse evaluatie uit om de uitvoering van de begroting te controleren en waar nodig bij te sturen.

Jaarafsluiting en rapportage

- Na afsluiting van het boekjaar maken we een financiële afrekening die we steeds vergelijken met de begroting en de afrekening van het jaar voordien.
- De jaarrekening wordt gecontroleerd door een onafhankelijke revisor.

Verantwoordelijkheden in financieel beheer

- Het financieel beleid en beheer is een gedeelde verantwoordelijkheid van het bestuur, de Algemene Vergadering, de directie en de zakelijk medewerker. Daarnaast worden we hierin ondersteund door een extern boekhoudkundig kantoor.

1.4. EEN FINANCIËEL GEZONDE ORGANISATIE

Het Masereelfonds blijft een financieel gezonde vzw, waarbij we voorzichtigheid hanteren bij het opstellen van de budgetten. De financiële resultaten worden grondig opgevolgd, zowel door de directeur en zakelijk medewerker, als door een extern orgaan en het bestuur, om verrassingen aan het einde van het jaar te vermijden.

Afdelingen die deel uitmaken van de nationale boekhouding, genieten de nodige autonomie en slagkracht om hun werking optimaal te organiseren. Tegelijk dragen zij verantwoordelijkheid voor hun financiële beheer. We hanteren een systeem van interne facturatie voor gezamenlijke aankopen, zoals boeken of de vergoeding van een gastspreker die meerdere lezingen verzorgt. Onze boekhouding werkt op analytisch niveau, waarbij alle uitgaven en inkomsten gedetailleerd worden verwerkt. Dit stelt ons in staat om verschillende weergaven te genereren en projecten over meerdere jaren nauwkeurig op te volgen. Deze aanpak zorgt voor transparantie en biedt waardevolle inzichten voor toekomstgerichte beslissingen.

Nieuw is de koppeling van onze boekhoudkundige codes aan ons doelstellingenkader en de codes zoals vermeld in het sjabloon voor de meerjarenbegroting. Dit zorgt voor een overzichtelijk, duidelijk en efficiënt beheer van de financiën.

2 TOELICHTING BIJ DE MEERJARENBEGROTING

2.1. BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Onze voornaamste bron van inkomsten is de subsidie van de Vlaamse overheid. Daarnaast ontvangen we ook middelen via andere kanalen:

- **Code 7332**

In 2025 ontvangen we een projectsubsidie van €30.391 via het bovenlokaal cultuurbeleid voor de jaren 2025 en 2026, waarvan we het grootste deel in 2025 gebruiken en €10.000 voor 2026.

- **Code 73331 VGC**

Naast de grote subsidie van het decreet Sociaal Volwassenenwerk ontvangen we ook subsidies van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) voor onze werking in Brussel.

- **Code 7338 Overige subsidies**

We dienen een subsidieaanvraag in bij Connect for Global Change ter waarde van €25.000 voor de realisatie van het project rond dissidente kunstenaars in 2026 en 2027. Connect for Global Change biedt Europese middelen aan voor kleine en middelgrote burgerinitiatieven die EU-burgers op een creatieve, impactvolle en innovatieve manier informeren over en betrekken bij mondiale uitdagingen. Tijdens de infomomenten georganiseerd door 11.11.11, dat de projectoproep coördineert, ontvingen we positieve feedback over ons projectvoorstel, waardoor we goede kansen hebben op een subsidie. Het bedrag van €25.000 wordt verdeeld over beide jaren, waarbij het zwaartepunt in 2026 ligt. In dat jaar voorzien we €15.000 voor extra personeelsinzet om het project vorm te geven en op te starten. Voor 2027 is €10.000 begroot om het project verder uit te voeren.

Onze eigen inkomsten zijn beperkt maar we ambiëren de voortzetting van de stijging van de voorbije jaren:

- **Code 70010**

Onder deze code worden alle opbrengsten van onze activiteiten geboekt. Dit omvat de werking in Antwerpen, Brussel, Gent, nationaal, Kortrijk,

Dilbeek en andere afdelingen. Dit omvat gemiddeld €12.000. In 2026 is dit iets hoger wegens de werking van het project *Magrafica* en de verkoop van de catalogi die voorzien zijn bij de tentoonstelling.

- **Code 730 Lidgelden**

We zetten in op het voortzetten van de sterke groei in het lidmaatschap door jaarlijks gemiddeld 110 nieuwe leden te werven. Daarnaast plannen we de opstart van een vernieuwde jongerenwerking, met als doel in 2026 een groep van 30 jongeren als lid aan te trekken. Deze werking willen we jaarlijks verder uitbreiden, met een groei van 10 extra jongeren per jaar die zich aansluiten.

- **Code 731 Giften**

De opbrengsten uit giften zijn geraamd om door de jaren heen te stijgen, aangezien we hier sterker op willen inzetten. Dit omvat onder andere de ontwikkeling en implementatie van een gericht giftenbeleid.

2.2. BEDRIJFSKOSTEN

2.2.1. Evolutie personeelskost

De personeelskosten zijn gebaseerd op de huidige situatie van 6 voltijds equivalenten (VTE), met een geplande uitbreiding van 0,5 VTE voor een extra medewerker die zich specifiek richt op jongerenwerking. In 2026 wordt bovendien het contract van de projectmedewerker tijdelijk uitgebreid van 0,5 VTE naar 0,8 VTE dankzij een voorziene subsidie via Connect for Global Change. Hierdoor komt het totaal aantal VTE in 2026 uit op 6,8, terwijl dit in de andere jaren 6,5 VTE bedraagt.

De verdeling van de personele inzet is als volgt:

- **5,5 VTE**

Gericht op de inhoudelijke en operationele doelstellingen, waaronder de organisatie van de werking, inzet van bewegingsmedewerkers, de projectmedewerker en administratieve ondersteuning.

- **1,3 VTE**

Bestemd voor voorwaardenscheppende functies, zoals de directeur en de zakelijk medewerker.

Bij de kostenberekening is rekening gehouden met jaarlijkse indexering en anciënniteit, om een nauwkeurige voorspelling van de personeelsuitgaven te garanderen.

2.2.2. Evolutie werkingskosten

De algemene werkingskosten fluctueren tussen €52.000 en €63.000, afhankelijk van de algemene werking, jaarlijkse activiteiten en doelstellingenkader. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de werkingskosten per categorie, inclusief toelichting van bijzondere wijzigingen in de beleidsperiode.

- **Code 6120: Activiteiten, acties, vormingen, trainingen, residenties en workshops**

Deze post omvat de kosten voor alle activiteiten van de afdelingen, inclusief nationale projecten. In 2026 en 2027 is het budget verhoogd vanwege projectsubsidies voor *Magrafica* en het project rond dissidente kunstenaars.

- **Code 616: Advertenties, publiciteit en promotie**

Deze categorie bevat uitgaven voor het verzenden van lidkaarten, betalingsherinneringen, boeken en ander materiaal voor de lokale afdelingen. Daarnaast bevat het promotiemateriaal zoals banners, pennen en T-shirts. De evolutie van deze post is als volgt:

- **2026:** €20.000 (gemiddelde uitgave van €14.000, aangevuld met €6.000 voor het *Magrafica*-project).
- **2027:** €23.500 (toename in ledenaantal verhoogt de drukkosten van *Aktief*; extra budget voorzien voor de Frans Masereelprijs en het project rond dissidente kunstenaars).
- **2028:** €22.000 (naast reguliere kosten leidt de groei in ledenaantal tot hogere drukkosten voor *Aktief*; budget voor de opmaak van het voortgangsrapport).
- **2029:** €24.000 (inclusief reguliere kosten, budget voor de Frans Masereelprijs en de opmaak van het nieuwe beleidsplan).
- **2030:** €21.500 (reguliere uitgaven).

2.2.3. Evolutie overheadkosten

De overheadkosten fluctueren tussen €50.000 en €57.000. De grootste kosten gaan hierbij naar vergoedingen aan derden (€29.000):

- **Code 61320: Inhoudelijke diensten**

Deze post dekt de kosten voor externe inhoudelijke expertise, bijvoorbeeld voor consultaties met specialisten. Het gemiddelde budget hiervoor bedraagt €5.000 per jaar. In 2026 wordt echter een verhoogd

bedrag van €7.000 voorzien door extra diensten voor het *Magrafica*-project. In 2028 stijgt het budget opnieuw vanwege de voorbereiding op de visitatiecommissie en de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan.

- **Code 61321: Ondersteunende diensten**

Onder deze categorie vallen kosten die nodig zijn om de dagelijkse werking van de vzw te ondersteunen, zoals ICT (internet, domeinhosting, onderhoud), telefoon- en internetkosten en erelonen voor het sociaal secretariaat, de revisor en de boekhouder. Deze kosten zijn gebudgetteerd op basis van de uitgaven in 2022, wat een realistisch beeld geeft van de toekomstige werking.

De kosten voor huur en huurlasten liggen in totaal lager dan de voorbije jaren, wat te danken is aan het sluiten van ons kantoor in Brussel.

3

TOELICHTING BIJ DE FINANCIËLE KERNGEGEVENS EN CIJFERS IN HET SJABLOON VAN DE MEERJARENBEGROTING

3.1. TOELICHTING VAN DE RELEVANTE POSTEN RR 2022 EN 2023

3.1.1. Bedrijfsopbrengsten

- **Code 70010**

Onder deze code worden alle opbrengsten van onze activiteiten geboekt. Dit omvat de werking in Antwerpen, Brussel, Gent, nationaal, Kortrijk, Dilbeek en andere afdelingen.

In 2022 was het bedrag hoger omdat de opbrengsten van de werking *Colora* ook werden meegeteld, wat niet het geval was in 2023.

- **Code 702**

Opbrengsten uit verkoop van producten. Hier boeken we voornamelijk de opbrengsten van onze boekenverkoop. Buiten de verkoop van boeken, bijvoorbeeld

voor ledenacties, verkopen wij nauwelijks andere producten.

- **Code 730 Lidgelden**

Hier is een grote verschuiving zichtbaar. In 2023 werd het lidgeld vanuit de afdeling Brugge uit 2022 (€4285) gestort. Ons ledenaantal is bovendien fors gestegen van 985 in 2022 naar 1102 in 2023.

- **Code 731 Giften**

De giften zijn in 2023 gedaald omdat we proberen alle schenkingen op een centrale rekening te ontvangen. Niet alle schenkers hebben de overgang gemaakt.

- **Code 7332 Grote werkingssubsidie**

Deze bedroeg €295.323,85 in 2022 en €310.693,49 in 2023 (door indexering).

- **Code 73331 VGC**

Naast de grote subsidie van het decreet Sociaal Volwassenenwerk ontvangen we ook subsidies van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) bovenlokaal en lokaal voor onze werkingen in Brussel. Lokale subsidies omvatten bijdragen voor onze lokale afdelingen. Deze worden samengeteld.

Bovenlokale subsidies:

- 2022: €74675
- 2023: €76982

Lokale subsidies:

- 2022: €10000
- 2023: €8200

- **Code 7338 Overige subsidies**

Hier staan projectsubsidies, zoals die voor Colora Festival Leuven, Kunst Leuven, energiesteun en andere diverse subsidies.

- **Code 7340 en 7341 Sociale Maribel en VIA-subsidie**

De Sociale Maribel blijft stabiel over de jaren, terwijl de VIA-subsidie schommelt door veranderingen in het aantal VTE.

- **Code 74 Overige bedrijfsopbrengsten**

Hieronder vallen andere recuperaties, zoals vrijstelling BV bedienden en recuperatie van personeelskosten.

- **Code 76B Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten**

Hier staan alle afboekingen vermeld.

3.1.2. Bedrijfskosten

- **Code 600/8 Aankopen**

Wij doen voornamelijk aankopen van boeken. In 2022 was er een grotere kost van €2.242 voor de aankoop van 150 exemplaren van L'idée, een boek dat we publiceerden ter viering van 50 jaar Masereelfonds.

- **Code 6100 Huur en huurlasten**

Dit omvat huisvestingskosten, huur van zalen en materiaal. In 2023 was er een aanzienlijke meerkost door het opzeggen van ons kantoor in Brussel, gekoppeld aan een grote verhuis (€3.000+).

- **Code 6101 Onderhoud en herstellingen**

Deze post omvat kosten zoals schoonmaak, onderhoud van brandblussers en beveiliging. De kost steeg in 2023, omdat in de voorgaande jaren geen poetsdienst werd ingeschakeld.

- **Code 6111 Documentatie en kantoorbenodigdheden**

Hier worden kosten geboekt zoals nieuwe desklampen, leasing van printers (€3.230,39), documentatie, opleidingen, abonnementen en lidmaatschappen.

- **Code 6120 Activiteiten, acties, vormingen, trainingen, residenties, workshops**

Deze code omvat alle kosten voor activiteiten van alle afdelingen, inclusief nationale projecten.

- **Code 6121 Evenementen en festivals**

Hier staan alle kosten van het Colora Festival.

- **Code 6128 Overige aanmaak-, ontwikkelingskosten-, productie- en presentatiekosten van activiteiten**

Voor alle afdelingen voorzien we een toelage op basis van het aantal leden per afdeling. Deze toelage financiert activiteiten die door afdelingen of vrijwilligers worden georganiseerd. In 2023 steeg deze kost door een groei van het ledenaantal en een verkeerde boeking van toelagen voor Antwerpen, Gent, Dilbeek en Kortrijk. Deze afdelingen zitten in onze interne boekhouding en worden niet als kost gezien. Bovendien werden de toelagen verhoogd door een nieuwe berekening.

- **Code 61320 Inhoudelijke diensten**

In 2022 werden kosten voor inhoudelijke diensten, zoals lezingen, ingeboekt. In 2023 hebben we dit aangepast voor een beter overzicht. Inhoudelijke

diensten direct gerelateerd aan activiteiten worden nu als werkingskosten geboekt. Deze post bevat nu enkel inhoudelijke diensten zoals het aanstellen van externe experts zoals Strategies & Leaders.

- **Code 61321 Ondersteunende diensten**

Onder deze post worden alle kosten geboekt die nodig zijn om de vzw operationeel te houden. Een aanzienlijk deel betreft ICT-uitgaven, zoals internet, domeinhosting en onderhoud. Daarnaast omvat dit telefoon-, gsm- en internetkosten, evenals erelonen voor het sociaal secretariaat, de revisor en de boekhouder. In 2023 lagen de boekhoudkosten uitzonderlijk hoog door bijkomende externe ondersteuning. Onze interne boekhouder hervatte haar werk na een lange periode van ziekteverlof van 2,5 jaar. De heropstart bracht enkele uitdagingen met zich mee, waardoor bepaalde taken op korte termijn extern uitgevoerd moesten worden. Dit resulteerde in een tijdelijke stijging van de kosten.

- **Code 615 Verplaatsings- en verblijfskosten**

Dit omvat vervoerskosten voor activiteiten, zoals transport van materiaal naar Manifesta in Oostende en bezoeken aan afdelingen verspreid over Vlaanderen.

- **Code 616 Advertenties, publiciteit en promotie**

Dit omvat uitgaven voor het versturen van lidkaarten, betalingsherinneringen, boeken en materiaal voor afdelingen. Het ledenblad *Aktief*, een viermaandelijks tijdschrift met relevante artikelen en activiteiten, zorgde voor hogere kosten door het gestegen ledenaantal in 2023. Daarnaast zijn er uitgaven voor promotiemateriaal zoals banners, pennen en T-shirts. De publiciteitskosten vielen in 2023 hoger uit door een foutieve boeking van €4.356 voor de campagne-website *Maak het wijs*.

- **Code 619 Overige kosten**

Vergaderkosten, representatiekosten en geschenken vallen onder deze post.

- **Code 623 Andere personeelskosten**

Dit omvat verzekeringen, woon-werkverkeer, kosten voor preventie en bescherming, en diverse personeelskosten.

- **Code 640/8 Andere bedrijfskosten**

Hier staan kosten zoals patrimoniumtaks en onroerende voorheffing.

3.2. TOELICHTING VTE'S EN INZET SCVW (2023)

3.2.1. Overzicht van werknemers en VTE's

3.2.1.1. Inzet SCVW

Functie	Regio	VTE
Directeur	n.v.t.	0,9
Bewegingsmedewerker	Antwerpen, Sint-Niklaas, Limburg	1
Hoofdredacteur <i>Aktief</i>	n.v.t.	0,4
Projectmedewerker	n.v.t.	0,5
Bewegingsmedewerker	Brussel	0,5
Bewegingsmedewerker	Oost-Vlaanderen	0,5
Communicatie-verantwoordelijke	n.v.t.	0,5
Bewegingsmedewerker	Leuven + Colora Festival	0,6

3.2.1.2. Zonder directe inzet SCVW

Functie	Regio	VTE
Boekhouding + administratie	n.v.t.	0,5
Directeur	n.v.t.	0,1

Totaal VTE zonder inzet SCVW: 0,6

Overzicht niet-actieve VTE's

- 0,5 VTE met pensioen: een administratief medewerker ging in mei 2023 met pensioen; de taken zijn herverdeeld.
- 0,5 VTE langdurig ziek: de medewerker voert geen taken meer uit en ontvangt een uitkering.
- 0,5 VTE einde contract: een medewerker verliet de organisatie bij het aflopen van het contract.

- 0,5 VTE vrijwillig vertrek: een andere medewerker besloot de organisatie te verlaten; de taken zijn opnieuw verdeeld.

Totaal niet-actieve VTE's: 2 VTE.

Samenvatting

In 2023 telden wij 9 werknemers, goed voor een totaal van 7,5 VTE, waarvan:

- 5,0 VTE met directe inzet SCVW.
- 2,5 VTE zonder directe inzet SCVW.

3.3. TOELICHTING VTE 'S EN INZET SCVW (2024)

3.3.1. Overzicht van werknemers en VTE 's

3.3.1.1. Inzet SCVW 3.2.1.2.

Functie	Regio	VTE
Directeur	n.v.t.	0,9
Bewegingsmedewerker	Antwerpen, Sint-Niklaas, Limburg	1
Hoofdredacteur <i>Aktief</i>	n.v.t.	0,4
Projectmedewerker	n.v.t.	0,5
Bewegingsmedewerker	Brussel	0,5
Bewegingsmedewerker	Oost-Vlaanderen	0,5
Communicatie-verantwoordelijke	n.v.t.	0,5
Bewegingsmedewerker	Leuven + Colora Festival	0,6
Zakelijk medewerker	n.v.t.	0,3

Totaal VTE met inzet SCVW: 5,2

Zonder directe inzet SCVW,

Functie	Regio	VTE
Directeur	n.v.t.	0,1
Zakelijk medewerker	n.v.t.	0,7

Overzicht niet-actieve VTE's

- 0,5 VTE vrijstelling prestaties: boekhouder werd vrijgesteld van prestaties
- 0,5 VTE langdurig ziek: De medewerker voert geen taken meer uit en ontvangt een uitkering.

Totaal niet-actieve VTE's: 1 VTE.

Samenvatting

In 2024 telden wij 9 werknemers, goed voor een totaal van 7 VTE, waarvan:

- 5,2 VTE met directe inzet SCVW.
- 1,8 VTE zonder directe inzet SCVW.

3.4. TOELICHTING VTE'S EN INZET SCVW (2026-2030)

3.4.1. Overzicht

- 1 VTE directie
- 1 VTE zakelijk medewerker
- 1 VTE bewegingsmedewerker Antwerpen, Limburg en Sint-Niklaas
- 0,8 VTE bewegingsmedewerker Oost- en West-Vlaanderen
- 0,8 VTE bewegingsmedewerker/verantwoordelijke Brussel
- 0,5 VTE projectmedewerker (in 2026 0,8 VTE)
- 0,5 VTE communicatieverantwoordelijke
- 0,5 VTE jongerenwerking
- 0,4 VTE *Aktief* hoofdredacteur

3.4.2. Beleid 2026-2030: Duurzaamheid en versterking

Om de continuïteit en kwaliteit van de werking te waarborgen, wordt ingezet op:

1. Verhoging van VTE's voor bewegingsmedewerkers

- Brussel: Uitbreiding van 0,5 VTE naar 0,8 VTE vanwege de omvang en uitdagingen van het dossier.
- Oost- en West-Vlaanderen: Uitbreiding van 0,5 VTE naar 0,8 VTE om de regio's beter te ondersteunen en stabiliteit te bieden.
- Doel: Door contracten uit te breiden naar 0,8 VTE willen we meer kwalitatieve ondersteuning bieden aan de afdelingen en de werklast bij de bewegingsmedewerkers verminderen.

2. Toevoeging van een jongerenwerker

- Invoering van een nieuwe rol: 0,5 VTE voor de opstart van een vernieuwde jongerenwerking.
- Doel: specifieke aandacht voor jongeren en hun betrokkenheid bij de organisatie vergroten.

3. Versterking van de projectwerking

- Tijdelijke uitbreiding van het contract van de projectmedewerker in 2026 naar 0,8 VTE om extra inspanningen te leveren voor het project Dissidente kunstenaars en de projectoproep Connect for Global Change.

4. Optimalisatie van administratie en financiën

- 1 VTE zakelijke ondersteuning is voldoende om samen met de directeur de financiën en personeelsadministratie te beheren.
- Efficiënter gebruik van middelen om druk op andere rollen te verlichten.

3.4.3. Verwachte impact (2026-2030)

• Stabiël personeelsbestand

Door hogere VTE's voor bewegingsmedewerkers willen we meer ondersteuning geven aan de afdelingen en wordt de continuïteit binnen de werking verhoogd.

• Betere taakverdeling

Minder druk op communicatie en projectwerking dankzij versterkte ondersteuning in Brussel en de regio's.

• Gerichte focus op jongeren

Het aanstellen van een jongerenwerker zorgt voor een nieuwe dynamiek en betrokkenheid binnen de werking.

• Efficiënt beheer

Een duidelijke lijn in administratie en financiën zorgt voor meer ruimte voor strategische en inhoudelijke taken.

4. TOELICHTING BIJ HET GEVRAAGDE SUBSIDIEBEDRAG

We vragen een subsidie aan van €367.380,00 wat concreet betekent een verhoging van 18% in vergelijking met de lopende beleidsperiode. Deze verhoging is noodzakelijk om tegemoet te komen aan onze strategische en operationele doelstellingen. De verhoging is gericht op de versterking en uitbreiding van onze werking, met bijzondere aandacht voor de volgende aspecten:

1. Aantrekken van jongeren

Een van onze prioritaire doelstellingen is het vergroten van de betrokkenheid van jongeren bij onze (structurele) werking. Dit sluit aan bij trends die wijzen op de toenemende moeilijkheid om jongeren langdurig te binden aan verenigingen. We willen een strategie ontwikkelen om jongeren aan te spreken met vernieuwende methodieken, eigentijdse communicatie en programma's die aansluiten bij hun leefwereld en maatschappelijke interesses.

2. Aanwerving van 0,5 VTE voor jongerenwerking

Om deze jongerenwerking te realiseren, plannen we de aanwerving van een 0,5 VTE jongere bewegingsmedewerker. Deze medewerker zal verantwoordelijk zijn voor:

- het aantrekken van jongeren bij onze werking en het opzetten van een bovenlokale stuurgroep
- het opzetten en coördineren van activiteiten specifiek gericht op jongeren
- het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden met jongerenorganisaties en lokale partners
- het inzetten van innovatieve participatiemethodes die aansluiten bij de digitale en sociale realiteit van jongeren
- samen met andere collega's het uitdenken van intergenerationele modellen.

3. Stijgende kosten

De verhoging in het gevraagde subsidiebedrag weerspiegelt ook de stijgende kosten, waaronder personeelsuitgaven en werkingskosten, deels ten gevolge van inflatie en indexeringen. Onze meerjarenbegroting toont aan dat een verhoging van het subsidiebedrag noodzakelijk is om de operationele continuïteit te waarborgen.

5. TOELICHTING BIJ DE AFSTEMMING INHOUDELIJK-ZAKELIJK BELEID

AANBEVELING UIT VISITATIEVERSLAG BELEIDSPLAN 2021-2025

De commissie beveelt aan om zo snel mogelijk, aan de hand van de analytische boekhouding, de koppeling tussen het inhoudelijk en zakelijk beleid te maken, waarbij mensen en middelen aan de doelstellingen worden toegewezen.

Onze aanpak

We hebben deze aanbeveling opgevolgd door binnen ons boekhoudkundig programma Octopus een gedetailleerde koppeling te realiseren met onze operationele doelstellingen. In dit proces zijn zowel personeel als werkingsmiddelen specifiek toegewezen aan de verschillende doelstellingen, waardoor een duidelijke verbinding tussen het inhoudelijke en zakelijke beleid is ontstaan. Dit stelt ons in staat om beter inzicht te krijgen in de effectiviteit van onze inzet en middelen en om gerichte bijsturingen te doen waar nodig.

Daarnaast hebben we ter voorbereiding op deze implementatie een gerichte vorming gevolgd, gedeeltelijk georganiseerd door Socius en Cultuurloket. Deze opleiding, getiteld 'het financieel & zakelijk deel van je beleidsplan en de afstemming met het inhoudelijk luik', heeft ons geholpen de integratie van deze domeinen strategisch aan te pakken en praktisch toe te passen. Tijdens de sessies hebben we kennis opgedaan over financiële planning, tijdsbegrotingen, en het opstellen van een meerjarenbegroting, afgestemd op onze beleidsdoelstellingen.

Zowel de loonkosten als de werkingsmiddelen zijn gekoppeld aan de operationele doelstellingen.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: Burgers in Vlaanderen en Brussel geven vorm aan empowerende initiatieven en samenwerkingsverbanden

Operationele doelstelling 1: Burgers in Vlaanderen en Brussel hebben toegang tot kritische en progressieve informatie over actuele, maatschappelijke thema's

Jaar	VTE	Loonkost	Werkingsmiddelen
2026	2,05	€ 132.152,90	€33.628,00
2027	2,05	€ 134.796,42	€31.860,00
2028	2,05	€ 137.077,60	€32.098,00
2029	2,05	€ 140.215,08	€32.340,00
2030	2,05	€ 143.046,97	€32.586,00

Operationele doelstelling 2: Vernieuwende praktijken zijn ontwikkeld om maatschappelijke alternatieven te verbeelden rond actuele thema's

Jaar	VTE	Loonkost	Werkingsmiddelen
2026	0,85	€ 47.708,93	€8.000,00
2027	0,65	€ 34.167,48	€1.100,00
2028	0,65	€ 34.711,27	€5.000,00
2029	0,65	€ 35.408,03	€5.000,00
2030	0,65	€ 36.116,12	€5.000,00

In samenwerking met het Huis van Herman Teirlinck organiseerden we in 2022 een unieke tentoonstelling over de relatie tussen Frans Masereel en Herman Teirlinck. Deze tentoonstelling omvatte nooit eerder vertoonde kunstwerken die Masereel in 1940 maakte als persoonlijke gift aan Herman Teirlinck.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: Burgers in Vlaanderen en Brussel verbeelden en bouwen aan maatschappelijke alternatieven en (participatieve) praktijken

Operationele doelstelling 1: Praktijken, die maatschappelijke alternatieven verbeelden, zijn gerealiseerd in een creatieve dialoog met de kunst- en cultuurwereld

Jaar	VTE	Loonkost	Werkingsmiddelen
2026	0,6	€ 43.695,10	€10.000,00
2027	0,5	€ 36.898,83	€7.000,00
2028	0,5	€ 37.637,38	€5.000,00
2029	0,5	€ 38.389,60	€6.500,00
2030	0,5	€ 39.157,33	€5.000,00

Operationele doelstelling 2: Vernieuwende praktijken zijn ontwikkeld om maatschappelijke alternatieven te verbeelden rond actuele thema's

Jaar	VTE	Loonkost	Werkingsmiddelen
2026	0,4	€ 25.783,37	€3.000,00
2027	0,6	€ 37.733,68	€3.000,00
2028	0,6	€ 38.486,92	€3.000,00
2029	0,6	€ 39.256,64	€3.000,00
2030	0,6	€ 40.041,75	€3.000,00

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: De cohesie binnen lokale gemeenschappen is versterkt

Operationele doelstelling 1: Het gemeenschapsgevoel is versterkt door de realisatie van samenwerkingsverbanden met lokale partners en gemeenschappen

Jaar	VTE	Loonkost	Werkingsmiddelen
2026	0,95	€ 60.843,70	€3.000,00
2027	0,75	€ 50.485,91	€3.000,00
2028	0,75	€ 51.495,01	€3.000,00
2029	0,75	€ 52.523,91	€3.000,00
2030	0,75	€ 53.575,40	€3.000,00

Operationele doelstelling 2: Kernvrijwilligers zijn ondersteund in hun engagement om lokale gemeenschappen te versterken

Jaar	VTE	Loonkost	Werkingsmiddelen
2026	0,85	€ 56.816,32	0
2027	0,85	€ 57.952,65	0
2028	0,85	€ 59.111,71	0
2029	0,85	€ 60.292,86	0
2030	0,85	€ 61.499,82	0

Victoria Lomasko neemt het woord tijdens onze jaarlijkse leden dag.

Voorzitter Karim Zahidi verwelkomt leden en sympathisanten tijdens onze jaarlijkse leden dag.

EEN BESCHRIJVING VAN DE INVULLING VAN DE BEOORDELINGSCRITERIA

DE UITWERKING VAN DE MISSIE EN VISIE VAN DE SOCIAAL-CULTURELE VOLWASSENENORGANISATIE EN DE INPASBAARHEID ERVAN BINNEN DE DOELEN

1

A. DE ORGANISATIE HEEFT EEN DUIDELIJKE EN GEËXPlicITEERDE MISSIE EN VISIE

Missie

Het Masereelfonds biedt zich aan als een enthousiasmerende en maatschappijkritische sociaal-culturele speler die een aanbod realiseert dat diverse doelgroepen, van lokaal tot landelijk, in hun autonome tijd, prikkelt tot reflecties en (re)acties op en in een samenleving. Onze vereniging doet dit met het oog op:

- het ontplooiën van iedereen tot democratische burgers,
- het bijdragen tot sterke correcties van een zich verhardende vrijemarktsuprematie binnen het neoliberalisme,
- het aanbieden van alternatieven,
- het ontwikkelen en stimuleren van methodes die actieve democratie en actief pluralisme verhogen.

Daarbij vertrekt het Masereelfonds vanuit een geloof in de emanciperende en empowerende krachten van het sociaal-cultureel werk, waarin nadrukkelijk la joie om samen projecten te realiseren aanwezig is.

Daartoe werkt het Masereelfonds met een set aan strategische doelstellingen en de systematische operationalisering daarvan en zoekt naar bondgenootschappen in een breed maatschappelijk perspectief.

Visie

We vertrekken voor onze visie vanuit enkele bedenkelijke, bedreigende ontwikkelingen die kunnen samengevat worden als:

- Oprukkend neoliberalisme binnen het kapitalisme, de stijgende hegemonie van het rauwere vrijemarkt-denken en het wegdeemsteren van de sterk corrigerende maatregelen om solidariteit, gelijke kansen, actieve democratie enzovoort mogelijk te houden. Dit betekent onder andere de opmars van het individuele schuldmodel versus een kwijnende structurele verklaring van armoede, achterstelling, discriminatie;

- Infiltratie van een onverdraagzaam, gesloten identitair en nationalistisch discours dat een actief pluralisme (nieuwsgierigheid naar diversiteit binnen de grenzen van een open en pluralistische samenleving) onmogelijk maakt. Dit veroorzaakt onder andere een stijgende afwijzing van nieuwkomers, culturele diversiteit en het recht van diverse soorten gemeenschappen om zich binnen een Vlaamse, Belgische of Europese gemeenschap als groter geheel te ontwikkelen;
- Het systematisch ondergraven van een samenleving waarin georganiseerde burgers alle kansen krijgen om zich ook als politiek of beleidsactor te manifesteren. Dit gebeurt onder andere door de verschillen tussen private en social profit te ontkennen. Met andere woorden de verguizing van het "maatschappelijk middenveld" als krachtige actor en ondernemer;

Om deze bedreiging voor de democratische samenleving te counteren is er nood aan een enthousiasmerend, mobiliserend en ook wel balorig sociaal-cultureel project. Een project dat een alternatief, offensief verhaal brengt.

Het Masereelfonds wil een dergelijk project ontwikkelen en op basis van ons verbeeldingsvermogen op zoek gaan naar alternatieve samenlevingsmodellen. Een verbindend project waar lokale kernen zich krachtig en creatief manifesteren, mensen en groepen prikkelen en aanzetten tot maatschappelijk (cultureel, politiek, sociaal) engagement. Daaraan gekoppeld wordt een aanbod uitgewerkt dat de hierboven geschetste bedreigingen in kaart brengt en onder de aandacht brengt; een aanbod dat mensen enthousiasmeert voor en betreft bij het uitwerken van alternatieven. Het Masereelfonds wil een plaats zijn waar mensen hun engagement voor een rechtvaardige wereld actief kunnen vorm geven.

Het Masereelfonds zal zowel naar thematiek, werkvorm en organisatie een aanbod ontwikkelen dat spoort met de hierboven geschetste visie. Bondgenootschappen zijn hierbij belangrijk om de slagkracht van zowel het Masereelfonds als het project waarvoor Masereelfonds staat zo sterk mogelijk te maken.

B. DE ORGANISATIE TOONT AAN DAT HAAR MISSIE EN VISIE AANSLUITEN BIJ DE DOELSTELLINGEN VAN HET DECREET

We positioneren ons in een complexe en snel veranderende maatschappelijke context als een maatschappijkritische en enthousiasmerende sociaal-culturele speler. Onze missie en visie zijn nauw verbonden met de uitdagingen die voortkomen uit de actuele maatschappelijke tendensen, zoals beschreven in de contextanalyse.

Onze missie benadrukt het belang van democratische en maatschappelijke ontplooiing, culturele verrijking en het ontwikkelen van alternatieven voor de schadelijke effecten van neoliberalisme. We zien het als onze taak om mensen te prikkelen tot reflectie en actie en om methodes te ontwikkelen die actieve democratie en pluralisme versterken. Dit sluit aan bij de maatschappelijke context waarin toenemende ongelijkheid, klimaatproblematiek en de crisis van de democratie belangrijke uitdagingen vormen.

De visie vertaalt deze missie naar een concreet actieplan dat zich richt op het tegengaan van bedreigingen zoals oprukkend neoliberaal marktdenken, intolerantie en de verzwakking van het maatschappelijk middenveld. We zien deze bedreigingen als oproepen tot actie en zetten ons in om een mobiliserend en creatief sociaal-cultureel project te ontwikkelen. Dit project beoogt alternatieve samenlevingsmodellen te verbeelden en te realiseren en een verbindende rol te spelen tussen mensen, groepen en gemeenschappen.

De maatschappelijke contextanalyse biedt hierbij een duidelijk kader door actuele tendensen zoals de geketende overheid, precarisering en klimaatproblematiek in kaart te brengen. We koppelen deze context aan onze missie door doelgroepen te enthousiasmeren en te betrekken bij het ontwikkelen van alternatieven. Dit gebeurt via een breed scala aan activiteiten, thematische projecten en samenwerkingsverbanden, waardoor de organisatie actief bijdraagt aan het creëren van een duurzame en rechtvaardigere samenleving.

De missie, visie en contextanalyse zijn zo verweven dat ze samen een stevig fundament bieden voor de strategische en operationele doelstellingen, die gericht zijn op het beantwoorden van de maatschappelijke uitdagingen van deze tijd. Bondgenootschappen spelen hierin een belangrijke rol om de impact van de werking verder te versterken.

DE VERHOUDING VAN DE SOCIAAL-CULTURELE VOLWASSENENORGANISATIE TOT DE ACTUELE MAATSCHAPPELIJKE CONTEXT DIE ZE ZELF OMSCHREVEN HEEFT

2

A.1 DE ORGANISATIE OMSCHRIJFT DE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN DIE VOOR HAAR ACTUEEL ZIJN, IN EEN ONDERBOUWDE CONTEXTANALYSE

We bieden in ons beleidsplan een uitgebreide en onderbouwde maatschappelijke contextanalyse, waarin we de actuele tendensen identificeren die van invloed zijn op onze missie en visie. De analyse benadrukt de volgende maatschappelijke ontwikkelingen:

1. **De geketende overheid:** de overheid heeft steeds minder ruimte om te investeren in publieke diensten, cultuur, zorg en onderwijs, door toenemende marktwerking.
2. **Precarisering en ongelijkheid:** digitalisering en flexibilisering leiden tot grotere sociale ongelijkheid en onzekerheid.
3. **Klimaatproblematiek:** het economische model gericht op winstmaximalisatie belemmert doortastende ecologische maatregelen.
4. **Geopolitieke instabiliteit en migratie:** de toenemende migratiestromen en militarisering van grenzen vereisen een inclusieve en rechtvaardige aanpak.
5. **Crisis van de democratie:** de opkomst van populisme en de verzwakking van het maatschappelijk middenveld bedreigen de democratische processen.
6. **Superdiversiteit:** de uitdagingen en kansen van een steeds diverser wordende samenleving vragen om aandacht en actie.

7. **Technologische ontwikkelingen:** data-kapitalisme en de dominantie van digitale technologieën vereisen alternatieve modellen zoals digitale commons.

A.2 DE ORGANISATIE EXPLICITEERT HOE ZE ZICH MET HET OOG OP HAAR MISSIE EN VISIE POSITIONEERT TEN OPZICHTE VAN DE OMSCHREVEN MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

Met onze missie om alternatieven te ontwikkelen en actieve democratie en pluralisme te bevorderen, positioneren we ons expliciet als een maatschappijkritische en mobiliserende sociaal-culturele organisatie. We zetten ons in om burgers te inspireren tot reflectie en actie en bieden een breed aanbod van activiteiten die bijdragen aan het versterken van sociaal-culturele weerbaarheid.

B. DE ORGANISATIE GEEFT AAN WELKE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN ZE DAADWERKELIJK ALS UITDAGING WIL AANGRIJPEN OM EEN WERKING ROND TE ONTPLOOIEN

Het Masereelfonds kiest enkele specifieke maatschappelijke ontwikkelingen als focuspunten voor haar werking in de beleidsperiode 2026-2030. Deze zijn gebaseerd op de contextanalyse en sluiten aan bij de missie en visie van de organisatie. De gekozen uitdagingen zijn:

1. **Klimaatrechtvaardigheid:** inzetten op bewustwording en actie rond duurzaamheid en ecologische transitie.
2. **Democratie en actief burgerschap** versterken van democratische structuren en participatieve processen.
3. **Sociale rechtvaardigheid:** bestrijden van ongelijkheid door alternatieve modellen te ontwikkelen en te promoten.

3 DE STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN VAN DE SOCIAAL-CULTURELE VOLWASSENENORGANISATIE

A. DE ORGANISATIE HEEFT EEN ONDERBOUWD EN SAMENHANGEND GEHEEL VAN STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN DIE ZE WIL REALISEREN

We hebben een duidelijk en samenhangend geheel van strategische en operationele doelstellingen die niet alleen voortvloeien uit onze visie, missie en omgevingsanalyse, maar ook direct onze ambitie ondersteunen om burgers te informeren, inspireren en verbinden rond maatschappelijke thema's via de emancipatorische en kritische kracht van cultuur. Deze doelstellingen vormen de kern van onze werking en geven richting aan onze activiteiten, projecten, afdelingswerk en het versterken van lokale gemeenschappen.

Strategische doelstelling 1

Burgers in Vlaanderen en Brussel geven vorm aan empowerende initiatieven en samenwerkingsverbanden.

Operationele doelstelling 1:

Burgers in Vlaanderen en Brussel hebben toegang tot kritische en progressieve informatie over actuele, maatschappelijke thema's.

Operationele doelstelling 2:

Burgers in Vlaanderen en Brussel zijn maatschappelijk actief rond actuele thema's.

Strategische doelstelling 2

Burgers in Vlaanderen en Brussel verbeelden en bouwen aan maatschappelijke alternatieven en (participatieve) praktijken.

Operationele doelstelling 1:

Praktijken, die maatschappelijke alternatieven verbeelden, zijn gerealiseerd in een creatieve dialoog met de kunst- en cultuurwereld.

Operationele doelstelling 2:

Vernieuwende praktijken zijn ontwikkeld om maatschappelijke alternatieven te verbeelden rond actuele thema's.

Strategische doelstelling 3

De cohesie binnen lokale gemeenschappen is versterkt

Operationele doelstelling 1:

Het gemeenschapsgevoel is versterkt door de realisatie van samenwerkingsverbanden met lokale partners en gemeenschappen.

Operationele doelstelling 2:

Kernvrijwilligers zijn ondersteund in hun engagement om lokale gemeenschappen te versterken.

B. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT DE RELATIE TUSSEN HAAR EIGEN DOELEN EN DE MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN WAAROP ZE WIL INZETTEN

Strategische doelstelling 1

Empowerment van burgers

- **Maatschappelijke uitdaging:** gebrek aan betrokkenheid bij democratie en maatschappelijke thema's, sociale ongelijkheid, en de verspreiding van desinformatie.
- **Relatie met maatschappelijke uitdaging:** de organisatie wil burgers informeren, inspireren en activeren rond sociale rechtvaardigheid, klimaatverandering en democratische vernieuwing.
- **Concrete acties:**
 - organiseren van lezingen, debatten, en leesgroepen om kritische informatie te delen
 - publiceren van educatieve en inspirerende content via tijdschriften en digitale platforms.

Strategische doelstelling 2

Verbeelden en ontwikkelen van maatschappelijke alternatieven

- **Maatschappelijke uitdaging:** gebrek aan innovatieve, duurzame en inclusieve oplossingen voor maatschappelijke en ecologische problemen.
- **Relatie met maatschappelijke uitdaging:** het creëren van nieuwe modellen voor samenleven en samenwerking die inspelen op actuele thema's zoals klimaatrechtvaardigheid en digitalisering.
- **Concrete acties:**
 - realiseren van participatieve kunstprojecten en experimentele initiatieven
 - ontwikkelen van hulpmiddelen zoals "ideeën-boxen" om lokale afdelingen te ondersteunen.

Strategische doelstelling 3

Versterking van gemeenschapsvorming

- **Maatschappelijke uitdaging:** afname van sociale cohesie en toename van individualisering.
- **Relatie met maatschappelijke uitdaging:** de organisatie wil verbinding creëren tussen individuen en gemeenschappen om een sterkere sociale structuur te bevorderen.
- **Concrete acties:**
 - organiseren van laagdrempelige activiteiten zoals volxkeukens, intergenerationele projecten en ontmoetingsmomenten
 - ondersteuning van vrijwilligers bij de uitvoering van lokale gemeenschapsprojecten.

4 DE BIJDRAGE VAN DE SOCIAAL-CULTURELE VOLWASSENENORGANISATIE TOT DE REALISATIE VAN DE DRIE SOCIAAL-CULTURELE ROLLEN

A. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT HAAR VISIE OP DE VERBINDENDE ROL EN DE WIJZE WAAROP ZE VIA HAAR WERKING DIE ROL ZAL WAARMAKEN

Visie op de verbindende rol

1. Samenbrengen en gemeenschapsvorming

We erkennen het belang van verbinding in een individualiserende samenleving. Het gaat verder dan mensen samenbrengen; het draait om het actief bouwen aan gemeenschappen en bruggen slaan tussen verschillende groepen. Betrokkenheid en wederzijdse ondersteuning staan hierbij centraal.

2. Verenigingsdemocratie als basis

Democratie binnen de organisatie vormt de kern van de verbindende rol. Leden en vrijwilligers hebben inspraak en gedeelde verantwoordelijkheid. Dit versterkt niet alleen de verbondenheid, maar ook de betrokkenheid van alle deelnemers bij de organisatie.

Hoe de verbindende rol wordt waargemaakt

1. Ondersteuning van vrijwilligers en afdelingen

- Vrijwilligers worden verwelkomd, ondersteund, en gewaardeerd via duidelijke kaders en beleid.
- Afdelingen worden gestimuleerd om een unieke lokale identiteit te ontwikkelen binnen de missie en visie van de organisatie.

2. Activiteiten en overleg

- Tweemaal per jaar worden afdelingsoverleggen georganiseerd voor kennisdeling, uitwisseling en bespreking van actuele thema's.
- Een nieuwsbrief en digitale tools zoals de Google Drive ondersteunen en inspireren vrijwilligers.

3. Samenwerking met andere organisaties

- We gaan actief op zoek naar partnerschappen met andere sociaal-culturele spelers, vakbonden, milieuorganisaties, en sectoren zoals onderwijs en kunsten.
- Deze samenwerkingen versterken de maatschappelijke impact zonder de kernwaarden van de organisatie te verliezen.

4. Ontmoetingsruimtes

- Plekken zoals het Masereelhuis en andere locaties fungeren als fysieke hubs voor dialoog en verbinding rond gedeelde maatschappelijke thema's.

5. Intergenerationele ontmoetingen

- Programma's en leesgroepen stimuleren samenwerking en uitwisseling tussen generaties, met speciale aandacht voor jongeren en ouderen.

B. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT HAAR VISIE OP DE KRITISCHE ROL EN DE WIJZE WAAROP ZE VIA HAAR WERKING DIE ROL ZAL WAARMAKEN

Visie op de kritische rol

1. Bevorderen van kritisch denken

We streven naar een samenleving waarin burgers niet alleen geïnformeerd zijn, maar ook gestimuleerd worden om maatschappelijke vraagstukken kritisch te benaderen en alternatieve perspectieven te verkennen.

2. Uitdaging van dominante narratieven

We willen dominante verhalen en structuren, zoals neoliberal marktdenken en ongelijkheid, kritisch bevragen en nieuwe manieren van denken en handelen voorstellen.

3. Collectieve actie en verandering

De kritische rol gaat verder dan reflectie: het doel is om burgers te activeren tot collectieve actie en betrokkenheid bij sociale verandering.

Hoe de kritische rol wordt waargemaakt

1. Informatie en educatie

- Lezingen en debatten: organiseren van activiteiten waarin progressieve denkers en kritische stemmen worden uitgenodigd om actuele thema's te bespreken, zoals sociale rechtvaardigheid, klimaatrechtvaardigheid en democratie.
- Publicaties en digitale inhoud: via tijdschriften en digitale kanalen worden goed onderbouwde artikelen en opiniestukken gepubliceerd om desinformatie tegen te gaan en kritisch bewustzijn te vergroten.

2. Participatieve Initiatieven

- Leesgroepen en denkcafés: deze bieden deelnemers de mogelijkheid om diepgaand over maatschappelijke en filosofische thema's te discussiëren.
- Kunst en cultuur: participatieve projecten, zoals *Magrafica*, gebruiken kunst als middel om maatschappelijke alternatieven te verbeelden en te testen.

3. Podium voor kritische stemmen

- We bieden een platform aan onderbelichte perspectieven, zoals stemmen uit de antiracistische beweging, milieuactivisme en gendergelijkheid.
- Evenementen zoals 'Ode aan het Contraire' vieren tegendraadse denkers die buiten de mainstream opereren.

4. Lokale verankering en collectieve verbeelding

- Lokale afdelingen en vrijwilligersgroepen organiseren activiteiten die maatschappelijke thema's vertalen naar een lokale context.
- Deelname aan brede coalities (zoals klimaatcoalities) om een grotere maatschappelijke impact te creëren.

C. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT HAAR VISIE OP DE LABORATORIUMROL EN DE WIJZE WAAROP ZE VIA HAAR WERKING DIE ROL ZAL WAARMAKEN

Visie op de laboratoriumrol

1. Experimenteren met vernieuwing

De laboratoriumrol draait om het verkennen en testen van innovatieve modellen voor burgerschap, samenwerking en gemeenschapsvorming. We beschouwen onszelf als een platform waar nieuwe ideeën veilig kunnen worden uitgeprobeerd.

2. Verbeelden van alternatieven

Door middel van creatieve interventies en participatieve projecten willen we bijdragen aan nieuwe perspectieven op sociale, economische en ecologische uitdagingen.

3. Leren door doen

We zien onze laborol als een ruimte waar deelnemers actief betrokken worden bij experimenten. Dit leidt niet alleen tot concrete resultaten, maar ook tot collectieve leerervaringen.

Hoe de laboratoriumrol wordt waargemaakt

1. Innovatieve projecten

- Kunst- en cultuurnitiatieven: projecten zoals *Magrafica* betrekken (amateur)kunstenaars bij het verbeelden van thema's zoals democratie en gelijkheid. Samenwerking met musea en kunstorganisaties versterkt de impact.
- Interventies in de publieke ruimte: creatieve experimenten zoals participatieve kunstwerken en openbare debatten maken maatschappelijke vraagstukken zichtbaar.

2. Participatieve ontwikkeling

- Bottom-up aanpak: leden en vrijwilligers spelen een actieve rol in het ontwerpen en uitvoeren van experimenten, wat de betrokkenheid vergroot.
- Sectoroverschrijdende samenwerkingen: we werken samen met andere sectoren (bijv. kunst, onderwijs) om innovatieve oplossingen te ontwikkelen.

3. Praktische tools en methodieken

- Ontwikkelen van hulpmiddelen: hulpmiddelen zoals "ideeënbboxen" en conceptnota's worden aangeboden aan lokale afdelingen om experimenten op maat mogelijk te maken.
- Trainingen en workshops: vrijwilligers en afdelingen worden ondersteund met kennis en vaardigheden om vernieuwende initiatieven te realiseren.

4. Duurzame gemeenschapsvorming

Experimenten worden ingezet om nieuwe modellen van gemeenschapsvorming te testen, zoals intergenerationale projecten en inclusieve activiteiten. Dit stimuleert interactie tussen diverse groepen.

5 DE VERDUIDELIJKING VAN DE KEUZE VOOR MINSTENS TWEE SOCIAAL- CULTURELE FUNCTIES EN DE UITWERKING DAARVAN

A. DE ORGANISATIE GEEFT AAN OP WELKE FUNCTIES ZE WIL INZETTEN EN EXPLICITEERT HAAR FUNCTIEMIX

Wij kiezen bewust voor een functiemix waarin de maatschappelijke activeringsfunctie, de cultuurfunctie en de gemeenschapsvormende functie centraal staan. Deze functies sluiten aan bij onze doelstellingen die gericht zijn op het versterken van cohesie, democratische betrokkenheid en maatschappelijke verandering.

Visie op de functiemix

- **Samenhangende aanpak:** de gekozen functies vullen elkaar aan en versterken onze impact. Door ze geïntegreerd in te zetten, stimuleren we individuele bewustwording, collectieve actie en gemeenschapsvorming.
- **Afstemming op missie en context:** onze functiemix sluit aan bij de maatschappelijke uitdagingen waarmee we aan de slag willen gaan, zoals individualisering, sociale ongelijkheid en de nood aan klimaatrechtvaardigheid.

Concrete invulling van de functiemix

We passen de functies in samenhang toe om zowel burgers als gemeenschappen te betrekken.

- De **maatschappelijke activeringsfunctie** stimuleert participatie en engagement bij maatschappelijke thema's. De leerfunctie staat ten dienste van deze functie door kennis aan te bieden die nodig is om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken
- De **cultuurfunctie** biedt inspiratie en versterkt het vermogen om via creatieve expressie maatschappelijke thema's te verkennen
- De **gemeenschapsvormende functie** legt de nadruk op het samenbrengen van mensen en het creëren van een duurzame cohesie.

B.1 DE ORGANISATIE HEEFT EEN ONDERBOUWDE VISIE OP DE GEKOZEN FUNCTIEMIX EN DE ONDERSCHIEDEN FUNCTIES: VOOR DE CULTUURFUNCTIE: DE VISIE OP CULTURELE PRAKTIJKEN OM DE MISSIE TE REALISEREN;

1. Cultuur als motor van bewustwording

Via culturele praktijken stimuleren we mensen om kritisch na te denken over maatschappelijke thema's. Kunst en cultuur kunnen maatschappelijke structuren zichtbaar maken, uitdagen en nieuwe perspectieven bieden. Dit bevordert bewustwording en inspireert tot verandering.

2. Participatieve en toegankelijke cultuur

Wij geloven in een cultuur die actief betrokkenheid stimuleert. Mensen worden niet alleen toeschouwers, maar ook deelnemers en makers. Deze aanpak geeft iedereen een stem in culturele expressie en dialoog, wat aansluit bij onze kernwaarde van sociale gelijkheid.

3. Creativiteit als verbeelding van alternatieven

Creatieve processen en artistieke expressie maken het mogelijk om alternatieven te verbeelden voor bestaande maatschappelijke uitdagingen, zoals sociale ongelijkheid en klimaatrechtvaardigheid. Cultuur biedt de ruimte om nieuwe oplossingen te testen en te presenteren.

B.2 DE ORGANISATIE HEEFT EEN ONDERBOUWDE VISIE OP DE GEKOZEN FUNCTIEMIX EN DE ONDERSCHIEDEN FUNCTIES: VOOR DE GEMEENSCHAPSVORMENDE FUNCTIE: DE VISIE OP GEMEENSCHAPSVORMING OM DE MISSIE TE REALISEREN

1. Gemeenschap als basis voor sociale cohesie

Wij geloven dat sterke, betrokken gemeenschappen de ruggengraat vormen van een rechtvaardige en democratische samenleving. Door mensen samen te brengen rond gedeelde waarden en doelen creëren we solidariteit en wederzijds begrip.

2. Gemeenschapsvorming als dynamisch proces

Gemeenschapsvorming gaat verder dan het bijeenbrengen van mensen; het is een continu proces van interactie, samenwerking en wederzijdse ondersteuning. Het draait om het creëren van ruimte voor dialoog, participatie en gedeelde verantwoordelijkheid.

3. Inclusieve gemeenschappen

Onze gemeenschapsvormende functie is gericht op het versterken van inclusie door diversiteit te omarmen. We streven naar gemeenschappen waarin mensen van verschillende achtergronden, leeftijden en perspectieven zich welkom en betrokken voelen.

4. Lokaal verankerd en verbonden met het grotere geheel

Lokale gemeenschappen zijn de kern van onze werking, maar we zorgen ervoor dat deze gemeenschappen ook verbonden blijven met bredere maatschappelijke en wereldwijde thema's.

B.3 DE ORGANISATIE HEEFT EEN ONDERBOUWDE VISIE OP DE GEKOZEN FUNCTIEMIX EN DE ONDERSCHIEDEN FUNCTIES: VOOR DE MAATSCHAPPELIJKE BEWEGINGSFUNCTIE: DE VISIE OP MAATSCHAPPELIJKE BEWEGINGSPRAKTIJKEN OM DE MISSIE TE REALISEREN

1. Maatschappelijke bewegingen als dragers van verandering

Wij geloven dat bewegingen een cruciale rol spelen in het aanpakken van structurele onrechtvaardigheid en het realiseren van duurzame maatschappelijke verandering. Onze focus ligt op het ondersteunen van bestaande bewegingen en het stimuleren van nieuwe initiatieven.

2. Collectieve kracht en participatie

Bewegingen worden gedragen door collectieve kracht en participatie. Wij zien het als onze taak om mensen samen te brengen en te mobiliseren rond gedeelde waarden en doelstellingen, zodat zij samen maatschappelijke impact kunnen creëren.

3. Kritische en actieve betrokkenheid

De maatschappelijke bewegingsfunctie biedt ruimte voor kritische reflectie en actie. We moedigen deelnemers aan om bestaande systemen en structuren te bevragen en alternatieven te ontwikkelen.

4. Inclusieve en samenwerkende bewegingen

Onze bewegingspraktijken streven naar inclusiviteit, waarbij we verschillende achtergronden en perspectieven samenbrengen. Samenwerking met andere organisaties en sectoren versterkt de effectiviteit van bewegingen.

C.1 DE ORGANISATIE EXPLICITEERT WELKE WERKWIJZEN ZE WIL HANTEREN OM DE GEKOZEN FUNCTIES TE REALISEREN: VOOR DE CULTUURFUNCTIE: EEN VERANTWOORDE TOEKOMSTIGE WERKWIJZE VAN DE ORGANISATIE OM PRAKTIJKEN OP TE ZETTEN, DIE EROP GERICHT ZIJN CULTUUR TE CREËREN, TE BEWAREN, TE DELEN EN ERAAN DEEL TE NEMEN

Creëren van cultuur

- We organiseren culturele evenementen zoals debatten, lezingen, films, tentoonstellingen en creatieve projecten zoals *Magrafica*, waarin deelnemers actief worden betrokken.
- We streven ernaar individuen te inspireren om een actieve rol te spelen in hun eigen culturele ontwikkeling, met aandacht voor maatschappelijke relevantie en gemeenschapsvorming.

Bewaren van cultuur

- Cultuur wordt behouden door het vastleggen van immateriële culturele expressies. Activiteiten zoals debatten, lezingen en workshops bieden mensen de kans hun ervaringen en perspectieven te delen, waardoor deze behouden blijven als onderdeel van onze culturele praktijk.
- Door groepen en gemeenschappen te betrekken bij het delen van hun eigen culturele verhalen en uitingen, waarborgen we een levende en doorleefde cultuur.

Delen van cultuur

- Via evenementen zoals leesgroepen, participatieve kunstprojecten en samen koken en eten brengen we mensen samen en creëren we gedeelde culturele ervaringen.
- Onze publicaties, zoals het tijdschrift *Aktief*, maken cultuur breed toegankelijk en bieden een platform voor kritische reflectie en kennisdeling.

Deelnemen aan cultuur

- Cultuurparticipatie wordt gestimuleerd door onze activiteiten toegankelijk te maken voor diverse groepen. Mensen worden aangemoedigd om niet alleen toeschouwer te zijn, maar ook actief deel te nemen als medemakers.
- Door deelname aan coalities zoals de Klimaatcoalitie, 8 mei-coalitie en Vredescoalitie verbinden we cultuur aan maatschappelijk engagement.

C.2 VOOR DE GEMEENSCHAPSVORMENDE FUNCTIE: EEN VERANTWOORDE TOEKOMSTIGE WERKWIJZE OM PROCESSEN TE ONDERSTEUNEN EN TE FACILITEREN DIE LEIDEN TOT HET VORMEN VAN GROEPEN EN GEMEENSCHAPPEN OF TOT INTERACTIES TUSSEN GROEPEN EN GEMEENSCHAPPEN

Ondersteunen van processen om groepen en gemeenschappen te vormen

- **Vrijwilligers en lokale afdelingen versterken**
We ondersteunen lokale afdelingen en themagroepen door hen te begeleiden bij het organiseren van activiteiten en projecten die aansluiten bij hun lokale behoeften en de missie van het Masereelfonds. Kernvrijwilligers ontvangen coaching en praktische ondersteuning, zodat zij op zelfstandige basis initiatieven kunnen ontwikkelen en uitvoeren.
- **Ruimte voor ontmoeting en samenwerking**
Onze fysieke ontmoetingsplekken, zoals het Masereelhuis en 't MaZ, bieden gemeenschappen een duurzame basis om samen te komen, kennis te delen en activiteiten te organiseren. Via gedeelde locaties in Vlaanderen en Brussel creëren we een inclusieve omgeving waar groepen en gemeenschappen elkaar kunnen ontmoeten en samenwerken.
- **Focus op thematische verbindingen**
Door mensen samen te brengen rond gedeelde maatschappelijke thema's, zoals klimaatrechtvaardigheid of sociale rechtvaardigheid, versterken we gemeenschapsvorming en gedeelde betrokkenheid.

Faciliteren van interacties tussen groepen en gemeenschappen

- **Afdelingsoverleggen en kennisdeling**

We organiseren afdelingsoverleggen waarin vrijwilligers en afdelingen ervaringen en goede praktijken delen. Dit bevordert samenwerking en versterkt de interactie tussen verschillende groepen. Deze overleggen bieden ruimte om actuele thema's te bespreken en gezamenlijk oplossingen te ontwikkelen.

- **Netwerken bouwen en versterken**

Door netwerken op te bouwen en interacties tussen groepen te faciliteren, versterken we de verbindingen tussen gemeenschappen. Deze netwerken stimuleren samenwerking, wederzijdse ondersteuning en kennisdeling.

C.3 VOOR DE MAATSCHAPPELIJKE BEWEGINGSFUNCTIE: EEN VERANTWOORDE TOEKOMSTIGE WERKWIJZE OM PRAKTIJKEN OP TE ZETTEN WAARIN RUIMTE VOOR ENGAGEMENT EN POLITISERING WORDT GECEEËRD IN RELATIE TOT SAMENLEVINGSVRAAGSTUKKEN

Creëren van ruimte voor engagement

- **Activerende campagnes en acties**

We ontwikkelen en ondersteunen campagnes en acties die mensen betrekken bij maatschappelijke vraagstukken zoals klimaatrechtvaardigheid, sociale ongelijkheid en democratische participatie. Dit omvat zowel lokale als bredere initiatieven waarmee we individuen en groepen stimuleren om zich in te zetten voor collectieve doelen.

- **Ondersteuning van grassroots-bewegingen**

We bieden praktische en inhoudelijke ondersteuning aan burgerinitiatieven en grassroots-bewegingen, zodat zij hun stem kunnen versterken en impact kunnen maken. Dit omvat coaching, logistieke hulp en inhoudelijke begeleiding.

- **Inspirerende evenementen en bijeenkomsten**

Via debatten, panelgesprekken en lezingen bieden we ruimte voor kritische reflectie en uitwisseling van ideeën, waarmee we deelnemers activeren om betrokken te raken bij maatschappelijke processen.

Creëren van ruimte voor politisering

- **Kritisch bewustzijn stimuleren**

We organiseren educatieve activiteiten zoals workshops, leesgroepen en publicaties die gericht zijn op het kritisch analyseren van maatschappelijke structuren en het begrijpen van de machtsdynamieken die deze in stand houden. Dit bevordert inzicht en moedigt deelnemers aan om actief deel te nemen aan het maatschappelijk debat.

- **Verbinden van maatschappelijke bewegingen**

We brengen individuen, groepen en organisaties samen in netwerken die samenwerken aan gedeelde doelen. Door het verbinden van bewegingen creëren we synergie en versterken we de impact van gezamenlijke inspanningen.

- **Actieve participatie in coalities**

We nemen deel aan brede coalities, zoals de Klimaatcoalitie en de 8 mei-coalitie, waarin we samenwerken met partners om maatschappelijke thema's onder de aandacht te brengen en politisering te bevorderen. Dit biedt een platform voor gezamenlijke actie en engagement.

6

DE RELEVANTIE EN UITSTRALING VAN DE WER- KING VOOR HET NEDERLANDSE TAALGEBIED OF VOOR HET NEDERLANDSE TAALGEBIED EN HET TWEETALIGE GEBIED BRUSSEL-HOOFDSTAD

**A. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT WAAR
DE WERKING WAARVOOR ZE EEN SUBSIDIE
AANVRAAGT, ZICH ZAL AF SPELEN DOOR
KERNGEGEVENS EN CIJFERS OVER AAN-
WEZIGHEID, ZICHTBAARHEID, DE OMVANG,
HET BEREIK OF EFFECT VAN DE AL EERDER
GEREALISEERDE SOCIAAL-CULTURELE
WERKING AAN TE REIKEN**

Aanwezigheid en structuur

• Aantal afdelingen

Het Masereelfonds telt 59 afdelingen, waarvan 12 in Brussel en 31 verspreid over Vlaanderen. Daarnaast hebben we 16 themagroepen die zich richten op specifieke inhoudelijke thema's. Door stedelijke fusies en de introductie van themagroepen hebben we een efficiëntere structuur gecreëerd die lokaal en boven-lokaal sterk verankerd is.

- In Brussel werken we toe naar een overkoepelende Brusselse afdeling, met regelmatige stuurgroepvergaderingen om samenwerking tussen de stad en de Brusselse Rand te versterken.

Bereik en activiteiten

• Aantal activiteiten

In 2023 werden ruim 375 activiteiten georganiseerd, waarvan 319 in Vlaanderen en 56 in Brussel. In 2024 waren dit 360 activiteiten, met 310 in Vlaanderen en 50 in Brussel. Deze activiteiten omvatten een breed scala aan debatten, lezingen, filmavonden, participatieve projecten en culturele evenementen.

- Ontmoetingsruimtes zoals het Masereelhuis in Sint-Niklaas en 't MaZ in Oostende spelen een cruciale rol als laagdrempelige hubs voor onze werking.

• Groeiend ledenbestand

Het ledenbestand groeit jaarlijks aanzienlijk, met een stijging van 12,9% in 2023 en 10,1% in 2024. Gerichte initiatieven, zoals een speciaal ledentariaf van €5 voor jongeren, hebben bijgedragen aan een verhoogde betrokkenheid van jongere generaties.

Publieke zichtbaarheid

• Publicaties en mediaprojecten

Het ledenblad *Aktief* bereikt met een oplage van 2.000 exemplaren per kwartaal een breed publiek in Vlaanderen en Brussel. Door digitale verspreiding via onze website, nieuwsbrief en sociale media wordt de impact verder vergroot.

- Innovatieve campagnes zoals maakhetwijs.be en de podcast *Alles Wordt Beter* vergroten de publieke betrokkenheid. De podcast werd meer dan 31.000 keer beluisterd en heeft meer dan 1.100 volgers op Spotify.

• Digitale aanwezigheid

Socialemediacampagnes en platforms zoals maakhetwijs.be zorgen voor een sterke online aanwezigheid. De Lichtfestival-campagne in Gent kreeg brede aandacht en genereerde grote betrokkenheid via sociale media.

Impact op gemeenschappen

• Verbinding via ontmoetingsplekken

Eigen ruimtes, zoals het Masereelhuis en 't MaZ, en samenwerkingen met locaties zoals Snuffel in Brugge en het Goudblommeke in Papier in Brussel bieden laagdrempelige platforms voor ontmoeting, dialoog en samenwerking.

- Deze locaties fungeren als herkenbare plekken waar gemeenschappen en maatschappelijke actoren samenkomen.

• Thematische betrokkenheid

Onze activiteiten en samenwerkingen richten zich op urgente thema's zoals sociale rechtvaardigheid, klimaatrechtvaardigheid en democratische participatie. Door participatieve methoden en inclusieve initiatieven versterken we de betrokkenheid en eigenaarschap van diverse gemeenschappen.

B. DE ORGANISATIE STAAPT DAT HAAR WERKING EEN RELEVANTIE EN UITSTRALING HEEFT VOOR HET NEDERLANDSE TAALGEBIED OF HET NEDERLANDSE TAALGEBIED EN HET TWEETALIGE GEBIED BRUSSEL-HOOFDSTAD

Sterke verankering en brede aanwezigheid

- **Geografische dekking**

Met 59 afdelingen, waarvan 12 in Brussel en 31 in Vlaanderen, is het Masereelfonds lokaal sterk vertegenwoordigd. Deze aanwezigheid wordt verder ondersteund door 16 themagroepen die inspelen op specifieke inhoudelijke thema's. Dit netwerk maakt het mogelijk om lokaal relevante initiatieven te organiseren die ook aansluiten bij bredere maatschappelijke thema's.

- **Verbinding tussen Brussel en de Vlaamse Rand**

In Brussel werken we aan een overkoepelende afdeling en betrekken we omliggende afdelingen zoals Halle, Vilvoorde en de Druivenstreek. Dit bevordert de integratie van activiteiten en versterkt de interactie tussen de stad en haar omgeving, wat bijdraagt aan een bredere maatschappelijke impact.

Breed en divers activiteitenaanbod

- **Aantal en bereik van activiteiten**

Het Masereelfonds organiseert jaarlijks meer dan 350 activiteiten, die duizenden deelnemers aantrekken uit het Nederlandse taalgebied en Brussel. De diversiteit in ons aanbod – van debatten en lezingen tot participatieve kunstprojecten en intergenerationele activiteiten – zorgt voor een brede maatschappelijke betrokkenheid.

- **Culturele en maatschappelijke relevantie**

Activiteiten zoals filmavonden, *Magrafica*-projecten en participatieve campagnes zoals maakhetwijs.be verbinden actuele maatschappelijke thema's met cultuur, waardoor deelnemers worden geïnspireerd om actief bij te dragen aan verandering.

Publicaties en media als versterking van de uitstraling

- **Ledenblad *Aktief***

Met een oplage van 2.000 exemplaren per kwartaal en digitale verspreiding via de website, nieuwsbrief en sociale media bereikt *Aktief* een breed publiek in Vlaanderen en Brussel. Het biedt een platform voor kritische reflectie en diverse perspectieven op maatschappelijke vraagstukken.

- **Innovatieve digitale projecten**

Participatieve campagnes zoals maakhetwijs.be en de podcast *Alles Wordt Beter* bereiken duizenden mensen en versterken de zichtbaarheid van het Masereelfonds in het Nederlandse taalgebied. De podcast heeft meer dan 31.000 luisteraars bereikt en biedt inhoudelijke verdieping over thema's zoals sociale rechtvaardigheid en democratie.

Samenwerkingsverbanden en netwerken

- **Partnerschappen en coalities**

Het Masereelfonds werkt samen met diverse culturele en maatschappelijke actoren in Vlaanderen en Brussel. Deelnames aan coalities zoals de Klimaatcoalitie en 8 mei-coalitie versterken onze betrokkenheid bij urgente thema's en vergroten onze zichtbaarheid.

- **Ontmoetingsruimtes**

Locaties zoals het Masereelhuis in Sint-Niklaas en 't MaZ in Oostende fungeren als hubs voor activiteiten en gemeenschapsvorming. Deze plekken zijn toegankelijk voor verschillende groepen en dragen bij aan een inclusieve en verbindende werking.

Impact en betrokkenheid

- **Groeiend ledenbestand**

De jaarlijkse groei van het ledenbestand (12,9% in 2023 en 10,1% in 2024) illustreert de toenemende relevantie van onze werking en de aantrekkingskracht van onze missie op diverse generaties en achtergronden.

- **Thematische relevantie**

Onze werking speelt in op thema's zoals klimaatrechtvaardigheid, sociale inclusie en democratische vernieuwing. Door deze thema's te verbinden met cultuur en participatie draagt het Masereelfonds bij aan een bredere maatschappelijke bewustwording en actie.

DE BIJDRAGE VAN DE SOCIAAL-CULTURELE VOLWASSENENORGANISATIE OM SOCIAAL-CULTURELE PARTICIPATIE VAN IEDEREEN TE REALISEREN

A. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT EN ONDERBOUWT DE KEUZES IN HAAR WERKING VOOR INDIVIDUEN, DOEL- OF KANSENGROEPEN, GEMEENSCHAPPEN EN ACTOREN

Keuzes in de werking voor individuen

- **Toegankelijke activiteiten**

We organiseren een breed scala aan activiteiten – zoals debatten, lezingen, workshops en creatieve projecten – die toegankelijk zijn voor een breed publiek, ongeacht achtergrond, leeftijd of sociaaleconomische situatie.

- **Individuele ontwikkeling stimuleren**

We richten ons op het versterken van kritisch denken en persoonlijke ontwikkeling door educatieve programma's en publicaties. Individen worden gestimuleerd om actief deel te nemen aan cultuur en maatschappelijke processen.

Keuzes in de werking voor doel- of kansengroepen

- **Focus op kansengroepen**

We zetten specifieke initiatieven op om de participatie van kansengroepen te vergroten, zoals jongeren,

mensen met een migratieachtergrond en personen in een kwetsbare sociaaleconomische positie. Voorbeelden hiervan zijn:

- Een gereduceerd ledentariaf voor jongeren (€5), om hen te betrekken bij sociaal-culturele activiteiten.
- Samenwerkingen met organisaties en partners die zich richten op kansengroepen, zoals milieuorganisaties, antiracistische bewegingen en initiatieven voor arbeidsrechten.

- **Inclusieve aanpak**

Onze activiteiten zijn laagdrempelig en gericht op participatie van groepen die vaak minder vertegenwoordigd zijn. Dit doen we door toegankelijkheid te bevorderen in onze ontmoetingsruimtes en via onze digitale platforms.

Keuzes in de werking voor gemeenschappen

- **Gemeenschapsvorming en verbinding**

We brengen gemeenschappen samen door lokale en thematische afdelingen te ondersteunen. Onze ontmoetingsruimtes, zoals het Masereelhuis en 't MaZ, fungeren als fysieke hubs waar gemeenschappen elkaar kunnen ontmoeten en samenwerken.

- **Thematische betrokkenheid**

Via activiteiten en projecten rond actuele thema's zoals klimaatrechtvaardigheid, democratie en sociale rechtvaardigheid versterken we de samenhang binnen gemeenschappen en bevorderen we samenwerking rond gedeelde doelen.

Keuzes in de werking voor actoren

- **Samenwerking met diverse actoren**

Het Masereelfonds werkt actief samen met andere sociaal-culturele organisaties, middenveldorganisaties, scholen, culturele instellingen en lokale overheden. Door samenwerkingen versterken we niet alleen onze eigen impact, maar ook die van onze partners.

- **Netwerken en coalities**

We zijn actief in coalities zoals de Klimaatcoalitie en de 8 mei-coalitie, waarin we samenwerken met diverse actoren om maatschappelijke vraagstukken op de agenda te zetten en collectieve actie te bevorderen.

B. DE ORGANISATIE GEEFT AAN HOE ZE SOCIAAL-CULTURELE PARTICIPATIE VAN DE GEKOZEN INDIVIDUEN, DOEL- OF KANSENGROEPEN EN GEMEENSCHAPPEN WIL REALISEREN

Individuen

- **Actieve participatie stimuleren**

We bieden een breed scala aan activiteiten aan, zoals debatten, lezingen, creatieve projecten en workshops, waar individuen niet alleen toeschouwer zijn maar ook actief kunnen deelnemen en bijdragen. Dit versterkt het eigenaarschap en de betrokkenheid van deelnemers.

- **Educatie en persoonlijke ontwikkeling**

Via educatieve programma's, zoals panelgesprekken en publicaties in ons tijdschrift *Aktief*, bieden we individuen de mogelijkheid om kritisch te reflecteren en nieuwe kennis op te doen over maatschappelijke thema's. Dit draagt bij aan hun persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid.

- **Digitale participatie**

Onze digitale platforms, waaronder podcasts, campagnes zoals maakhetwijs.be en onze sociale media, maken het voor individuen makkelijker om op hun eigen manier en tempo betrokken te raken.

Doel- of kansengroepen

- **Specifieke initiatieven voor kansengroepen**

We ontwikkelen gerichte programma's om kansengroepen zoals jongeren, mensen met een migratieachtergrond en sociaaleconomisch kwetsbaren te betrekken. Voorbeelden zijn:

- het verlaagde ledentarief van €5 voor jongeren, om deze groep meer te betrekken bij onze werking
- samenwerkingen met organisaties die zich richten op kansengroepen, zoals Cinémaximiliaan, Refu Interim, Internationaal Comité, om hun stem en participatie te versterken.

- **Toegankelijke activiteiten en locaties**

We maken activiteiten toegankelijk door locaties te kiezen die fysiek en financieel laagdrempelig zijn. Daarnaast creëren we veilige ruimtes waar kansengroepen zich gehoord en gewaardeerd voelen.

Gemeenschappen

- **Lokale verankering via afdelingen en themagroepen**

Met 59 afdelingen en 16 themagroepen ondersteunen we gemeenschappen lokaal en bovenlokaal. Onze ontmoetingsruimtes, zoals het Masereelhuis in Sint-Niklaas en 't MaZ in Oostende, fungeren als fysieke hubs voor gemeenschapsvorming.

- **Thematische en participatieve projecten**

Via activiteiten rond thema's zoals klimaatrechtvaardigheid, democratie en sociale rechtvaardigheid brengen we gemeenschappen samen en stimuleren we samenwerking rond gedeelde doelen.

- **Faciliteren van netwerken**

We brengen gemeenschappen in contact met elkaar via netwerken en coalities, zoals de Klimaatcoalitie en de 8 mei-coalitie, wat de interactie en participatie tussen gemeenschappen vergroot.

HET BETREKKEN EN ONDERSTEUNEN VAN VRIJWILLIGERS EN HUN PLAATS IN DE ORGANISATIE

A. DE ORGANISATIE GEEFT AAN WELKE ROLLEN EN TAKEN VRIJWILLIGERS OPNEMEN IN DE ORGANISATIE OF WERKING

Hoofdrollen en taken

- **Organisatorische en beleidsmatige rollen**

- Vrijwilligers spelen een belangrijke rol in besluitvormingsprocessen binnen de algemene vergadering en het bestuursorgaan. Hier bepalen ze mede de strategische richting van de organisatie.
- Vrijwilligers coördineren de werking van lokale afdelingen en themagroepen. Ze organiseren activiteiten, beheren de dagelijkse werking en zorgen voor een sterke lokale verankering.

- **Creatieve en inhoudelijke bijdragen**

- Vrijwilligers dragen bij aan de inhoudelijke invulling van activiteiten, zoals het selecteren van thema's, sprekers en formats.
- Bij creatieve projecten zoals *Magrafica* werken vrijwilligers mee als medemakers en inhoudelijke bijdragers.

- **Vertegenwoordigers**

- Vrijwilligers vertegenwoordigen het Masereelfonds bij netwerkevenementen en dragen de waarden en missie van de organisatie uit.
- Ze leggen verbindingen met andere organisaties en zoeken samenwerkingsmogelijkheden die de impact van de organisatie vergroten.

- **Ondersteunende rollen**

- Ervaren vrijwilligers begeleiden nieuwkomers, maken hen wegwijs in de organisatie en ondersteunen hen bij hun eerste taken.
- Ze helpen andere vrijwilligers in hun ontwikkeling, versterken de samenwerking en ondersteunen de organisatie van activiteiten.

- **Educatieve en informatieve rollen**

- Vrijwilligers begeleiden debatten, workshops en discussies en creëren een veilige omgeving voor dialoog en uitwisseling.
- Ze dragen bij aan de verspreiding van kennis via workshops, publicaties en overlegmomenten.

B. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT HAAR TOEKOMSTIGE ONDERSTEUNINGSBELEID TEN AANZIEN VAN VRIJWILLIGERS

Ons toekomstige beleid bouwt voort op de kernprincipes Visie, Vinden, Verwelkomen, Versterken, Verbeteren en Vertrekken, en is gericht op het bieden van een veilige, motiverende en inspirerende omgeving voor vrijwilligers.

1. Visie en waardering

Vrijwilligers vormen de kern van onze verenigingsdemocratie met inspraak in de Algemene Vergadering en het bestuur. We waarderen hen via momenten zoals de ledendag, de Week van de Vrijwilliger en zichtbaarheid in publicaties en evenementen.

2. Vinden

Gerichte campagnes via sociale media en samenwerkingen richten zich op jongeren en diverse doelgroepen. Bestaande vrijwilligers werven actief nieuwe vrijwilligers binnen hun netwerk.

3. Verwelkomen

Nieuwe vrijwilligers ontvangen een welkomstpakket, begeleiding van een mentor en toegang tot een inleidingsprogramma met praktische ondersteuning.

4. Versterken

We bieden trainingen in communicatie, digitale tools en procesbegeleiding. Intergenerationele samenwerking en autonomie worden gestimuleerd door inhoudelijke en logistieke ondersteuning.

5. Verbeteren

Informele opvolging en feedbackmomenten tijdens overleggen en evenementen verbeteren de werking en versterken de rol van vrijwilligers.

6. Vertrekken

Bij beëindiging van een engagement organiseren we waarderingsgesprekken en blijven vrijwilligers welkom als sympathisanten.

C. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT HOE ZE BETROKKENHEID, INSPRAAK EN PARTICIPATIE VAN VRIJWILLIGERS IN DE ORGANISATIEVORM WIL GEVEN

Vrijwilligers vormen de kern van het Masereelfonds en hun betrokkenheid, inspraak en participatie zijn stevig verankerd in onze verenigingsdemocratie.

- **Betrokkenheid**

Vrijwilligers organiseren activiteiten, coördineren afdelingen en themagroepen, en dragen bij aan de missie. Lokale afdelingen hebben autonomie om relevant te blijven voor hun gemeenschap.

- **Inspraak**

Via de Algemene Vergadering, het bestuur, lokale besturen en afdelingsoverleggen hebben vrijwilligers directe inspraak in beleidsvorming en strategische keuzes. Thematische werkgroepen bieden ruimte voor inhoudelijke bijdragen.

- **Participatie**

Vrijwilligers worden gestimuleerd om nieuwe initiatieven aan te dragen en krijgen ondersteuning via trainingen, tools en bewegingsmedewerkers. Hun input wordt actief meegenomen in de werking.

HET ZAKELIJKE BELEID VAN DE ORGANISATIE OM HET INHOUDELIJKE BELEID TE ONDERSTEUNEN

9

A. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT EN ONDERBOUWT HAAR PERSONEELSBELEID

Ons personeelsbeleid is gericht op het optimaal ondersteunen van onze inhoudelijke doelstellingen door een geïntegreerde, mensgerichte aanpak.

Werving en selectie

- We richten ons op competenties en diversiteit, zodat we een afspiegeling van de maatschappij vormen.
- Gelijke kansen worden gegarandeerd via een efficiënte selectieprocedure.
- Door vaste medewerkers, freelancers en vrijwilligers in te zetten, kunnen we flexibel en gespecialiseerd inspelen op onze behoeften.

Flexibiliteit en werk-privébalans

- Glijdende werkuren en telewerken bevorderen een goede balans tussen werk en privé.
- We gebruiken tools zoals Trello en Toggl voor taakplanning en monitoring.

Ontwikkeling van medewerkers

- We investeren jaarlijks in opleidingen, leerreizen en studiedagen om professionele groei te stimuleren.

- Met mentorschapsprogramma's koppelen we ervaren medewerkers aan nieuwkomers om kennisoverdracht te bevorderen.

Samenwerking en teamdynamiek

- We organiseren regelmatig teamvergaderingen (zowel fysiek als digitaal) om afstemming en samenwerking te bevorderen.
- Jaarlijks organiseren we strategische teamdagen om synergie en innovatie te stimuleren.

Mentaal welzijn

- We besteden structureel aandacht aan psychosociaal welzijn, ondersteund door een vertrouwenspersoon en een inclusief cultuurkader.
- Regelmatige feedbackmomenten, zowel informeel als formeel, helpen ons een gezonde werkomgeving te waarborgen.

Functionerings- en evaluatiegesprekken

Naast jaarlijkse functioneringsgesprekken introduceren we individuele doelstellingsgesprekken om medewerkers te motiveren en de afstemming met onze beleidsdoelstellingen te verbeteren.

Verloning

- We hanteren salarissen volgens de barema's van het paritair comité 329.01, inclusief erkenning van relevante werkervaring.
- Door een doorlichting van onze verzekeringsportefeuille hebben we ons aangesloten bij een samenaankoop van een verzekeringspakket via Switch.

Innovatie en toekomstgerichtheid

- We implementeren zelfservicetools voor urenregistratie en verlofaanvragen.
- Ons personeelsbeleid wordt regelmatig geëvalueerd en aangepast aan veranderende behoeften en feedback.

Met deze aanpak bouwen we aan een betrokken en professioneel team dat effectief bijdraagt aan onze maatschappelijke en inhoudelijke doelstellingen.

B. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT EN ONDERBOUWT HAAR COMMUNICATIEBELEID

Ons communicatiebeleid is gericht op het versterken van onze positie als een kritische, pluralistische en activistische speler binnen het middenveld. Dit doen we door gerichte strategieën en een mix van communicatiekanalen om onze doelgroepen effectief te bereiken.

Positionering

We bieden een platform voor diepgaande analyses van maatschappelijke thema's, waarbij we kennis, verbinding en activisme combineren. Onze boodschap inspireert en activeert gemeenschappen om samen te werken aan maatschappelijke verandering.

Doelgroepen

We richten ons op diverse doelgroepen, waaronder maatschappelijk betrokken burgers, jongeren, superdiverse gemeenschappen, lokale gemeenschappen, intergenerationele groepen en de kunst- en cultuurwereld. Elk van deze groepen vereist een specifieke aanpak in communicatie.

Kanalen

- **Digitale communicatie:** website, sociale media (Facebook, Instagram, LinkedIn, YouTube) en nieuwsbrieven vormen de kern van onze strategie voor bereik en interactie.
- **Offline communicatie:** tijdschriften, thema-uitgaven, flyers en posters blijven belangrijk voor een breed bereik.
- **Interne communicatie:** tools zoals nieuwsbrieven, Google Drive en E-desk ondersteunen onze vrijwilligers, leden en medewerkers.
- **Innovatieve formats:** podcasts en reels maken onze boodschap toegankelijk en aantrekkelijk voor jongere doelgroepen.

Strategieën

- **Inclusiviteit bevorderen:** thema's zoals klimaatverandering, sociale rechtvaardigheid en diversiteit staan centraal.
- **Partnernetwerken benutten:** samenwerkingen met scholen, kunstencentra en maatschappelijke organisaties versterken ons bereik.
- **Pers en media:** via persberichten, opiniestukken en interviews bouwen we aan onze zichtbaarheid en imago.

Met dit communicatiebeleid streven we naar een bredere maatschappelijke impact en versterken we onze verbinding met bestaande en nieuwe doelgroepen.

C. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT EN ONDERBOUWT HAAR KWALITEITSBELEID

Ons kwaliteitsbeleid richt zich op transparantie, betrokkenheid en voortdurende verbetering van onze werking.

- **Transparantie en rapportering:**
Jaarverslagen worden vanaf 2025 structureel geïmplementeerd, met kwantitatieve en kwalitatieve inzichten om voortgang helder te presenteren.
- **Evaluatie en monitoring:**
Een gestandaardiseerd evaluatieschema kan door de hele organisatie gebruikt worden. Halverwege de beleidsperiode vindt een grondige evaluatie plaats.
- **Betrokkenheid van medewerkers en vrijwilligers:**
Jaarlijkse denksessies, regelmatige overlegmomenten en een jaarlijkse afdelingsoverleg versterken de participatie. Vrijwilligers worden gevierd en hun input wordt meegenomen in beleid.
- **Stakeholderbevragingen:**
Naast leden en vrijwilligers worden partnerorganisaties structureel betrokken bij de beleidsontwikkeling.
- **Kwaliteitszorg 2026-2030:**
Onze focus ligt op een dynamisch vrijwilligers- en afdelingsbeleid, regelmatige actualisering van beleidsdocumenten, en een organisatiecultuur van samenwerking en verbetering.

D. DE ORGANISATIE INFORMEERT OVER HAAR INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR EN HAAR FORMELE RELATIES MET OF AFHANKELIJKHEDEN VAN ANDERE ORGANISATIES EN NETWERKEN

Onze interne organisatiestructuur is transparant georganiseerd om de werking van het Masereelfonds optimaal te ondersteunen. De structuur is opgebouwd uit verschillende niveaus:

1. Algemene vergadering

- Bestaat uit leden van de lokale afdelingen.
- Dit is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen het Masereelfonds.

2. Bestuursorgaan

- Staat onder de Algemene Vergadering en is verantwoordelijk voor het strategisch beleid.
- Toezicht op de directeur en de uitvoering van de doelstellingen.

3. Dagelijks beheer

De directeur is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer en wordt ondersteund door een adviserend orgaan met de voorzitter, penningmeester en afgevaardigd bestuurder.

4. Team

- Uitvoerende operationele tak die bestaat uit:
 - tijdschrift *Aktief*: verantwoordelijk voor publicaties.
 - centrale projecten en activiteiten: coördinatie van overkoepelende projecten en evenementen.
 - bewegingswerk: ondersteuning van lokale afdelingen en themagroepen.

5. Lokale afdelingen

- Autonome en onafhankelijke eenheden die activiteiten organiseren op lokaal niveau.
- Zijn ondersteund door bewegingsmedewerkers en vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering en het Bestuursorgaan.

10

DE CONCRETISERING EN ONDERBOUWING VAN HET INHOUDELIJKE BELEIDSPLAN IN EEN REALISTISCH FINANCIËEL MEERJARENPLAN

A. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT EEN REALISTISCH EN ONDERBOUWD ALGEMEEN FINANCIËEL MEERJARENBELEID

We hanteren een realistisch en onderbouwd financieel meerjarenbeleid door een combinatie van transparante planning, monitoring en strategische koppeling van middelen aan beleidsdoelen. Concreet gebeurt dit als volgt.

1. Realistische inkomstenprognoses

• Ledenwerving en lidgelden

We hanteren concrete, meetbare doelstellingen, gebaseerd op bevindingen van de voorbije jaren, zoals de jaarlijkse groei van gemiddeld 110 nieuwe leden en de uitbreiding van de jongerenwerking.

• Subsidies

Door actieve deelname aan subsidieoproepen, zoals het Bovenlokaal Cultuurdecreet en Connect for Global Change, baseren we onze prognoses op aanvragen en ontvangen feedback.

• Giften

Het vernieuwde giftenbeleid richt zich op structurele inkomstenbronnen en de ontwikkeling van een nieuw beleid om extra middelen te genereren.

2. Efficiënt kostenbeheer

• Gedetailleerde begrotingen:

Alle kosten worden jaarlijks nauwkeurig begroot, waarbij we gebruikmaken van historische gegevens en verwachte ontwikkelingen.

- **Kostenefficiëntie**

We optimaliseren onze uitgaven door structurele besparingen, zoals het sluiten van het kantoor in Brussel en herziening van IT-contracten.

- **Gerichte investeringen**

Middelen worden specifiek toegewezen aan prioritaire projecten (zoals *Magrafica* en dissidente kunstenaars), nieuwe hardware en de aanwerving van personeel (0,5 VTE voor jongerenwerking).

3. Financiële planning en monitoring

- **Analytische boekhouding**

Door gebruik van ons boekhoudprogramma Octopus koppelen we inkomsten en uitgaven direct aan onze beleidsdoelstellingen. Dit maakt het mogelijk om specifieke middelen en personeel toe te wijzen en effectiviteit te evalueren.

- **Jaarlijkse begrotingscyclus**

- Opmaak in november voor het volgende jaar.
- Voorjaarsaanpassing in februari.
- Tussentijdse evaluatie in juli om de voortgang te controleren.

- **Externe controle**

Jaarrekeningen worden gecontroleerd door een onafhankelijke revisor, wat zorgt voor transparantie en betrouwbaarheid.

4. Strategische koppeling met beleidsdoelen

- We verbinden personeelsinzet, middelen en projecten rechtstreeks met onze strategische doelstellingen. Deze aanpak biedt inzicht in de effectiviteit van onze werking en stelt ons in staat gerichte bijsturingen te doen.

5. Flexibiliteit en toekomstgerichtheid

- Ons meerjarenbeleid houdt rekening met verwachte uitdagingen, zoals stijgende personeelskosten, werkingskosten en de noodzaak om innovatief te blijven in de uitvoering van projecten. Het beleid is flexibel genoeg om bij te sturen op basis van actuele ontwikkelingen.

B. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT EN ONDERBOUWT HOE ZE HAAR FINANCIËN, MENSEN EN MIDDELEN ZAL INZETTEN OM DE STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN TE REALISEREN

Integratie van analytische boekhouding en doelstellingen

De koppeling tussen personeelsinzet, werkingsmiddelen en operationele doelstellingen wordt gerealiseerd via een gedetailleerd systeem in ons boekhoudprogramma Octopus.

Hierdoor zijn alle financiële en personele middelen direct verbonden aan strategische en operationele doelen, met duidelijke toewijzing van VTE en kosten.

Toewijzing van VTE en middelen aan doelstellingen

- **Strategische doelstelling 1 (SD1): empowerment van burgers in Vlaanderen en Brussel.**

- OD1 (informatie en initiatieven): 2,05 VTE jaarlijks met gemiddelde loonkost van €137.877,60 en werkingsmiddelen van €32.098,00 in 2028.
- OD2 (maatschappelijke actie): 0,65 VTE jaarlijks met loonkosten variërend van €47.708,93 (2026) tot €36.116,12 (2030) en werkingsmiddelen van €5.000.

- **Strategische doelstelling 2 (SD2): creatieve praktijken en maatschappelijke alternatieven.**

- OD1 (kunst en cultuur): 0,6 VTE in 2026, dalend naar 0,5 VTE vanaf 2027 met werkingsmiddelen van gemiddeld €6.000 per jaar.
- OD2 (actuele thema's): 0,4 VTE met stabiele werkingsmiddelen van €3.000 per jaar.
- Strategische doelstelling 3 (SD3): versterken van cohesie binnen lokale gemeenschappen.
- OD1 (samenwerkingsverbanden): 0,95 VTE in 2026, aflopend naar 0,75 VTE vanaf 2027 met werkingsmiddelen van €3.000.
- OD2 (ondersteuning kernvrijwilligers): 0,85 VTE jaarlijks met stijgende loonkosten tot €61.499,82 in 2030.

Jaarlijkse financiële planning en evaluatie

• Begroting en monitoring

Jaarlijkse opmaak en tussentijdse evaluaties zorgen voor een nauwkeurige afstemming van budgetten en inzet op de beleidsdoelen.

• Externe controle

Jaarrekeningen worden jaarlijks gecontroleerd door een onafhankelijke revisor.

Strategische personeelsinzet

• Personeel wordt specifiek toegewezen aan operationele doelen. Bijvoorbeeld

- directie (1 VTE): 0,3 VTE gericht op primaire doelen zoals leidendag en coalities
- zakelijk medewerker (1 VTE): 0,4 VTE specifiek voor ondersteuning van communicatie en afdelingen
- bewegingsmedewerkers: Verdelen hun tijd over lokale ondersteuning, cohesie en projectontwikkeling.

Continuïteit en flexibiliteit

Met een stabiele personeelsinzet en werkmiddelen blijft de organisatie flexibel en voorbereid op veranderingen. Projectspectifieke subsidies (zoals *Magrafica* en dissidente kunstenaars) worden efficiënt ingezet voor extra middelen waar nodig.

11 DE TOEPASSING VAN PRINCIPES VAN GOED BESTUUR

A. DE ORGANISATIE GEEFT AAN HOE ZE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING VAN EN IN HAAR BESTUUR ZAL ORGANISEREN

Wettelijke conformiteit

- Het bestuursorgaan telt 14 leden, evenredig verdeeld tussen vertegenwoordigers van lokale afdelingen en externe experts.

- In 2023 zijn de statuten herschreven conform de nieuwe vzw-wetgeving, en er is een nieuw verzekeringspakket afgesloten voor bestuursleden, personeel en vrijwilligers.

Financiële verantwoording

- De financiële commissie, bestaande uit drie bestuursleden en de directeur, ziet toe op de begroting, resultatenrekening, liquiditeit en het investeringsbeleid.
- Halfjaarlijkse afrekeningen en onafhankelijke controle van de jaarrekening zorgen voor transparantie en betrouwbaarheid.

Efficiënte besluitvorming

- Het bestuursorgaan komt gemiddeld vijf keer per jaar samen.
- Vergaderingen worden zorgvuldig voorbereid door de directeur en de voorzitter, met tijdige verspreiding van agenda's en relevante documenten.
- Er wordt gestreefd naar consensus en gedragen besluitvorming, waarbij alle bestuursleden inspraak hebben.
- Notulen van bestuursvergaderingen worden gedeeld met het team om transparantie te waarborgen en de uitvoering van beslissingen te faciliteren.

B. DE ORGANISATIE EXPLICITEERT VANUIT HAAR MISSIE EN DOELEN DE SAMENSTELLING VAN DE BESTUURSORGANEN EN HUN ROL- EN BEVOEGHEIDSVERTDELING

Onze organisatie heeft een bestuursstructuur die nauw aansluit bij onze missie en doelen, met een duidelijke samenstelling en een transparante rol- en bevoegdheidsverdeling van onze bestuursorganen. Samen zorgen het bestuursorgaan en de Algemene Vergadering voor een sterke governance, waarbij we streven naar een balans tussen representatie van onze achterban en inhoudelijke expertise.

Ons **bestuursorgaan** bestaat momenteel uit 14 leden. In maart 2023 hebben zich acht nieuwe kandidaten aangesloten, onder wie vijf vrouwen en vijf personen van rond de veertig jaar, waarmee we de diversiteit en dynamiek

binnen het bestuur hebben versterkt. Het bestuursorgaan is gelijkmatig verdeeld, met zeven vertegenwoordigers van onze lokale afdelingen en zeven externen met expertise in maatschappelijke en economische thema's. Hierdoor waarborgen we een bestuur dat zowel de belangen van onze lokale gemeenschappen vertegenwoordigt als beschikt over de nodige kennis om onze missie te realiseren. De leden van het bestuursorgaan worden door de Algemene Vergadering benoemd, waarmee we de democratische legitimiteit van ons bestuur versterken. Het bestuursorgaan komt gemiddeld vijf keer per jaar samen. Deze dragen de verantwoordelijkheid voor het bepalen van de strategische koers, het toezicht houden op ons financiële beleid en het ondersteunen van de dagelijkse werking van onze organisatie.

Onze **Algemene Vergadering** telt 36 leden, waarvan het grootste deel vrijwilligers uit onze lokale afdelingen zijn. Zij vormen de kern van onze organisatie en zorgen voor een sterke verbinding tussen het lokale en nationale niveau. De AV komt één tot twee keer per jaar samen.

C. HET BESTUUR GEEFT AAN HOE ZE INTERNE EN EXTERNE STAKEHOLDERS BETROKKEN HEEFT BIJ STRATEGISCHE BESLISSINGEN DIE GENOMEN ZIJN IN HET KADER VAN HET INGEDIENDE BELEIDSPLAN

Interne stakeholders

Bestuursorgaan

- Denkdagen en conclaaf: het bestuursorgaan nam deel aan speciale denkdagen en een conclaaf om diepgaand te reflecteren op de koers van de organisatie.
- Input tijdens bestuursvergaderingen: tijdens reguliere vergaderingen van het bestuursorgaan werd input verzameld en besproken om de strategische richting en operationele focus van de organisatie te bepalen.

Leden en vrijwilligers

- Ledenbevraging: een brede ledenbevraging bood waardevolle inzichten in de noden, wensen en ideeën van onze leden, die als input zijn gebruikt voor het beleidsplan.
- Tournee langs afdelingen: door lokale afdelingen te bezoeken en in gesprek te gaan met vrijwilligers, konden specifieke uitdagingen en suggesties voor verbeteringen worden verzameld.

- Strategische denksessies: leden en vrijwilligers hebben actief deelgenomen aan strategische denksessies om mee te denken over de koers van de organisatie en de ontwikkeling van afdelingswerking.

Team:

- Strategische denkmomenten met bestuur: Het team werd betrokken bij strategische denkmomenten samen met het bestuur. Deze samenwerking zorgde voor gedeelde inzichten en een gezamenlijk gedragen doelstellingenkader.

Externe stakeholders:

Strategies en Leaders (S&L):

- In 2023 volgde het Masereelfonds een traject bij Strategies en Leaders met als doel het personeelsbeleid en het afdelingsbeleid beter op elkaar af te stemmen.
- Dit traject bood waardevolle externe expertise en begeleiding, wat resulteerde in een betere afstemming van het personeelsbeleid op het afdelingsbeleid. Deze inzichten werden verwerkt in het beleidsplan.

Socius:

- Het Masereelfonds nam deel aan vormingen van Socius, zoals de sessies over 'het financieel en zakelijk deel van je beleidsplan en de afstemming met het inhoudelijk luik'.
- Deze vormingen versterkten de organisatie in de integratie van beleidsdoelstellingen met financiële planning en hielpen bij het opstellen van een realistisch meerjarenplan.

1 FASE 1: OPZET VAN HET PLANNINGSPROCES

Het planningsproces voor het beleidsplan begon met de opmaak van een stappenplan in december 2023. Dit stappenplan werd in februari 2024 voorgelegd en goedgekeurd tijdens het bestuursoverleg. Met deze goedkeuring werd een stevige basis gelegd voor het verdere verloop van het proces.

In juni 2024 vond een denkdag plaats, georganiseerd tussen het team en het bestuursorgaan. Tijdens deze sessie werden beleidsopties besproken en werden de eerste lijnen van de doelstellingen uitgezet. Het gezamenlijke overleg resulteerde in een heldere richting die leidend zou zijn voor de volgende fases van het beleidsplanningsproces.

2 FASE 2: BLIK NAAR BUITEN

In juli 2024 werd de maatschappelijke contextanalyse herschreven. Deze is gebaseerd op het vorige beleidsplan, aangevuld met actuele thema's.

3 FASE 3: START GEGEVENSVERZAMELING

Begin 2024 werd gestart met de gegevensverzameling die de basis vormt voor het beleidsplan. Dit gebeurde via twee sporen:

1. Bevestigingen bij primaire stakeholders

Zowel onze leden als vrijwilligers werden bevestigd via enquêtes. Deze uitgebreide bevestigingen werden uitgevoerd om inzicht te krijgen in de tevredenheid, betrokkenheid en voorkeuren van onze leden en vrijwilligers. De resultaten geven een duidelijk beeld van wat de leden belangrijk vinden en hoe ze Masereelfonds ervaren en werden gebruikt als basis voor het beleidsplan (zie bijlage 2 en 3).

2. Diepte-gesprekken met primaire stakeholders

In 2024 werd een uitgebreide tournee langs al onze lokale afdelingen georganiseerd. Tijdens persoonlijke gesprekken werden vrijwilligers van de afdelingen geïnterviewd om diepgaand inzicht te krijgen in hun ervaringen, verwachtingen en suggesties. Deze gesprekken leverden kwalitatieve gegevens op en liggen aan de basis van een nieuw afdelings- en vrijwilligersbeleid.

3. Analyse en presentatie

De verzamelde gegevens werden in het voorjaar van 2024 grondig verwerkt en geanalyseerd. Eind juni 2024

werden de resultaten op een visueel aantrekkelijke manier gepresenteerd aan het bestuur en gecommuniceerd aan alle leden via onze nieuwsbrief. We maakten gebruik van grafieken en tabellen waardoor de bevindingen op een toegankelijke en overzichtelijke wijze werden weergegeven.

4 FASE 4: BELEIDSKEUZES BEPALEN

Tijdens de denkdag in juni 2024 werkten het team en het bestuur gezamenlijk aan het voorbereiden van het doelstellingenkader. Dit overleg resulteerde in een gedeelde visie rond beleidskeuzes en een rode draad in strategische doelstellingen, die de verdere richting van het beleidsplan bepaalde. In de daaropvolgende zomermaanden werden deze beleidsopties verder uitgewerkt en geconcretiseerd. De uitkomst hiervan was een reeks definitieve keuzes die de kern vormen van het beleidsplan en richting geven aan de strategie en acties van de organisatie.

5 FASE 5: DOELEN FORMULEREN

In september 2024 werd het definitieve doelstellingenkader, samen met de bijbehorende acties, gepresenteerd aan het bestuur en het personeel en werd aan de slag gegaan met de laatste opmerkingen. Begin oktober werd het doelstellingenkader formeel goedgekeurd door het bestuursorgaan.

Om het doelstellingenkader te versterken, volgden we een workshop bij Socius waarin we leerden hoe doelen helder en doeltreffend kunnen worden geformuleerd. Het uiteindelijke doelstellingenkader is een product van deze samenwerkingen en reflecteert een gedeelde visie en duidelijke koers voor de toekomst.

6 FASE 6: FINANCIEEL EN ZAKELIJK BELEID

Om de financiële en zakelijke aspecten van het beleidsplan optimaal af te stemmen op de inhoudelijke doelstellingen, werd in september 2023 een vorming gevolgd bij Socius en Cultuurloket. De sessie, getiteld 'Het financieel & zakelijk deel van je beleidsplan en de afstemming met het inhoudelijk luik', bood waardevolle inzichten in financiële planning, tijdsbegrotingen, en het opstellen van een meerjarenbegroting. Deze kennis werd geïntegreerd in het beleidsplan en zorgde voor een duidelijke koppeling tussen de financiële en inhoudelijke pijlers van onze organisatie.

Bijlage 1

HET MASEREELFONDS: 50 JAAR CONTRAIR¹

Ludo Abicht

De oprichting en de eerste jaren

Het Frans Masereelfonds ontstond in het kielzog van de contestatiebeweging van mei '68, maar veeleer onrechtstreeks, toen de traditionele partijen en vakbonden van "oud links", waaronder de Kommunistische Partij van België (KPB), langzamerhand tot het besef gekomen waren dat de jeugdige, ludieke en luidkeelse contestanten geen kleinburgerlijke laatkomers waren die de klassenstrijd ontdekt hadden, maar eerder voorlopers van een nieuwe vorm van denken en mobiliseren, waarbij ze de nadruk legden op vormen van sociaal onrecht die niet of te weinig binnen de klassieke arbeidersbeweging aan bod waren gekomen. Overal in de wereld, van Berkeley in de Verenigde Staten tot Praag in de toen nog officieel socialistische ČSSR (Tsjechoslowaakse Socialistische Republiek) en van Santiago de Chile tot Saigon, ontstonden nieuwe en nieuwsoortige kernen van verzet: tegen de oorlog in Vietnam, voor de rechten van niet-blanken, vrouwen en homoseksuelen, tegen het neokolonialisme en voor het behoud van de bedreigde natuur. Omdat de Kommunistische Partij (KP) intussen een kleine partij geworden was met een verwaarloosbare parlementaire vertegenwoordiging, lag het voor de hand dat men zoveel mogelijk bondgenootschappen moest sluiten met verwante bewegingen. En vooral dat communisten zichtbaar aanwezig werden op het zich uitbreidende terrein van de 'Nieuwe Sociale Bewegingen'. Niet om die te infiltreren of te domineren,

¹ Contrair: In 1966 schreef Theodor W. Adorno in *Negative Dialektik* het volgende: 'Nur wenn, was ist, sich ändern läßt, ist das, was ist, nicht alles.' Anders gezegd: wie zich niet kritisch ("contrair") opstelt tegenover de dominante realiteit wordt gauw onbewust medeplichtig, al was het maar uit schuldig verzuim.

maar om ervoor te zorgen dat de erfenis van de marxistische analyse en de klassenstrijd bewaard bleven.

In het verzuilde Vlaanderen van die jaren waren de sociaal-culturele 'fondsen' de boegbeelden van de verschillende strekkingen. In historische volgorde had je al het liberale Willemsfonds, het christelijke Davidsfonds en het sociaal-democratische Vermeylenfonds. Dus lag het voor de hand dat Jef Turf, toen Vlaams ondervoorzitter van de KPB, voorstelde een eigen fonds op te richten. De komst van het Cultuurpact (1972) kwam in die zin als geroepen.

Raf Vandenbussche, de eerste directeur van het Masereelfonds, verduidelijkt: 'Volgens het Cultuurpact moesten alle ideologische stromingen op gelijke manier behandeld worden en recht hebben op middelen. Louis Van Geyt was verkozen in het parlement, dus bestond er consensus dat de KP ook recht had op een culturele poot en gesubsidieerd kon worden. Dat was toen een vrij opportunistische keuze. Heel sterk bepaald vanuit de vraag hoe men met de KP in Vlaanderen aanwezig kon zijn en vooruitgang kon boeken. Het Masereelfonds was daar een vehikel voor. De stichters waren daar een weerspiegeling van : Jef Turf, Mark Braet, Jan Debrouwere, Leo Michielsen... allemaal notoire communisten. Daar zaten dan een of twee niet-gebonden progressieven bij, zoals onze goede vriend wijlen Bob Paulus.'

Door bemiddeling van dichter en activist Mark Braet verkreeg het nieuwe fonds de toestemming van de radicaal linkse kunstenaar Frans Masereel om zijn naam te gebruiken.

Het Frans Masereelfonds werd in 1971 opgericht door Jef Turf en een aantal bekende partijleden. Het zou instaan voor sociaal-cultureel werk, maar het zou ook een eigen uitgeverij worden en verantwoordelijk zijn voor het in 1966 opgerichte *Vlaams Marxistisch Tijdschrift (VMT)*, met onder meer Jef Turf, Leo Michielsen, Jan Debrouwere en Mark Braet van de KP, maar ook mensen uit sociaal-democratische hoek zoals de historicus en politicus Herman Balthazar, de literatuurwetenschapper Bert Brouwers van de Katholieke Universiteit Nijmegen, auteurs als Daniël Robberechts en de kunstcriticus K.L. Elnó. Omdat de initiatiefnemers van het Masereelfonds al vijf jaar actief geweest waren in het VMT zou het fonds eveneens vanaf het begin pluralistisch worden en nooit, zoals bijvoorbeeld het Willems- en het Vermeylenfonds, aansluiten bij de koepel van de vrijzinnige verenigingen.

Oprichter Jef Turf verduidelijkt: 'Het was vanaf het begin duidelijk dat het fonds principieel pluralistisch zou zijn, dus ook open voor progressieve

katholieken. Het fonds zou ook samenwerken met mensen die uit de progressieve Vlaamse beweging kwamen. Dat werd later bevestigd door de rekrutering van onder meer Toon Roosens, Joost Van Dommele, Ludo Abicht en anderen. En door activiteiten zoals de Uilenspiegelfeesten in Damme. Deze openheid ging samen met de zogenoemde bondgenotenpolitiek en de vele discussies rond 'progressieve frontvorming' die toen op verschillende plaatsen gevoerd werden.'

Marc De Smet, zoon van de hoofdredacteur van de Rode Vaan Raymond Desmet en medeoprichter van Masereelfonds Aalst, gaat verder : 'Zo onder meer in Aalst. Via de samenwerking met het Aalsterse vredeshuis , in 1986 opgericht door dr. Jef De Loof, de progressieve katholieken, sociaaldemocraten en progressieve Vlaams-nationalisten, werd Masereelfonds Aalst een ontmoetingsplaats voor wat men in de jaren zeventig en tachtig in brede termen het progressieve front noemde. Deze openheid en dit pluralisme werden blijkbaar door brede lagen van de Aalsterse bevolking gewaardeerd, wat nog steeds blijkt uit de programmatie en het publiek van de activiteiten in de Nieuwbeekstraat, waarvan, naast mezelf, Jos De Geyter één van de bezielers geweest is. '

Op de stichtingsvergadering op 16 januari 1971 vatte Mark Braet de doelstellingen samen:

1. De economische vorming van de kaderleden en het publiek dat het fonds wilde bereiken.
2. Uitbreiding van de kennis op het gebied van wetenschap, maatschappelijk leven en cultuur.
3. Bevordering van het democratiseringsproces.
4. Studie van de Vlaamse problematiek.
5. De volksopvoeding losmaken van amateurisme en particularisme.

Dat vergt enige uitleg: met 'kaderleden' werden hier niet alleen vrijgestelden en militanten van de KP bedoeld, maar ook progressieve mensen die actief waren in het

hele middenveld, ongeacht hun partijkaart of levensbeschouwelijke keuze. Het ging bijvoorbeeld om militanten van de in die periode duidelijk links georiënteerde KWB, de Katholieke Werkliedenbond. Onder 'uitbreiding van de kennis' werd wel degelijk de marxistische analyse als methode, maar niet als dogma begrepen. Hoewel het 'eurocommunisme' officieel pas in 1977 ontstaan is, zullen het Masereelfonds en de leiding van de KP daar naadloos bij aansluiten. Met de verwerping van 'amateurisme en particularisme' wilden de stichters waarschijnlijk duidelijk maken dat het hier om een serieuze studie- en strijdvereniging ging en niet om de zoveelste vriendenkring in het rijke en gezellige Vlaamse verenigingsleven.

Tot zover de doelstellingen en verwachtingen. Concreet kon het nieuwe fonds voortbouwen op reeds bestaande kringen, zoals onder meer de succesrijke volkshogeschool in Oostende en, heel gauw, andere afdelingen in Brugge, Gent, Brussel en Antwerpen.

Chantal De Smet, nicht van Marc, en dochter van André De Smet (Vrede, eerst 'BUVV'), feministe (Dolle Mina's en 'Lef'), verduidelijkt: *'Voor mij, als één van de aanwezigen op de stichtingsvergadering van het Masereelfonds, was het een vorm van uitbreiding van de positieve ervaring met de Oostendse volkshogeschool'.*

Die volkshogescholen waren vanaf het midden van de negentiende eeuw opgericht door de Deense theoloog, dichter en volksopvoeder Nikolaj Frederik Grundtvig, die door middel van 'volksverheffing' de gewone mensen wilde beschermen tegen de gevaren van het rationalisme van de Verlichting (!). De idee werd meteen opgepikt door de sociaaldemocraten in Denemarken en Nederland en later in Vlaanderen om het volk net wél *in de geest van de Verlichting* sociaal en politiek te ontvoogden. Tot in het midden van de twintigste eeuw werden deze volkshogescholen vooral beheerd door de sociaaldemocraten, maar na de Tweede Wereldoorlog had de KP deze traditie opnieuw opgenomen, onder meer met de bedoeling naast algemene vorming ook het klassenbewustzijn te stimuleren. In het begin werden de afdelingen van het nieuwe fonds bijna altijd opgericht door leden van de KP, maar als gevolg van het ideologische pluralisme van het Masereelfonds traden ook al snel mensen uit andere hoek toe tot de lokale besturen.

Ter illustratie volgen hier passages uit een verslag van Louis Sorel over de eerste fase van de afdeling Oostende, waaruit de band tussen het Masereelfonds en het werk van de volkshogeschool duidelijk blijkt. Louis is huidig voorzitter van de afdeling Masereelfonds aan Zee en één van de stichters van het Centrum Bob Claessens (nvdr. ontstaan in 1962, fungeerde toen als plaatselijke afdeling, gevolgd door Het Baken).

“Omstreeks 1955 werd besloten om ‘volkshogescholen’ onder de officiële benaming van ‘De Vereniging der Volkshogescholen ter Popularisering van Wetenschappen en Kunsten’ op te richten in verschillende steden in Vlaanderen. De initiatiefnemers waren veelal progressieve academici die begaan waren met het democratiseren van wetenschappelijke kennis, met andere woorden het populariseren van nieuwe wetenschappelijke inzichten aan de arbeidersklasse. De oprichters waren onder meer Jan Dhondt, een van de meest getalenteerde historici aangesteld aan de Universiteit Gent en auteur van talrijke werken over de arbeidersbeweging in de moderne tijd. Dhondt stond tevens bekend als een radicaal socialist en werd door alle progressieve middens zeer gerespecteerd. (...)

In 1956 was het dan ook de beurt aan Oostende om een eigen afdeling te krijgen in navolging van Jan Dhondts startschot. In Oostende stonden ook bekende figuren aan de wieg van het initiatief. André De Smet, oorspronkelijk een schoenarbeider, was een gevierd verzetsstrijder in Aalst bij de Gewapende Partizanen. Na de oorlog besloot de communistische partij De Smet naar Oostende te sturen om daar aan het hoofd te staan van de lokale afdeling. De Smet was ook actief in de centrale partijgelederen, hoewel hij vaak op gespannen voet stond met de orthodoxe zijde van de partij. Hij zou vanaf de jaren zestig een fundamentele rol spelen in de vredesbeweging in Vlaanderen, gekant tegen de Vietnamoorlog en de atoomraketten op Belgische bodem, en werd uiteindelijk de eerste voorzitter van de huidige vzw Vrede. Frank Edebau was een andere initiatiefnemer, hij zou later directeur worden van het Oostendse Museum voor Schone Kunsten(...). Het was dankzij hem dat een grote collectie werken van James Ensor, Léon Spilliaert en Constant Permeke werd verworven. Hij zou ook het Ensorhuis een nieuw elan geven. Vanuit kunstenaarshoek vond men ook Raoul Servais, internationaal gewaardeerd

wegens zijn animatiefilms, bereid om zijn schouders onder het initiatief te zetten. En ten slotte was er René Meyer, die vele architecturale projecten op poten zette. Kortom, de Volkshogeschool van Oostende werd gesteund door een keur aan intellectuelen uit progressieve middens, die probeerden een tegenmacht te ontwikkelen in een stad die gedomineerd werd door liberalen en katholieken.

(...) 'Anderen die het voortouw namen waren Bob Claessens en Bob Paulus. (...) Bob Claessens was een intrigerende figuur. Hij was actief als vrijwilliger in de Spaanse Burgeroorlog, en tijdens de bezetting werd hij weggevoerd naar de concentratiekampen. (...) Hij schreef enkele boekwerken over Breugel en vertaalde Max Havelaar en Pallieter naar het Frans. (...) De andere Bob, Bob Paulus, geboren in Tienen en opgegroeid in Gent, was eveneens een volleerd humanist. Een vertaler van Portugese literatuur, Saramago en Pessoa, en na verloop van tijd geïntrigeerd geraakt in alternatieve onderwijsmethoden

(nvdr. vooral die van Célestin Freinet).'

(...) Claessens stierf helaas in 1971, net nadat hij mee aan de doopvont gestaan had van het Masereelfonds in datzelfde jaar. De inbreng van de Oostendse afdeling aan het vroege succes van het Masereelfonds mag dan ook niet onderschat worden. Het is geen toeval dat ook De Smet en Paulus opnieuw een voortrekkersrol speelden."

Deze passages geven een goed inzicht in een aantal ingrediënten die nog altijd deel uitmaken van het DNA van het Masereelfonds: links politiek engagement, volksopvoeding, belangstelling voor kunsten en wetenschappen, principieel pluralisme, proletarisch internationalisme en verbondenheid met de geschiedenis en cultuur van de eigen streek.

Van agitprop naar sociaal-cultureel werk

Omdat het Masereelfonds oorspronkelijk het culturele luik was van de communistische partij is de vergelijking met de *agitprop*acties van de bolsjewieken na de Oktoberrevolutie niet ver gezocht. Ook zij wilden het klassenbewustzijn van de arbeiders en boeren stimuleren door 'agitatie en propaganda,' acties waarvoor ze vaak een beroep konden doen op internationaal erkende avant-gardedichters als

Vladimir Majakovski en Marc Chagall, die vonden dat de nieuwe ideologische inhoud (de revolutie) in nieuwe gewaden (het expressionisme en het constructivisme, enzovoort) moest worden aangeboden. Het is hier niet de bedoeling de waardevolle maar veeleer bescheiden eerste activiteiten van het Masereelfonds te vergelijken met de reusachtige agitprop-campagnes van de Russische revolutie, maar het is opvallend hoe ook bij ons kunstenaars en dichters (in casu Frans Masereel en Mark Braet) hun stempel gedrukt hebben op de oriëntatie van het nieuwe cultuurfonds. En er is nog een vergelijking die zwaar hinkt en toch een greintje waarheid bevat: in de Sovjet-Unie werden de nieuwe bureaucraten al heel gauw het modernisme van die avant-garde beu. Zo mocht Chagall met zijn knotsgekke maar geniale spandoeken voor de 1 mei-betoging niet op straat. En bij ons kon zelfs de revolutionaire cultuurstrijd niet om de bureaucratie van de decreten en subsidieaanvragen heen. Niet dat de overheden zich te veel met de inhoudelijke werking bemoeid hebben, maar toch is de prijs in arbeidsuren van de al met al minimale staf altijd heel hoog geweest. Het is dan ook geen wonder dat de vrijgestelden voortdurend onder spanning stonden om het programma af te werken, een overlast die onvermijdelijk af en toe tot interne spanningen heeft geleid. Ook dat is een menselijk facet van de werking geweest dat al te makkelijk over het hoofd wordt gezien. Een voorbeeld van Ludo Abicht, voorzitter van het Masereelfonds van 1995 tot 2002: 'Op 26 februari 1998 kreeg ik als voorzitter net voor middernacht een fax van directeur Bernard Desmet met de volgende boodschap:

*"Hopelijk ben je nog wakker. De laatste twee bladzijden zijn voorstellen om morgen in de werkgroep(en) over te discussiëren. Vanzelfsprekend is niemand gedwongen zich te houden aan deze vraagstelling, maar enige orde in de bespreking verhoogt het resultaat.
Ik kruip nu in mijn bed (deze week gemiddeld 4u per nacht geslapen). Morgen, bij aanvang, hoor wel jouw opmerkingen.
Tot morgen en een deugddoende nachtrust gewenst.
Bernard."*

Een fait divers, een uitzondering, de obsessie van een gedreven militant? Gewoon een herinnering aan het feit dat al die activiteit gedurende een halve eeuw bijna ononderbroken op 'vrijwilligerswerk' gedraaid heeft. Ofwel gedragen door de inzet van de honderden onbetaalde vrijwilligers, of door het percentage onbetaalde arbeid dat door de omstandigheden min of meer van het handvol bescheiden betaalde stafleden verwacht werd. Net zoals 'de revolutie geen diner is' (voorzitter Mao), is het Masereelfonds geen theekransje.

Uit die bewuste keuze voor levensbeschouwelijk radicaal links pluralisme van het nieuwe fonds volgde dan ook logisch de rekrutering van leden en bestuurders uit verschillende ideologische middens, met het gevolg dat de behoefte om de al te hechte band met de communistische partij te verbreken steeds groter werd. Deze verschuiving werd makkelijker gemaakt door het nieuwe decreet 'voor sociaal-cultureel vormingswerk in verenigingsverband' van de Vlaamse regering in juli 1975, waarvan één van de voorwaarden was dat het Masereelfonds het aantal afdelingen zou uitbreiden tot tachtig in het hele land, wat een volledige heroriëntatie en professionalisering vereiste.

Raf Vandenbussche, eerste directeur van het Masereelfonds, verduidelijkt: "In 1974 was dit nog een decreet in aanloop, er moest nog niet voldaan worden aan alle voorwaarden, tachtig afdelingen was nog geen vereiste. De eigenlijke erkenning is later gekomen, in 1978. Daarin waren twee zaken belangrijk. Ten eerste werden we heel snel lid van de BVVO (Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties). Ik nam deel namens het Masereelfonds. Dat ging toen over ontzuiling en pluralistisch vormingswerk. Als Masereelfonds hebben we daarin een belangrijke rol gespeeld. We kregen meteen een stuk aanzien. Dat was ook het belang van het BVVO, daar zaten we met verschillende pluralistische organisaties samen. Er werd ook wel eens gedacht: moet het Masereelfonds niet eerder bij de vrijzinnige koepel aansluiten? Maar nee, er werd uitdrukkelijk gekozen voor de pluralistische koepel. De BVVO, onder leiding van Hugo Devos, was de enige niet verzuilde koepel. Ik zat ook in de hoge raad voor de volksontwikkeling. Dat was een netwerk dat ons ook een zekere sérieux gaf: het Masereelfonds hoorde er bij. Ten tweede: er waren op een gegeven moment niet voldoende middelen om het decreet volledig uit te betalen. Dan kregen we bijvoorbeeld tachtig procent van waar we eigenlijk recht op hadden. En dan beslist Rika De Backer (nvdr. toenmalig minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Zaken) om de Brakke Grond op te richten. Op het moment dat er hier geen geld was om de culturele sector behoorlijk te betalen, was er wel geld voor een prestigeproject in Amsterdam. "

Officieel werd het Masereelfonds nu een niet-partijgebonden pluralistisch progressief fonds, iets wat het in feite al vanaf het begin had willen worden.

Jaak De Boever, was in het Masereelfonds vooral, zoniet uitsluitend, betrokken in verband met de uitgeverij en het Vlaams Marxistisch Tijdschrift, vertelt hierover: "Ik vind het belangrijk dat het duidelijk gemaakt wordt dat het Masereelfonds uiteraard het cultuurfonds was van de KP, maar dat het altijd de bedoeling is geweest, ook in de feiten, onafhankelijk te zijn van de KP. Jef Turf was daar een overtuigde voorstander van. Ook Guy Cooreman heeft daar vanaf het begin een grote rol in gespeeld".

De loskoppeling van de KP werd onder meer gesymboliseerd door de inrichting van een nieuw onafhankelijk secretariaat in Gent en de intensivering van de samenwerking met diverse organisaties als *Elcker-ik*, *Wereldscholen*, het *Vermeylenfonds*, het *Priester Daens Aktiefonds*, *syndicale organisaties*, het *Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens* en de *Vredesbeweging* (de initiatiefnemers van de latere betogingen tegen de kernraketten).

Edwin De Schepper, in de jaren zeventig actief als vrijwilliger en van 1980 tot 1984 voltijds tewerkgesteld voor het Masereelfonds, vult aan: "Met de eerste grote anti-atoommars in 1978 deed ons kelderkantoor in de Jordaensstraat in Etterbeek dienst als secretariaat. Georges Spriet was daar zeer actief bij betrokken, altijd trouwens als het over de organisatie van betogingen ging. Dat gaf ons veel aanzien en sympathie aan de linkerkant. Dat maakte het veel gemakkelijker om samenwerkingsverbanden op te zetten."

De vorming van kaderleden van de KP, één van de doelstellingen bij de oprichting in 1971, werd overgedragen aan het IMAVO (Instituut voor Marxistische Vorming).

Vanaf 1 januari 1976 werd het Masereelfonds voorlopig erkend en gesubsidieerd voor twee jaar en op 1 januari 1978 werd het definitief erkend als organisatie voor 'sociaal-cultureel werk voor volwassenen.'

De voormalige verzetsstrijder, politiek gevangene in Buchenwald en historicus Leo Michiels uit Antwerpen werd de eerste voorzitter. Hij schreef talrijke economische

en historiografische bijdragen over de evolutie van het kapitalisme en de Europese arbeidersbeweging en was docent aan de VUB. Binnen de in die tijd toegelaten marges van orthodoxie kon je hem zowel een loyale als kritische partijmilitant noemen en, inderdaad, een onvervangbaar intellectueel voorbeeld. Het was Leo Michiels die maakte dat er in kleinere centrumsteden lokale Masereelfondsafdelingen opgericht werden, waarbij het zwaartepunt van West- en Oost-Vlaanderen naar Antwerpen verschoof.

In 1972 werd ook de uitgeverij van het Masereelfonds opgericht.

Jaak De Boever verduidelijkt: *“Ik was stichter van de uitgeverij van het Masereelfonds. Ik was niet direct betrokken bij het Masereelfonds zelf, maar ben erbij betrokken geraakt door die uitgeverij. Op dat ogenblik zitten de linkse uitgeverijen en links in Vlaanderen in de lift. Er was Kritak, dat veel boeken uitgaf over de derde wereld, en EPO dat toen uitgesproken Amada was. Mijn visie was: er is een markt. Ik dacht dat er een gat was in de markt voor een brede progressieve uitgeverij, niet een communistische uitgeverij. Zoals ook de boekhandel Marnix aan de Ajuinlei (nvdr.: door Jaak de Boever overgenomen in 1963) een breed progressieve boekhandel was. Een boeiende tijd.”*

Daarnaast begon het Masereelfonds met de uitgave van een eigen maandblad, *Aktief* (1977). De artikels in *Aktief* waren minder gericht op de marxistische theorievorming dan die in het VMT, maar richtten zich ook op het steeds diverser wordende ledenpubliek van het groeiende fonds. De uitgeverij van het Masereelfonds zou blijven bestaan tot 1981. In haar korte bestaan was ze, samen met Kritak in Leuven, een uniek gegeven in Vlaanderen. Zij zorgde voor talrijke uitgaven van vertaalde auteurs zoals Federico García Lorca, Pablo Neruda, Michail Boelgakov en Yannis Ritsos naast boeken van Willy Spillebeen, André Mommen, Koen Raes, Ruddy Doom, Freddy Mortier, Rudi van Doorslaer en fotografisch werk van Herman Selleslaghs. Met *In tegenstroom*, de memoires van de socialistische, ex-communistische voorman van Aalst Bert van Hoorick en *En de vrouwen van*

Denise Deweerdt droeg deze kleine uitgeverij bij tot het actuele politieke en sociale debat.

In tegenstroom noemt Jaak De Boever hét boek van het Masereelfonds: 'Dat is een enorm succes geweest, het heeft meerdere herdrukken gekend. Bert Van Hoorick heeft zijn boek bij het Masereelfonds uitgegeven, denk ik, uit nostalgie voor zijn communistentijd.'

Maar de uitgeverij was niet opgewassen tegen de concurrentie van onder meer Kritak en het later opgerichte EPO en beschikte over te weinig middelen en medewerkers om het lang vol te houden. Al hebben bekroonde dichters als Myriam van Hee hun eerste succes aan de poëziewedstrijden van de uitgeverij Masereelfonds te danken.

Raf Vandenbussche licht toe: 'Rond Mark Braet en Stefaan Van den Brempt werd binnen de uitgeverij een poëziefonds opgericht. Ik vond dit echt een voorafbeelding van wat ik ook met het verenigingswerk wilde doen. Jong talent kansen geven en zorgen dat er nieuwe poëzie op de markt kwam. Er werden grote internationale dichters vertaald, waaronder naast Pablo Neruda, ook Federico García Lorca, Giaconda Belli, Janus Ritsos. Daar was een prachtige reeks. Ik denk ook aan de eerste bundels van Myriam Van Hee en van Bernard Dewulf... Die werden allemaal bij het Masereelfonds uitgegeven. Dan had je Frans Denissen, een prof Italiaans. Hij kwam uit de uitgeverijwereld, wat heel belangrijk was. Dan hadden we de jaarlijkse poëzieprijs. Kortom, het was een kweekvijver van jong talent. Ik vind nog altijd dat dit poëziefonds, en dat wordt tot op vandaag erkend, voor vele jonge dichters een zegen was. Vijf, zes bundels per jaar, heel mooi uitgegeven. Daaruit is uiteindelijk de vertaling van de Canto General gekomen. Het was een voltreffer, dat we dat konden binnenhalen. Daar had Mark Braet voor gezorgd. Neruda en Lorca zijn de best verkochte bundels geweest.

Een mooie anekdote. Op een bepaald ogenblik kwam Frans Denissen op de proppen met een boek dat in Italië een succes was, 'De naam van de roos' van Umberto Eco. Men had hem gevraagd voor de vertaling en hij wou dit aanbieden aan het Masereelfonds. Maar het werd geweigerd. (lacht) Elke uitgeverij heeft een aantal successtitels nodig waarop ze kan teren. Maar dat paste blijkbaar niet, we hadden ook nog nooit een roman uitgebracht.

Er zijn twee boeken uitgebracht over welzijnswerk, van de hand van Dirk Vandamme 'Welzijnswerk en kapitalisme. Inleiding op de marxistische theorie en geschiedenis van het welzijnswerk in België' en 'Welvaart en Kansarmoede' door Alex Vanderstraeten. Binnen de uitgeverij had je ook LEF (Links en Feministisch), een aparte reeks rond Chantal De Smet die zich met het

feminisme inhield. Dat was een stuk verbonden met 'Rosa' (Rol en Samenleving), waar Magda Michielsens en Denise De Weerdt een rol speelden. De uitgeverij bracht ook een boek uit van Koen Raes over het neoliberalisme. Er werd daar tegelijk een video van gemaakt omdat Koen niet de tijd had om in alle afdelingen te gaan spreken. Die video werd dan gebruikt ter inleiding van een debatavond. Er verschenen ook enkele werken over het freinetonderwijs, die door Bob Paulus en zijn zoon Pascal werden aangeleverd. Zeer goed werk, maar niet zinvol. Op zich zeer goede boeken, maar er zat geen lijn in het fonds, geen gezicht, geen smoel. Op de duur ben je niet meer geloofwaardig. Er werden telkens veel investeringen gedaan, met als gevolg dat de kelders vol lagen met boeken die we niet kwijt raakten. Dit is ook de reden waarom de uitgeverij niet haalbaar was.'

De mensen aan de leiding moesten vaak toegeven dat ze niet alles tegelijk konden doen en af en toe het gevaar liepen het financiële slachtoffer te worden van hun eigen gedrevenheid. Dit werd in 1987 kernachtig uitgedrukt in een artikel in *Aktief* door de toenmalige directeur Raf Vandenbussche: 'Het Masereelfonds is vandaag in Vlaanderen een veelkoppige verschijning omdat in het enthousiasme van de werking "alles kan" en "alles goed is". Een enthousiasme dat echter ook grenzen en beperkingen inbouwt omdat deze veelzijdigheid ook wel eens "nietszeggendheid" wordt. Het Masereelfonds staat dus voor een dringende keuze.'

Een goede illustratie bij deze waarschuwing is het verhaal van het ontstaan van het succesrijke cultureel centrum 'De Werf' uit de lokale afdeling van het Masereelfonds. Uit een bijdrage hierover van Filip Delmotte:

'Midden in de jaren tachtig vonden veel voorstellingen plaats in Theater 19 in de Werfstraat. (...) Op een bepaald ogenblik stond Theater 19 te koop. Het bestuur heeft er maanden over gebakkeleid, maar na moeizame dilemma's uiteindelijk gekozen om Theater 19 over te nemen. Op die manier werd 1986 een kanteljaar. Masereelfonds Brugge ging volledig op of over in De Werf, dat een tijd later onder het Kunstendecreet werd erkend. Van de ene dag op de andere werd het bestuur van het Masereelfonds het bestuur van De Werf. Masereelfonds Brugge verloor zijn trekpaarden en stuurman. Het provinciale

secretariaat kon het nog een tijdje uitzingen met een halftijdse medewerker, maar deed dan de boeken dicht. Met enkele vrijwilligers en zonder betaalde werkkraft werd geleidelijk aan - met vallen en opstaan – de werking terug op de rails gezet.'

Zo zijn er in de loop van de jaren verschillende artistieke projecten door lokale afdelingen op het getouw gezet zie deel x MF als gangmaker van initiatieven die dan later een onafhankelijk leven zijn gaan leiden: het Muziektheater LOD in Gent, ontstaan als 'Lunch Op Donderdag' concerten, een initiatief van Hans Bruneel, voormalig educatieve kracht van het Masereelfonds. Het is nog altijd actief onder de naam van 'Muziektheater LOD', al weten slechts weinigen nog iets over de oorsprong ervan binnen het Masereelfonds.

In Brussel stond het Masereelfonds ook aan de wieg van het festival Brussels Gekleurd, het culturele antwoord op de rampzalige Zwarte Zondag van 24 november 1991, toen het Vlaams Blok onverwachts doorbrak.

In Leuven organiseert de lokale afdeling van het Masereelfonds het bekende Colora Festival dat al meer dan dertig jaar met succes wereldmuziek brengt.

Gekleurd, Colora : de labels liegen er niet om: het Masereelfonds heeft zich vanaf het begin van het opkomende racisme ingezet voor de contacten met en de verdediging van de rechten van medeburgers met een niet-westerse culturele achtergrond. Dat dit niet expliciet in de doelstellingen van de stichtingsvergadering in 1971 vermeld stond, heeft te maken met de snelle demografische veranderingen in West-Europa en Vlaanderen en met de controverses die deze ontwikkelingen bij een segment van de bevolking teweeg hebben gebracht. Het zijn typische voorbeelden van cultureel-politieke of zelfs ethische reacties op de toenemende polarisering en onverdraagzaamheid. Uiteraard en gelukkig staat het Masereelfonds er hier niet alleen voor, maar maakt het deel uit van een breed front van culturele, syndicale en sociale actiegroepen. Op deze verschillende manieren werden de contacten tussen al deze groepen versterkt.

Het blijft een minpunt voor het Masereelfonds en de meerderheid van de progressieve verenigingen in Vlaanderen dat deze boeiende contacten zich niet vertalen in een toenemend aantal leden en bestuursleden van niet-westerse

achtergrond. Dit is geen verwijt, maar een nuchtere vaststelling die ons moet doen nadenken over andere en betere manieren om in de zeer nabije toekomst deze bevolkingsgroepen te bereiken.

In 1978 werd, in samenwerking met Edwin De Schepper van het Masereelfonds, het Brecht-Eislerkoor opgericht door Jan Rispens en andere progressieve componisten en muzikmakers. Zie deel x over brecht eisler koor Er waren afdelingen in Brussel, Gent en Antwerpen. Onder leiding van dirigent Lieve Franssen werd dit initiatief een groot succes in links Vlaanderen. Hier werden niet alleen socialistische strijdlieden gezongen, maar waagde men zich aan moeilijke modernistische muzikale constructies zoals *'De maatregel'* (Brecht-Eisler) en andere opera's. Men experimenteerde met avant-garde muziek, maar bleef wel altijd de band met de arbeidersbeweging in stand houden. Wanneer men weet dat deze combinatie van doorgedreven modernisme en arbeidersopvoeding ook de vernieuwende experimenten van de seriële muziek (dodecafonie) van Arnold Schönberg, Alban Berg en Hanns Eisler kenmerkten, zien we hoe de traditie uit het begin van de twintigste eeuw opnieuw wordt opgenomen. Helemaal in de geest van de Amerikaanse communisten die stelden: *Nothing but the best for the working class!*" Het is een slogan die heel goed de ideale werking van het Masereelfonds zou kunnen samenvatten. Ook hier is geen plaats voor 'amateurisme en particularisme'.

Edwin De Schepper vervolledigt: 'Er bestonden Brecht-Eislerkoren in Antwerpen en Gent. Marc De Smet was er de dirigent van. Ik heb naar die voorbeelden dan een koor opgestart in Brussel. In Antwerpen en Gent gingen de koren ter ziele, in Brussel bleef het bestaan en het Brecht-Eislerkoor, dat er nu nog is, kun je er de erfgenaam van noemen.

Wij werkten als militant straatkoor, op betogingen en acties allerhande. Jan Rispens heeft op een bepaald moment het dirigeerstokje in handen genomen en lang het koor geleid. Ja, dat was me wel wat. Een kleine anekdote. Bij een betoging tegen de jeugdwerkloosheid stonden we op de stoep opgesteld, zoals altijd, en daar zagen we een flinke afvaardiging van de socialistische partij uit Limburg aankomen. We spraken meteen af om de internationale aan te heffen, kwestie van hen een plezier te doen. Maar nee hoor! Ze reageerden misnoegd en liepen boos van ons weg. Wat een liedje toch kan doen, nietwaar? '

Antoon Roosens: nieuwe uitdagingen en accentverschuivingen

De Brusselse advocaat Antoon Roosens was een leidende figuur in de sociaal-flamingantische beweging. Hij was lid geweest van de redactie van het maandblad 'Het Pennoen' en was een van de initiatiefnemers van de twee Vlaamse Marsen op Brussel, gevolgd door een grote Mars op Antwerpen 'voor politieke en sociale structuurhervormingen', waarin ook een opvallend grote delegatie van Waalse leden van het FGVB mee opstapte. Het ging dus zowel over de staatshervormingen in federale zin als de afbouw van het kapitalisme. In 1978 werd Roosens de opvolger van Leo Michielsens als voorzitter van het Masereelfonds.

Onder het motto 'in elke regio een Masereelfondsafdeling' werd versneld werk gemaakt van een grotere regionale spreiding. Onder meer in het tot dan toe verwaarloosde Limburg, waar de notaris Paul Eyben uit Hamont-Achel zich actief voor het Masereelfonds begon in te zetten. Paul Eyben was ook een van de financiële adviseurs en sponsors geweest van het progressieve weekblad 'De Nieuwe' (met onder meer Mark Grammens, Brigitte Raskin, de cartoonist GAL en zowat heel progressief schrijvend Vlaanderen) en zou, samen met Roosens, regelmatig tussenkomen om het Masereelfonds boven water te houden.

Intussen beschikte het fonds sinds 1976 (het jaar van de eerste erkenning als vereniging) over twee vrijgestelde personeelsleden.

In februari 1976 is Raf Vandenbussche begonnen op de Stalingradlaan, op de zetel van de KP, waar toen slechts één iemand werkte voor het Masereelfonds, namelijk Liliane Brabants, de vriendin van Koen Calliauw. Zij was vrijgesteld vanuit de KP Antwerpen. (Uit interview met: Raf Vandenbussche, dd. april 2021)

Het aantal vrijwilligers en afdelingen steeg gestaag en zorgde voor een nieuwe dynamiek. Met zijn pamfletten, manifestaties, debatten en congressen werd het Masereelfonds een kleine maar invloedrijke deelnemer aan de lokale en nationale debatten over bijvoorbeeld de plaatsing van de kernraketten, de toen al merkbare politiek van sociale afbraak, de oprichting van de Brakke Grond in Amsterdam, de toenemende onverdraagzaamheid tegen buitenlandse 'gastarbeiders' en de nationale problematiek.

Over de beslissing van Rika De Backer om de Brakke Grond op te richten vertelt Raf Vandenbussche het volgende: 'Op het moment dat er hier geen geld was om de culturele sector behoorlijk te betalen, was er wel geld voor een prestigeproject in Amsterdam. Wij hebben daar als Masereelfonds gebruik van gemaakt om ons te profileren. Die spraakmakende actie rond de Brakke Grond werd door ons geleid. GAL heeft toen een schitterende affiche gemaakt. We zijn alle culturele organisaties gaan bewegen om daar achter te staan. Er waren betogingen in Brussel en Amsterdam. De persconferentie werd door Rik Bevernage en mezelf verstoord. Het was een soort guerrilla-actie. We wisten dat er een persconferentie gepland was waarop Rika De Backer voor de hele Nederlandse pers de Brakke Grond zou voorstellen. Wij waren daar met ons maatpakje binnengeglijpt. Op het moment dat Rika De Backer het woord nam hebben we onder alle persmensen een pamflet rondgedeeld. We werden snel buiten gezet, maar de volgende dag besteedden alle kranten aandacht aan het protest van de cultuursector. Met verschillende bussen zijn we dan naar de opening van de Brakke Grond getrokken. Een grote menigte verzamelde op de Dam en is vandaar vertrokken naar de Nes, het plein voor de Brakke Grond. De Amsterdamse politie had dat nooit verwacht. De menigte zorgde dat de personaliteiten niet meer konden passeren, ze werden uitgejouwd en de politie moest een doorgang forceren. Zodra Rika De Backer het woord nam, begon iedereen met een muntstuk op de ramen te tikken. Op het tv-journaal 's avonds werd vooral aandacht besteed aan die protestactie. Het is nooit meer goed gekomen.'

Er werden gezamenlijke studieweekends georganiseerd met het 'Institut Jules Destrée' in Namen en Gent, en er werden contacten gelegd met afgevaardigden van buitenlandse vakbonden rond gemeenschappelijke sociale problemen, bijvoorbeeld over het statuut van de havenarbeiders.

Deze indrukwekkende lijst van sociale en culturele initiatieven, waarvoor directeur Raf Vandenbussche gewaarschuwd had, leidde tot interne discussies onder de leden van de raad van bestuur en met de leden op regelmatig gehouden algemene vergaderingen: nemen we niet te veel hooi op onze vork? Moeten we niet kiezen tussen sociaal-politiek en sociaal-cultureel werk om nog impact te hebben? Dat was het thema van het congres van 22 april 1989 in Laken met als titel 'Masereelfonds in de negentiger jaren'. De vergadering koos uiteindelijk voor een tweesporenbeleid: men zou zowel een politiserend-educatief als een artistiek-cultuursprekend beleid voeren. Anders gezegd en met de nuchtere afstandelijke blik na meer dan dertig jaar: de leden kozen in feite om het werk voort te zetten dat ze in 1971 begonnen waren en waar zowel plaats was voor artistieke vernieuwing (tentoonstellingen,

poëziewedstrijden, zelfs op een gegeven moment een wedstrijd voor 'stand-up comedians', het Brecht-Eislerkoor en de stijgende belangstelling voor 'wereldmuziek', om er maar een paar aspecten van op te noemen) als voor de politieke vorming van 'activisten', mensen die in hun omgeving een bepaalde motiverende en mobiliserende rol konden spelen, een bredere en meer pluralistische variatie dus op de 'vorming van kaderleden' van het begin.

Raf Vandenbussche spreekt over 1988 als een zeer bewogen periode:

'Op een bepaald moment kwamen we tot de vaststelling dat de twee poten – de culturele en de politieke – belangrijk zijn, maar dat je ze moet kunnen verenigen in het culturele aanbod. Dit was eigenlijk de uitdaging. Het ene kon je niet los zien van het andere. Daar is vier, vijf maanden over gediscussieerd, verschillende teksten circuleerden. Uiteindelijk werden twee moties ter stemming aan de algemene vergadering voorgelegd. Ik had mijn lot daaraan verbonden. Vanaf het begin heb ik gezegd: als de richting van de culturele poot als belangrijkste niet voortgezet en bevestigd wordt, en de autonomie ervan, dan hoeft het voor mij niet meer. Bernard Desmet, die later directeur is geworden, was een militante tegenstander van de culturele poot. Ondertussen was Rik Bevernage volop bezig met De Werf, Hans Bruneel met het lunchtheater. Daar zat de kracht. Er kwam vooral tegenwind vanuit Brussel, waar de nadruk gelegd werd op politiek vormingswerk. Als ik achteraf de analyse maak, dan denk ik dat het belangrijkste wat toen gespeeld heeft de implosie van de KP was, ze zat in zak en as. De enige overlevingskans voor haar was een bloeiend Masereelfonds. Als ze dit nog een keer kon recupereren via het vormingswerk dan had ze misschien de kans om nog iets te betekenen, met andere woorden door het Masereelfonds opnieuw als instrument te gebruiken om de KP herop te bouwen. Volgens mij heeft dit de stemming mee beïnvloedt.'

Antoon Roosens was ook de voorzitter die zijn volk Antonio Gramsci leerde kennen. De Italiaanse marxistische filosoof en slachtoffer van het Italiaanse fascisme was een

vroege wegbereider geweest van een niet-dogmatisch en niet-centralistisch radicaal socialisme, dat jaren na zijn dood een belangrijke rol zou spelen in de ontwikkeling van het 'eurocommunisme'. Volgens Gramsci moesten de links-revolutionaire partijen en organisaties zowel het geheugen van de klassenstrijd bewaren en koesteren als de volgende generatie voorbereiden op een nieuw fase van deze emancipatiestrijd met een zo goed mogelijk opgeleide arbeidersklasse. Linkse organisaties zoals het Masereelfonds moesten het progressieve cultureel erfgoed doorgeven, de ontwikkelingen in het cultuurbeleid kritisch in het oog houden en een waakhondfunctie cultiveren tegen elke vorm van manipulatie door de privésector en de overheid. Ze moesten tevens de ontplooiing van de avant-garde kunst stimuleren als integraal deel van een progressieve beweging. Het kwam erop aan te bewijzen dat termen als 'initiatief nemen' en 'creativiteit' niet thuis hoorden in het neoliberale rechtse kamp, zoals het al te vaak in de media werd voorgesteld. Volgens Roosens wist Gramsci de band tussen zijn proletarisch internationalisme en de zorg voor de lokale, regionale en nationale cultuur en traditie te behouden, iets wat paste in zijn (Roosens') visie op de Vlaamse emancipatie.

Raf Vandenbussche licht toe: 'Antoon hield veel voordrachten. Ook over Antonio Gramsci, over wie we nog een diareeks hebben gemaakt en met wiens stuk 'De fabrieken bezet' (BKT/Korre) we op tournee gingen. En dat was ook vernieuwend. Gramsci beantwoordde perfect aan wat wij vonden dat we met het Masereelfonds aan het doen waren: de hegemonie bewerkstelligen door cultureel actief te zijn. Als de manier om het bewustzijn te veranderen. Dat was een eye-opener. Antoon kende dat perfect. Hij ging dit verhaal overal vertellen en wij vonden ook dat dit was wat wij aan het doen waren. Maar bij Roosens lees je niets over de manier waarop we cultureel actief waren, wat de impact daarvan was, over dat jonge talent. Bij hem draaide alles rond de ideologische invalshoek, het Masereelfonds was hier terecht zijn kanaal voor, wij zorgden voor de praxis.'

Onder leiding van Frans Denissen, de eminente vertaler van klassieke Italiaanse meesterwerken als de 'Decamerone' en een bewonderaar van Gramsci, organiseerde

het Masereelfonds een rondreizende Gramsci-cyclus die door verschillende afdelingen werd aangeboden. Een neveneffect van deze belangstelling voor het werk van Gramsci was een ideologische accentverschuiving van het centralisme van Lenin naar een blijvende belangstelling voor het marxisme als 'methode', eerder dan als dogma of leer. Het fonds had zich in 1975 losgeweekt uit de organisatorische band met de KP, en door de focus op de erfenis van Gramsci (en later ook Rosa Luxemburg) werd de samenwerking met andere progressieve krachten ook inhoudelijk makkelijker en efficiënter.

Het unieke aan Roosens was dat zijn intellectuele nieuwsgierigheid maakte dat hij in Vlaanderen over de parochiale muren heen durfde te kijken. Ten laatste had Roosens de verdienste dat hij een zeer wervende en charismatische figuur was. Het was onder zijn voorzitterschap dat het Masereelfonds aanzienlijk meer leden wist te werven uit kringen die geen organische banden hadden met de partijnetwerken. In 1982 bleek uit de overheidscijfers dat het Masereelfonds meer leden bezat dan het Vermeylenfonds of het Willlemsfonds. Een waar succes voor een dergelijke jonge organisatie. Dit alles bestendigde de autonome koers van het fonds, en het Masereelfonds groeide in de jaren tachtig uit tot een huis met vele kamers binnen de linkerzijde. In de jaren negentig zou Roosens de talrijke financiële hervormingen van het fonds doorvoeren om de lange termijn toekomst veilig te stellen.

Jaak De Boever : 'Ik was vergeten dat het Masereelfonds zo groot geweest was.'

Maar ook Raf Vandenbussche vertelt hierover:

'Het Masereelfonds is altijd een kweekvijver voor jong talent geweest. Als je ziet wie allemaal hun eerste stappen hebben gezet bij het Masereelfonds nadien overal opgedoken zijn. Daan Bauwens, die directeur geworden is van de Vooruit en van Bijloke, Mark Schaevers, later journalist bij Humo en Yvan Olivier (VRT) of Dirk Velghe (De Persgroep, nu DPG Media), Hans Bruneel met Muziek LOD, Rik Bevernage met De Werf, Joost Bonte, straathoekwerker met faam en durf om grenzen te verleggen. Luc Lambrechts, die een van de grootste tentoonstellingsbouwers is geworden. Al die mensen zijn bij het Masereelfonds begonnen. Voor mij is dat een van de belangrijkste erfenissen. Het is niet erg dat je er zelf niet meer bij bent als je ziet wat daar uitgekomen is en hoe dat een eigen leven is gaan leiden. Ik ga nu niet zeggen dat de Vooruit de verdienste is van het Masereelfonds, maar Rik Vandecaveye is bij ons begonnen en was een van de eerste mensen die in de Vooruit stond. Toen de Vooruit nog een puinhoop was, waren wij daar al aan het programmeren.'

Je mag daar geen eigenaarschap van claimen, maar het is wel die vijver van talent geweest. Achteraf gezien vind ik dat ook de belangrijkste verdienste. ‘

De woelige jaren negentig: het Masereelfonds overleeft de val van de Berlijnse muur

Omdat een aantal financiële problemen samen hingen met het opdoeken van de uitgeverij en verwante activiteiten, moeten we eerst even het verhaal van het Vlaams Marxistisch Tijdschrift (VMT) afronden. In 1991 vond een laatste doorstart plaats, waarbij het VMT via het eigen Instituut voor Marxistische Vorming (IMAVO) instond voor de financiële zelfredzaamheid en uitgave van haar blad. Onder leiding van Willy Courteaux en Robert Crivit kon het blad nog eenmaal pieken in de jaren negentig, waarbij het opnieuw kon rekenen op de input van een nieuwe generatie van intellectuelen zoals Chris Kesteloot, André Mommen, Pieter Saey, Peter Scholliers, Eric Vanhautte, Eric Corijn en Alain Meynen. In de jaren 2000 begon het blad stilaan in de obscuriteit te belanden, waarna het in 2016 besloot zichzelf op te doeken.

In 1993, vier jaar na de val van de Berlijnse Muur, probeerde het Masereelfonds zichzelf onder de loep te nemen om te weten te komen wie nu precies lid was. Uit de cijfers bleek dat het Masereelfonds en de KPB twee volledig verschillende werelden waren geworden. 92 procent van de leden van het Masereelfonds bezat geen partijkaart van de KP. Ten tijde van het voorzitterschap van Roosens hadden al veel KP-leden met een arbeidersachtergrond, de belangrijkste doelgroep van de volkshogescholen en het Masereelfonds in het begin, besloten geen lid meer te zijn van het fonds. Het aanbod was meer gericht op de hooggeschoolde middenklasse die daar ook steeds meer op inging. Dat blijkt onder meer uit het abonneebestand van het intellectueel redelijk hoog gegrepen VMT, die bijna allen leden van het Masereelfonds bleken te zijn.

Dat versterkte uiteraard de ‘open huis’-politiek van het Masereelfonds vanaf die periode: de mensen kwamen uit het complete (en complexe) progressieve middenveld, wat de ideologische samenstelling steeds diverser maakte. Het Masereelfonds werd een vrijwilligersorganisatie die steeds meer ambtenaren,

leerkrachten, academici en journalisten aantrok, iets wat samenviel met de sociologische verschuivingen in het maatschappelijke middenveld.

In 1995 nam Ludo Abicht het voorzitterschap over van Antoon Roosens. Abicht kwam uit de partijkaders van de KP, waarvoor hij als directeur van het IMAVO de vorming van militanten verzorgd had, en hij was, net als Roosens, redactielid geweest van het sociaal-flamingantische maandblad *'Het Pennoen'*. Tijdens de eerste jaren van zijn voorzitterschap zette hij dan ook die sociaal-flamingantische lijn van Roosens verder: actief lidmaatschap van het OVV (Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen), regelmatige contacten met de andere cultuurfondsen, een jaarlijkse '11 juli boodschap van het Masereelfonds' enzovoort. Dat botste echter, mede onder invloed van het agressieve succes van het Vlaams Blok en de daaruit voortvloeiende polarisering, op het verzet van een deel van de leden en bestuursleden van het Masereelfonds. Toen hij op 15 november 1998 ten persoonlijke titel deelnam aan een bijeenkomst van de VVB (Vlaamse Volksbeweging), 'Vlaanderen staat in Europa', was het hek van de dam. Veertien leden van het Masereelfonds en bestuursleden, waaronder Koen Dille, Kitty Roggeman, Hugo Buyssens, Eric Corijn en Wim van Rooy, publiceerden een open protestbrief: 'Het Masereelfonds staat in de wereld'. De auteurs vonden dat de voorzitter van het Masereelfonds daar niet samen met Vlaams Blok-politici had mogen verschijnen en eisten een verantwoording. Dit leidde in het voorjaar van 1999 tot een woelige algemene vergadering in Gent. Hoewel de meerderheid haar vertrouwen in Abicht als voorzitter bevestigde, betekende die controversale in de praktijk het einde van de sociaal-flamingantische profilering ('Links en Vlaams'). Na het voorzitterschap van Abicht en met de dood van Roosens bloedde de kwestie langzaam dood. De nieuw aangeworven personeelsleden kwamen veelal uit het bredere linkse middenveld en hadden geen emotionele banden met de discussie. De nieuwe bestuursleden kwamen niet uit de generatie van de federalistische progressieven uit de jaren zestig. Ook begon de nieuwe sociale samenstelling van Vlaanderen een invloed uit te oefenen op de inhoudelijke keuzes. Onze regio werd meer divers, waardoor het Vlaamse identiteitsvraagstuk werd ingeruild voor een nieuwe discussie over culturele diversiteit en de sociale aspecten van migratie. In de persoon van Agalev-volksvertegenwoordiger Wilfried van Durme kwam er ook inbreng van de

groeierende groene beweging. Achteraf kan men stellen dat het Masereelfonds meer wordt getekend door een differentiëring van verschillende maatschappelijke visies. Minder eenduidige lijn, maar wel meer dan ooit een open huis.

Vanaf 1990 begonnen alle cultuurfondsen en sociaal-culturele verenigingen te merken dat het aantal leden en vrijwilligers gestaag daalde. Het Masereelfonds onderging die daling snel, om dan op een niveau te komen dat in de volgende jaren min of meer stabiel zal blijven. Terwijl de afdelingen in de centrumsteden door fusies redelijk op peil bleven, gingen heel wat kleine lokale afdelingen ten onder. In 1991 had het Masereelfonds besloten zijn nationaal secretariaat te vestigen in de Kazernestraat in Brussel, in de vroegere lokalen van de communistische kranten *De Rode Vaan* en *Le Drapeau Rouge*. (De historische band met de intussen zo goed als onbestaand geworden KP was dan toch niet helemaal verdwenen). In Antwerpen en in Gent werden er twee regionale kantoren geopend met telkens één vrijgestelde, maar Brussel, waar Bernard Desmet directeur was, werd onder zijn dynamische leiding het ideologische, organisatorische en financiële centrum van het hele fonds. In Limburg is het Masereelfonds nooit echt blijvend van de grond gekomen, ondanks de inzet van zwaargewichten als Paul Eyben en Hugo De Witte.

Het Masereelfonds in tijden van globalisering en neoliberalisme

In 2002, toen Ludo Abicht voor een tijd terugkeerde naar de universiteit van Berkeley, nam Gerlinda Swillen het voorzitterschap over. Zij had in het Brusselse naam gemaakt als feministe en historica van belangrijke maar ten onrechte vergeten vrouwenfiguren. Haar verkiezing betekende dus een duidelijke optie voor nieuwe accenten in de werking.

Hoewel een aantal afdelingen aanvankelijk huiverig stonden tegenover teveel centrale sturing op gebied van programmering, werd begin 2002 toch het principe van een nationale project- en themawerking goedgekeurd. Zonder de lokale initiatieven te verdringen slaagden we er toen in een positieve dynamiek te ontwikkelen rond een gecoördineerd en door een breed publiek gesmaakt zomers

wandelvoordrachtenuaanbod rond de herdenking van 1302, een hommage aan Frans Masereel, Latijns-Amerikaanse literatuur en zoveel meer.

Om deze werking verder uit te werken, werden 'commissies' - later 'werkgroepen' genoemd - in het leven geroepen. Zo was er de commissie 'progressieve theorie', die activiteiten en concepten van activiteiten uitwerkte rond marxistische theorie; de commissie 'Neruda' bereidde activiteiten rond de figuur van Neruda in het jaar 2004 voor; de commissie 'Masereel' werkte een aanbod uit rond de herdenking van Frans Masereel en de commissie 'Idoga' had als doel positieve aandacht op te wekken voor het Afrikaanse continent. Later volgden nog de werkgroepen onderwijs, Europa, economie en interculturaliteit. Het zou te ver leiden om hier een opsomming te geven van alle projecten die hieruit zijn ontstaan. Om er toch enkele te vermelden: de stand-up comedy tournee B.€U. over Europa; een internationaal colloquium over links en zijn problematische relatie met de EU; Nieuw Vlaams Talent, een databank met deskundigen van andere etnisch-culturele origine; Bal Global, een interculturele versie van het Vlaamse folkloristische Boombal met medewerking van Wouter Vandenabeele; 'Iedereen migrant', een migratieproject,...

Het was internationaal ook de periode van de grote financiële crisis van het kapitalisme in 2008 en de opmars van het neoliberalisme, ook binnen een aantal Europese sociaaldemocratische partijen. In Vlaanderen had het marxistisch-leninistische AMADA (Alle Macht Aan De Arbeiders), later de *Partij van de Arbeid*, in feite de orthodoxe traditie van de KP overgenomen, vooral na de hoger aangehaalde keuze voor het eurocommunisme. Het was dan ook geen wonder dat een toenemend aantal vroegere leden van de KP zich bij deze nieuwe, succesrijke organisatie aansloten. Omgekeerd werkten leden van de PVDA mee aan bepaalde sociaal-culturele initiatieven van het Masereelfonds, maar er is nooit sprake geweest van een gestructureerde samenwerking tussen die twee. Zoals eerder beschreven is het Masereelfonds sterk gehecht aan zijn partijpolitieke onafhankelijkheid. Het doel is net om progressieve mensen over de grenzen van partijen en organisaties heen bij elkaar te brengen.

Het Masereelfonds zelf werd nog meer een stedelijk fenomeen, zoals trouwens heel het land aan het verstedelijken was. De redenen daarvoor zijn legio. Om te beginnen zorgde de ontzuiling van de maatschappij ervoor dat mensen zich minder begonnen te engageren voor een welbepaalde organisatie, zoals vroeger overtuigde rooms-katholieken vaak en vanzelfsprekend lid werden van de Bond van het Heilig Hart en actief waren in het Davidsfonds. Hetzelfde was, weliswaar in mindere mate, het geval voor echte sociaaldemocraten die zich aansloten bij 'de vier takken van de beweging' (partij, vakbond, mutualiteit en bank). Onder invloed van de commerciële televisie begon cultuurbeleving snel en drastisch te veranderen. Voor het linkse veld was er natuurlijk ook de uitdaging dat op het electorale vlak alle partijen samen een gevoelige krimp beleefden. Een antwoord op bovenvermelde uitdagingen heeft de nieuwe bestuursploeg trachten te formuleren naar aanleiding van het schrijven van een nieuw beleidsplan voor de Vlaamse gemeenschap (2019). Het Masereelfonds wil blijven investeren in structurele samenwerking met andere (culturele) spelers, de organisatie uitbouwen als een 'common' van haar leden en sympathisanten, het afdelingsbeleid herdenken en meer inzetten op een thematische werking.

Deze organisatorische uitdagingen vinden hun oorsprong in ruimere maatschappelijke trends. Voor een progressieve, kritische organisatie betekent werken aan die organisatorische uitdagingen ook werken rond de maatschappelijke tendensen die eraan ten grondslag liggen. De keuze om de komende jaren in te zetten op thema's als onderwijs, klimaatrechtvaardigheid, digitalisering en democratie ligt dan ook voor de hand. De ontwikkelingen die binnen elk van deze gebieden in de komende jaren zullen plaatsvinden, zullen in een belangrijke mate de wereld van onze kinderen en kleinkinderen bepalen. Voor een vereniging als het Masereelfonds is het belangrijk dat we deze ontwikkelingen onder een zo ruim mogelijke aandacht brengen in de overtuiging dat alleen daardoor deze ontwikkelingen op een democratische manier kunnen worden gestuurd. En alleen dan kunnen we hopen dat de wereld van overmorgen een stukje rechtvaardiger wordt.

De vereniging stond in het eerste kwart van de eenentwintigste eeuw nog voor een andere, minstens even ingrijpende, maar vooral ook emotionele uitdaging. Bernard Desmet, meer dan dertig jaar actief binnen het Masereelfonds, waarvan bijna twintig jaar als directeur, overleed op 3 februari 2017 ten gevolge van een hersentumor. Zijn plotse overlijden betekende een groot verlies voor het Masereelfonds. Bernard was een man met vele eigenschappen. De organisatie werd sinds zijn ziekte en dit tot enkele maanden na zijn overlijden gecoördineerd door vrijwilligers. In de zomer van 2017 nam Kelly Franceus, toen net terug uit bevallingsverlof van haar derde zoon, de fakkel over. Ook verwelkomden we in diezelfde periode een nieuwe voorzitter: filosoof en bariton bij het Brussels Brecht-Eislerkoor Karim Zahidi, en een nieuwe redactieploeg voor Aktief met Jelle Versieren als hoofdredacteur. Anno 2021 bevinden we ons in het eerste jaar van het nieuwe beleidsplan – inderdaad, we kregen groen licht van de overheid en verzekerden onze structurele subsidies voor de komende vijf jaar – met klimaatrechtvaardigheid als thematische insteek. Voor het Masereelfonds is 2021 een bijzonder jaar want wij vieren ons 50-jarig bestaan. Het wordt voor ons het jaar van de verbeelding. Verbeelding, als cruciaal ingrediënt voor een andere, nieuwe, meer duurzame toekomst voor ons allen.

Deze tekst kwam tot stand op basis van eerder verschenen uitgaven bij het Masereelfonds. Zo werden reeds naar aanleiding van het 10-jarig bestaan (1981), het 15-jarig (1986) en het 25-jarig bestaan (1996) herdenkingen georganiseerd waarbij telkens een historisch overzicht werd uitgebracht. Ook werd gebruik gemaakt van de brochure '1971-1986 Masereelfonds. Kritisch in Kultuur. 15 jaar. Een bundel opstellen over het Masereelfonds in Vlaanderen anno 1986, FMF – cahier nr. 2', van de tekst 'Het Masereelfonds sinds 1971' van historicus Werner Vandenabeele, van de oude jaargangen van het ledenblad Aktief (1977-2003), van het vrijwilligersblad MF nieuws (1986-2003) én van de tekst 'De geschiedenis van het Masereelfonds' van historicus Jelle Versieren.

Oud voorzitter Ludo Abicht zorgde voor een algemeen historisch overzicht, aangevuld met passages en citaten uit interviews (afgenomen in voorjaar 2021) met Maserelers van het eerste uur: Jef Turf, Chantal De Smet, Marc De Smet, Eric Corijn,

Hugo Buyssens, Ingrid Taes, Edwin De Schepper, Jaak De Boever, Raf Vandenbussche, Hans Bruneel en Jan Dumolyn.

Met oprechte dank voor alle bijdragen.

LEDENBEVRAGING MASEREELFONDS

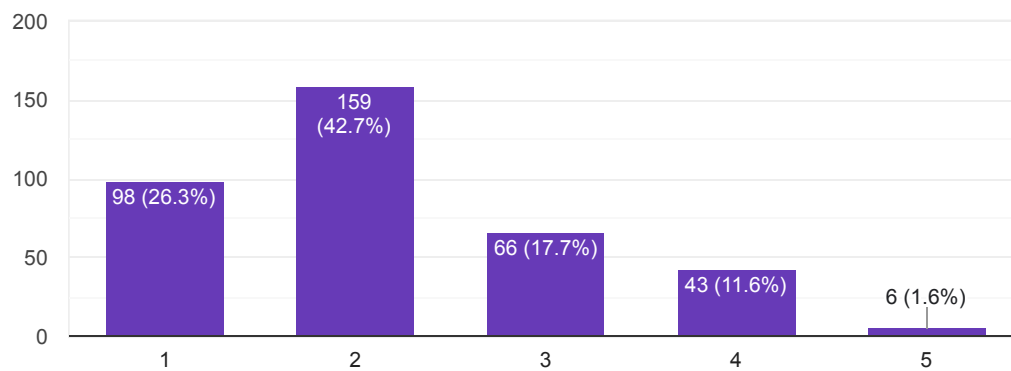
372 responses

Publish analytics

Inhoudelijk

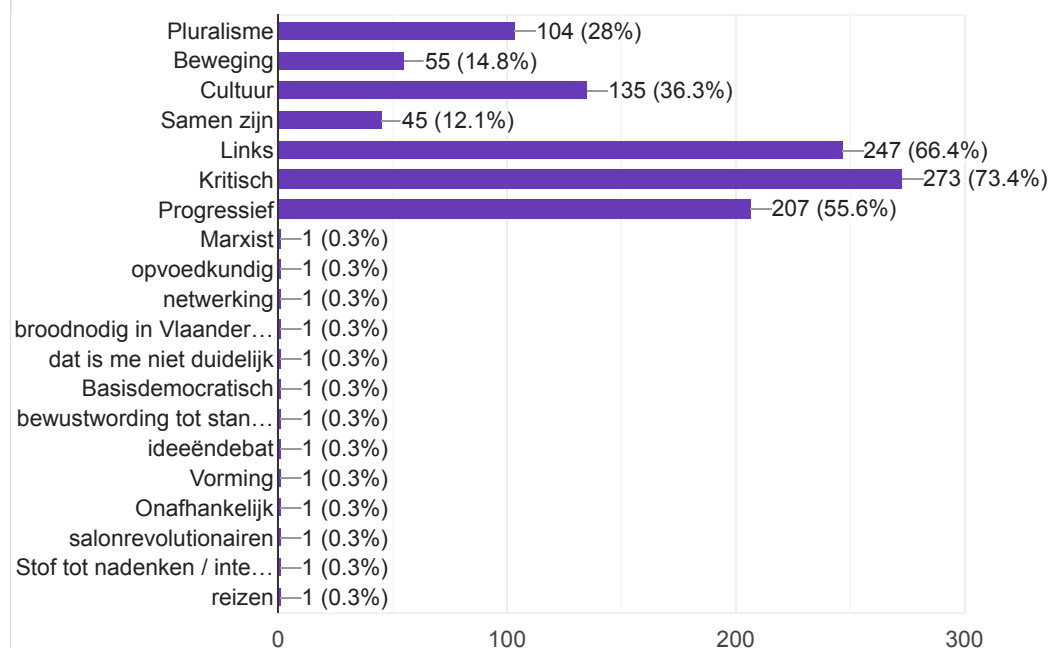
Word je inhoudelijk voldoende gevoed door het Masereelfonds (via activiteiten en via diverse communicatiekanalen)?

372 responses

Wat is volgens jou de identiteit van het Masereelfonds? Geef max. 3 antwoorden.

372 responses

Het Masereelfonds werkt met jaarthema's, zoals klimaatrechtvaardigheid, onderwijs en democratie. Rond welke thema's moet het Masereelfonds volgens jou de komende jaren werken?

Formuleer hier vrijblijvend in kernwoorden je antwoord.

300 responses

democratie

Ongelijkheid

Klimaat

Economie

Neoliberalisme

Jongeren

Sociale thema's

anti-facisme, klimaat

Meer inzetten voor mensen met een beperking

rond ongelijkheid, milieuproblematiek

Solidariteit Verdraagzaamheid Samenwerking ondanks diversiteit

diversiteit, verdeeldheid in de maatschappij, inclusie, solidariteit

zorg, sociale zekerheid, globalisering, sociale media (ethiek, gevaar, bescherming), mobiliteit, woningnood, uitsluiting, polarisatie, leren communiceren met gewone, simpele mensen die zich nu uitgesloten en buiten de maatschappij voelen en rechts stemmen, Hoe meer mensen betrekken bij de werking

landbouw, economie, huisvesting

sociale samenleving

Rijk - arm

Onderwijs en democratie.

Racisme. Kloof van ongelijke kansen

Rol van de overheid: strengere Europese begrotingsregels, frame van rechts dat er teveel belastingen worden betaald en moet worden bespaard op sociale uitgaven. Wat is ons alternatief.

democratische pathologie

Doe zo voort.

Technologie, AI

Blijven doen wat ze doen is al een hele opgave ...

internationale samenwerking

Armoede bij ouderen

Mondiale tendensen

Meer aandacht voor kritiek op politiek en economie

Sociale tegenstellingen

Solidariteit

Vakbond en hun kerntaak

Armoede en ongelijkheid

vrede - klimaat - socialisme

Europa, Voedsel,

klimaat en verantwoordelijkheid

Mensen samen brengen door dingen die samen brengen bv thema beurzen zoals met de boekvoorstelling

eerlijke fiscaliteit

democratie en verbinding

Onderwijs klimaatrechtvaardigheid

Democratie, pluralisme en kritisch denken

Invloed van de media en sociale media

Kritiek op het kapitalisme

Cultuur, extreemrechts,

Literatuur

sociaal rechtvaardig en ecologische verantwoorde toekomstvisie

rechtvaardigheid tout court

ongelijkheid in de wereld/cultuurparticipatie/permanente vorming/solidariteit/beter onderwijs

Gelijkstelling van de vrouw, het achterlaten van oude rolpatronen en het gevaar van rechts voor onze democratische instituties.

sociale zekerheid

Democratische politiek

Klimaat en ongelijkheid

gevaren van extreem rechts -

sociale ongelijkheid - discriminatie - armoede - gemeenschap in plaats van individu in de samenleving

Extreem rechts in België

Democratie

Klimaatrechtvaardigheid

Sociaal-economische gelijkheid

Collectieve mensenrechten

Economische materies

Vrede en bewapening

gender

hoe komt het dat wonen zo duur is?- hoe een evenwicht te bereiken tussen ecologie en socialisme?

politiek strijd tegen extreem rechts

Geopolitiek, Cultuur, Activiteiten

vrede
bredere duurzame ontwikkeling dan klimaat

Gelijkheid moet eerste thema zijn

Onderwijs, want daar ligt de basis van alles; voed jongeren op tot kritische, bewuste burgers.

Klimaat en democratie

Extreemrechts

Onderwijs en democratie

Media en ideologie

mensen opnieuw inspireren tot kritisch engagement en samen de zaken doen kantelen niet via likes en sociale media, maar door te verenigen en krachten te bundelen

Vooraf "Democratie" het zal nodig zijn, daar ben ik van overtuigd

verkeersbeleid - openbaar vervoer

"gemeenschap vormen" zou ook een fijn kernthema kunnen zijn.

Sociale zekerheid, economie, Thomas Piketty

Connectiviteit van problemen

Internationale politiek

kolonialisme, ongelijkheid

Betaalbaar wonen annex diverse woonvormen.

Klimaat, vormen van democratie (economische, participatieve, ...)

Wat stelt democratie nog voor als partijen bepalen wat er moet gebeuren, los van wat kiezers denken? Stemrecht hebben is niet hetzelfde als democratie toepassen!

Politiek : profilering van politici door bevraging, debatten, confrontaties enz. (en niet in een verkiezingsjaar, want dan ze weer allemaal weer goe bezig ...)

Internationalisme (solidariteit met verdrukte volkeren, kantelende wereldverhouding, anti-imperialisme, vrede), klassenstrijd als motor van verandering, antifascisme, ecologisme.

We zien dat vandaag door velen actie gevoerd wordt vanuit de eigen bubbel. Zie vandaag hoe groene zitten te kappen op de boeren, terwijl ze het allebei moeten opnemen tegen een globaal

kapitalisme. Verbanden leggen is belangrijk.

armoede - (on)gelijkheid

Sociale zekerheid, herverdeling en/versus medebeheer - engagement, strijd en verzet - zorg - vervreemding en eenzaamheid

Welvaartsstaat, kwaliteit leven, onafhankelijke pers en media

Economische thema's, thema's met internationale perspectieven, media doorlichten

betaalbare huisvesting voor iedereen, sociale energietransitie

Verkiezingen. Arbeid. Onderwijs.

Zoals nu vind ik het uitstekend, misschien meer syndicaal

Herverdeling inkomens

interseccionaliteit; effectief jongeren betrekken bij onze bewegingen; Hannah Arendt in de 21ste eeuw-praktijk?

Klimaat, migratie, geopolitiek, populisme

diversiteit en racisme

racisme, milieurechtvaardigheid, normalisering van (radicaal) rechts

Strijd tegen extreem rechts

welzijn; levensstandaard; ecologie

Democratie - inclusief onze sociale democratie

Extreemrechts vierde golf

broodnodig ? wat lees ik als essentieel in mijn bestaan als militant : le monde D en NLR

Migratie

De voornoemde, soms mag er al eens wat meer humor inzitten.

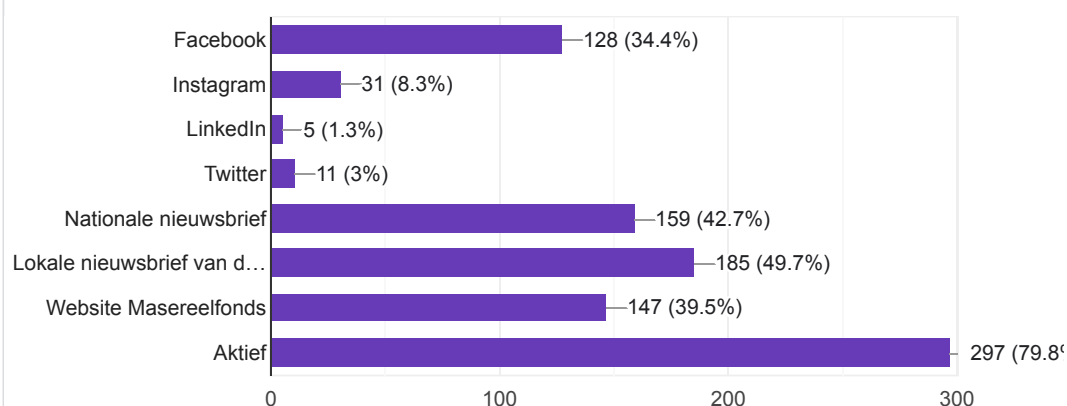
188 more responses are hidden

Communicatie

Het Masereelfonds voedt haar leden inhoudelijk **rond diverse maatschappelijke thema's**, bekeken vanuit een progressieve bril. Hiertoe gebruikt het Masereelfonds diverse communicatiekanalen.

Op welke kanalen volg je ons hiervoor?

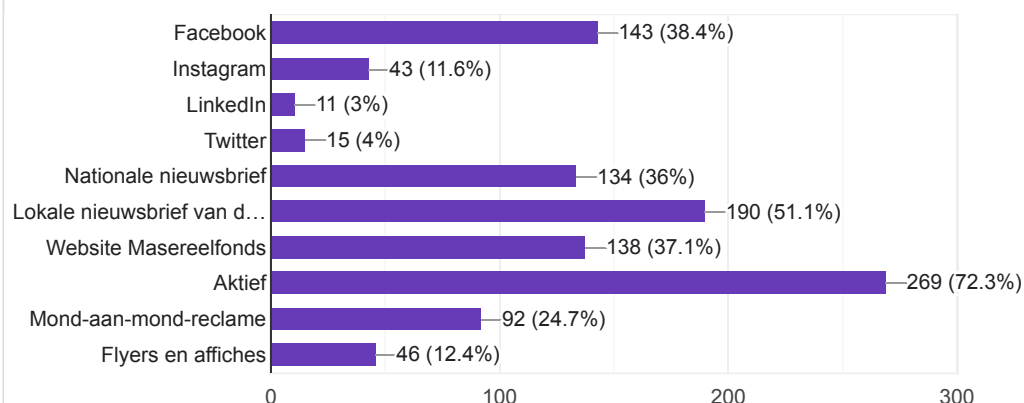
372 responses

Het Masereelfonds communiceert naar haar leden **over acties en activiteiten** en probeert zo leden en sympathisanten op te roepen tot deelname. Hiertoe gebruikt het Masereelfonds diverse communicatiekanalen.

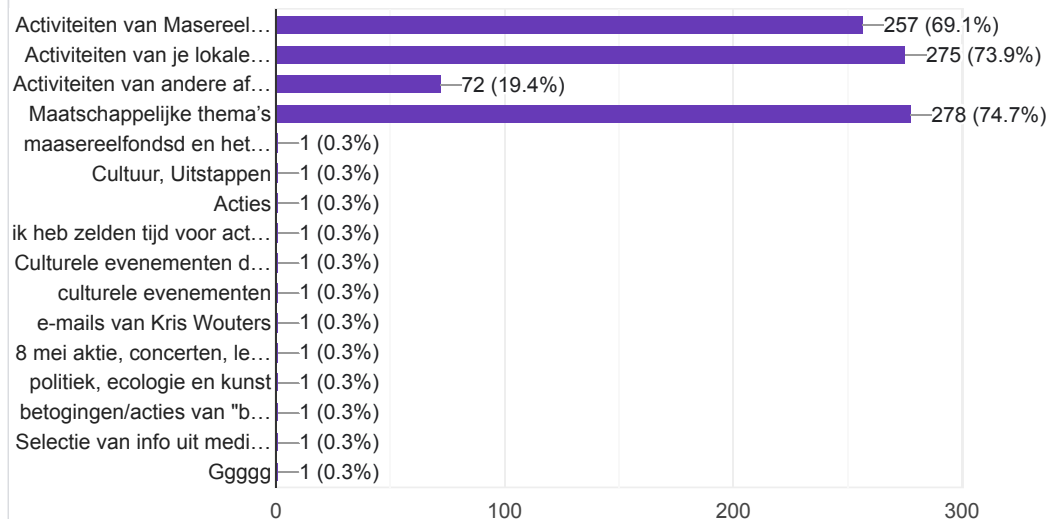
Welke gebruik jij?

372 responses

Over welke zaken wens je geïnformeerd te worden?

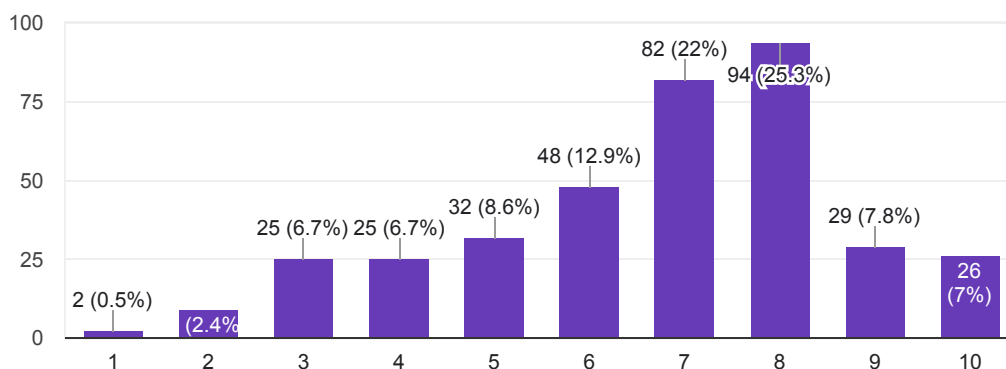
372 responses

Betrokkenheid

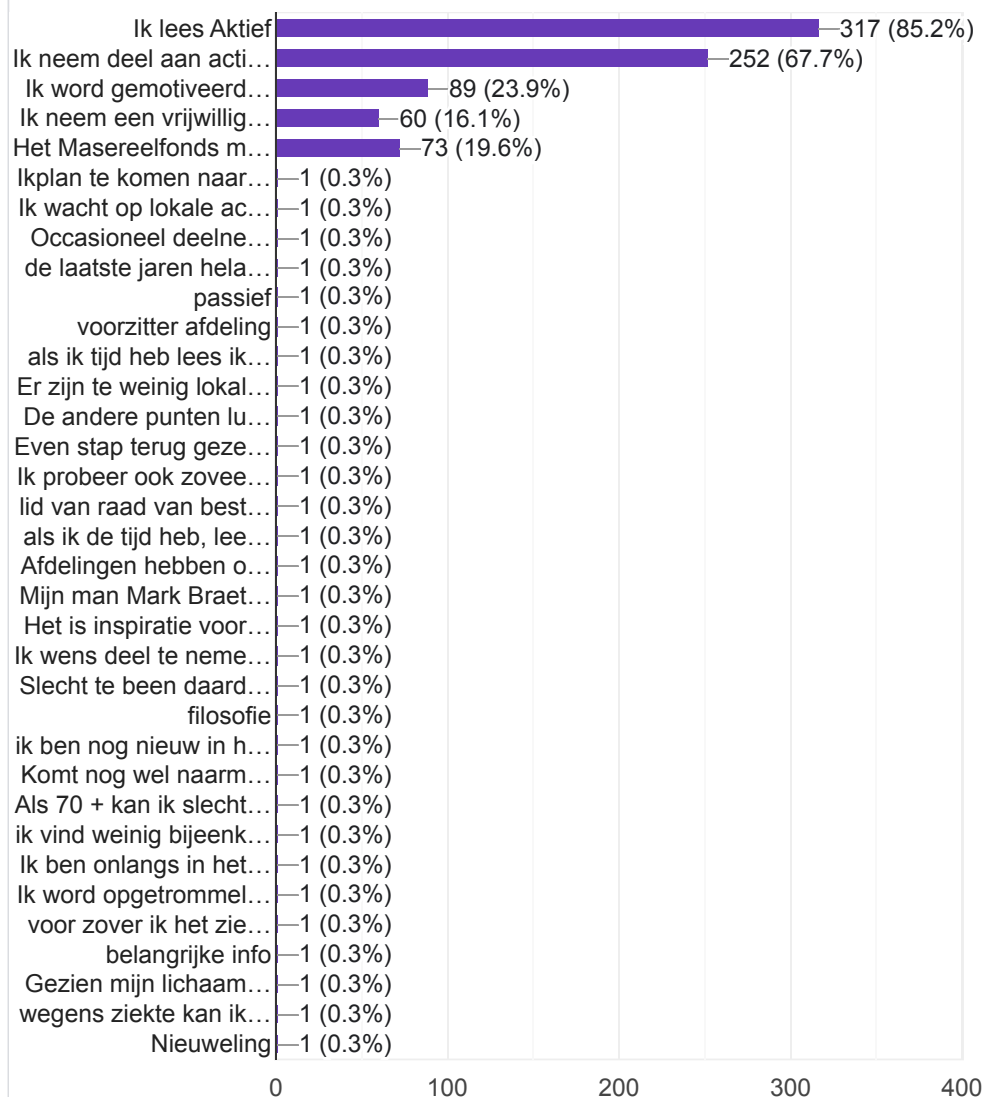
Hoe sterk voel je je betrokken bij het Masereelfonds op een schaal van 10?

372 responses

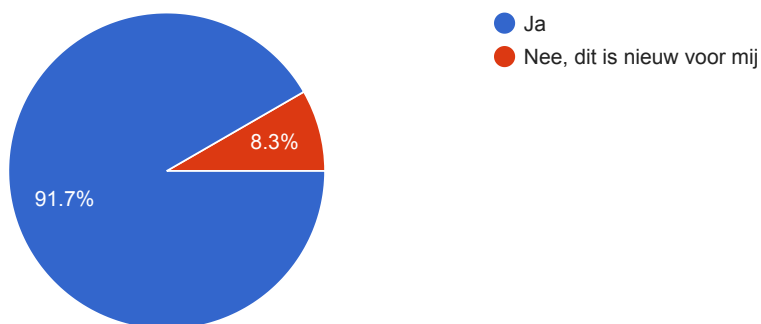
Hoe ziet jouw betrokkenheid t.o.v. het het Masereelfonds er uit?

372 responses

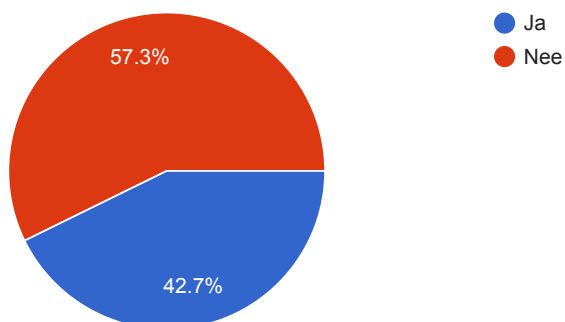
Weet je dat de motor van het Masereelfonds de lokale afdelingen zijn, die getrokken worden door vrijwilligers?

372 responses

Er zijn verschillende rollen en taken binnen het Masereelfonds die ingevuld worden door vrijwilligers. Vrijwilligers zitten in de algemene vergadering, bestuursorgaan, in besturen van de lokale afdelingen en in themagroepen. Zo is de organisatie van activiteiten binnen de lokale afdelingen quasi volledig in handen van vrijwilligers. Ben je geïnteresseerd om meer te weten te komen over het vrijwilligerswerk bij het Masereelfonds?

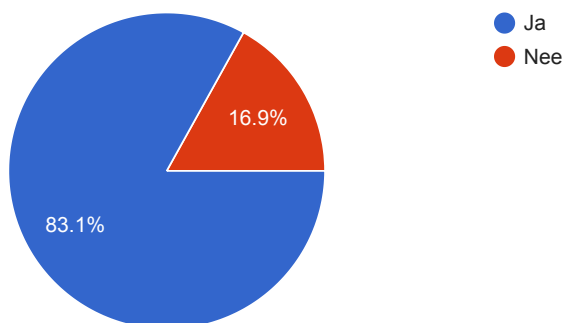
372 responses

Activiteiten

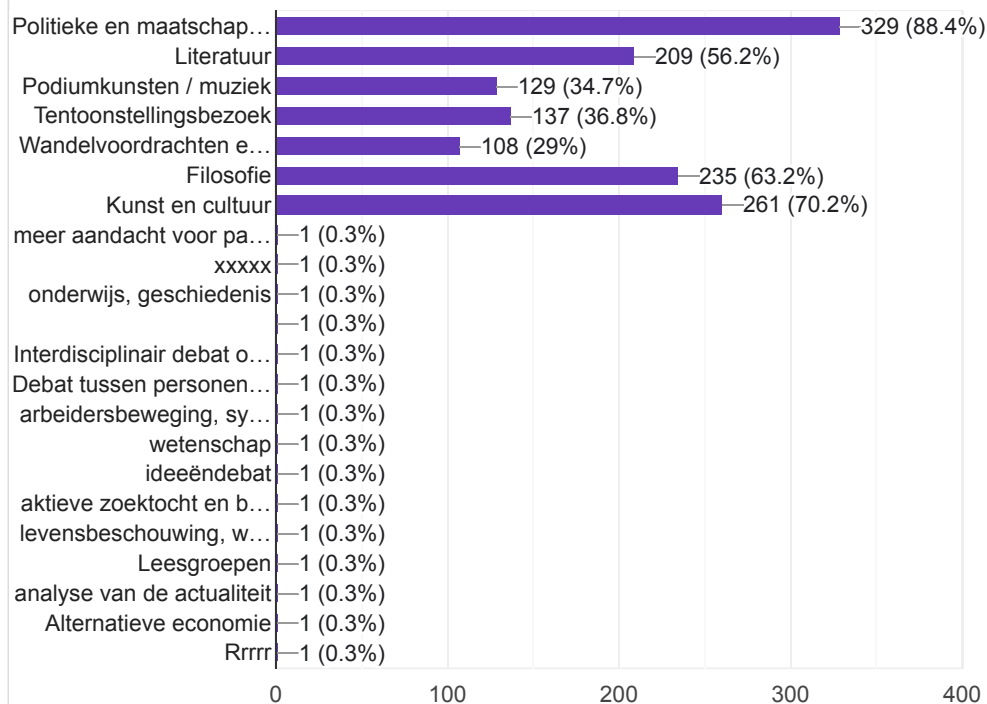
Heb je in de voorbije 2 jaar deelgenomen aan een activiteit van het Masereelfonds ?

372 responses

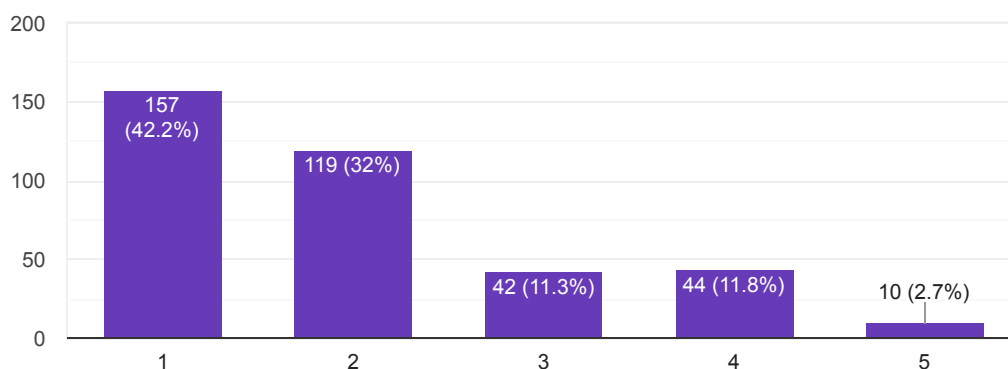
Ik ben vooral geïnteresseerd in

372 responses

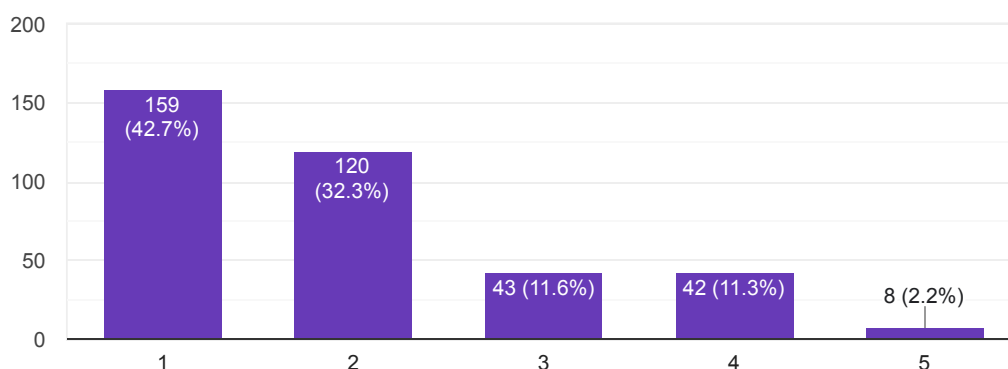
De thema's van de activiteiten zijn voldoende actueel.

372 responses

De thema's van de activiteiten zijn voldoende relevant.

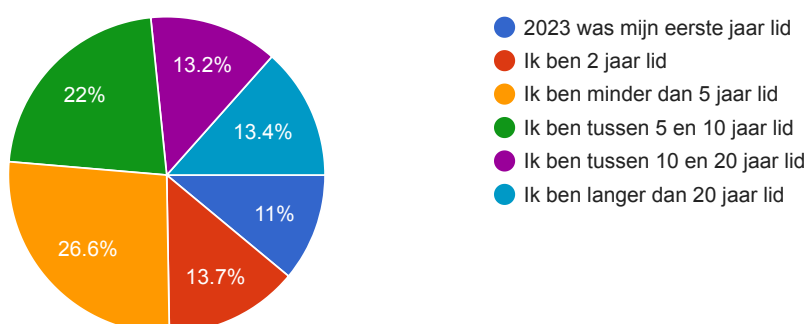
372 responses

Lidmaatschap

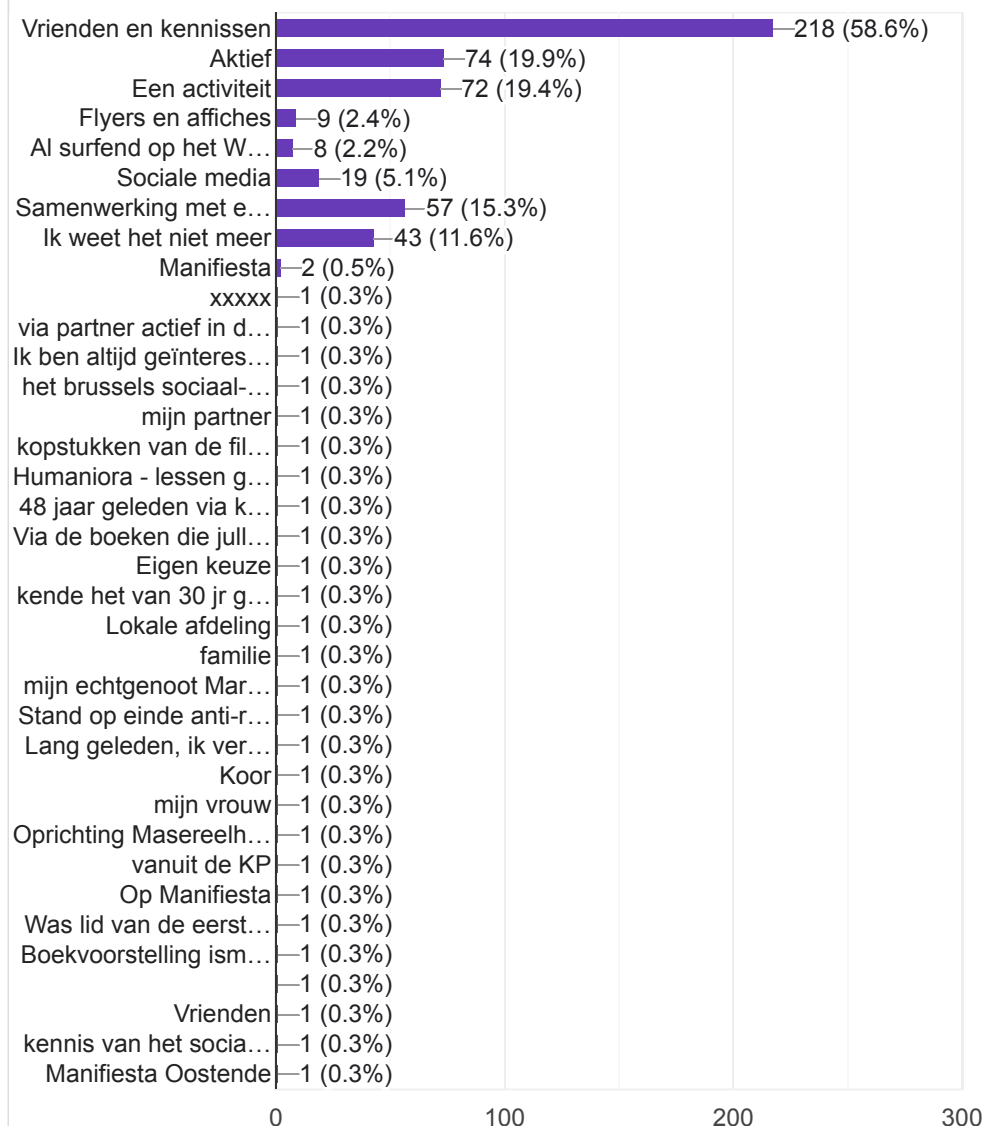
Hoeveel jaren ben je al lid van het Masereelfonds ?

372 responses

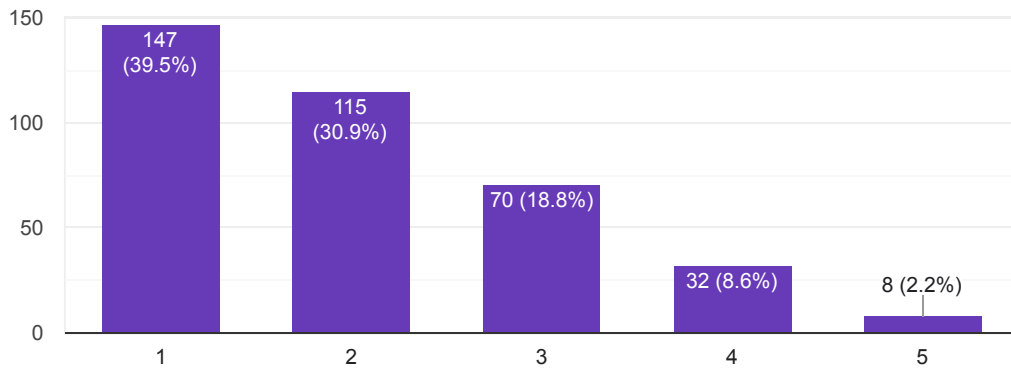
Ik heb het Masereelfonds leren kennen via

372 responses

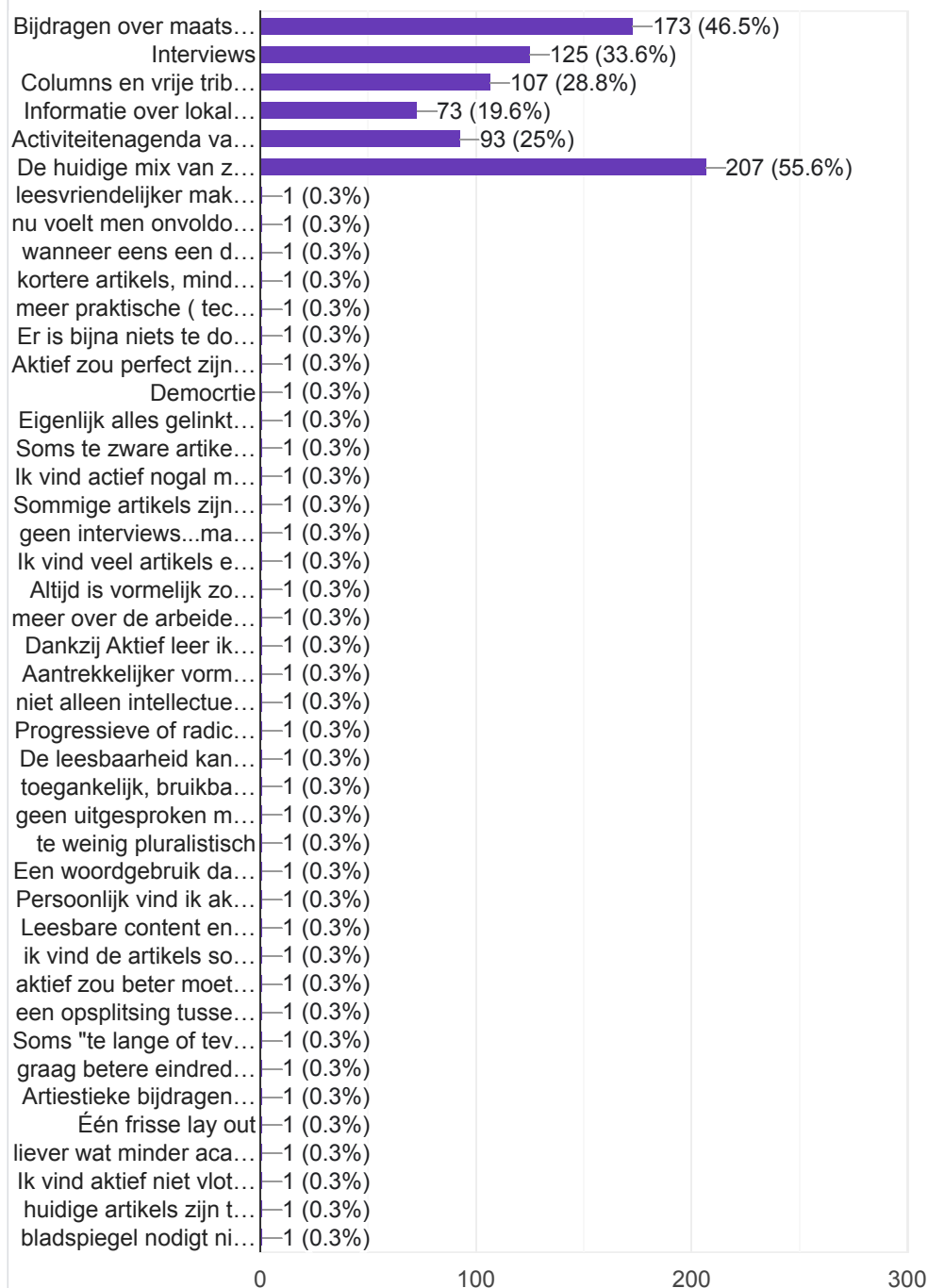
Levert Aktief kwaliteitsvolle duiding en expertise over maatschappelijke vraagstukken en cultuur?

372 responses

In Aktief wil ik volgende elementen zien terugkomen

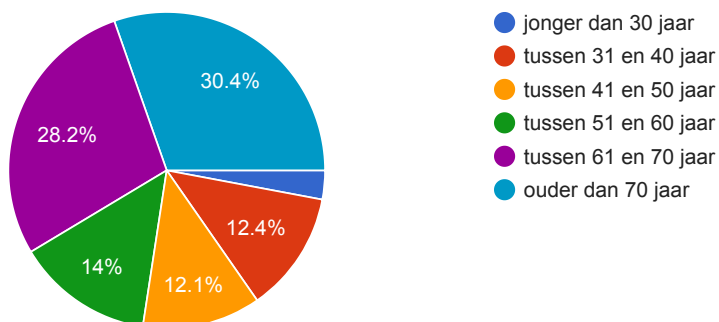
372 responses

We zijn er bijna

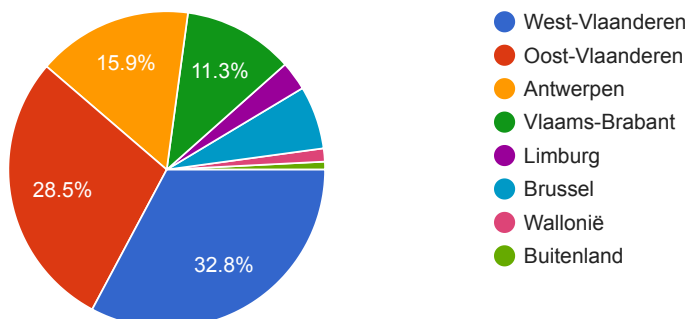
Ik ben

372 responses

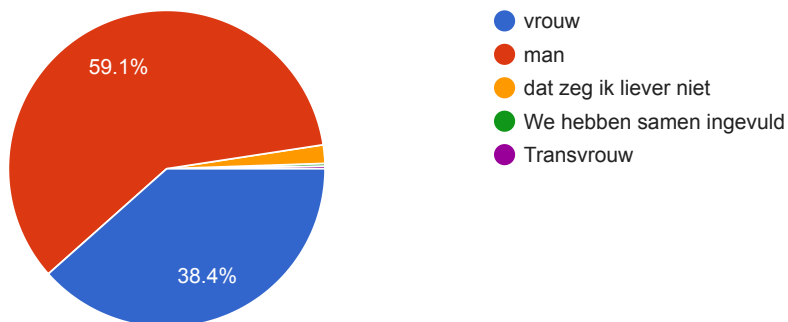
Ik woon in

372 responses

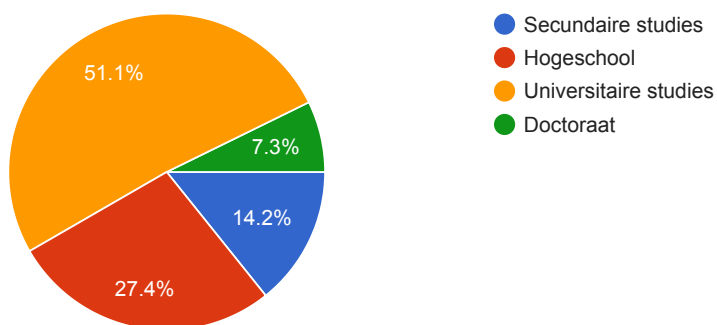
Ik ben

372 responses

Mijn hoogste opleidingsgraad is

372 responses

te ondersteunen waar nodig en mogelijk, zonder daar helaas al te grote beloftes aan te kunnen koppelen.

Hoera voor de Aktief redactie!

Nee

geen suggesties, maar wel een opmerking. Zo jammer dat op de zeer interessante lezingen en activiteiten (West Vlaanderen) de voornaamste haarkleur grijs tot wit is. Hoe komt het dat Masereelfonds er niet in slaagt jonge mensen aan te trekken, terwijl het aanbod zo relevant is. Hier moet dringend iets aan gebeuren voor de trekkers in een WZC terecht komen. Onze samenleving kan niet zonder bewuste strijdvaardige burger/essen.

Merci aan alle vrijwilligers die het Masereelfonds doen leven. Elk jaar opnieuw.

Doe maar voort

Ik was vroeger lezer van De Morgen en Markant. De huidige kranten informeren niet meer, gelukkig is er Aktief

in uw enquête: "mond-aan-mondreclame" is fout (en kan vies uitvallen!). De correcte term is "mond-tot-mondreclame".

Soms zijn te artikels in Aktief te abstract en theoretisch voor mij, maar doe vooral zo voort, want de visie die het Masereelfonds uitdraagt, komt nergens anders aan bod.

Eens voordrachten overdag voor oudere geïnteresseerde mensen

De intuïtie en aangeleerd gedrag bij mensen die peilingen (vaak) invullen is om de waarden 5 als positief en 1 als negatief antwoord te zien. Mensen die niet opletten kunnen hier dus verkeerde antwoorden geven en dit kan een ongekende vertekening in de antwoorden veroorzaken!

momenteel niet enkel als ik persoonlijk contact krijg

Ik ben heel blij met Aktief, maar het grote formaat is vaak onhandig, omdat ik bijvoorbeeld op de trein lees.

Maak Aktief a.u.b. een beetje eenvoudiger

voorlopig niet

nee

geen vragen maar wel iets te vertellen namelijk, mijn interesse blijft maar actief zijn wordt steeds minder. Ik ben dan ook 92 jaar oud en er gaat niets meer vanzelf, alleen de interesse blijft scherp

BEVRAGING VRIJWILLIGERS MASEREELFONDS 2024

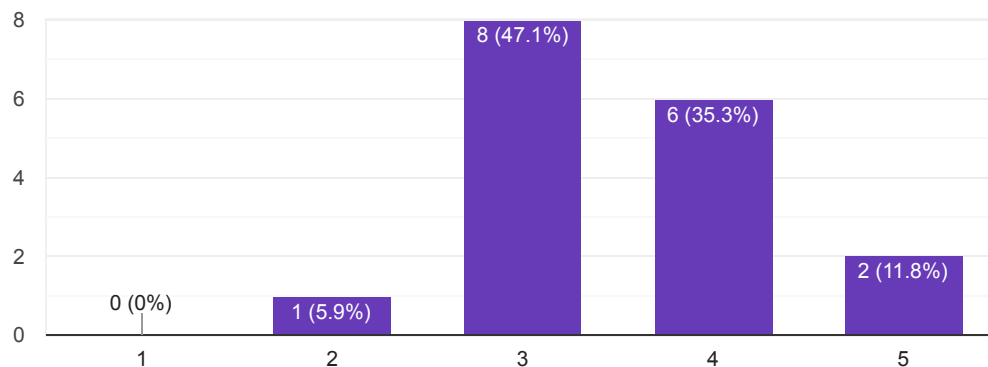
17 responses

Publish analytics

Betrokkenheid

Hoe betrokken voelt jouw afdeling zich t.o.v. MF Nationaal?

17 responses

In 2024 wordt het vrijwilligersbeleid herschreven. Wat heb je nodig om vrijwilliger te blijven bij MF? Of met andere woorden, wat doet je soms twijfelen om je engagement verder te zetten?

17 responses

Het verdwijnen van een betaalde kracht in Leuven betekent mogelijk het einde van een mooi tijdperk. En de algemene vergrijzing is ook nefast.

Impact op de samenleving. Had graag gehad dat MF in het progressieve milieu een belangrijke stem zou worden of meer verbindend kon zijn tussen de verschillende strekkingen. Meer naamsbekendheid.

twijfel: grote tijdsinzet, beetje in rol geduwd van 'trekker' en 'gezicht' (ook omdat ik een van de weinige vrouwen ben), blijven: begeisterende groep, haal veel energie uit enthousiaste reacties van deelnemers, het gevoel iets te kunnen toevoegen aan links middenveld

geen twijfel om te blijven - een wens :een franstalige afdeling in Brussel en Wallonië. Geeft meer slagkracht nationaal.

De inhoud van het programma.

Het MF leeft in een zich snel veranderende wereld gekenmerkt door :

-het Westers kapitalisme (de VS en bondgenoten) dat in verval is en het opkomend kapitalisme van de BRICS landen (China en bondgenoten) dat de sterkste wereldmacht aan het worden is. Of er zich ook een imperium zal vormen is nog onduidelijk.

-de rol van de VS en haar bondgenoten om de tanende macht te behouden (rol in de huidige conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten) Rol van de EU hierin.

Dan zijn er nog de thema's waar de Westerse "elites" van houden maar niet zeer belangrijk zijn voor het kapitalisme : racisme, sexisme en een betere ecologie (niet dat die thema's onbelangrijk zijn). Hier mag er veel over gediscussieerd worden als men maar het kapitalisme niet in vraag stelt. Discussies over die problemen laat het liberalisme toe zich in het centrum van de moraliteit te positioneren.

Dat alles in een tijd waar het kapitalisme de problemen niet meer aan kan. Zowel het onderwijs, het openbaar vervoer, de zorgsector, de openbare dienstverlening... gaan erop achteruit. In VS ziet men dat enkel de superrijken het nog goed hebben. Wat het kapitalisme nog achterlaat voor eigen volk is miserie en onzekerheid.

Het MF zou zich meer tegen die achtergrond moeten positioneren.

De onbegrijpelijkheid van de ict en met de logica achter de gebruikersuitleg. We hebben de facto geen zicht op ledental en -adressen. Als afdelingen daar een beheerstaak in hebben of

daarmee moeten kunnen omgaan moet dat allemaal veel simpeler.

Niets doet mij twijfelen. Een wens: een franstalige afdeling om nationaal iets te betekenen

Tijd en energie

Tools om meer zelfstandig te kunnen werken

versterking vrijwilligers

Goede promotiemachine. Hapklaar aanbod v h secretariaat.

Geen twijfel

andere engagementen

Tools die het organiseren van activiteiten vergemakkelijkt (platform met sprekers, films, tentoonstellingen etc.)

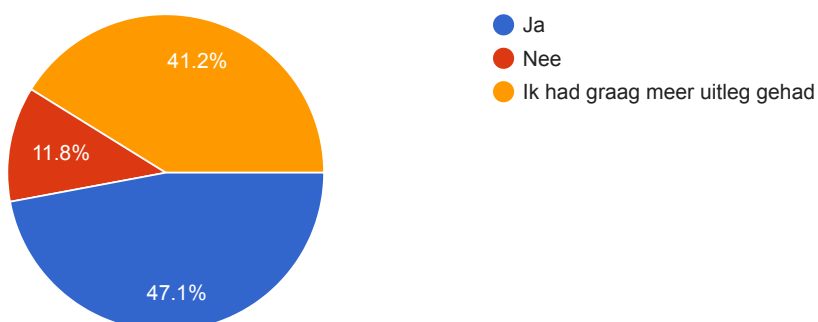
Voor nu is het goed zoals het is

We noemen onze trekkersgroep een bestuursgroep maar het 'bestuur', de engagementen en rollen zijn niet zo duidelijk. Twijfel: zoektocht naar verbreding van de werking dmv themagroepen met ook niet-leden --> hoe/wie houdt dat dan bijeen, zorgt voor een vorm van eenheid en herkenbaarheid in focus/interne en externe communicatie/kwaliteitscontrole. Deze rol zie ik zelf eigenlijk niet zitten met de huidige aanpak en 'bestuursgroep' maar ik zie momenteel niet veel alternatieven. In zo'n brede afdeling met themagroepen lijkt vaste begeleiding en coördinatie door staf misschien wel nodig. Ik wil niet een tweede job die lijkt op mijn echte job, ik wil met een klein, vast en betrouwbaar groepje van gelijkgezinden een aantal activiteiten/projecten trekken.

Inzage in hoeveel leden we lokaal hebben. Nu hebben we geen toegang

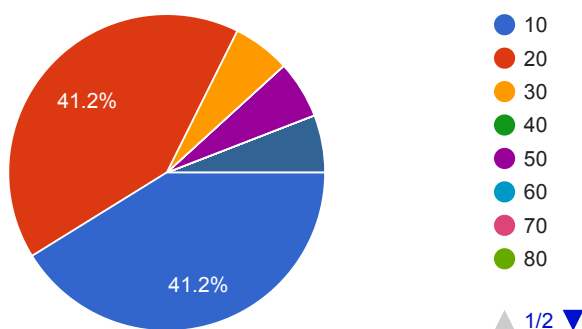
Ben je bekend met de huidige structuur van het team van MF Nationaal en hoe zij jou kunnen ondersteunen als vrijwilliger/afdeling?

17 responses

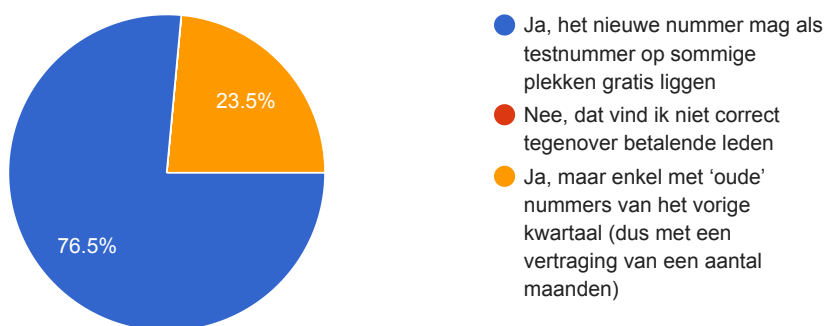
Welke oplage zou je als afdeling graag ontvangen van Aktief om uit te delen op activiteiten aan niet-leden?

17 responses

Uit onze ledenbevraging is gebleken dat 20% van onze leden MF hebben leren kennen via Aktief. Is het volgens jou opportuun om op strategische plekken (cafés, CC's, universiteiten, bibliotheken) gratis exemplaren van Aktief te leggen als promo voor MF?

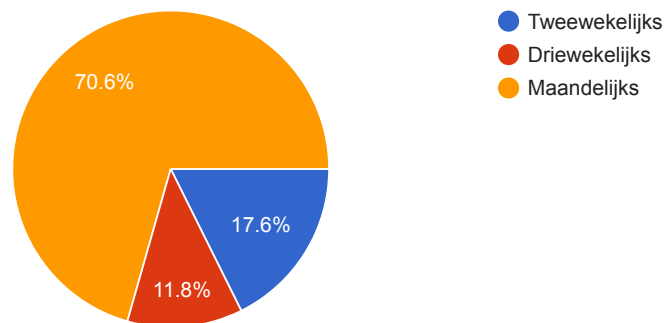
17 responses

MF Vrijwilligersnieuws

Met welke regelmaat zou je MF Vrijwilligersnieuws in je mailbox willen ontvangen?

17 responses

Welke items mogen zeker niet ontbreken in MF Vrijwilligersnieuws?

17 responses

nieuws over andere afdelingen (werking en activiteiten) en vooral over de trekkers en de vrijwilligers van die afdelingen. Het duurt soms maanden voor je verneemt dat iemand die je goed kende en waar je mee vergaderde, is overleden. Dat vind ik niet ernstig.

Een berichtje dat inkijk geeft in het personeelsteam. Met wat zijn ze bezig? Iets specifiek dat ze gaan doen of gedaan hebben. Een sterktepunt van een medewerker. Een achievement. Al de medewerkers beter bekend maken bij de vrijwilligers.

Tips voor goede locaties voor activiteiten, met contactgegevens, praktische regeling om materiaal te ontlenen en vervoeren.

evenementen waarbij het Masereelfonds betrokken is

nieuws van de afdelingen

frequentie moet altijd afhangen van nieuwswaarde. Als er niks is: dan geen blad, is er veel, dan 2x. Frequentie is voor mij veel irrelevanter dan uit de vraagstelling blijkt.

Klimaat, klassenstrijd

Georganiseerde activiteiten met evaluatie

Meer toegankelijk voor breed publiek

actualiteit en plaatselijk nieuws

Suggesties en aanbod activiteiten

Geen idee, ik ben niet voor nieuwsbrieven, ze werken vermoeiend.

activiteiten lokaal en nationaal en oproep tot bvb nationale betogingen

good practice (bijvoorbeeld geslaagde activiteit, tips voor activiteiten...)

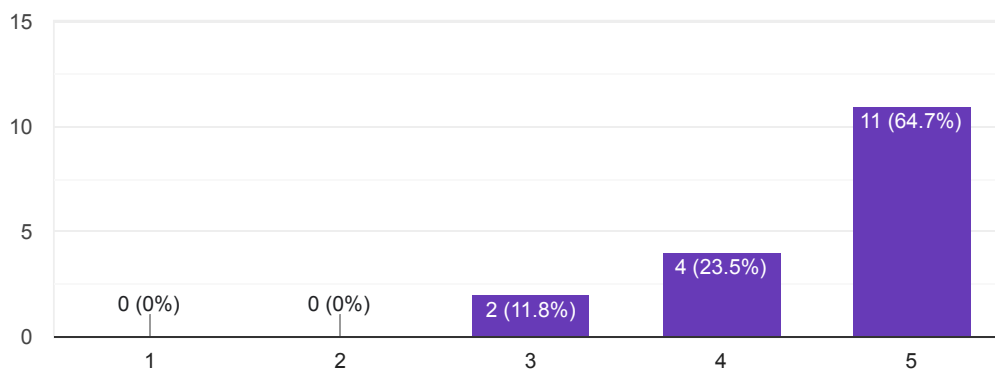
Waar er evenementen zijn

nieuws over de nationale werking en activiteiten/projecten/intern nieuws, evenzeer of zelfs meer dan nieuws over de andere afdelingen en hun activiteiten

niet te beantwoorden vraag, (alles wat ik nog niet weet en relevant is voor ons)

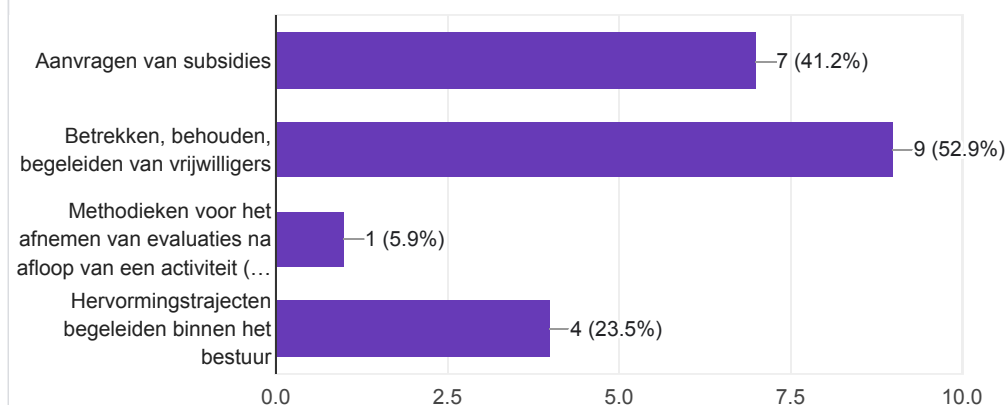
Hoezeer voel je je thuis in de afdeling?

17 responses

Voor welke zaken zou je in de ideale wereld meer beroep willen doen op de bewegingsmedewerker?

17 responses

Waarin wens je als vrijwilliger en/of afdeling meer ondersteund te worden door het MF-team?

17 responses

ik trek mijn plan, op voorwaarde dat ik blijvend betrokken word en mij betrokken voel bij wat er gebeurt nationaal

Aanreiken van hype en trends om de activiteiten beter aan te sluiten bij de actualiteit. Tools of manieren om aantal deelnemers op activiteiten op te krikken.

contactgegevens voor zalen, ontlenen van materiaal, niet meer doorsturen van allerhande mails met vragen, aanvragen van subsidies, ...

namen van gewone leden in mijn regio (druivenstreek:gemeenten Overijse,Hoeilaart,Tervuren,Bertem)

uitbouw activiteiten

primair: toegang krijgen tot leden van onze afdeling.

Gen wens voor het ogenblik

Hoe geïnteresseerden bereiken

Meer taken voor een evenement aan te maken

betrekken vrijwilligers

Een aanbod van activiteiten is het belangrijkste

Geen idee, we starten net,

als er voor specifieke vragen beroep gedaan wordt op MF Nationaal.

Gegevens delen rond ledenbeweging (afdeling versus nationaal zoals telefoonnummers, adres, mailadressen, leeftijd) uiteraard met respect voor de privacywetgeving

We zijn al goed bezig

Iemand die mee het overzicht behoudt, de verantwoordelijkheden en verwachtingen mee verdeelt, adviseert, een spelverdeler. Ik weet het: dat is allicht geen haalbare kaart :) Dat is bij ons eigen aan het gegeven dat we een klein groepje zijn waarvan iedereen tegelijk ook een loopbaan elders heeft.

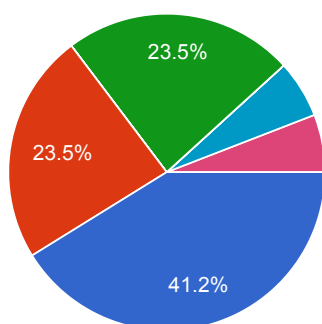
de ict (die is opgezet vanuit de logica van de ontwerper, niet van de gebruiker)

Activiteiten

Financiering van de afdeling

Heb je voldoende **kennis** om **subsidies** aan te vragen?

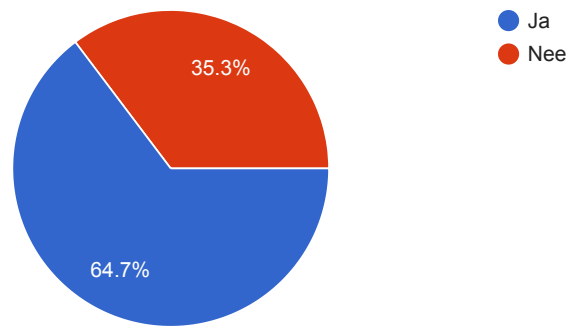
17 responses

- Ik heb geen kennis van de bestaande subsidies
- Ik ken lokale subsidies, maar heb geen zicht op bovenlokal...
- Ik ken zowel lokale als bovenlokale subsidiekanalen,...
- Ik weet hoe ik lokale subsidie...
- Ik kan lokale en bovenlokale...
- ik ken lokale subsidies maar...
- momenteel geen item

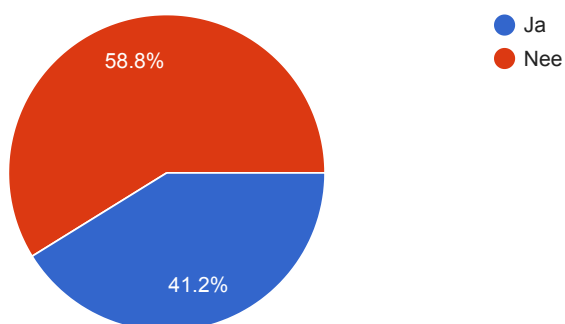
Maakt jouw afdeling gebruik van de toelage van MF?

17 responses

Sommige afdelingen hebben door de jaren heen een potje aangelegd, waardoor zij al eens grotere namen kunnen vragen. Heb je er op het afdelingsoverleg nood aan om uit te wisselen met andere afdelingen over hoe je een financiële buffer kan opbouwen?

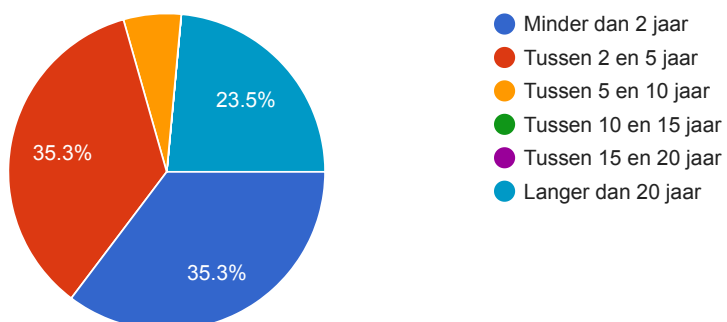
17 responses

Werking van het afdelingsbestuur

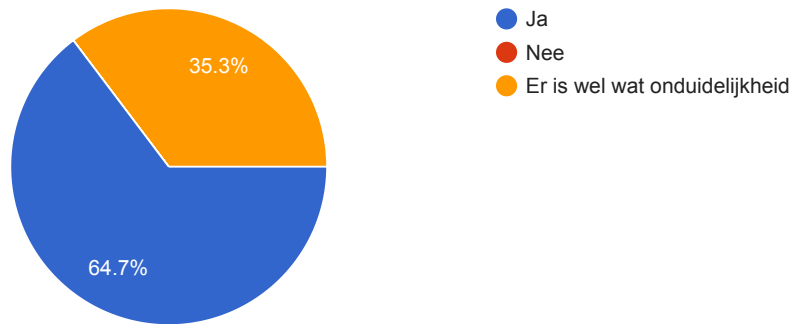
Hoe lang ben je al actief binnen jouw afdeling?

17 responses

Weet je wie welke rol heeft binnen de afdeling?

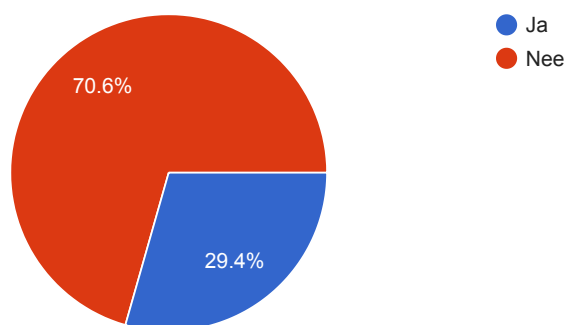
17 responses

Ledenbeheer en werving nieuwe leden

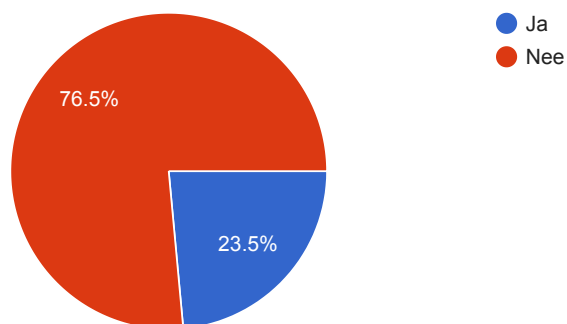
Heb je voldoende zicht op wie lid is?

17 responses

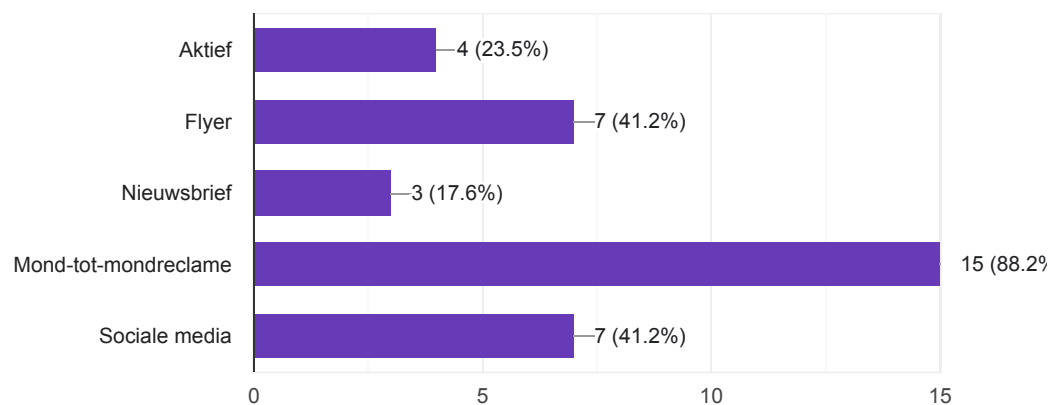
Heb je voldoende zicht op hoe het staat met de vernieuwing van het lidmaatschap en de nieuwe leden?

17 responses

Welke hulpmiddelen gebruik je om nieuwe leden te kunnen werven?

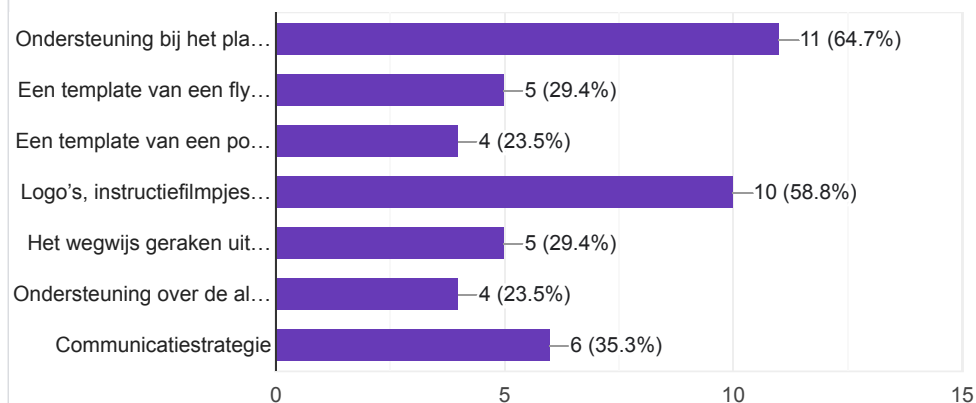
17 responses

Communicatienoden

Waar zou je afdeling graag gebruik van maken?

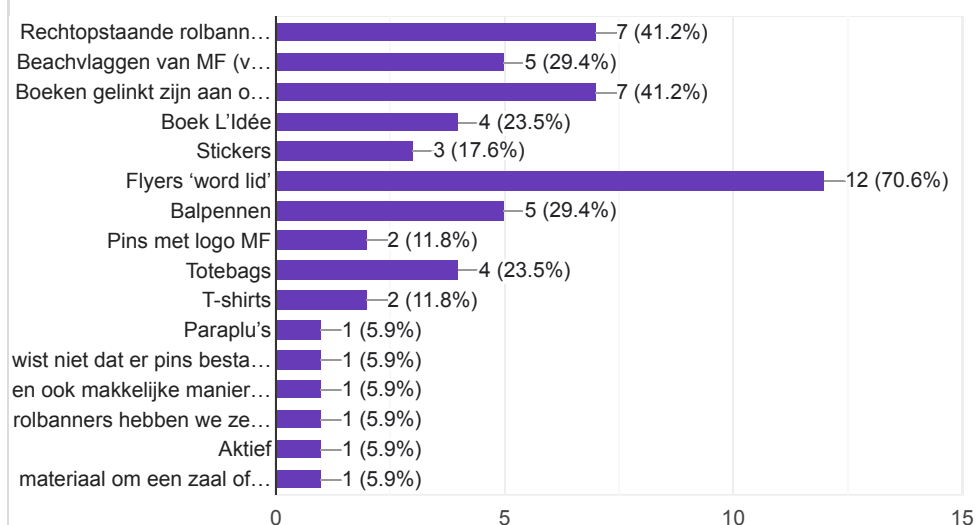
17 responses

Promomateriaal

Op welk materiaal zou jij graag beroep doen?

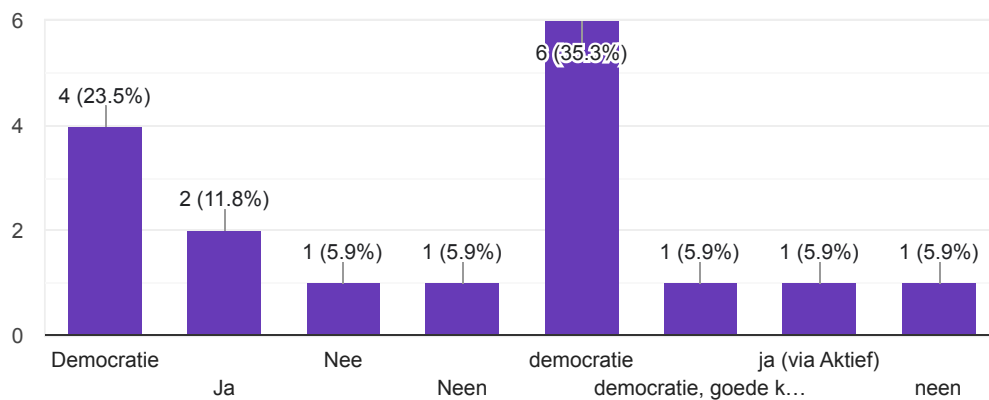
17 responses

Themawerking

Ben je op de hoogte van het huidige thema waarrond MF werkt (2024 tot midden 2025)? Welk is het?

17 responses

Welke ondersteuning mis je om rond het lopend thema van MF aan de slag te gaan?
Wat zijn voor jou/jullie de drempels?

13 responses

soms mis ik een klankbord..

Overzicht van aanbod/catalogus waar we uit kiezen kiezen. Wat is zo al mogelijk rond een bepaalde thema?

Voor mij hoeft dit niet, ik werk liever activiteiten uit binnen de algemene filosofie van MF.

Graag voorbeelden voor activiteiten

Tijd energie

Te breed gegeven

momenteel is het nog onduidelijk in welke mate Masereelfonds in Aalst actief zal zijn (ook al zijn er de afgelopen maanden drie activiteiten geweest : lancering boek Dominique Willaert, een Syrische kookavond en nu de fototentoonstelling over Denderhoop)

Aanbod hapklare activiteiten die betaalbaar zijn: sprekers, debatten, ook tegensprekelijk debat, andere dan onze standpunten

Geen idee

meer uitleg vanuit Nationaal naar de afdeling toe

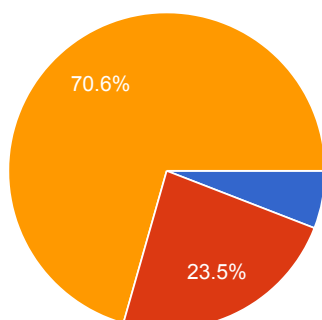
Geen

geen

zicht op wie er lid is

Wat verkies je?

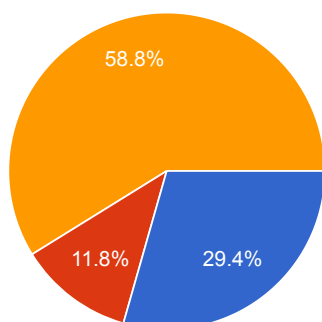
17 responses

- Ik wil liefst vanuit het centraal team van MF enkele afgewerkte activiteiten krijgen rond het thema, die we met de afdeling gewoon kunnen programmeren.
- Ik vind het interessanter om input en inspiratie (namen van mogelijke sprekers, boeken, formats) te krijgen om daarm...
- Een combinatie van beide lijkt me ideaal.

Op welke manier wil je betrokken worden bij de beslissing van de thema's?

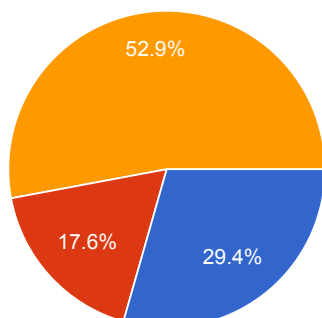
17 responses

- De leden moeten input kunnen geven in een enquête en de thema's mogen vervolgens uiteindelijk beslist worden door de Raad van Bestuur
- De thema's moeten beslist worden door de Algemene Vergadering
- De thema's moeten beslist worden op een ledenoverleg

Duid aan:

17 responses

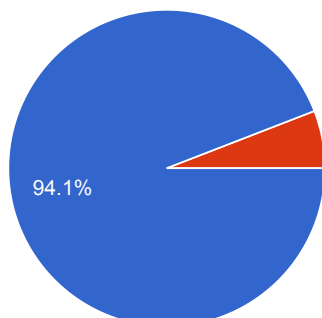

- Ik vind de themawerking, waar jaarlijks een nieuw thema aangesneden wordt (zoals we dit in dit huidige beleidsplan a...
- Ik zou liever een langere periode werken rond één thema, minstens twee jaar, zodat er meer tijd is om hier v...
- Themawerking is voor mij niet de juiste aanpak. MF werkt beter vanuit zijn DNA. Het lei...

Samenwerking

Werkt je afdeling voor activiteiten soms samen met andere verenigingen?

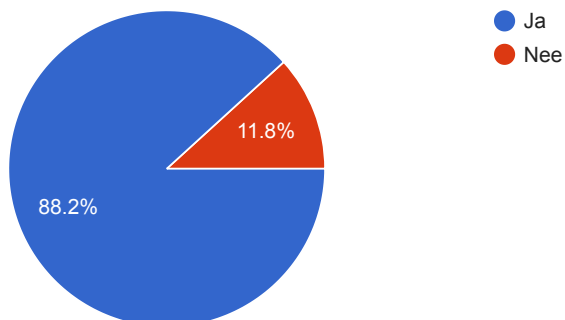
17 responses

- Ja
- Nee

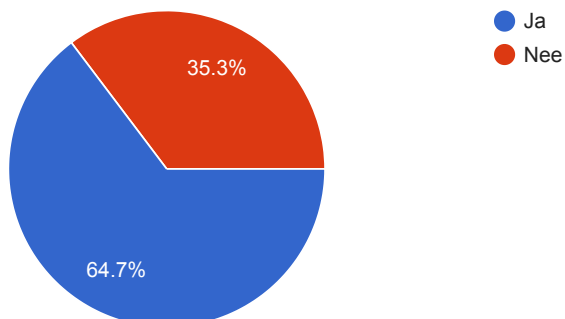
Zou je graag meer samenwerkingen aangaan?

17 responses

Zou je meer ondersteuning wensen van nationaal om samenwerkingen aan te gaan? Vb. in contact brengen wanneer MF Nationaal gecontacteerd wordt voor een bovenlokale activiteit (vb. 8 mei coalitie) of een lokale activiteit die op zoek is naar diverse partners (vb. Klimaduro in West-Vlaanderen, Dag van de Filosofie,...)

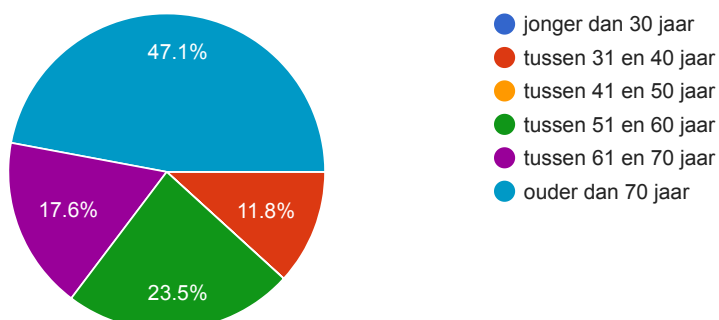
17 responses

We zijn er bijna!

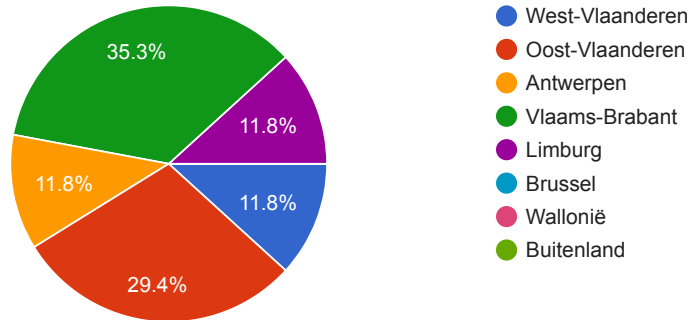
Ik ben

17 responses

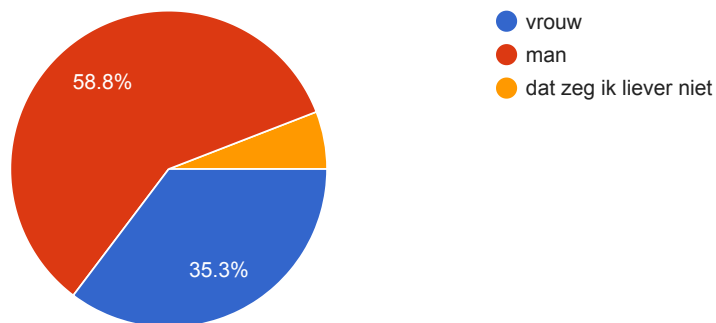
Ik ben afkomstig uit

17 responses

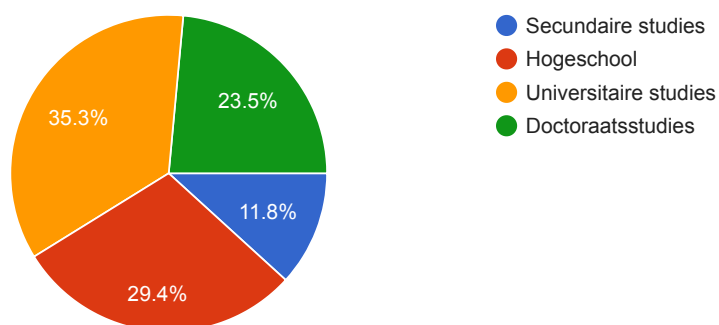
Ik ben

17 responses

Mijn hoogste opleidingsgraad is

17 responses

Antwerpen, 7 mei 2024

T.a.v. Masereelfonds
Sint Jansvest 9
9000 Gent

Geachte,

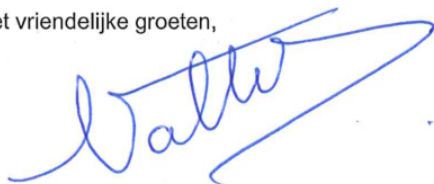
Betreft: engagementsverklaring MaGraFica

Bij deze verklaar ik ondergetekende, Prof.dr. Nathalie Vallet, om het MF initiatief MaGraFica, dat loopt over de periode januari 2025 tot december 2026, vanuit de UAntwerpen te ondersteunen waar ik als hoogleraar voltijds ben aangesteld aan de Faculteit Ontwerpwetenschappen, de Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en de Antwerp Management School.

Deze ondersteuning bestaat concreet uit de volgende materiële, arbeidsgerelateerde (i.e. in het kader van mijn universitaire opdracht 'maatschappelijke dienstverlening') en financiële ondersteuning:

- Faciliteiten inzake de **locatie/huur** van een geschikte tentoonstellingsruimte voor de starttentoonstelling op de UAntwerpen Stadscampus (i.e. www.uantwerpen.be/nl/overuantwerpen/campussen/gebruik-infrastructuur-diensten/catering-en-congreszalen/congreszalen/klooster-van-de-grauwzusters);
- Toegang tot het brede **communicatienetwerk** van RUBI, het cultuurteam van de UAntwerpen en de AP Hogeschool www.rubirubi.be);
- Persoonlijke deelname aan de opgerichte **MF projectgroep MaGraFica** (i.e. voorbereiding + organisatie + praktische implementatie van het initiatief);
- Toegang als betrokken personeelslid tot het aanvragen van een **UAntwerpen congressubsidie** voor **max. 2000,- Euro**
- Het ter beschikking stellen van een persoonlijke bijdrage uit mijn **Academisch Krediet** van **2000,- Euro** (opmerking: dit initiatief past immers in mijn opdracht van de Faculteit Ontwerpwetenschappen/ Opleiding Interieurarchitectuur/ Nexus Onderwijs-onderzoek project Europees Parlement/ thema 'democratie, architectuur en kunst' 2022-2030).

Met vriendelijke groeten,

Prof.dr. Nathalie Vallet,
www.uantwerpen.be/nl/personeel/nathalie-vallet

Molenbeek, 12 december 2024

Intentieverklaring

Beste Leen & Masereelfonds,

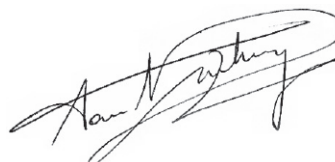
Hierbij bevestigen we dat we vanaf 2026 graag met Masereelfonds samenwerken om verbindende uitwisselingen te onderzoeken en te realiseren tussen het publiek van Masereelfonds en de community van Cinemaximiliaan.

Onze samenwerking kan, zoals besproken op 29 november, de volgende vormen aannemen:

- Het publiek van een lokale Masereelfonds-werking sluit aan bij een bezoek aan een asielcentrum van Cinemaximiliaan in de buurt, voor een filmvertoning en een aansluitende dialoog in de voorziening.
- Enkele nieuwkomers-vrijwilligers van Cinemaximiliaan voorzien een 'homescreening' thuis bij een van de vrijwilligers van Masereelfonds, die daarvoor vrienden en/of andere vrijwilligers uitnodigt. Eventueel kan er voor de film samen gekookt worden.
- Een lokale Masereelfonds-werking organiseert samen met Cinemaximiliaan een screening van een film over migratie, waarop we lokale nieuwkomers uitnodigen om de film mee te bekijken en daarna allemaal samen in gesprek te gaan.
- Een lokale Masereelfonds-werking programmeert voor haar publiek een bezoek aan het huis van Cinemaximiliaan in Molenbeek, voor een gedicteerd bezoek aan de geplande vaste expo van Cinemaximiliaan rond de meerwaarde van migratie of voor een langere workshop rond een van de eigen kortfilms van Cinemaximiliaan.

Deze intentieverklaring is de start van een verder te verkennen samenwerking. De precieze modaliteiten leggen we vast in overleg met geïnteresseerde groepen.

Wij kijken uit naar een succesvolle samenwerking en verdere gesprekken.

Annabelle Van Nieuwenhuyse
Coördinator Cinemaximiliaan
0477/520.580
Cinemaximiliaan vzw
Manchesterstraat 36
1080 Sint-Jans-Molenbeek

ENGAGEMENTSVERKLARING IN HET KADER VAN PROJECT *MaGraFica*

Tussen Masereelfonds, Sint-Jansvest 7, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Leen Van Waes,

en Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur), vertegenwoordigd door Nathalie Vallet, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen,

en Manfred Sellink, voor Museum voor Schone Kunsten Gent.

Het MSK engageert zich tot medewerking aan het project 'MaGraFica' van vzw Masereelfonds en Universiteit Antwerpen dat loopt van januari 2025 tot december 2026.

De inbreng bestaat uit:

- Het verlenen van professioneel advies en ondersteuning.
- Manfred Sellink, directeur van het MSK, maakt deel uit van de werkgroep die regelmatig vergadert
- Manfred Sellink is peter van het project en voorzitter van de jurerende commissie, die de 30 kunstwerken voor de fysieke tentoonstelling uitkiest.
- Mee communiceren over het project via de eigen kanalen.
- Tussen september 2026 en december 2026 samen met de andere partners mee nadenken over de verduurzaming van het project.

Masereelfonds en Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur) zorgen voor:

- Publieke betrokkenheid bij het project.
 - Duidelijke vermelding van het partnerschap.
 - Transparante voorwaarden voor de deelnemende studenten (zie projectomschrijving in bijlage).
 - Het inlijsten van 30 geselecteerde werken in A2 formaat in kwalitatieve kaders.
 - Zichtbaarheid verlenen aan de niet-geselecteerde werken via een digitale tentoonstelling, verspreiding op sociale media en een geprojecteerde presentatie van deze werken op de fysieke tentoonstelling.
 - Het opzetten van een (reizende) tentoonstelling.
 - Het ontwerpen en drukken van een verzorgde catalogus in 2025.
-

Handtekening van de partners:

Voor Masereelfonds,

Voor Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur),

Voor Museum voor Schone Kunsten Gent,

Prof. Dr. Manfred Sellink

Directeur

Gent
13 mei 2024

Engagementsverklaring in het kader van het project MaGraFica

Tussen Masereelfonds, Sint-Jansvest 7, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Leen Van Waes,

en Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur), vertegenwoordigd door Nathalie Vallet, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen,

en docent Bosteels Peter, van De Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen.

De docente engageert zich tot medewerking aan het project 'MaGraFica' van vzw Masereelfonds in 2025.

De inbreng bestaat uit:

- Het verspreiden van de open call onder de studenten.
- Het begeleiden van studenten bij het maken en voltooien van een grafisch werk.
- Promotie voor het project via de kanalen van de school.
- Optioneel: het deelnemen aan een curerende commissie voor de selectie van 30 uitgelichte werken.
- Onderzoeken of de werken tentoongesteld kunnen worden in de kunstschool of bij verbonden partners.

Masereelfonds en Universiteit Antwerpen zorgen voor:

Publieke betrokkenheid bij het project.

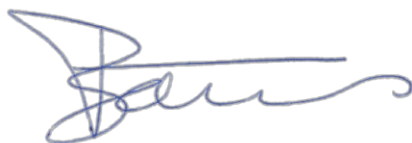
- Transparante voorwaarden voor deelnemende studenten (zie projectomschrijving in bijlage).
- Het inlijsten van 30 geselecteerde werken in A2 formaat in kwalitatieve kaders.
- Zichtbaarheid verlenen aan de niet-geselecteerde werken via een digitale tentoonstelling, verspreiding op sociale media en een geprojecteerde presentatie van deze werken op de fysieke tentoonstelling.
- Het opzetten van een (reizende) tentoonstelling.
- Het ontwerpen en drukken van een verzorgde catalogus in 2025.

Handtekening van de partners:

Voor Masereelfonds,

Voor Universiteit Antwerpen,

De docent,

ENGAGEMENTSVERKLARING IN HET KADER VAN PROJECT *MaGraFica*

Tussen Masereelfonds, Sint-Jansvest 7, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Leen Van Waes,

en Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur), vertegenwoordigd door Nathalie Vallet, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen,

en docent Herman Declerck, van KASKA DKO, Blindestraat 35 2000 Antwerpen.

De docent engageert zich tot medewerking aan het project 'MaGraFica' van vzw Masereelfonds in 2025.

De inbreng bestaat uit:

- Het verspreiden van de open call onder de studenten.
- Het begeleiden van studenten bij het maken en voltooien van een grafisch werk.
- Promotie voor het project via de kanalen van de school.
- Optioneel: het deelnemen aan een curerende commissie voor de selectie van 30 uitgelichte werken.
- Onderzoeken of de werken tentoongesteld kunnen worden in de kunstschool of bij verbonden partners.

Masereelfonds en Universiteit Antwerpen zorgen voor:

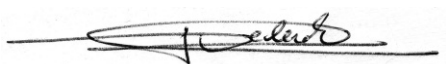
- Publieke betrokkenheid bij het project.
- Transparante voorwaarden voor de deelnemende studenten (zie projectomschrijving in bijlage).
- Het inlijsten van 30 geselecteerde werken in A2 formaat in kwalitatieve kaders.
- Zichtbaarheid verlenen aan de niet-geselecteerde werken via een digitale tentoonstelling, verspreiding op sociale media en een geprojecteerde presentatie van deze werken op de fysieke tentoonstelling.
- Het opzetten van een (reizende) tentoonstelling.
- Het ontwerpen en drukken van een verzorgde catalogus in 2025.

Handtekening van de partners:

Voor Masereelfonds,

Voor Universiteit Antwerpen,

De docent,

BIJLAGE - Projectomschrijving MaGraFica, zoals begrepen op 16/04

MaGraFica 2025 ~ Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties

Wat als we een oude meester vanonder het stof halen om ons te laten inspireren tot fris, hedendaags grafisch werk? En dat rond een brandend actueel thema: democratie?

Masereelfonds slaat voor het project MaGraFica de handen in elkaar met enkele stedelijke kunstacademies en kunsthogescholen. Samen met de studenten creëren ze een tentoonstelling met als insteek 'Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties'. Studenten in grafische kunsten en alumni worden uitgenodigd om zich in alle breedte te laten inspireren door de ideeën en het werk van Frans Masereel en een persoonlijk grafisch werk te creëren rond dit thema.

Deelnemende kunstacademies: KASK Antwerpen, KASKA Deeltijds Kunstonderwijs (Antwerpen), KASK Gent, Academie voor Beeldende Kunst Gent – Deeltijds Kunstonderwijs, Académie Royal des Beaux-Arts de Bruxelles, RHOK Brussel

Organiserende partners: Masereelfonds en UAntwerpen (FOW-Interieurarchitectuur)

Ben je student van één van deze academies en wil je graag deelnemen? De tentoonstelling opent in het voorjaar van 2025 in Antwerpen en reist daarna door Vlaanderen. Meer info over de opstart van het project volgt via de deelnemende academies!

Waarom?!

We willen het intellectuele en artistieke nalatenschap van de Belgische kunstenaar Frans Masereel (1889-1972) eren en laten verder leven.

Wie was Frans Masereel?

Masereels humanitaire, idealistische en democratische gedachtengoed is vandaag opnieuw erg actueel.

Wat kan Masereel vandaag betekenen?

Laat je inspireren door Masereels werk zelf te bekijken!

Ontdek zijn werkMasereel in MSK Gent**Over democratie, wat dan?!**

Hoe ervaren, bekijken én verbeelden hedendaagse kunstenaars het begrip democratie? Wat is democratie vandaag? Is er een verschil in woord en daad? Wordt het concept democratie universeel nageleefd? Kan democratie in wezen wel democratisch zijn? Is democratie als ideologie gegroeid en open gebloeid of is het verworpen tot slechts 'n schim van het concept...?

Kortom, we willen jullie graag uitnodigen om mee te werken aan:

Een duizelingwekkende tentoonstelling van ruim opgevatte, gevarieerde, hedendaagse interpretaties van het begrip democratie, én dat in hedendaagse versies van het favoriete medium van Frans Masereel: grafiek!

De tentoonstelling!

De tentoonstelling is gepland in het voorjaar van 2025 in Antwerpen. Uit alle ingezonden werken worden door een curerende commissie 30 werken geselecteerd, die ingekaderd worden. Deze tentoonstelling reist vanaf september 2025 tot september 2026 door Vlaanderen en Brussel.

De werken die buiten deze selectie vallen worden opgenomen in een digitale tentoonstelling en kunnen getoond worden via projectie op de analoge tentoonstelling.

En daar bovenop: de publicatie!

Alle ingezonden werken worden opgenomen in een verzorgde catalogus, jaargang 01 (2025) speciale editie, met als thema “Masereel en democratie – hedendaagse grafische interpretaties”. Fotograaf Erik Eggermont zal foto’s maken van het atelierwerk en de catalogus wordt artistiek vormgeven.

De werken worden geregistreerd met titel en omschrijving én de specifieke gegevens van de deelnemende kunstenaar. Publiciteit wordt verzorgd door het Masereelfonds en UAntwerpen.

Een buitenkans, klankbord én een verlengstuk van je cv als kunstenaar. Doen dus! Wij kijken uit naar je deelname en inzending!

Uitvoering

De ingezonden werken dienen uitgevoerd te zijn in een grafische techniek. De technieken behelzen o.a.: lino-snede, houtsnede, houtgravure, ets, kopergravure, lithodruk, pronto-druk, zeefdruk, monotype...

Een cross-over van deze technieken, ook als collage of in combinatie met andere tekenmedia worden aanvaard. Digitale afdrukken of fotokopieën worden aanvaard enkel in combinatie met analoge technieken.

Het Masereelfonds kadert de werken zelf in. Het maximum papierformaat bedraagt A2 (42 x 60cm), maar er mag uiteraard kleiner gewerkt worden.

Aanlevering

De werken dienen aangeleverd te worden op de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen, Mutsaardstraat 31, 2000 Antwerpen ter attentie van Peter Bosteels of Herman Declerck. We bekijken nog of we de kunstwerken van Gent en Brussel samen kunnen laten overkomen.

De geselecteerde kunstenaars staan een print af voor de duur van het project, dwz. tussen januari 2025 en september 2026. De werken worden goed verzekerd en nadien aan de kunstenaars terugbezorgd.

De werkgroep

Peter Bosteels – kunstenaar en docent Artesis Plantijn (AP) School of Arts en AP Hogeschool

Herman Declerck – kunstenaar en docent KASKA DKO

Barbara Deruytter – projectmedewerker Masereelfonds

Erik Eggermont – fotograaf en vormgever

André van Ekelenburg – Masereelfonds Antwerpen

Manfred Sellink – directeur Museum voor Schone Kunsten Gent

Broos Stoffels – vormgever

Nathalie Vallet – docent Universiteit Antwerpen en vrijwilliger Masereelfonds Antwerpen

Vragen of suggesties? Voor vragen over het project, mail naar barbara@masereelfonds.be. Voor vragen van artistieke aard, mail naar herman.declerck@telenet.be.

Met dank aan Masereelfonds vzw en Universiteit Antwerpen.

ENGAGEMENTSVERKLARING IN HET KADER VAN PROJECT *MaGraFica*

Tussen Masereelfonds, Sint-Jansvest 7, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Leen Van Waes,

en Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur), vertegenwoordigd door Nathalie Vallet, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen,

en docent Lucas ROMAN, van ARBA-ESA, Rue du midi 144, 1000 Bruxelles.

De docent engageert zich tot medewerking aan het project 'MaGraFica' van vzw Masereelfonds in 2025.

De inbreng bestaat uit:

- Het verspreiden van de open call onder de studenten.
- Het begeleiden van studenten bij het maken en voltooiën van een grafisch werk.
- Promotie voor het project via de kanalen van de school.
- Optioneel: het deelnemen aan een curerende commissie voor de selectie van 30 uitgelichte werken.
- Onderzoeken of de werken tentoongesteld kunnen worden in de kunstschool of bij verbonden partners.

Masereelfonds en Universiteit Antwerpen zorgen voor:

- Publieke betrokkenheid bij het project.
- Transparante voorwaarden voor de deelnemende studenten (zie projectomschrijving in bijlage).
- Het inlijsten van 30 geselecteerde werken in A2 formaat in kwalitatieve kaders.
- Zichtbaarheid verlenen aan de niet-geselecteerde werken via een digitale tentoonstelling, verspreiding op sociale media en een geprojecteerde presentatie van deze werken op de fysieke tentoonstelling.
- Het opzetten van een (reizende) tentoonstelling.
- Het ontwerpen en drukken van een verzorgde catalogus in 2025.

Handtekening van de partners:

Voor Masereelfonds,

Voor Universiteit Antwerpen,

De docent,

BIJLAGE - Projectomschrijving MaGraFica, zoals begrepen op 16/04

MaGraFica 2025 ~ Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties

Wat als we een oude meester vanonder het stof halen om ons te laten inspireren tot fris, hedendaags grafisch werk? En dat rond een brandend actueel thema: democratie?

Masereelfonds slaat voor het project MaGraFica de handen in elkaar met enkele stedelijke kunstacademies en kunsthogescholen. Samen met de studenten creëren ze een tentoonstelling met als insteek 'Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties'. Studenten in grafische kunsten en alumni worden uitgenodigd om zich in alle breedte te laten inspireren door de ideeën en het werk van Frans Masereel en een persoonlijk grafisch werk te creëren rond dit thema.

Deelnemende kunstacademies: KASK Antwerpen, KASKA Deeltijds Kunstonderwijs (Antwerpen), KASK Gent, Academie voor Beeldende Kunst Gent – Deeltijds Kunstonderwijs, Académie Royal des Beaux-Arts de Bruxelles, RHOK Brussel

Organiserende partners: Masereelfonds en UAntwerpen (FOW-Interieurarchitectuur)

Ben je student van één van deze academies en wil je graag deelnemen? De tentoonstelling opent in het voorjaar van 2025 in Antwerpen en reist daarna door Vlaanderen. Meer info over de opstart van het project volgt via de deelnemende academies!

Waarom?!

We willen het intellectuele en artistieke nalatenschap van de Belgische kunstenaar Frans Masereel (1889-1972) eren en laten verder leven.

[Wie was Frans Masereel?](#)

Masereels humanitaire, idealistische en democratische gedachtengoed is vandaag opnieuw erg actueel.

[Wat kan Masereel vandaag betekenen?](#)

Laat je inspireren door Masereels werk zelf te bekijken!

[Ontdek zijn werkMasereel in MSK Gent](#)**Over democratie, wat dan?!**

Hoe ervaren, bekijken én verbeelden hedendaagse kunstenaars het begrip democratie? Wat is democratie vandaag? Is er een verschil in woord en daad? Wordt het concept democratie universeel nageleefd? Kan democratie in wezen wel democratisch zijn? Is democratie als ideologie gegroeid en open gebloeid of is het verworpen tot slechts 'n schim van het concept...?

Kortom, we willen jullie graag uitnodigen om mee te werken aan:

Een duizelingwekkende tentoonstelling van ruim opgevatte, gevarieerde, hedendaagse interpretaties van het begrip democratie, én dat in hedendaagse versies van het favoriete medium van Frans Masereel: grafiek!

De tentoonstelling!

De tentoonstelling is gepland in het voorjaar van 2025 in Antwerpen. Uit alle ingezonden werken worden door een curerende commissie 30 werken geselecteerd, die ingekaderd

worden. Deze tentoonstelling reist vanaf september 2025 tot september 2026 door Vlaanderen en Brussel.

De werken die buiten deze selectie vallen worden opgenomen in een digitale tentoonstelling en kunnen getoond worden via projectie op de analoge tentoonstelling.

En daar bovenop: de publicatie!

Alle ingezonden werken worden opgenomen in een verzorgde catalogus, jaargang 01 (2025) speciale editie, met als thema "Masereel en democratie – hedendaagse grafische interpretaties". Fotograaf Erik Eggermont zal foto's maken van het atelierwerk en de catalogus wordt artistiek vormgeven.

De werken worden geregistreerd met titel en omschrijving én de specifieke gegevens van de deelnemende kunstenaar. Publiciteit wordt verzorgd door het Masereelfonds en UA Antwerpen.

Een buitenkans, klankbord én een verlengstuk van je cv als kunstenaar. Doen dus! Wij kijken uit naar je deelname en inzending!

Uitvoering

De ingezonden werken dienen uitgevoerd te zijn in een grafische techniek. De technieken behelzen o.a.: lino-snede, houtsnede, houtgravure, ets, kopergravure, lithodruk, pronto-druk, zeefdruk, monotype...

Een cross-over van deze technieken, ook als collage of in combinatie met andere tekenmedia worden aanvaard. Digitale afdrukken of fotokopieën worden aanvaard enkel in combinatie met analoge technieken.

Het Masereelfonds kadert de werken zelf in. Het maximum papierformaat bedraagt A2 (42 x 60cm), maar er mag uiteraard kleiner gewerkt worden.

Aanlevering

De werken dienen aangeleverd te worden op de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen, Mutsaardstraat 31, 2000 Antwerpen ter attentie van Peter

Bosteels of Herman Declerck. We bekijken nog of we de kunstwerken van Gent en Brussel samen kunnen laten overkomen.

De geselecteerde kunstenaars staan een print af voor de duur van het project, dwz. tussen januari 2025 en september 2026. De werken worden goed verzekerd en nadien aan de kunstenaars terugbezorgd.

De werkgroep

Peter Bosteels – kunstenaar en docent Artesis Plantijn (AP) School of Arts en AP Hogeschool

Herman Declerck – kunstenaar en docent KASKA DKO

Barbara Deruytter – projectmedewerker Masereelfonds

Erik Eggermont – fotograaf en vormgever

André van Ekelenburg – Masereelfonds Antwerpen

Manfred Sellink – directeur Museum voor Schone Kunsten Gent

Broos Stoffels – vormgever

Nathalie Vallet – docent Universiteit Antwerpen en vrijwilliger Masereelfonds Antwerpen

Vragen of suggesties? Voor vragen over het project, mail naar barbara@masereelfonds.be. Voor vragen van artistieke aard, mail naar herman.declerck@telenet.be.

Met dank aan Masereelfonds vzw en Universiteit Antwerpen.

ENGAGEMENTSVERKLARING IN HET KADER VAN PROJECT *MaGraFica*

Tussen Masereelfonds, Sint-Jansvest 7, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Leen Van Waes,

en Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur), vertegenwoordigd door Nathalie Vallet, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen,

en docent Tom Boiy van RHoK Academie, Etterbeek. Edouard de Thibaultlaan 2, 1040 Brussel.

De docent engageert zich tot medewerking aan het project 'MaGraFica' van vzw Masereelfonds in 2025.

De inbreng bestaat uit:

- Het verspreiden van de open call onder de studenten.
- Het begeleiden van studenten bij het maken en voltooien van een grafisch werk.
- Promotie voor het project via de kanalen van de school.
- Optioneel: het deelnemen aan een curerende commissie voor de selectie van 30 uitgelichte werken.
- Onderzoeken of de werken tentoongesteld kunnen worden in de kunstschool of bij verbonden partners.

Masereelfonds en Universiteit Antwerpen zorgen voor:

- Publieke betrokkenheid bij het project.
- Transparante voorwaarden voor de deelnemende studenten (zie projectomschrijving in bijlage).
- Het inlijsten van 30 geselecteerde werken in A2 formaat in kwalitatieve kaders.
- Zichtbaarheid verlenen aan de niet-geselecteerde werken via een digitale tentoonstelling, verspreiding op sociale media en een geprojecteerde presentatie van deze werken op de fysieke tentoonstelling.
- Het opzetten van een (reizende) tentoonstelling.
- Het ontwerpen en drukken van een verzorgde catalogus in 2025.

Handtekening van de partners:

Voor Masereelfonds,

Voor Universiteit Antwerpen,

De docent,

Tom Bruijs

BIJLAGE - Projectomschrijving MaGraFica, zoals begrepen op 16/04

MaGraFica 2025 ~ Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties

Wat als we een oude meester vanonder het stof halen om ons te laten inspireren tot fris, hedendaags grafisch werk? En dat rond een brandend actueel thema: democratie?

Masereelfonds slaat voor het project MaGraFica de handen in elkaar met enkele stedelijke kunstacademies en kunsthogescholen. Samen met de studenten creëren ze een tentoonstelling met als insteek 'Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties'. Studenten in grafische kunsten en alumni worden uitgenodigd om zich in alle breedte te laten inspireren door de ideeën en het werk van Frans Masereel en een persoonlijk grafisch werk te creëren rond dit thema.

Deelnemende kunstacademies: KASK Antwerpen, KASKA Deeltijds Kunstonderwijs (Antwerpen), KASK Gent, Academie voor Beeldende Kunst Gent – Deeltijds Kunstonderwijs, Académie Royal des Beaux-Arts de Bruxelles, RHOK Brussel

Organiserende partners: Masereelfonds en UAntwerpen (FOW-Interieurarchitectuur)

ENGAGEMENTSVERKLARING IN HET KADER VAN PROJECT *MaGraFica*

Tussen Masereelfonds, Sint-Jansvest 7, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Leen Van Waes,

en Universiteit Antwerpen (FOW-Interieurarchitectuur), vertegenwoordigd door Nathalie Vallet, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen,

en docent IVANEANU VLADIMIR van ACADEMIE VOOR BEELDENDE KUNST GENT- DKO, Offerlaan 3, 9000 Gent.

De docent engageert zich tot medewerking aan het project 'MaGraFica' van vzw Masereelfonds in 2025.

De inbreng bestaat uit:

- Het verspreiden van de open call onder de studenten.
- Het begeleiden van studenten bij het maken en voltooien van een grafisch werk.
- Promotie voor het project via de kanalen van de school.
- Optioneel: het deelnemen aan een curerende commissie voor de selectie van 30 uitgelichte werken.
- Onderzoeken of de werken tentoongesteld kunnen worden in de kunstschool of bij verbonden partners.

Masereelfonds en Universiteit Antwerpen zorgen voor:

- Publieke betrokkenheid bij het project.
- Transparante voorwaarden voor de deelnemende studenten (zie projectomschrijving in bijlage).
- Het inlijsten van 30 geselecteerde werken in A2 formaat in kwalitatieve kaders.
- Zichtbaarheid verlenen aan de niet-geselecteerde werken via een digitale tentoonstelling, verspreiding op sociale media en een geprojecteerde presentatie van deze werken op de fysieke tentoonstelling.
- Het opzetten van een (reizende) tentoonstelling.
- Het ontwerpen en drukken van een verzorgde catalogus in 2025.

Handtekening van de partners:

Voor Masereelfonds,

Voor Universiteit Antwerpen,

De docent,

BIJLAGE - Projectomschrijving MaGraFica, zoals begrepen op 16/04

MaGraFica 2025 ~ Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties

Wat als we een oude meester vanonder het stof halen om ons te laten inspireren tot fris, hedendaags grafisch werk? En dat rond een brandend actueel thema: democratie?

Masereelfonds slaat voor het project MaGraFica de handen in elkaar met enkele stedelijke kunstacademies en kunsthogescholen. Samen met de studenten creëren ze een tentoonstelling met als insteek 'Masereel en democratie: hedendaagse grafische interpretaties'. Studenten in grafische kunsten en alumni worden uitgenodigd om zich in alle breedte te laten inspireren door de ideeën en het werk van Frans Masereel en een persoonlijk grafisch werk te creëren rond dit thema.

Deelnemende kunstacademies: KASK Antwerpen, KASKA Deeltijds Kunstonderwijs (Antwerpen), KASK Gent, Academie voor Beeldende Kunst Gent – Deeltijds Kunstonderwijs, Académie Royal des Beaux-Arts de Bruxelles, RHOK Brussel

Organiserende partners: Masereelfonds en UAntwerpen (FOW-Interieurarchitectuur)

Ben je student van één van deze academies en wil je graag deelnemen? De tentoonstelling opent in het voorjaar van 2025 in Antwerpen en reist daarna door Vlaanderen. Meer info over de opstart van het project volgt via de deelnemende academies!

Waarom?!

We willen het intellectuele en artistieke nalatenschap van de Belgische kunstenaar Frans Masereel (1889-1972) eren en laten verder leven.

[Wie was Frans Masereel?](#)

Masereels humanitaire, idealistische en democratische gedachtengoed is vandaag opnieuw erg actueel.

[Wat kan Masereel vandaag betekenen?](#)

Laat je inspireren door Masereels werk zelf te bekijken!

[Ontdek zijn werkMasereel in MSK Gent](#)**Over democratie, wat dan?!**

Hoe ervaren, bekijken én verbeelden hedendaagse kunstenaars het begrip democratie? Wat is democratie vandaag? Is er een verschil in woord en daad? Wordt het concept democratie universeel nageleefd? Kan democratie in wezen wel democratisch zijn? Is democratie als ideologie gegroeid en open gebloeid of is het verworpen tot slechts 'n schim van het concept...?

Kortom, we willen jullie graag uitnodigen om mee te werken aan:

Een duizelingwekkende tentoonstelling van ruim opgevatte, gevarieerde, hedendaagse interpretaties van het begrip democratie, én dat in hedendaagse versies van het favoriete medium van Frans Masereel: grafiek!

De tentoonstelling!

De tentoonstelling is gepland in het voorjaar van 2025 in Antwerpen. Uit alle ingezonden werken worden door een curerende commissie 30 werken geselecteerd, die ingekaderd

worden. Deze tentoonstelling reist vanaf september 2025 tot september 2026 door Vlaanderen en Brussel.

De werken die buiten deze selectie vallen worden opgenomen in een digitale tentoonstelling en kunnen getoond worden via projectie op de analoge tentoonstelling.

En daar bovenop: de publicatie!

Alle ingezonden werken worden opgenomen in een verzorgde catalogus, jaargang 01 (2025) speciale editie, met als thema "Masereel en democratie – hedendaagse grafische interpretaties". Fotograaf Erik Eggermont zal foto's maken van het atelierwerk en de catalogus wordt artistiek vormgeven.

De werken worden geregistreerd met titel en omschrijving én de specifieke gegevens van de deelnemende kunstenaar. Publiciteit wordt verzorgd door het Masereelfonds en UA Antwerpen.

Een buitenkans, klankbord én een verlengstuk van je cv als kunstenaar. Doen dus! Wij kijken uit naar je deelname en inzending!

Uitvoering

De ingezonden werken dienen uitgevoerd te zijn in een grafische techniek. De technieken behelzen o.a.: lino-snede, houtsnede, houtgravure, ets, kopergravure, lithodruk, pronto-druk, zeefdruk, monotype...

Een cross-over van deze technieken, ook als collage of in combinatie met andere tekenmedia worden aanvaard. Digitale afdrukken of fotokopieën worden aanvaard enkel in combinatie met analoge technieken.

Het Masereelfonds kadert de werken zelf in. Het maximum papierformaat bedraagt A2 (42 x 60cm), maar er mag uiteraard kleiner gewerkt worden.

Aanlevering

De werken dienen aangeleverd te worden op de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen, Mutsaardstraat 31, 2000 Antwerpen ter attentie van Peter

Bosteels of Herman Declerck. We bekijken nog of we de kunstwerken van Gent en Brussel samen kunnen laten overkomen.

De geselecteerde kunstenaars staan een print af voor de duur van het project, dwz. tussen januari 2025 en september 2026. De werken worden goed verzekerd en nadien aan de kunstenaars terugbezorgd.

De werkgroep

Peter Bosteels – kunstenaar en docent Artesis Plantijn (AP) School of Arts en AP Hogeschool

Herman Declerck – kunstenaar en docent KASKA DKO

Barbara Deruytter – projectmedewerker Masereelfonds

Erik Eggermont – fotograaf en vormgever

André van Ekelenburg – Masereelfonds Antwerpen

Manfred Sellink – directeur Museum voor Schone Kunsten Gent

Broos Stoffels – vormgever

Nathalie Vallet – docent Universiteit Antwerpen en vrijwilliger Masereelfonds Antwerpen

Vragen of suggesties? Voor vragen over het project, mail naar barbara@masereelfonds.be. Voor vragen van artistieke aard, mail naar herman.declerck@telenet.be.

Met dank aan Masereelfonds vzw en Universiteit Antwerpen.

INTENTIEVERKLARING IN HET KADER VAN PROJECT *MaGraFica*

Kunstwerkt verklaart dat zij het project “MaGraFica 2025 - Masereel en Democratie: hedendaagse grafische interpretaties” (looptijd januari 2025 tot december 2026) mee wil ondersteunen en wel op volgende wijze:

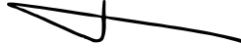
- Zichtbaarheid geven aan de ingezonden kunstwerken, de kunstenaars en het project zelf op het platform Beeld “Toon en ontdek beeldend werk”. Zie <https://beeld.be/nl>
- Mee zichtbaarheid communiceren over het project via de eigen communicatiekanalen.
- Samen nadenken in de periode september 2026 tot december 2026 over de verduurzaming en toekomst van het project (eventueel in wederzijds partnerschap).

De organiserende partners Masereelfonds en UAntwerpen (FOW-Interieurarchitectuur) bieden van hun kant:

- Bekendmaking van de missie en meerwaarde van Kunstwerkt als organisatie bij de studenten en de docenten.
- Aanlevering van communicatiemateriaal, inhoudelijke info over het project en kwalitatieve foto's van de kunstwerken.
- Een duidelijke vermelding van het partnerschap op de website en in andere communicatie.
- Nadenken over meer uitgebreide, duurzame samenwerking binnen het project op de lange termijn.

De verklaring wordt toegevoegd aan een subsidiedossier ingediend door bovenstaande partners bij de Vlaamse Overheid.

Voor Kunstwerkt, Luk Tas

Voor Masereelfonds, Leen Van Waes

Voor UAntwerpen (FOW-Interieurarchitectuur), Nathalie Vallet

Conceptnota

Samenwerking MF - Refu Interim

1. Wat is Refu Interim

Omschrijving

Refu Interim zoekt vrijwilligerswerk voor mensen die nieuw zijn in België. En brengen op die manier toffe mensen samen met toffe organisaties. Er zijn voor beide partijen veel voordelen aan die (professionele) uitwisseling; mensen die nieuw zijn in België krijgen de kans om Nederlands te oefenen, ontmoeten nieuwe mensen, leren hun stad beter kennen, kunnen hun talenten tonen,...

En organisaties versterken hun ploeg met geëngageerde vrijwilligers, en worden een betere afspiegeling van superdiverse maatschappij waarin wij leven. Bovendien zorgt het vrijwilligerswerk ervoor dat mensen die elkaar anders niet zo makkelijk zouden ontmoeten met elkaar in verbinding komen. Verrijkend en verruimend.

Refu Interim hanteert volgende waarden / visie

Goesting :: Motivatie, humor en positiviteit staan centraal en vormen de rode draad in onze werking. Als jonge, eigenzinnige organisatie zijn we flexibel en ondernemend. We zijn **doeners** die geijkte paden durven verlaten.

Respect :: Elke mens is anders en verdient een persoonlijke, **mensgerichte** aanpak. We gaan respectvol om met ieders situatie, noden en mening.

Engagement :: Van de vrijwilliger die zich inzet, van de ontvangende organisatie, en van ons. Iedereen doet (meer dan) zijn deel, en samen versterken we elkaar. We streven naar blijvende **impact** die deze wederkerigheid overstijgt.

Verbinding :: We brengen mensen samen die elkaar anders niet zo makkelijk zouden **ontmoeten**. Zo simpel is het (soms).

Refu Interim bouwt mee aan een inclusieve en solidaire samenleving waar iedereen zich gerespecteerd en welkom voelt, en waar nieuwkomers voldoende kansen hebben om hun persoonlijke ambities waar te maken. Via leerervaringen en netwerkverbreding bekrachtigen we hun sociale en professionele zelfredzaamheid. Vrijwilligerswerk dient hierbij als hefboom.

We zien diversiteit als opportuniteit, en dragen dit uit door ontmoeting te creëren tussen zoveel mogelijk actoren.

2. Waarom wil Masereelfonds samenwerken met Refu Interim

MF Nationaal

Masereelfonds is een pluralistische organisatie. Vanuit het DNA van de organisatie onderschrijven we expliciet het geloof in de emanciperende en empowerende krachten van het sociaal-cultureel werk om zo samen projecten te realiseren. Het Masereelfonds is een enthousiasmerende en maatschappijkritische sociaal-culturele speler dat een aanbod realiseert dat diverse doelgroepen, van lokaal tot landelijk, in hun autonome tijd, prikkelt tot reflecties en (re)acties op en in een samenleving.

Samenwerken met anderstalige nieuwkomers is een logisch gevolg hiervan, zowel in doelstellingen als in opzet. Het Masereelfonds onderschrijft en steunt volledig de visie van Refu Interim.

MF afdelingen

Het is belangrijk om in het achterhoofd te houden **waarom je graag met Refu Interim wil samenwerken**.

Is dat omdat je..

- ☐ nieuwkomers kansen wil bieden?
- ☐ je vrijwilligerswerking wil versterken?

- wil samenwerken met mensen die je anders niet zo snel ontmoet?
- benieuwd bent naar mogelijke drempels in je organisatie?
- graag inclusiever wil werken?
- niet genoeg 'andere' vrijwilligers vindt?
- benieuwd bent naar wat je van elkaar kan leren?

En ook om na te gaan welk vrijwilligerswerk je aan te bieden hebt.

- wie zoek je (talenten, expertise, persoonlijkheid, talenkennis,...)?
- wat zal die persoon doen (welke taken)?
- waarom zal die dat doen (wat is het gemeenschappelijke doel van de dag, de organisatie, het evenement...)
- m.a.w. is het waardevol vrijwilligerswerk?
- waar en wanneer zal die dat doen?
- hoe zal die dat doen?
- sluit het aan bij de motivaties van de vrijwilligers van Refu Interim?
- is er een vrijwilligersvergoeding voorzien?

3. Waarvoor kan je Refu Interim inschakelen

Wie?

De vrijwilligers zijn nieuw in België en altijd enthousiast. Mannen, vrouwen, jong en oud. Ze komen uit zowat alle landen ter wereld en spreken heel wat talen.

Wat?

Als afdeling kan je vrijwilligers van Refu Interim inschakelen als versterking voor je keuken- of bar ploeg, als handige Harry, bij het onthaal of in de zorg, als steward of artiest.. (bijna) alles is mogelijk!

Je kan een vaste vb. wekelijkse of maandelijks engagement afspreken op een weerkerende activiteit, of je kan vrijwilligers inschakelen voor een eenmalig evenement.

Belangrijk

Vrijwilligerswerk doe je samen

De vrijwilligers van Refu Interim doen aan vrijwilligerswerk om mensen te leren kennen, om de taal en cultuur te leren, om een steentje bij te dragen... Het is dus heel belangrijk als afdeling om hier rekening mee te houden dat de vrijwilligers van Refu Interim **steeds gemixt worden** met andere vrijwilligers van de afdeling én dat

er voor de vrijwilliger van Refu Interim een vast, lokaal aanspreekpunt is. Dit buddysysteem is belangrijk om de vrijwilliger goed op te vangen en zich welkom te voelen.

Bezint voor ge begint

De vrijwilligers van Refu Interim voelen heel snel aan vanuit welke motivatie een samenwerking vertrekt. Een oprechte, open en nieuwsgierige houding zorgt ervoor dat vrijwilligers zich welkom voelen. Enkel 'gaatjes vullen' in de planning demotiveert en geeft vrijwilligers weinig goesting om terug te komen.

Alles begint bij ... een duidelijke briefing

Refu Interim wil zo goed mogelijk uitleggen voor welke organisatie, welk evenement, welke taken,... ze iemand contacteren. Vage info creëert misverstanden, onduidelijkheid en schept verkeerde verwachtingen. Stel je voor dat je zelf nieuw bent in pakweg Japan: je gaat er vrijwilligerswerk doen bij een Japanse organisatie. Welke info heb je nodig? Wat wil je graag op voorhand weten voor je toezegt? Wat zou jou enthousiasmeren?

4. Waar bevindt Refu Interim zich?

Refu Interim heeft een werking in verschillende regio's:

- Regio Brugge en Oostende – kantoor in Brugge
- Regio Kortrijk/Zuid-West-Vlaanderen – kantoor in Kortrijk
- Regio Gent – kantoor in Gent
- Regio Aalst – kantoor in Aalst
- Regio Waasland – kantoor in Sint-Niklaas
- Regio Leuven – kantoor in Leuven
- Regio Brussel

Als afdeling neem je contact op met het Refu Interim kantoor uit jouw regio.

<https://www.refuinterim.be/contact>

5. Samenwerking tussen MF en Refu Interim

MF Nationaal

- Sluit een samenwerkingsovereenkomst af met Refu Interim die alle afdelingen van MF overkoepelt en betaalt de jaarlijkse bijdrage aan Refu Interim. Dit betekent dus ook dat de afdeling deze bijdrage niet voor eigen rekening hoeft te nemen.

- betaalt de jaarlijkse bijdrage aan Refu Interim. Dit betekent dus ook dat de afdeling dit niet voor eigen rekening hoeft te nemen.

De afdeling

- contacteert het regiokantoor.
- geeft minstens 3 weken voor de activiteit aan hoeveel vrijwilligers je zou wensen.
- ontvangt, zodra Refu Interim de vrijwilligers heeft gevonden, de nodige gegevens van de vrijwilligers, zodat de papieren voor de verzekering in orde kunnen gebracht worden. Dit is noodzakelijk. [De vrijwilligersovereenkomst vind je hier.](#)
- kan beslissen om een vergoeding te geven aan de vrijwilligers. Het maximale forfaitaire bedrag dat een vrijwilliger kan ontvangen per dag is in 2024 €41,48. Dit is een bedrag dat elk jaar wordt geïndexeerd.
- zorgt ervoor dat er een mix is van vrijwilligers van Refu Interim en MF.
- spreekt af wie het aanspreekpunt is van de vrijwilliger(s) van Refu Interim. Dit betekent dat deze persoon de vrijwilliger onthaalt, info geeft over het evenement en taak, het hele evenement aanspreekpunt blijft.
- neemt na afloop van de activiteit contact op met Refu Interim (of omgekeerd) om kort te evalueren. Dit kan in een telefoontje, een mailtje of een whatsappberichtje. Indien nodig is dit een fysiek overleg.

Belangrijk om weten voor de afdelingen

- **In november / december** stuurt Refu Interim een **vragenlijst** door naar alle contactpersonen waar zij het afgelopen jaar mee samengewerkt hebben, dus ook naar de afdeling die beroep gedaan heeft op Refu Interim. Deze vragenlijst vraagt Refu Interim in te vullen, zodat zij ook kunnen vinger aan de pols houden, bijsturen, impact meten, enz...
- Voor je een samenwerking aangaat met Refu Interim is het belangrijk dat de **afdelingsvrijwilligers op de hoogte** zijn van de samenwerking en dat zij op de hoogte zijn van de motivatie van de vrijwilligers.

Enkele algemene tips voor een warm onthaal en zorg voor je vrijwilligers:

Vooraf

- Zorg voor een duidelijke briefing, kader de verwachtingen.

- Onduidelijkheid in taken maakt onzeker. Maak het visueel en concreet: toon het voor, toon het materiaal. Hoe slechter de instructies, hoe 'slechter' de vrijwilligers. Dat is écht zo.
- Toets af of alles duidelijk is. Zo niet, leg het opnieuw uit. Maak indien nodig gebruik van vertalers in de groep, of vertaalapps.
- Breng alle administratie in orde vóór de start van het vrijwilligerswerk.

Tijdens

- Laat de vrijwilligers van Refu Interim altijd samenwerken met je eigen medewerkers/vrijwilligers, dat is onze belangrijkste voorwaarde. Alleen zo creëer je verbinding, alleen zo kunnen we leren van elkaar.
- Zorg voor één aanspreekpunt tijdens het vrijwilligerswerk. Laat duidelijk weten dat dit de contactpersoon is en hoe de vrijwilligers hem/haar kunnen bereiken.
- Het aanspreekpunt is beschikbaar en proactief: check geregeld of alles duidelijk is, of er vragen zijn, of het plezant is. Wacht niet tot de vrijwilligers naar jou komen.
- Zijn de vrijwilligers afwachtend? Dat is meestal omdat ze niet weten wat doen, en het niet durven vragen. Spreek hen aan, stel vragen, neem hen mee!
- Betuttel en/of overdrijf niet als je uitleg geeft, spreek en handel van mens tot mens.

Algemene tips

- Liefde gaat door de maag, goesting ook. Zorg voor eten en drinken.
- LET OP: Veel van onze vrijwilligers eten enkel halal, of toch zeker geen varkensvlees. Hou hier rekening mee bij de catering (voorzie bv een vegetarische optie).
- Zie je een vrijwilliger die tijdens de pauze op zijn gsm zit? Dat is vaak uit onzekerheid. Spreek hem/haar aan! Nodig hen uit, betrek hen. Bedenk wat je zelf nodig zou hebben om je welkom te voelen moesten de rollen omgedraaid zijn.
- Behoeftte aan erkenning en waardering is universeel. Spreek die uit. Ga er niet van uit dat mensen wel zullen weten dat je vindt dat ze goed werk leveren. Geef actief feedback, benoem wat goed en eventueel minder goed loopt.
- Nodig de vrijwilliger uit om te blijven plakken. Drink iets samen, vraag hoe het was, of men wil terugkomen....
- Bedank je vrijwilligers.

Het regiokantoor van Refu Interim

- Ontvangt ten minste 3 weken voor het evenement de aanvraag van je afdeling.

- Gaat op zoek naar de geschikte vrijwilligers.
- Informeert de vrijwilligers over het vrijwilligerswerk en zorgt dat ze alle informatie hebben om op de juiste dag op de juiste plaats te staan.
- Zal een personeelslid of een interne vrijwilliger sturen op de eerste afspraak (indien een weerkerend vrijwilligersengagement) of op elke afspraak (indien het steeds om andere activiteiten gaat en met andere vrijwilligers van Refu Interim) tot wanneer de vrijwilliger van Refu Interim goed gestart is en alle afspraken en verwachtingen duidelijk zijn.
- Biedt in het najaar een vorming 'inclusief vrijwilligerswerk' aan, aan alle partnerorganisaties waar in het jaar mee samengewerkt was.

6. Meer lezen of bekijken

[Onthaalbrochure van Refu Interim](#)

<https://www.refuinterim.be/vrijwilligerswerk>

Bijlage: vrijwilligersbeleid

Dit vrijwilligersbeleid is een dynamisch document. In de komende jaren zal dit beleid uitgerold worden. In de volgende beleidsperiode 2026 - 2030 zal er een evaluatie komen, waarna weer aanpassingen op maat doorgevoerd kunnen worden. Deze dynamiek garandeert een gepast beleid dat de flow van de organisatie en maatschappij volgt.

Inleiding

Voor het schrijven van dit vrijwilligersbeleid haalden we inspiratie op bij vzw Vlaams steunpunt vrijwilligerswerk, met zowel het werk 'Vrijwilligerswerk op de rails' als de studiedag 'Win-win-win in vrijwilligersland'. Op deze studiedag hebben we kennisgemaakt met het *inspirerende vrijwilligersbeleid van Het Huis van Alijn*.

Het inhoudelijk werk rond *Verenigingsdemocratie* van Socius en diverse vormingen bij dezelfde organisatie rond vrijwilligerswerk hebben kapstokken geboden bij het uitdenken van dit beleid. Het standaardwerk 'Eat love volunteer' van Joris Piot en Marleen Heylen heeft ook op de schrijftafel gelegen bij het uitbouwen van het vrijwilligersbeleid.

Uiteindelijk hebben we besloten om het vrijwilligersbeleid uit te werken op basis van 6 heldere termen, de 6V's genoemd, die we overgenomen hebben van het vrijwilligersbeleid van Het Huis van Alijn.

- visie
- vinden
- verwelkomen
- versterken
- verbeteren
- vertrekken

Het vrijwilligersbeleid kwam tot stand in samenwerking met vrijwilligers en personeel van Masereelfonds. Zij hebben input gegeven aan dit

vrijwilligersbeleid via gesprekken, bevestigingen en het nalezen van de verschillende stadia van dit document.

1. Visie en waardering

Waarom

Missie

Het Masereelfonds is een progressieve socio-culturele vereniging die kritisch naar de wereld kijkt. Zij doet dat vrij en vrunk, zonder dogma's, met oog en respect voor alle inzichten die oprecht willen bijdragen tot een solidaire, rechtvaardige, ecologische en democratische samenleving.

In die samenleving wil zij alle mensen, zonder enig onderscheid, vrij en gelijk zijn, zodat ze toegang hebben tot alle beschikbare middelen om hun zelfverwezenlijking mogelijk te maken. Zij gaat ervan uit dat het kapitalisme wereldwijd de toegang tot deze middelen voor een groot deel van de bevolking onmogelijk maakt. Niet alleen omdat het fundamentele en structurele ongelijkheid produceert, maar ook omdat ze een gevaarlijke roofoverval op de ecologische evenwichten en middelen van onze planeet pleegt.

Zij onderschrijft de principes en regels van de democratie en van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en past deze ook toe in haar werking. Zij ijvert ook voor de onverkorte toepassing en actieve verdediging van deze rechten in alle domeinen van het maatschappelijke leven.

Zij hoort thuis in het linkse middenveld van organisaties en actiegroepen voor sociale, culturele en economische gelijkheid, waar onder meer ook de vakbonden, de milieubeweging, vrouwenbeweging of de vredesbeweging toebehoren. Samen met hen bestrijdt zij alle vormen van discriminatie en racisme en bevordert zijn gendergelijkheid / gelijkheid van vrouwen en mannen. Maar zij blijft wel altijd onafhankelijk.

Het gedachtegoed van de brede, radicale socialistische beweging, haar historische verwezenlijkingen evenzeer als haar mislukkingen en

ontsporingen, beschouwt zij als een referentiekader in de zoektocht naar een betere wereldorde.

Visie

De activiteiten waarmee de vzw haar doelstellingen verwezenlijkt zijn onder meer: plaats maken voor kritisch denken, levensvreugde en maatschappelijk engagement door vormingen aan te bieden, informatie te verspreiden en discussiemogelijkheden te creëren, publieke acties te ondernemen en artistieke activiteiten te organiseren of te ondersteunen. Maar ook met ontspanning, door het opzetten van ontmoetingsactiviteiten.

Hoe

Om de missie uit te dragen van Masereelfonds, wordt uitdrukkelijk ruimte voorzien voor maatschappelijk engagement, het ontwikkelen van activiteiten en het creëren van ontmoetingsmogelijkheden. Vrijwilligerswerk wordt een belangrijke rol toebedeeld.

De organisatie is zo opgebouwd dat vrijwilligers zich kunnen verenigen, dat we elkaar kunnen ontmoeten en gelijkgestemden kunnen treffen om samen activiteiten op te zetten en inhoudelijke verdieping te geven aan thema's die ons intrinsiek motiveren en drijven.

De ondersteuning van vrijwilligers en vrijwilligersgroepen wordt voorzien door betaalde krachten.

Door samenwerkingen aan te gaan, binnen de afdelingen en binnen het thematisch werk, worden ook contacten gelegd met doelgroepen die tot op heden minder snel de weg naar Masereelfonds vinden, maar waarvan we wel overtuigd zijn dat onze organisatie ook voor deze doelgroepen een plek kan zijn. We denken hierbij in de eerste plaats aan jongeren, maar ook aan mensen met een migratieachtergrond en kortgeschoolde mensen.

Masereelfonds zet hoog in op participatie en eigenaarschap. De vrijwilligers(groepen) worden dan ook gestimuleerd in het pionieren en het zelf vormgeven van hun afdeling en het mee aan de kar trekken om inhoudelijke verdieping te geven aan de projectwerking.

Wat

Masereelfonds biedt een ontmoetingsruimte voor gelijkgestemden, al zijn we geen homogene groep. Wel is het een plek waar ideeën uitgesproken en gerealiseerd kunnen worden, waar we ons allen herkennen in de nood aan maatschappelijke verandering, sociale rechtvaardigheid en actief burgerschap. Dit intrinsieke ontplooiën gebeurt in samenwerking met een groep. Als vrijwilliger krijg je autonomie in het uitwerken van je ideeën die in overeenstemming zijn met de missie en de visie van Masereelfonds.

Binnen MF kunnen je engagementen vorm krijgen op verschillende manieren. Een korte omschrijving volgt hier, onder 2. *Vinden, werven en selecteren* volgt een diepere uitwerking van de verschillende engagementen.

- **afdelingsvrijwilligers**

Je organiseert samen met anderen een lokale werking binnen wat Masereelfonds een afdeling noemt. Je staat in voor de programmatie, organisatie en communicatie van hun activiteiten. Doorgaans komen de afdelingsvrijwilligers op geregelde tijdstippen samen om de programmatie op te stellen. Taken worden op deze overlegmomenten verdeeld.

- **inhoudelijke vrijwilligers**

Je bent niet plaatsgebonden actief, maar werkt inhoudelijk samen en versterkt zo de projectwerking van Masereelfonds. De samenkomsten kunnen online of offline gebeuren, ad hoc of i.f.v. een komende activiteit of event.

- **bestuursvrijwilligers**

De vzw heeft een Algemene Vergadering die tweemaal per jaar samenkomt. Masereelfonds heeft ook een bestuursorgaan dat gemiddeld 5 keer per jaar samenkomt.

- **vliegende vrijwilligers**

Via de communicatiekanalen van de afdelingen of nationaal, worden soms ad hoc oproepen gelanceerd voor heel concrete, vaak iets kleinere engagementen waar je je voor kan engageren.

- **redactieleden Aktief**

- **vertegenwoordiging in lokale cultuurraad of ander adviesorgaan**

Je kan je ook voor MF engageren door deel te nemen aan een lokale cultuurraad of een soortgelijke lokale adviesorganen en zo MF vertegenwoordigen naar de lokale overheden.

Op deze manier biedt Masereelfonds een brede waaier van verschillende soorten engagementen, zodat je als vrijwilliger je bijdrage kan afstemmen op eigen interesses en beschikbare tijd. Een werking waar voor ieder wat wils is, waarbij veel mensen kunnen aanhaken, vanuit eigen mogelijkheden en contexten. Masereelfonds ziet de plekken die het creëert dan ook ruimer dan plekken van verademing. Het biedt ook oefenkansen voor het ontplooien van eigen vaardigheden zoals organiseren, modereren, communiceren, groepsmanagement, coachen,....

Op verschillende manieren maakt Masereelfonds inspraak van leden en vrijwilligers mogelijk. Denk maar aan de jaarlijkse ledendag, leden- en vrijwilligersbevraging, uitwisselingsmomenten op de afdelingsoverleggen,... Dit om ervoor te zorgen dat interessante signalen en ideeën op tijd opgepikt worden en er duurzaam mee aan de slag gegaan kan worden.

Je bent als vrijwilliger automatisch verzekerd door MF voor ongevallen die verband houden met je engagement.

2. Vinden, werven en selecteren

Vinden

Je bent als vrijwilliger geprikkeld door de drive en missie van MF. Vanuit je eigen vuur kan je beslissen om vrijwilliger te worden. Het lidmaatschap van MF is nadien een fijne vervolgstap om je uit te spreken voor MF. Omgekeerd kan je reeds lid zijn en via deze weg in contact gebracht worden met de vrijwilligerswerking van MF.

De meeste vrijwilligers komen in contact met het vrijwilligerswerk via de afdelingen en de activiteiten die zij organiseren. Het verloop van het vinden, werven en selecteren van de vrijwilligers gebeurt meestal op lokaal niveau en heel organisch.

Werven

Potentiële vrijwilligers vinden we door naar buiten te treden, door een actieve rol op te nemen in de maatschappij. Dit doen we door activiteiten te organiseren - in de afdelingen of nationaal,

door ons scherp ledentijdschrift Aktief viermaandelijks uit te geven, door niet-willekeurige samenwerkingen aan te gaan, door onze nek uit te steken en meningen te vormen in het maatschappelijk debat...

Masereelfonds onderneemt volgende acties om vrijwilligers te betrekken binnen de werking:

- Communicatie via website, sociale media, flyer, nieuwsbrieven, aanwezigheid op belangrijke evenementen (cf. Manifesta),...
- Via lidmaatschap mensen toeleiden tot afdelingen, vrijwilligerswerk en brede werking en inhoud van MF.
- Door vrijwilligers ambassadeur te maken van vrijwilligerswerk voor Masereelfonds. Mensen laten aanspreken binnen hun netwerk of op activiteiten die ze organiseren.
- Door professionele ondersteuning te bieden vanuit nationaal aan afdelingsvrijwilligers: hoe zij vrijwilligers kunnen vinden, werven en selecteren, maar hen ook te sterken in het verdere verloop van de 6 V's.

Selecteren

Afdelingsvrijwilliger

Als groep afdelingsvrijwilligers houd je een afdeling van Masereelfonds in Vlaanderen of Brussel autonoom draaiende.

De **taken binnen de groep zijn heel divers.**

- communicatieverantwoordelijke:
onderhouden van sociale media, het schrijven van nieuwsbrieven, het maken van affiches of folders, activiteiten plaatsen op de website,...
- inhoudelijk werk
vb. debat en politiek, filosofie,...
- voorzitter
contacten met bewegingsmedewerker, samenroepen van overlegmomenten, overzicht houden op activiteitenkalender, ...
- boekhouding en administratie
vb. bijhouden van de kas en begroting, opvolgen van de mailbox en inschrijvingen,...
- uitwerken van één bepaald soort activiteit
zoeken van sprekers, logistieke opvolging,...
- ...

Afhankelijk van welke taak de vrijwilliger opneemt zijn **volgende talenten een meerwaarde:**

- samenwerken in een groep: luisteren naar anderen, initiatief nemen, verantwoordelijkheid nemen
- interesse om je inhoudelijk in (maatschappelijke) thema's te verdiepen (op de manier en het tempo dat jij dit wenst)
- nieuwsgierigheid: je laten inspireren
- naar buiten komen: anderen inspireren
- organisatorische vaardigheden

Je bent geprikkeld door Masereelfonds en wil actief aan de slag gaan binnen een afdeling. Er volgt een **kennismakingsgesprek** met iemand van de afdeling en verwachtingen aan beide kanten worden bekendgemaakt. De afdeling stelt de werking voor (met wie wordt samengewerkt, welke soort activiteiten worden georganiseerd, welke rollen zijn al opgenomen binnen het team en waar is nog vraag naar).

De afdeling peilt ook actief naar jouw interesses: wat zou je zelfgraag doen? Is er een match met de noden van de afdeling?

Is er een match? Dan start je al afdelingsvrijwilliger binnen de afdeling. Er worden afspraken gemaakt met de groep welke taken je als nieuwe afdelingsvrijwilliger op jou zou kunnen nemen.

Wat doet Masereelfonds centraal voor afdelingsvrijwilligers?

- Indien er kandidaatvrijwilligers zijn aanmelden via het kantoor, zullen zij in contact gebracht worden met de vrijwilligers van de bestaande afdeling.
- Als afdeling krijg je een bewegingsmedewerker toegewezen.
- In sommige gevallen, wanneer er nog geen afdeling bestaat in een bepaalde regio, worden de namen verzameld en samengebracht tijdens een opstartvergadering, georganiseerd door de bewegingsmedewerker die er in de regio actief is.
- Het uitwerken van een afdelingsbeleid.
- Vormingsmomenten voor vrijwilligers uitwerken.
- Een online databank voorzien die toegankelijk is voor de afdelingsvrijwilligers en waaruit gemakkelijk ondersteunend materiaal

geplukt kan worden zoals conceptnota's, draaiboeken, promotiemateriaal, financiële richtlijnen, ...

- Analoo materiaal bezorgen dat ondersteunt bij het functioneren van een afdeling (vb. stapeltje Aktiefs, brochure om lid te worden van MF, promotiemateriaal,...)

Inhoudelijke vrijwilliger

Een projectwerkgroep komt samen rond een project en is vaak tijdelijk van aard en niet regionaal gebonden. De **taak van een inhoudelijk vrijwilliger** is inhoudelijk werk leveren binnen een thema of project in zo'n projectwerkgroep.

De inhoud kan heel divers zijn, enkele voorbeelden om dit te verduidelijken: Een project kan bijvoorbeeld gaan over de strijd tegen extreemrechts en hier concreet enkele activiteiten rond organiseren. Het kan ook zijn: een artistiek project realiseren rond de nalatenschap van Frans Masereel. Of een groepsreis organiseren voor de leden van Masereelfonds. Of het thema sociale strijd uitdiepen. Het kan ook zijn: een manifest uitbrengen rond een bepaalde thematiek. Het zou ook kunnen zijn: een inhoudelijk dossier uitwerken voor de afdelingen.

Het doel is altijd dat er een concreet eindproduct is, al kan dat heel verschillende vormen aannemen.

Naargelang het project, kunnen de projectgroepen voor inhoudelijke en praktische zaken bijgestaan worden door de projectmedewerker.

Wil je als afdelingsvrijwilligers thema's uitwerken en daarin samenwerkingen aangaan met andere partners en afdelingen, staat dit je natuurlijk vrij. Lijkt het je interessant om dit ook op te tillen naar nationaal niveau, klopt dan aan bij de projectmedewerker.

Je **voornaamste kwaliteiten** bestaan uit je kennis van zaken omtrent het thema, het aanspreken van je netwerk en ervaring. Maar ook de interesse om je te verdiepen in een bepaald thema. De input van de verschillende vrijwilligers binnen de werkgroep kunnen samenleggen en hier concreet iets mee doen.

Wil je **starten als projectvrijwilliger**? De werving gebeurt door een oproep vanuit de projectmedewerker, maar even goed kan je als vrijwilliger naar de projectmedewerker stappen met een voorstel tot het opstarten van een werkgroep. Er wordt afgetoetst naar wederzijdse verwachtingen over mail, in levende lijve, online of telefonisch.

Ben je geprikkeld om je te engageren als projectvrijwilliger, dan neem je deel aan de overlegmomenten of activiteiten verbonden aan de themawerkgroep.

Wat doet Masereelfonds centraal voor projectvrijwilligers

- De projectmedewerker van nationaal kan een oproep doen tot het opstarten van een werkgroep rond een bepaald thema.
- Een vrijwilliger of enkele vrijwilligers kunnen samen goesting hebben om een afdelingsoverschrijdende werkgroep op te richten en dit laten weten aan de nationale projectmedewerker. Die kan dit verder helpen coördineren.
- Werkgroepen kunnen trouwens ook opgericht worden binnen de afdeling. Dan

Bestuursvrijwilliger

Officieel kent het Masereelfonds twee bestuursorganen: de Algemene vergadering (AV) en het bestuursorgaan.

De **AV** is het toezichthoudend orgaan van de vzw, bestaande uit de stemgerechtigde leden. Het is het belangrijkste orgaan van je vzw, dat **als taak** heeft de missie van je vereniging bewaken en toezicht uitoefenen over het bestuur. Om lid te worden van de AV kan je je kandidaat stellen door je kandidatuur te bezorgen aan de directeur. Als lid van de AV ben je vrijwilliger én lid van MF. Je wordt uitgenodigd voor de twee AV's per jaar (een zakelijke en een inhoudelijke).

De AV kiest onder hun leden een bestuur van minstens negen personen, voor een duur van twee jaar. **De taak van het bestuursorgaan** bestaat uit het beheren van de rekeningen en stelt de begroting samen, is verantwoordelijk voor het personeelsbeheer en stelt alle daden van bestuur, zoals voorzien door de wetgeving op vzw.

Binnen de **AV** is elk lid stemgerechtigd en heeft **iedereen hetzelfde mandaat**. De leden van de AV discussiëren, denken en handelen actief mee tijdens de AV en brengen hun stem uit. Wanneer zij niet aanwezig kunnen zijn, geven zij een volmacht aan een ander lid.

Binnen het **bestuursorgaan** zijn er **drie functies** die **specifiek** zijn, nl. de voorzitter, de afgevaardigd bestuurder en de secretaris-penningmeester. **Leden** kunnen zich kandidaat stellen en hun kandidatuur motiveren.

Voor de AV en het bestuur is de samenstelling en de **wervingsprocedure** juridisch bepaald via de [statuten](#). We verwijzen je dan ook graag door naar de statuten.

Wat doet Masereelfonds centraal voor bestuursvrijwilligers

- Bekendmaken en oproepen tot nieuwe leden van AV en bestuursorgaan.
- Kandidaturen verzamelen
- Leden bestuursorgaan laten publiceren in het Staatsblad

Vliegende vrijwilliger

De **taken** van een vliegende vrijwilliger kunnen heel uiteenlopend zijn. De bedoeling is dat MF een groep vliegende vrijwilligers heeft waar beroep op kan gedaan worden voor kleine, afgebakende en specifieke taken. Het gaat dan niet om echt inhoudelijk werk, maar wel om kleine initiatieven die mee de werking en gedachtegoed van MF ondersteunen. Dit kan gaan van koken voor een groep, instaan voor vervoer, meehelpen op een grote activiteit, kleine administratieve taken op kantoor,...

Via MF-vrijwilligersnieuws of de nationale nieuwsbrief komt de uitnodiging tot bij jou.

Als vliegende vrijwilliger word je opgenomen in een **poule**.

Wat doet Masereelfonds centraal voor vliegende vrijwilligers?

- de oproep lanceren voor de vliegende vrijwilligers
- de nodige afspraken maken met de vliegende vrijwilliger.

3. Verwelkomen - onthaal en informatie

Wanneer mensen zich aandienen om vrijwilliger te worden zijn er verschillende stappen die genomen worden.

1. Mensen weten dat ze vrijwilliger zijn

Er zijn verschillende termen die gekleefd kunnen worden op een engagement binnen MF. Militant, medestander, voorzitter van een afdeling, bestuurslid,... Om een koepel aan te wenden die gemakkelijker bekt en dekt, nemen wij aan dat elk van hen vrijwilliger is, welk genre van engagement er ook op zich genomen wordt.

2. Lidmaatschap

Van iedereen die een vrijwilligersengagement opneemt binnen Masereelfonds, vragen we om lid te worden van MF. Masereelfonds is een ledenbeweging en MF wil ook iets doen bewegen. Door leden achter ons te scharen, door zich uit te spreken voor deze organisatie, wil MF meer wegen op het maatschappelijke debat om met een luidere stem te kunnen spreken. Vandaar dat niet alleen het vrijwilligersengagement, maar ook het daaraan gekoppelde lidmaatschap van belang is.

3. Databank ledenadministratie

E-desk is de centrale database voor het beheren van lidmaatschappen van MF.

In e-desk zal naast het lidmaatschap ook aangegeven worden wie welk soort vrijwilligersengagement op zich neemt. We registreren het vrijwilligersengagement omdat

- zo vervolgstappen automatisch kunnen gebeuren (zie hieronder).
- er dan duidelijkheid geschept wordt wie wat doet en bijgevolg de vrijwilligers ook op de juiste manier betrokken kunnen worden.
- MF dan een overzicht heeft van de vrijwilligers i.f.v. verzekeringen.
- we zo steeds op de hoogte zijn van de actuele vrijwilligersgroep.

4. Welkomstpakket

Elke vrijwilliger die zich aandient en dus geregistreerd staat in e-desk wordt automatisch per mail verwelkomd en krijgt een welkomstpakket per post toegezonden.

Het welkomstpakket houdt het volgende in:

- een brief met verwelcoming van de vrijwilliger en het aanduiden van jouw aanspreekpunt binnen MF

- een gedrukt exemplaar van het vrijwilligersbeleid
- een overzichtsfolder van hoe lid te worden bij MF
- een infographic van MF
 - waarom (missie en geschiedenis)
 - hoe (wie is wie / organisatie MF)
 - wat (wat doet MF en waar liggen de mogelijkheden voor jou als vrijwilliger)
- een klein presentje

5. Aanspreekpunt

- Ben je een nieuwe afdelingsvrijwilliger? Dan krijg je een contactpersoon binnen de afdeling toegewezen.
- Ben je nieuwe themavrijwilliger? Dan zal jouw contact met MF verlopen via de projectmedewerker.
- Ben je een nieuwe vliegende vrijwilliger? Dan zal er af en toe een gerichte oproep gebeuren via MF-vrijwilligersnieuws.
- Ben je nieuwe bestuursvrijwilliger? Dan verlopen jouw contacten via Leen, directeur van MF.

6. Wie is wie van het team

Hiervoor verwijzen we je graag door naar www.masereelfonds.be.

4. Versterken - begeleiden, motiveren, ondersteunen en coachen

Het aantrekken en verwelkomen van vrijwilligers zijn belangrijke stappen die genomen moeten worden in een organisatie als het Masereelfonds, gezien we een echte vrijwilligerswerking hebben. Zonder vrijwilligers geen Masereelfonds.

Doorheen gesprekken met vrijwilligers, vrijwilligersgroepen, het professionele team van Masereelfonds en de diverse vormingen die gevolgd zijn door het team, is duidelijk geworden dat de 4e poot van het vrijwilligersbeleid onontbeerlijk is en dat hier meer op ingezet zal worden. Het gaat om de pijler van het versterken van vrijwilligersgroepen, van individuele vrijwilligers in het uitvoeren van hun engagement en van het coachen van vrijwilligers die zelf aan de slag gaan met vrijwilligers.

Hieronder volgen een aantal acties die reeds bestaan of die in de loop van de tijd verder uitgewerkt zullen worden. Dit is geen exhaustieve lijst, maar zal mee evolueren met Masereelfonds. Ook hier vraagt het team van Masereelfonds actief de input van vrijwilligers: dit stuk gaat over de noden van de vrijwilligers. Geef aan waar er tekorten zijn, waar zaken stroever lopen en waar structureel aanpassingen kunnen gebeuren vanuit het team, opdat jullie, vrijwilligers, zich meer gesteund weten in het opnemen van jullie engagement.

Begeleiden

Communicatie

Als afdelingsvrijwilligers wordt van jou gevraagd je eigen communicatie voor de afdeling te voeren. De communicatiekanalen die jullie kunnen gebruiken zijn de website van Masereelfonds, e-desk en sociale media.

Als afdelingsvrijwilliger is er een communicatieverantwoordelijke die de activiteiten op de website invoert. In e-desk worden alle e-mailadressen verzameld en dit vormt het kanaal waarmee je de nieuwsbrieven van je afdeling verstuurt. Als afdeling kan je je eigen sociale mediakanalen beheren. MF nationaal heeft eveneens een Facebookpagina en een Instagrampagina, waar eventueel lokale activiteiten op gerepost kunnen worden die lokale afdelingen op hun eigen Facebookpagina posten.

Voor vrijwilligers die de communicatie op zich nemen binnen hun afdeling biedt MF Nationaal volgende opleidingen aan haar vrijwilligers die in de loop van 2025 ontwikkeld zullen worden:

- online opleiding invoeren activiteiten op de website
- online opleiding Facebook
- online opleiding Instagram
- online opleiding e-desk
- online opleiding Canva

Indien vrijwilligers dit nodig vinden, kan er ook steeds een afspraak gemaakt worden met de communicatieverantwoordelijke of de zakelijk medewerker om telefonisch, via teams of in levende lijve een opleiding of instructie te krijgen.

Verjonging

Vele afdelingen kampen met ouder wordende vrijwilligers en het niet vinden van de juiste opvolging. Jongeren vinden niet de weg naar de klassieke afdelingsstructuur van MF, hetgeen zich ruimer aftekent dan enkel bij MF. In het algemeen vinden jongeren minder en minder de weg naar het middenveld of het verenigingsleven. We stellen echter vast dat het vuur bij de verschillende generaties nog steeds leeft, maar dat de vorm waarin de generaties te werk gaan verschillen.

Vanuit MF Nationaal zetten we in op de verjonging, zonder dat dit betekent dat oudere generaties aan de kant geschoven worden. We geloven dat er in de inspiratie en kruisbestuiving van verschillende generaties een overdracht gemaakt kan worden en een versterking.

We stellen vast dat:

- in afdelingen waar veel jongere mensen actief zijn, net mensen gemist worden met 'meer tijd' (ttz; mensen die niet meer aan het werk zijn en geen jonge kinderen meer hebben) die bepaalde taken op zich kunnen nemen daar waar het jongere mensen aan tijd ontbreekt.
- jongere mensen zich anders organiseren
- de soorten activiteiten ook verschillen van afdelingen waar meer oudere mensen actief zijn.
- een belangrijk deel van de vrijwilligers uit iets oudere mensen bestaat. Zij hebben voordeel van tijd, geld, netwerk,... De jongere mensen hebben veel uitdagingen in hun leven die prioriteit vragen (vb. kinderen, job, verbouwen,...)

Masereelfonds wil hierop anticiperen door volgende acties te ondernemen voor de vrijwilligers:

- In het volgende beleidsplan (2025-2031) zal er aandacht geschonken worden aan verjonging en hoe die te begeleiden. Het wordt dus één van de speerpunten van MF in de komende jaren.
- Momenteel zijn er reeds diverse werkvormen in afdelingen waarmee geëxperimenteerd wordt: een afdeling zonder voorzitter(s), een afdeling die sterk inzet op themawerkgroepen, een afdeling die nauwelijks vergadert maar enkel activiteiten organiseert, een afdeling die enkel

inspeelt op grotere initiatieven waar het karretje van MF aan gehangen wordt,...

Deze diverse vormen van afdelingen worden in overleg met de afdeling zelf en de bewegingsmedewerker mogelijk gemaakt.

- In de toekomst willen we een methodiek uitwerken die, goed gemodereerd, diverse generaties door elkaar laat kruisbestuiven op inhoud, en niet op vorm. Want op de inhoud zit het vuur van de MF'er.
- Zoeken naar een manier om invloed van de jongere generaties toch mee te nemen in het beleid en de programmering door serieus naar hen te luisteren (30'er , 40'ers).

Vrijwilligers voor vrijwilligers

Door actief te zijn in een afdeling, word je als vrijwilligers, in sommige gevallen, plots vrijwilligerscoach. Je staat niet meer enkel in voor het organiseren van activiteiten binnen de afdeling, het voeren van de bijhorende communicatie of het bijhouden van de boekhouding. Je wordt plots ook geconfronteerd met de nood aan het werven van vrijwilligers, het motiveren van vrijwilligers, het coachen van vrijwilligers,...

Om hieraan tegemoet te komen biedt MF vanaf 2025 een opleiding aan voor afdelingsvrijwilligers in het coachen en inspireren van hun vrijwilligers.

Motiveren

De motivatie van vrijwilligers is de motor van het engagement. Daarom is het belangrijk om dit als organisatie ook te voeden.

Als vrijwilliger is je engagement onbezoldigd, het wordt dus ook niet opgenomen in dit vrijwilligersbeleid.

Masereelfonds doet dit op verschillende manieren:

- **Inhoudelijk voeden van de vrijwilligers**

Sommige afdelingen houden ervan om inhoudelijk gevoed te worden door MF. Vanuit MF bieden we dan ook concepten aan die door de afdelingen overgenomen kunnen worden.

Met Aktief bieden we een degelijk inhoudelijk blad dat een segment binnen onze leden van progressief voer bedient.

De themavrijwilligers bereiden dossiers voor, samen met de projectmedewerker. Uit deze kennisbank wordt dan informatie gehaald om te anticiperen op actualiteitsvraagstukken, om de vinger aan de pols te houden en kennis door te geven aan afdelingen.

- **Elkaar ontmoeten en samen actie ondernemen**

Het samenkomen en niet steriel achter een schermpje leven. Het individualisme stimuleren we niet. Daarom organiseren we momenten om elkaar te treffen én om formele en informele informatie uit te wisselen.

De ledendag is zo'n moment waarbij inhoudelijke voeding gegeven wordt en expliciet ingezet wordt op informele momenten, waar inspraak eveneens opgevangen wordt.

Maar ook roepen we op om elkaar te zien op een vormingsmoment, op activiteiten van de eigen of collega-afdelingen of om samen te betogen tegen ongelijkheid.

Niet elke afdeling moet het warm water uitvinden, dus delen we ook bepaalde good practices op het afdelingsoverleg dat twee keer per jaar georganiseerd wordt. Het is ook het uitgelezen moment om jong en minder jong met elkaar in contact te brengen, misschien ontstaan er wel nieuwe samenwerkingen tussen diverse afdelingen.

- **Inspraak**

Inspraak kan formeel op de activiteiten die hiervoor ingelegd zijn, zoals het afdelingsoverleg, vormingsmomenten, bestuursoverleggen, bezoek aan de afdelingen, bevraging van leden en vrijwilligers,... Of informeel,

tussen pot en pint, tijdens of na afloop van een activiteit, via mail of telefoon.

Het is niet loos, die inspraak. We willen van onderuit en intrinsiek vrijwilligers motiveren. Daarom is het belangrijk dat élke vrijwilliger zich gehoord voelt en weet tot wie hij/zij zich kan richten bij vragen, opmerkingen of suggesties.

Concreet komt het op volgende mensen neer:

- Heb je een inhoudelijke opmerking, vraag of suggestie dat de werking van **MF in zijn geheel** aangaat: neem contact op met de projectmedewerker.
- Heb je een inhoudelijke opmerking, vraag of suggestie dat je **afdeling** aangaat: neem contact op met de bewegingsmedewerkers.
- Heb je een inhoudelijke opmerking, vraag of suggestie omtrent **communicatie**: neem contact op met de communicatieverantwoordelijke.
- Heb je een inhoudelijke opmerking, vraag of suggestie omtrent **afdelingswerking, vrijwilligerswerking, coaching van vrijwilligers**: neem contact op met de vrijwilligerscoördinator..
- Heb je een vraag over **ledenadministratie en boekhouding**: neem contact op met de zakelijk medewerker..
- Heb je een inhoudelijke opmerking, vraag of suggestie en **je voelt je echt niet gehoord**: neem contact op met de directeur.

Ondersteunen

Ter ondersteuning van het vrijwilligerswerk binnen de afdelingen bestaan volgende praktische elementen:

- **MF-vrijwilligersnieuws**
Op gezette tijdstippen worden alle vrijwilligers op de hoogte gebracht via mail van informatie die hen aanbelangt. Ben je vrijwilliger en je ontvangt deze mail niet? Laat het dan weten aan Ester.
- **Google vrijwilligersdrive**
Alle vrijwilligers hebben toegang gekregen tot de vrijwilligersdrive. Dit is een manier om informatie, bestanden, conceptnota's, templates,

instructievideo's, logo's,... tot bij jullie te brengen. Het is een drive die zal groeien doorheen de tijd.

- **Conceptnota's**

Voor bepaalde activiteiten worden door de projectmedewerker uitgewerkte conceptnota's gemaakt die alle informatie bevat die nodig is om vb. een bepaalde spreker naar de eigen afdeling te trekken. Dit doet MF, opdat niet al het werk afzonderlijk door verschillende afdelingen moet gebeuren.

- **Templates communicatie**

Veel vrijwilligers zijn vragende partij voor templates voor affiches, flyers,... Deze zijn terug te vinden in de vrijwilligersdrive.

Op maat van de afdeling

Van elke afdeling is een analyse gemaakt naar levensfase (cfr. Joris Piot - Het TRS-model). Dit stelt het personeel in staat om een ondersteuning op maat van de afdeling uit te werken én om een streefdoel voor de afdeling uit te tekenen. Voor meer informatie kan je hierbij terecht bij je bewegingsmedewerker, of bij Ester.

Op maat van de vrijwilliger

Binnen MF willen we engagementen op maat van de vrijwilliger aanbieden. Als het vuur wakkert voor de maatschappelijke thema's die MF behartigt, dan is er een plek voor de vrijwilliger binnen MF. Via de collega's en meters en peters, trachten we een antwoord te bieden op elk individu die een engagement wil opnemen binnen MF. Is dit een kortdurend engagement, of net een langdurend? Is het maar voor één bepaalde activiteit, of eerder beleidsmatig? Binnen één thema of binnen één thema in een afdeling? Liever vergaderen en geen activiteiten uitwerken, of net omgekeerd? Het is mogelijk binnen MF en willen de komende jaren verder experimenteren met afdelings- en vrijwilligersstructuren die deze engagementen verwelkomen, doen blenden en mogelijk maken.

5. Verbeteren - evalueren en feedback geven

Binnen de afdeling wordt een **contactpersoon** aangesteld voor de nieuwe vrijwilligers. Hij/zij volgt je als nieuwe vrijwilliger op en begeleidt je in het begin van jouw engagement. Deze meter of peter staat in nauw contact met de bewegingsmedewerker en ligt hem/haar ook in van de tendensen binnen de vrijwilligersgroep.

De **bewegingsmedewerker** zal de vrijwilligers opvolgen en peilen naar ondersteuning en motivatie.

Mochten er zich grotere problemen voordoen, dan kan een opvolggesprek en eventueel een stappenplan opgesteld worden samen met de vrijwilliger(s), de bewegingsmedewerker en de **vrijwilligerscoördinator**.

6. Vertrekken - afscheid en waardering - exit

Graag willen we met Masereelfonds meer inzetten op een **dankcultuur**. Het gedane werk door het diverse pluimage aan vrijwilligers in de verf zetten en dankuwel zeggen voor hun engagement.

De waardering komt er ook door meer bekend te maken dat Masereelfonds een actieve vrijwilligerswerking heeft. Dit doen we door de vrijwilligers- en afdelingswerking een plek te geven op de website van MF en in de algemene communicatie van MF, door mee te werken aan 'De week van de vrijwilliger' en de dag van de vrijwilliger.

Ook door aandacht te geven aan vrijwilligersengagements die stoppen en daar ruimte te maken voor bedanking hoort tot die bedankingscultuur.

Wil je stoppen als vrijwilliger, dan is het in de eerste plaats belangrijk dat het gedetecteerd wordt dat je stopt. Dit kan je zelf communiceren, of iemand van de afdeling, de bewegingsmedewerker, de vrijwilligerscoördinator, projectmedewerker of directeur.

Je gegevens zullen dan uit de mailinglijst gehaald worden van MF-vrijwilligersnieuws, en ook in e-desk zal je vrijwilligersengagement losgekoppeld worden.

Er volgt een waarderend exitgesprek. De bedoeling is dat beide partijen uit elkaar gaan met een positief gevoel en dat je als vertrekkende vrijwilliger je gehoord voelt en gewaardeerd weet door het Masereelfonds door te bedanken voor het engagement.